

Σίμος Πανόπουλος

ΥΙΑ ΚΟΥΪΤΑ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

A stylized white eye logo with a blue pupil and red iris, positioned between the words 'ΚΟΥ' and 'ΪΤΑ' in the title.

Για Κοίτα

Σίμος Πανόπουλος

simospnpls@gmail.com

Αθήνα 2019

Επιμέλεια: Βασιλειάνα Ζηκίδη

Εξώφυλλο: Μαργαρίτα Τσουλουχά

Σελιδοποίηση: Σταύρος Χαμπάκης

Λίγα λόγια για τον συγγραφέα: βλ. κεφ.6, σελ.12

Περίληψη: βλ. πρόλογο και κεφ.2

Κεντρική ιδέα: τελευταία φράση του επιλόγου

Συνήθειες ερωτήσεις: κεφ. 22

Οδηγίες προς αναγνώστες: βλ. πρόλογο

Τίτλος: βλ. σελ.165 πρώτη φράση

Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση–Όχι Παράγωγα Έργα 4.0

(το περιεχόμενο του βιβλίου διατίθεται ελεύθερο για κοινή χρήση από τον αναγνώστη)

ΓΙΑ ΚΟΙΤΑ

Πρόλογος

Στον εκδότη Φ.Ψ., το φαινόμενο να έχει ξεχάσει συγγραφέας να σημειώσει ονοματεπώνυμο και διεύθυνση στον φάκελο με το έργο του πριν το ταχυδρομήσει, αν και σπάνιο, δεν του ήταν εντελώς άγνωστο. Έχοντας δε σημαδευτεί στα νιάτα του απ' την ψυχανάλυση, δεν δίσταζε να διαγνώσει και συμπτώματα παράπραξης,¹ της απρόσεχτης δηλαδή εκείνης ενέργειας – π.χ. sms σε λάθος άτομο ή λάθος δώρο στο σωστό – που δεν αποτελεί παρά εκδήλωση ασυνείδητης σύγκρουσης και άρα λανθάνουσας επιθυμίας του δράστη της. Τον φάκελο αντίθετα με το παρακάτω μυθιστόρημα που, άμα τη λήψει του – ενδίδοντας, λες, στο *Για κοιτά* που είχε για τίτλο – διάβασε απνευστί, στην ίδια κατηγορία δεν θα τον κατέτασσε. Περισσότερο έφερνε προς το πανέρι με το νόθο νεογέννητο που τα παλιά χρόνια δυστυχείς μητέρες εγκατέλειπαν στο

¹ Γερμανιστί Fehlleistung, γαλλιστί acte manqué

κατώφλι ορφανοτροφείων, μοναστηριών και πλουσιό-
σπιτων. Κι αυτό λόγω του περιεχομένου όχι τόσο του
ίδιου όσο του μυθιστορήματος. Του τι έλεγε κατ' αρ-
χάς αλλά και του τι περιείχε. Διότι εκτός του κυρίως
κειμένου, στο περιθώριο περιείχε και σχόλια. Σχόλια
που περιέργως κατέληγαν να είναι αναπόσπαστο μέ-
ρος του. Την απόφαση να το δημοσιεύσει και μάλιστα
ατόφιο – ανώνυμα έστω – ο Φ.Ψ. την πήρε προτού καν
ολοκληρώσει την ανάγνωσή του. Ήθελε να πιστεύει
ότι ούτε και ο ίδιος ο αποστολέας θα 'ταν υποχρεωτικά
κατά. Ο τυπογράφος του, εγείροντας τεχνικής φύσεως
ζητήματα, ίσως. Αδιέξοδα όμως στη λογοτεχνία δεν υ-
πάρχουν, θα του αντέτεινε. Όπως άλλωστε και στη δη-
μοκρατία.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Κεφάλαιο πρώτο

«Η Λίλα είχε μόλις κλείσει πίσω της, με σχετικό πάταγο είναι αλήθεια, την πόρτα του σπιτιού του, πιθανόν όχι από θυμό ή τσαντίλα, αλλά και πάλι δεν έβαζε το χέρι του στη φωτιά. Ήταν βλέπετε απ' τις βαριές, τις θωρακισμένες. Ένα το πολύ λεπτό μετά και, αφού ό,τι χαρακτηριστικοί ήχοι – λόγω τακουριών και τροχήλατης βαλίτσας της, ασανσέρ και εξώπορτας της πολυκατοικίας του – ήταν ν' αντηχήσουν, αντήχησαν, την είδε, απ' το παράθυρο, να ξεπροβάλλει στο πεζοδρόμιο. Τίποτα στο σουλούπι της ή στην περπατησιά της δεν μαρτυρούσε ότι αν κάποιες σκέψεις περνούσαν απ' το μυαλό της εκείνη τη στιγμή, διότι αυτό ο Μπάμπης το θεωρούσε δεδομένο αλλά ποιες; Αν κάτι μαρτυρούσε ήταν την πρεμούρα της να προλάβει το επόμενο δρομολόγιο του μετρό. Δευτερόλεπτα μετά την έχανε, μπορεί και για πάντα, απ' τα μάτια του. Ξαφνικά ένωσε μόνος στο άδειο απ' τη Λίλα και τα πράγματά της σπίτι. Χωρίς κάτι άλλο να μεσολαβήσει, τον πήρε

– Είναι γαϊδουριά να μην την περιμένει στην πόρτα μέχρι να μπει στο ασανσέρ
– Μα μόλις τον σούταρε
– Έτερον εκάτερον

Δεν ρωτάς και κανένα νευροεπιστήμονα

το παράπονο. Σκούπισε με το μανίκι τα δυο τρία δάκρυα που του κύλησαν στα μάγουλα. Χαζό μπορεί να ήταν αλλά οφείλονταν στη φράση που του 'χε προ ολίγου πετάξει: «Είναι χαζό, δεν λέω, αλλά αν κάτι με κάνει και δακρύζω φεύγοντας είναι που δεν θα ξαναδοκιμάσω τη μακαρονάδα σου με τα θαλασσινά».

Πιστώνονταν μάλλον όπως και θα φανεί

Κεφάλαιο δεύτερο

Απ' το πρωί που είχε παλουκωθεί μπροστά στον υπολογιστή, την παράγραφο πρέπει να την είχε διαβάσει καμιά πενηνταριά φορές κι ακόμα αποδώ του βρώμαγε και αποκεί του μύριζε. Τραβιόταν μαζί της εδώ κι ένα μήνα. Είχε φτύσει αίμα για να τη φέρει στον ίδιο δρόμο, αλλά του κάκου. Αντιστεκόταν σθεναρά σε όλες του τις απόπειρες να την κάνει άνθρωπο. Και ας της έκανε όλα της τα χατίρια και ας είχε γίνει χαλί να τον πατήσει. Της τη βάραγε το τάδε ουσιαστικό; Της σέρβιρε άλλο. Στραβομουτσούνιαζε με το δείνα επίθετο; Το θυσίαζε επί τόπου και χωρίς πολλά πολλά. Του έκανε κορδελάκια με το α ρήμα; Της το μετέτρεπε από υποτακτική σε γερούνδιο και από παρακείμενο σε υπερσυντέλικο. Τσαλίμια με τη β φράση; Της άλλαζε τα πετρέλαια. Το πόσο, δε, τον είχε παιδέψει για να την πρωτογράψει, δεν περιγράφεται. Η σημασία που της έδινε, όταν μάλιστα από παραγράφους το μυθιστόρημά του άλλο τίποτε, ήταν τελείως δυσανάλογη του μεγέθους της. Όχι όμως και της θέσης της. Ήταν βλέπετε φάτσα **κάρτα** και άρα ικανή να πάρει και τις υπόλοιπες στον λαιμό της, που τι της χρώσταγαν να

Ή μήπως πρώτη θέση πίστα;

μην υπάρξουν εξαιτίας της; Ίσως γι' αυτό – συναισθη-
νόμενη το βάρος της ευθύνης – τις απαιτήσεις και τις
ιδιοτροπίες της καθεμιάς τις είχε στη νιοστή. Επιβαλ-
λόταν λοιπόν να την έχει «τζάμι», όπως ο μαγαζάτορας
τη βιτρίνα του.

Και δικαίως, γιατί σιγά μην το 'χε σε τίποτε ο εκδότης
που θα 'ριχνε καμιά ματιά στο πρωτόλειό του, μπας
και το δημοσιεύσει, να το εκσφενδονίσει στον κάλαθο
των **αχρήστων** αν απ' τη πρώτη κιάλας παράγραφο έ-
μπαζε. Όπως απεναντίας δεν θα 'θελε και πολλά για
να γλυκαθεί και να μην κρατιέται να διαβάσει και το
υπόλοιπο αν ειδικά η πρώτη παράγραφος του απο-
σπούσε και κανένα «για κοίτα!».

Ο σκοπός άρα ήταν να του τραβήξει την προσοχή με
τον ίδιο τρόπο που, κανείς, χάρις σε μια του ατάκα,
πιάνει κουβέντα της ακατάδεκτης άγνωστης που του
γυάλισε και όχι γιατί τη στιγμή που της την απευθύνει,
όσο πετυχημένη κι αν είναι, της έρχεται κατάμουτρα η
μπόχα απ' τα χνότα του. Ένα προσεκτικό, επομένως,
πέρασμα της πρώτης παραγράφου με οδοντικό νήμα,
ένα καλό βούρτσισμα με κλινικά δοκιμασμένη οδοντό-
κρεμα και μετά καμιά γαργάρα με στοματικό διάλυμα

– Ναι άλλη δουλειά δεν έχει ο εκδότης
απ' το να διαβάζει ό,τι μαλακίες του στέλνουνε.
Θα το αναθέτει σε κανέναν υπάλληλο
– Καλά ντε, δεν θα το στείλει και στον Πατάκη

– Και αν είναι σε pdf;
– Μεταφορικά μιλάω, ξεκόλλα

ήταν ό,τι έπρεπε προτού ξαμολήσει στον έξω κόσμο το μυθιστόρημά του.

Το να είναι πρώτη πρώτη δεν ήταν δα και γραφτό από γεννησιμιού της. Αν της έλαχε, το όφειλε στον βίαιο παραγκωνισμό της προκατόχου της, η οποία κρίθηκε ανεπίδεκτη μαθήσεως αλλά και ότι είχε φάει τα ψωμιά της. Όχι μόνο ως πιο παλιά κουβαλούσε, σαν την άδικη κατάρα, τα στίγματα, τα σπυράκια ακμής, τα κόμπλεξ και τα τικ του πρωτοεμφανιζόμενου συγγραφέα αλλά, έχοντας γραφτεί με το σκεπτικό ότι θα έσερνε και τον χορό, και όλο το τρακ απ' τα στραμμένα πάνω της βλέμματα. Καιρός να αδειάζει τη γωνιά. Για την ιστορία απλώς, να ποια ήταν:

«Η Λίλα είχε μόλις κλείσει πίσω της με πάταγο – επίτηδες; κατά λάθος; δεν θα το μάθαινε ποτέ – τη βαριά πόρτα του σπιτιού του. Αμέσως μετά ακούστηκε το τακ τακ των τακουνιών της, καθώς κατέβαινε τα σκαλοπάτια, ώσπου έσβησε. Άγνωστο γιατί είχε επιλέξει να μην πάρει το ασανσέρ. Να 'ταν κατειλημμένο; Τον λόγο επίσης ποτέ δεν θα τον μάθαινε. Ακολούθησε το κλατς ή κάπως έτσι που έκανε πάντα η εξώπορτα της πολυκατοικίας κλείνοντας, αντιληπτό, όντας το διαμέρισμα

«Του μη εισέτι εμφανισθέντος» για την ακρίβεια

«ήδη όλο το τρακ απ' τα μη στραφέντα ακόμη πάνω της βλέμματα» πιο σωστά

Τσακίσου στο ισόγειο να το τσεκάρεις

στον πρώτο όροφο. Τράβηξε ελαφρά την κουρτίνα και την είδε να ξεπροβάλλει στο πεζοδρόμιο, τσουλώντας την εφοδιασμένη με ροδελάκια **βαλίτσα** της. Ήδη θα κατευθυνόταν προς τον σταθμό του μετρό, όταν ένα περιπολικό διέσχισε τον δρόμο με μεγάλη ταχύτητα και τη σειρήνα αναμμένη, γεγονός στο οποίο ο Μπάμπης υπό άλλες συνθήκες δεν θα 'χε δώσει καν σημασία. Στη συγκεκριμένη όμως συγκυρία, του θύμισε το παράδειγμα απ' το *Χρονικό του χρόνου* του Στίβεν Χόκινγκ που είχε πρόσφατα διαβάσει (με τη διαφορά ότι εκεί ήταν όχημα πρώτων βοηθειών) για το φαινόμενο Ντόπλερ. Άσχετα αν δεν είχε 100 % αντιληφθεί αυτό που διατεινόταν ο συγγραφέας, ότι τάχα ο διαπεραστικός ήχος της σειρήνας ακουγόταν πιο συμπυκνωμένος όσο το όχημα πλησίαζε και μετά πιο αραιός όσο απομακρυνόταν, ούτε είχε ολότελα καταλάβει γιατί στη φυσική κάτι τέτοιο οριζόταν ως "αλλαγή στη συχνότητα και στο μήκος κύματος του αντικειμένου εν κινήσει σε σχέση με τον **παρατηρητή**", εμπιστοσύνη στον Χόκινγκ εντούτοις είχε υπεραρκετή ώστε να δεχτεί πως το παράδειγμά του αποδεικνυε ότι το σύμπαν δεν είναι στατικό αλλά –

1) λέγεται τροχήλατη και 2) δεν γίνεται α) να την κατεβάζει απ' τη σκάλα και να ακούγεται και το τακ τακ (;) απ' τα τακούνια της και β) τον σούταρε δεν τον σούταρε, να μην της την κουβαλάει αυτός

– Αδύνατον να βγάλει το Φυσικό όπως λες παρακάτω και να μη χαμπαριάζει από φαινόμενο Ντόπλερ
– Ε, τον κάνω φιλόλογο, εκεί θα κολλήσουμε;
– Α πα πα, τον θέλω γνώστη των θετικών επιστημών

όπως ένα μπαλόνι που φουσκώνει – διαστέλλεται, με αποτέλεσμα δυο π.χ. γαλαξίες του να απομακρύνονται ο ένας απ' τον άλλο με ταχύτητα κάπου 70 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο. Τόσο δηλαδή όσο πάνω-κάτω πήρε και στη θεόσταλη τούτη σκέψη για να τον φέρει – θυμίζοντάς του πόσο σχετικά και τιποτένια ήταν όλα μπροστά στην απεραντοσύνη του **σύμπαντος** – κάπως στα συγκαλά του. Με το μανίκι του σκούπισε τα δυο τρία δάκρυα που κύλησαν όταν, ελάχιστα λεπτά πριν, η Λίλα χανόταν ίσως για πάντα απ' τα μάτια του. Κάτι τέτοιες στιγμές που η αστρονομία, με τον τρόπο της, του παράστεκε στα χτυπήματα της μοίρας, το φυσούσε και δεν κρύωνε που δεν την είχε **σπουδάσει**».

Σβήσ' το, μυρίζει Κοέλιο από χίλια μίλια

Ρε συ, δεν είναι και τόσο κακή τελικά!
Μήπως να το ξανασκεφτόσουν;

Ξαναδιαβάζοντάς την δεν μπορούσε να μην παραδεχτεί, τόσο κακή ήταν, ότι η διάδοχός της παρά τα στραβά της ήταν σαφώς αν όχι καλύτερη σίγουρα λιγότερο ενοχλητική. Αν μη τι άλλο δεν κούραζε, απ' την αρχή κιόλας, τον αναγνώστη με φαινόμενα Ντόπλερ και μαλακίες και παράλληλα τον έμπαζε ομαλά στο μυθιστόρημα χάρις στον, τύπου ΙΚΕΑ, μινιμαλισμό της. Κληρονομούσε βέβαια, αφού μη αποδοχή κληρονομιάς

απ' τον νόμο δεν προβλεπόταν, όλα τα μειονεκτήματα που αναλογούσαν πια στη νέα της θέση, δεν έπαυε ωστόσο να διατηρεί και τα όποια πλεονεκτήματα εκείνης που είχε γραφτεί χωρίς το άγχος της πρωτιάς. Κάτι ήταν κι αυτό. Με ανεβασμένο κάπως το ηθικό συνέχισε την ανάγνωση του κειμένου του, πού και πού, κάνοντας και σχόλια στο περιθώριο. Ήταν στο τσακ να το στείλει σε κανέναν εκδοτικό οίκο.

Κεφάλαιο τρίτο

Τελικά στο τρίτο κεφάλαιο όλα παίζονται, γι' αυτό βάλε τα δυνατά σου. Γιατί σου λέει ο εκδότης: στο πρώτο και στο δεύτερο θα τα 'χει δώσει όλα, οπότε στο τρίτο θα τον περιμένω στη γωνία

«Η πρώτη πιρουινιά απ' την αχνιστή μακαρονάδα με την κατακόκκινη σάλτσα από θαλασσινά διείσδυε ήδη στο ορθάνοιχτο στόμα του όταν, μια ώρα πριν, άκουσε το κλειδί να γυρίζει στην κλειδαριά. Με το που την είδε και ενώ ταυτόχρονα συνέχαιρε τον εαυτό του για τη σάλτσα – τα περιττά υγρά τα 'χε αποβάλει, ο φιλοκομμένος μαϊντανός διατηρούσε ακόμα το άρωμά του, τα μύδια, οι γαρίδες και τα καλαμαράκια δεν είχαν ευτυχώς παραψηθεί, η δε ώριμη ντομάτα τής πρόσθετε μια υποψία γλυκάδας – κατάλαβε απ' το ξινό ύφος της ότι κάτι δεν πάει καλά. Το απέδωσε ωστόσο στο κοπιαστικό της ταξίδι και μετά τις χαιρετούρες, κάπως χλιαρές εκ μέρους της είναι αλήθεια (αλλά όλα αυτά όπως και τη σιωπή της στο sms του να πάει να την πάρει απ' το αεροδρόμιο τα ανέλυε εκ των υστέρων), αφού βεβαιώθηκε ότι είχε φάει στο αεροπλάνο και δεν πεινούσε άλλο, στρώθηκε στη μακαρονάδα που τον περίμενε ανυπόμονα, εξηγώντας της από μακριά με απολογητικό ύφος ότι αλλιώς θα κρύωνε και μετά βράσ' τα.

Συν και ότι τα μακαρόνια ήταν al dente

– Α, δηλαδή διαθέτει κι αυτοκίνητο;
Τότε γιατί – αν θέλει να λέγεται τζέντλεμαν – δεν την πήγε σπίτι της, μαζί και τη βαλίτσα, μετά που τον σούταρε;
– Μην είσαι και τόσο σίγουρος ότι πήγαινε σπίτι της

Μέχρις ότου εκείνη, όχι πριν μια στάση στην τουαλέτα, ξανασκάσει μύτη, ο Μπάμπης είχε ήδη καταφέρει το μισό πιάτο και συνέχιζε ακάθεκτος. Η εξήγηση που την ψυχανεμιζόταν πια με το ένστικτο του αρσενικού και την περίμενε όπως ο τερματοφύλακας το πέναλτι πήρε δεν πήρε πέντε λεπτά. Κατά τη διάρκειά τους βρέθηκε προ του τραγικού διλήμματος αν θα συνέχιζε ή όχι να καταβροχθίζει το υπόλοιπο, μολονότι όσοι τον γνώριζαν θα σχολίαζαν ότι τέτοιο κοιλιόδουλο μόνο πυρηνική βόμβα θα τον ανάγκαζε να τ' αφήσει στη μέση, και δεν θα έπεφταν έξω.

Η πρώτη της φράση, υποχρεωτική σχεδόν σε τέτοιες περιπτώσεις προκειμένου να τύχει ο ομιλών της δέουσας ανταπόκρισης χωρίς παράλληλα να φανεί ανάγωγος έφτανε και περίσσευε για να καταλάβει που το πήγαινε. Δεν περιείχε ωστόσο άλλη σπουδαία είδηση απ' το ότι επιθυμούσε – λέει – να του μιλήσει, πρώτος ενικός υποταχτικής που σε αντίθεση με έναν πληθυντικό, de facto απέκλειε κάθε προοπτική διαπραγμάτευσης. Τον εγκατέλειπε, συνέχισε μετά απ' την κλασική εισαγωγή για το πόσο δυσκολευόταν να του εκφράσει όσα έπονταν. Λυπόταν βέβαια γιατί, ναι, τον αγαπούσε πολύ και εκεί της έφυγαν επίσης λίγα δάκρυα, αλλά

– Μα υποτίθεται ότι αν ένα φύλο φημίζεται για το ένστικτό του είναι το γυναικείο
– Εντάξει αλλά κι οι άντρες δεν είναι εντελώς φυτά πια
+ με τρόπο και προσμονή συνάμα δηλαδή

+ έτσι στο δρόμο π.χ. δεν ρωτάς κατευθείαν έναν περαστικό «πού πέφτει η οδός Κολοκοτρώνη;» ούτε στην ταβέρνα λες στο γκαρσόνι «πιάσε ένα τζατζίκι»

ipso facto θα 'λεγα

– Βάλ' τον εκεί να της λέει: «έλα, το 'πιασα που το πας, μη χαλάς άλλο σάλιο»
– Ξέχνα το, δεν αυτοβιογραφούμαστε εδώ

+ κάτι που πήγαινε φιρί φιρί για την ερώτησή του αν ωστόσο τον αγαπούσε σκέτο

είχε συναντήσει κάποιον και μεταξύ τους “κάτι είχε παιχτεί”. Έτσι ακριβώς το έθεσε, θα το ‘χε προετοιμάσει κατά τη διάρκεια της πτήσης, επιδεχόταν – τυχαία; – πολλές ερμηνείες, εξ ου και πήγαινε φιρί φιρί για την ερώτησή του αν το είχαν κάνει. Δεν το μπορούσε με τίποτα αυτό το **ρήμα** είναι αλήθεια αλλά για να γίνει κατανοητός μεν, μη χυδαίος δε, αναγκάστηκε να προσφύγει στις υπηρεσίες του, απέδιδε άλλωστε στην εντέλεια τη χροιά που ήθελε να δώσει, άσε που κόλλαγε μια χαρά με το παίχτηκε. Όχι, όχι, βιάστηκε να τον καθυσιάσει εκείνη χωρίς όμως και τη ζέση που θα τον έπειθε. Δεν επέμεινε, συνέχισε απεναντίας να μασουλάει, με τρόπο έστω που να της υπαινίσσεται ότι το έβλεπε σαν μια αγγαρεία και μισή. Μάταια τελικά – λόγω της βαρύτητας των στιγμών θεωρώντας μάλλον η Λίλα μεμπτή κάθε βιολογική λειτουργία πλην ίσως της αναπνοής – γιατί το μόνο που κατάφερε ήταν να τη βγάλει απ’ τα ρούχα της μέχρι που του παρατήρησε με χτυπητή ειρωνεία: δεν σε βλέπω να πολυσυγκινείσαι όμως!

Την ανακούφισή της που είχε βρει το σθένος να του ξεστομίσει κάτι που τόσες μέρες έτρεμε μπας και το πάρει άσχημα, της τη χάλαγε λοιπόν το ότι, κατά τα

Παρακάτω λέει άλλα πολύ χειρότερα, το «το κάνανε» τον μάρανε;

φαινόμενα, δεν το έπαιρνε και τόσο **στραβά**. Μια, έ-
 στω για τους τύπους αλλά ικανή δόση **κατάπληξης**
 γαρνιρισμένη με άφθονο αποτροπιασμό, λύσσα στην
 απελπισία και τίγκα στην απόγνωση, συνοδεία σάλ-
 τσας από μπόλικη συντριβή, το σύνολο γενναιόδωρα
 πασπαλισμένο με υστερία άντε και μια πινελιά αμόκ,
 όσο κι αν κατά βάθος δεν τη συνέφεραν μια και πιθα-
 νόν θα τη γέμιζαν για την **υπόλοιπη** ζωή της με τύψεις
 που τον σούταρε, δεν θα τη χάλαγαν ωστόσο. Την α-
 κραία θεωρία συνωμοσίας, να μην τα βάφει εκείνος
 μαύρα, – αφού του 'φευγε που του 'φευγε – από με-
 γαλοψυχία και μόνο ή επειδή γενικά απεχθανόταν τις
 σκηνές, δεν την έχαφτε. Το φυσιολογικό αλλά και το
πρέπον κατά τη γνώμη της θα 'ταν και να χαλάει τον
 κόσμο που τον άφηνε για έναν άλλον και, αδιαφορώ-
 ντας παντελώς για την αιτία (που τον άφηνε), να σπα-
 ράζει που την **έχανε**.

Στραβά; Εδώ το παίρνει μάλλον στο σορολόπ

Κάν' το κολούμπρα για να 'σαι μέσα

Υπεραισιόδοξο

Πλεονασμός διότι ό,τι είναι φυσιολογικό είναι και πρέπον

Θες να πεις ότι αν τον άφηνε όχι γιατί βρήκε άλλον αλλά επειδή απλά της τα 'χε πρήξει, θα πλάνταζε στο κλάμα; Άλλού αυτά

Το χειρότερο πάντως ήταν ότι της έδινε περιέργως δί-
 κιο, οπότε: «Μα τι λες;» τη μάλωσε την ίδια στιγμή
 που αναρωτιόταν: «Τι της λες τώρα;». Και πράγματι να
 της πει τι;

Ότι είχε κι αυτός την ίδια απορία; Να της ομολογήσει
 δηλαδή κάτι που, αν ήταν στο χέρι του, όχι μόνο δεν

θα ενέκρινε αλλά και δεν θα επέτρεπε; Και που κι ο ίδιος καταδίκασε ως εκτός τόπου και χρόνου;

Ότι δηλαδή ο εαυτός του που τόσο καιρό λούφαζε στη σκλαβιά της σχέσης, σκλαβιά που τώρα που δεν την υφίστατο διεκτραγωδούσε, ενώ ανεχόταν μια χαρά πριν που τη ζούσε, είχε μάθει τα μαντάτα και όχι μόνο σήκωνε κεφάλι αλλά έκανε και του κεφαλιού του; Χωρίς καν να του ζητήσει την άδεια; Όπως οι μέχρι πρότινος βουβές και παραιτημένες λαϊκές μάζες που κατακλύζουν, πανηγυρίζοντας, την κεντρική πλατεία της πόλης μετά την πτώση της απολυταρχίας; Ότι δεν ζητούσε – λέει – και πολλά; Απλώς να θαυμάσει, να φλερτάρει, να σαγηνεύσει, να γευτεί γυναικεία κορμιά; Ότι είχε πια το ελεύθερο; Και ότι δεν είχε καιρό να χάνει;

Όλα αυτά να της τα αραδιάσει;

Αδιανόητο.

Για να σώσει τα προσχήματα, τον ανακάλεσε στην τάξη: δεν του ζητούσε και πολλά. Να τηρήσει απλώς τα προσχήματα. Δεν το 'χε πάρει χαμπάρι ότι προκαλούσε με τη στάση του; Τόσο άμυαλος ήταν; Τόσο αδιόρθωτος να πέφτει στην ίδια λούμπα κάθε φορά που ήταν να χωρίσει; Αντί να κλαίει και να οδύρεται; Τα στατιστικά σου είναι για κλάματα, του υπενθύμισε,

– Μερικών μερικών απ' το «σκλαβιά» θα σηκωθεί το φρύδι
– Μα το περιγράψω απ' τη σκοπιά του εαυτού που ως γνωστόν είναι πιο χύμα. Ερωτηματικό βάζω εξάλλου

– Τον εαυτό του, έτσι;
– Όχι τον φούφουτο

Ε όχι και να τον παρουσιάζεις περισσότερο κάθαρμα απ' ότι είναι

τρία χρόνια κατά μέσο όρο μες το νερό προτού τα ξαναφτιάξεις. Τι σε κάνει να πιστεύεις ότι αυτήν τη φορά κάτι θα αλλάξει;

Αν και τελευταία αμφιλεγόμενο βάλε «ή έστω σκοράρεις»

Μα και πότε τον κατάλαβε για να τον καταλάβει και τώρα, του αποκρίθηκε ο άλλος. Ότι δηλαδή αν με κάτι την έβρισκε ήταν να ψάχνει και να μη βρίσκει παρά να βρίσκει και να μην ψάχνει. Και άρα να μην ελπίζει ότι θα βρει. Χίλιες φορές καλύτερα να μη βρίσκει για να συνεχίζει να ελπίζει. Όσο για τη Λίλα που εν τω μεταξύ μάζευε τα μπογαλάκια της, ο δρόμος ανοιχτός και τα σκυλιά δεμένα, πρόσθεσε. Κατά βάθος, της ήταν μάλιστα και υποχρεωμένος που, αναλαμβάνοντας η ίδια την πρωτοβουλία, τον απάλλαξε απ' το δυσάρεστο καθήκον κάποτε, αν και άγνωστο πότε, ίσως και ποτέ, να την αναλάβει αυτός.

Κόψε κάτι εδώ μη μας πάρουν με τις ντομάτες

Σιγά που θα την αναλάβει αυτός. Σ' εσένα πάντα το φορτώνει

Να ποιος ήταν, να πού είχαν καταντήσει οι ανθρώπινες σχέσεις, συνέχισε τον χαβά του ο πρώτος. Η σύντροφος που μαζί της μόνο χαρές είχε μοιραστεί τον άφηνε στα κρύα του λουτρού και αυτός αγρόν ηγόραζε.

Ε, και τι θες να κάνω, απολογήθηκε ο εαυτός. Να τα βάψω μαύρα; Ποιος με ρώτησε άλλωστε; Αν νομίζεις πως το τι θα αισθανθώ, τι όχι, ανήκει στη δικαιοδοσία μου, είσαι πολύ γελασμένος. Εγώ, ο φουκαράς, δεν

είμαι ούτε καν ο τελευταίος τροχός της αμάξης, κλαύτηκε. Όχι ότι δεν τα περνάγανε φίνα με τη Λίλα, παραδέχτηκε ωστόσο. Και διασκεδάζανε και γελάγανε και παρέα καλή κάνανε και ούτε για αστείο δεν καβγαδίζανε. Μπορεί να μην είχαν και πολλά κοινά συνέχισε, σε μια κρίση ειλικρίνειας, αλλά τις απαραίτητες συγκλίσεις και συναινέσεις και τις αναζητούσαν και τις πετύχαιναν. Ούτε για τα πολιτικά τρωγόντουσαν ούτε για το τι θα τρώγανε και αν θα το παράγγελναν απέξω ή όχι και ποιος μετά θα έπλενε τα πιάτα κ.λπ. Ελευθερία κινήσεων ο καθένας είχε με τη σέσουλα, δεν ήταν λόγου χάρη έγκλημα καθοσιώσεως να παίξει ο Μπάμπης **τένις** με την τάδε ή η Λίλα να πάει σινεμά με τον δείνα. Όταν, δε, πήγαιναν οι δυο τους, αρκούσε ένα αμοιβαίο κοίταγμα για να την κάνουν απ' τη μέση του ακαταλαβίστικου τελικά έργου αβανγκάρντ στο οποίο είχαν, ύστερα από σκληρές διαπραγματεύσεις, καταλήξει (εκείνη διάλεγε με κριτήριο τους ηθοποιούς, εκείνος τους **σκηνοθέτες**), το αγχωτικό για άλλα ζευγάρια δίλημμα βουνό ή θάλασσα ουδέποτε τους είχε διχάσει ενώ η πατροπαράδοτη επιλογή νησιού για διακοπές, τους ήταν παιχνιδάκι. Όσο για το σεξ ήταν τόσο ικανοποιητικό όσο μπορούσε να είναι έπειτα από δυο χρόνια συμβίωσης, συμπέρανε **μοιρολατρικά**. Ότι

– Τένις μεσούσης της κρίσης; Πας καλά ρε όργιο; Κάν' το πικ πογκ πάραυτα
– Μα ποιας κρίσης; Για τις αρχές του αιώνα μιλάμε. Τότε που τρώγαμε με χρυσά κουτάλια

– Σεξιστικό σχόλιο
– Σεξιστικό ξεσεξιστικό, είναι γεγονός
– Μπα; Έγινε δημοσκόπηση και δεν το ξέρω;

– Λες και το 'χεις ψάξει
– Όχι αλλά αν κρίνω απ' όσα ακούω δεξιά-αριστερά

θα του έλειπε η Λίλα θα του έλειπε. Πολύ; λίγο; Μόνο ο χρόνος θα το έδειχνε.

Οκ, αλλά αγαπιόντουσαν; Κατά σύμπτωση ρώτησαν και οι δυο μαζί, Μπάμπης και εαυτός.

Αν κάτι, στο ερώτημα αυτό, ανέκαθεν τους εκνεύριζε όσο δεν λέγεται ήταν το γαϊδουρινό πείσμα όποιου το έθετε να μην επιδέχεται άλλες απαντήσεις απ' το ναι ή το όχι. Κατά βάθος θα προτιμούσαν να μην τίθεται καν, γιατί κακό έκανε (χαλούσε σχέσεις πολύ πιο αποτελεσματικά απ' τη χειρότερη ξελογιάστρα) καλό δεν έκανε (γέμιζε τον καθένα με άγχος ότι δεν πληρούσε τις απαιτούμενες προδιαγραφές). Στηριζόταν στην αφελή άποψη ότι όλη η ανθρωπότητα όφειλε ύστερα από τέσσερα εκατομμύρια χρόνια αδιάλειπτης παρουσίας στον πλανήτη, δισεκατομμύρια ερωτικών σχέσεων από τότε μέχρι σήμερα, εκ των οποίων καμιά δεκαριά μόνο στη ζωή του Μπάμπη, να ερωτεύεται με τον ίδιο και απaráλλακτο τρόπο, ανεξαρτήτως τόπου και χρόνου. Ανεξαρτήτως επίσης επιστημονικών ανακαλύψεων. Εκείνης π.χ. περί του ότι η καρδιά δεν είναι τελικά παρά μια αντλία που κουβαλάει αίμα.

Τόσα είναι; Βάζεις και τον Νεάντερταλ;

Χυδαίος υλισμός

Τέλος πάντων, αγαπιόντουσαν, ναι ή όχι; ξαναρώτησαν.

Υπό τη στενή έννοια μάλλον όχι, από κοινού ομολόγησαν. Το πως εκείνη τον εγκατέλειπε, το πως αυτός αφέθηκε να εγκαταλειφθεί, το πως εγκατέλειψε κάθε προσπάθεια να την εμποδίσει να τον εγκαταλείψει, ε, πώς να το κάνουμε, αποτελούσαν ενδείξεις αν όχι τρανταχτές τουλάχιστον αποχρώσεις. Τώρα υπό την ευρεία...

Να χύσει πάντως κροκοδείλια δάκρυα που τον εγκατέλειπε, δεν σκόπευε. Να γιατί τα λιγοστά που έχυσε όταν η Λίλα, αφού τον αποχαιρέτησε, χωρίς περιττούς μελοδραματισμούς είν' αλήθεια, έκλεισε πίσω της τη βαριά πόρτα του εργένικου πια διαμερίσματός του, τα καλοδέχτηκε με ανοιχτές αγκάλες, σχεδόν με τεμενάδες. Ούτε παραγγελία να τα 'χε κάνει. Κανείς πλέον δεν θα τολμούσε να τον κατηγορήσει ότι είχε αφήσει τη Λίλα να φύγει άκλαυτη.

Βάλε «μη κροκοδείλια» γιατί ήταν αυθόρμητα

Κεφάλαιο τέταρτο

Το επόμενο πρωί – ίσως γιατί, με το να είναι το κρεβάτι πάλι κατάδικό του, κανείς να μην τον ξηλώνει τραβώντας του την κουβέρτα, πηγαίνοντας προς νερού του, ροχαλίζοντας και πάει λέγοντας, είχε κοιμηθεί το βράδυ σαν το πουλάκι – τον βρήκε πολύ πιο κεφάτο απ’ ό,τι θα επιθυμούσε. Τόσο κεφάτο που τον έκανε προς στιγμή κακόκεφο.

Ούτε 40 χρονών κοπέλα και ροχαλίζει; Σιγά. Κρεατάκια στη μύτη είχε;

Αν κάτι τον σκότιζε ήταν που η απουσία της Λίλας και η σκέψη ότι μπορεί και να χουχούλιαζε τώρα σε άλλες αγκάλες πλην Μορφέα δεν φαινόταν να τον πολυσκοτίζει. Απεναντίας το να την ξέρει πανευτυχή που έσμιξε με τον καλό της, τον απάλλασε από κάθε περιττή έγνοια που θα ’χε και με το παραπάνω σε περίπτωση που την είχε σουτάρει εκείνος μια και, με το να τη φαντάζεται να της λείπει θανάσιμα, η εικόνα της – με μάτια πρησμένα απ’ το κλάμα να μαζεύει τα κομμάτια της, έρμαιο των πιο μαύρων σκέψεων, ακόμα και αυτοχειρίας – θα τον κατέτρεχε όπως οι Μαινάδες τον Ορέστη. Ούτε στιγμή δεν του περνούσε απ’ το μυαλό ότι τις έγνοιες που δεν είχε αυτός για εκείνη πιθανόν να τις είχε εκείνη γι’ αυτόν, πράγμα

Φτάνει πια μ’ αυτό το ρήμα, άλλα δεν έχει ο μπαχτσές;

Γιατί, μάνα του είναι η Λίλα; Και δεύτερον μπας και είναι οι Ερινύες; Για τσέκαρέ το μην εκτεθούμε

που όσο να 'ναι θα περιόριζε την ευτυχία της. Ανέκαθεν, βλέπετε, θεωρούσε τις γυναίκες τόσο πιο καπότες, διεκπεραιωτικές και άπונες όταν χώριζαν εκείνες, όσο πιο συντετριμμένες, απαρηγόρητες και παραπονιάρες όταν τις χώριζαν **άλλοι**, λόγος για τον οποίο προτιμούσε μακράν, βάζοντας και λίγο το χεράκι του, να τον χωρίζουν απ' το να χωρίζει.

– Και να ισχύει, που δεν είναι σίγουρο, δημοσίως δεν λέγεται, οπότε βγάλ' το
– Μα δεν το λέω εγώ, ο Μπάμπης το πιστεύει

Η μέρα του δεν είχε καλά καλά αρχίσει και ήδη γεύονταν το πρόσκαιρο εκείνο αγαθό που καλά θα έκανε να βιαστεί να τ' απολαύσει όσο δεν είχε ακόμα μετατραπεί σε δράμα: τη μοναξιά. Όσο δηλαδή οι μικροχαρές εκείνες, που ξαφνικά του προσφέρονταν με το κουτάλι ενώ τόσο καιρό μόνο στα πεταχτά και με το σταγονόμετρο, θα συνέχιζαν να είναι κάτι πολύ παραπάνω από απλές **μικροχαρές**. Ή για να το πούμε αλλιώς, όσο δεν θα εκτελούνταν το ίδιο μηχανικά και αδιάφορα με το να ξυρίζεται ή να βουρτσίζει τα δόντια του αλλά απεναντίας συνειδητά και λιχούδικα. Τις είχε, όπως ο υπάλληλος στο γραφείο, ο βαρυποινίτης στο κελί, ο τρόφιμος στο ίδρυμα, ο στυλίτης στο στύλο, ο ερημίτης στην **έρημο**, ανακαλύψει γιατί τις είχε ανάγκη. Τελειώς ενδεικτικά, τέτοιες ήταν το να πετάει όπου να 'ναι τις κάλτσες του, να γλείφει τα απομεινάρια της

– Χώσε και ότι: «Μικροχαρές που μπορεί να απείχαν απ' το να 'ναι χαρές τόσο όσο αυτές απ' τη χαρά και το σ' αγαπώ πολύ απ' το σ' αγαπώ, αλλά πάντως μικροχαρές»
– Χώνε, χώνε θα κρεπάρει. Μυθιστόρημα είναι, όχι βαλίτσα Samsonite

Πρόσθεσε και τον τρωγλοδύτη στην τρώγλη

σάλτσας στο πιάτο, να ρουφάει με θόρυβο τον καφέ και τη σούπα, να κάθεται με τις ώρες στην τουαλέτα διαβάζοντας με την πόρτα ολάνοιχτη, να αμολάει πού και πού καμιά πορδή. Το κακό μαζί τους ήταν ότι είχαν εγγεγραμμένη στην ετικέτα τους την ημερομηνία λήξης πέραν της οποίας καθίσταντο τοξικές ή εν πάση περιπτώσει ανενεργές.

Ακραίος νατουραλισμός. Βάλε τουλάχιστον τελεία στο ολάνοιχτη

Το πότε επομένως θα ενεργοποιούσε – ούτε τρομοκράτης να 'ταν που μόλις βγήκε απ' τη φυλακή και σιγουρεύτηκε ότι δεν παρακολουθείται – όλα εκείνα τα δίκτυα που κατά τη διάρκεια της σχέσης είχαν πέσει σε νάρκη, ήταν θέμα χρόνου.

Πιο συγκεκριμένα, πότε δηλαδή θα:

Ξανάσμιγε με μπάκουρες φίλους.

Έδινε σημάδια ζωής σε όσες η γνωριμία τους είτε είχε μπει εντός παρενθέσεως, εισαγωγικών και αγκυλών είτε είχε μείνει στη μέση, στα σπάργανα, στο στάδιο της υπόσχεσης ή ακόμα και του υπαινιγμού.

Ιδέα: Αν και για κείνες που (νόμιζε ότι) του έκαναν τα γλυκά μάτια όσο τα 'χε με τη Λίλα, το έδενε κόμπο όσο ο ψαροντουφεκάς για τα ψάρια που όταν βουτάει άσπλος τον πλησιάζουν άφοβα ενώ στη θέα της τριάντας τρέπονται σε φυγή

Σύχναζε πάλι σε πολυσύχναστα μπαρ και πολύβουα πάρτι ενώ μπαρόβιος και party animal ποτέ δεν ήταν, πολυδιαφημισμένες εκθέσεις τέχνης που τίποτε

δεν του έλεγαν, πολυδαίδαλα μουσεία που ποτέ δεν τον τράβηξαν.

Ξαναγραφόταν σε μαθήματα ταγκό που με περισσότερη χάρη απ' ό,τι μια Βορειοευρωπαϊά τον χορό της κοιλιάς ποτέ δεν θα χόρευε, γιόγκα που, όπως και τον διαλογισμό, ποτέ δεν χώνεψε, μαγειρικής για να μάθει συνταγές που σιγά μη μαγείρευε, στο γυμναστήριο της γειτονιάς που το πόδι με χίλια ζόρια θα πατούσε.

Αν μη τι άλλο ρατσιστικό

Γινόταν εκ νέου μέλος σε λέσχη ανάγνωσης ή φίλων κινηματογράφου αν και τα βιβλία που θα διάβαζε και τα έργα που θα έβλεπε ποτέ δεν θα τα διάλεγε, πεζοπορικό όμιλο που απ' το πολύ περπάτημα θα τον έπιανε οσφουαλία, ΜΚΟ ενώ ήταν αλλεργικός σε κάθε μορφή οργάνωσης.

Ανανέωνε επίσης τη συνδρομή του σε ιστοσελίδες αναζήτησης ερωτικών συντρόφων που αιωνίως θα αναζητούσε και ποτέ δεν θα έβρισκε.

Αν άρχισε απ' το τελευταίο, δεν οφειλόταν μόνο στα στενά λόγω πρωινής ώρας περιθώρια επιλογής. Διότι σαν κάτι επίσης να τον τραβούσε απ' το μανίκι – πως τραβάνε το αφεντικό τους απ' το λουρί, τα σκυλιά που ένιωσαν στα ρουθούνια τους, την ώρα του περιπάτου στο πάρκο, τις φερομόνες κάποιου θηλυκού; Ήταν το

+ τι κάνει νιάου νιάου στα κεραμίδια;

προφίλ του που το πολύ low profile το 'χε σκυλοβαρεθεί και λυσσάξει να ξαναβγεί στο κλαρί. Να ξαμοληθεί δηλαδή πάλι στον κυβερνοχώρο. Θεωρητικά εν ενεργεία (activated), μιας και, με το που τα 'φτιαξε με τη Λίλα, την εντολή inactivate, πόσο μάλλον delete, my profile την είχε, από αδράνεια παρά οτιδήποτε άλλο, αμελήσει να ενεργοποιήσει (activate), αλλά κατ' ουσίαν ανενεργό (inactive), θα 'χε – υπερφαλαγγίζοντάς το άλλα πιο δραστήρια (active) – κατρακυλήσει στα απαρατήρητα (unnoticed) και μοιραία στα αζήτητα (unvisited).

Προτού καν βάλει τον καφέ να ψήνεται και τις φέτες ψωμί στη φρυγανιέρα, όρμησε λοιπόν στον υπολογιστή, τον έθεσε σε λειτουργία, – τα λιγοστά λεπτά μέχρι να πραγματοποιηθεί η σύνδεση να του φαίνονται εκνευριστικά μακρόσυρτα –, αναζήτησε γνωστή ιστοσελίδα και με ένα κλικ, όντας ο κωδικός πρόσβασης από παλιά σωσμένος, μπήκε κατευθείαν στο προφίλ του.

– Είχε λυσσάξει
– Το 'βαλα στο σκυλοβαρεθεί. Πάλι; Την αισθητική στην κατανόηση εγώ αρνούμαι να τη θυσιάσω

+ ενώ το 'χε φτιάξει πολύ πριν καν τα φτιάξουν

+ γιατί, όλα κι όλα, όσο ήταν μαζί της, δεν επέτρεπε το παραμικρό τσιλημπούρδισμα στον εαυτό του

– Τι πας να μας πεις; ότι η γλώσσα των ιστοσελίδων γνωριμιών είναι τ' Αγγλικά όπως της διπλωματίας τα Γαλλικά; Μα το ξέρει και η γιαγιά μου
– Η γιαγιά μου αμφιβάλλω, οι παροικούντες την Ιερουσαλήμ, ναι

Κεφάλαιο πέμπτο

Τις ιστοσελίδες γνωριμιών ο Μπάμπης ανέκαθεν δεν τις είχε περί πολλού. Το θεωρούσε το ίδιο ξεφτίλα να βρει εκεί γκόμενα όσο νύφη στο παραδοσιακό γραφείο συνοικεσίων. Τη δικιά του ήθελε να την κατακτήσει με την αξία του, χωρίς τη βοήθεια κανενός κοινωνικού μέσου όπως και τη δουλειά του να τη βρει όχι με μέσο αλλά χάρις στα προσόντα του. Όσο αντιστεκόταν στις σειρήνες τους, ακριβώς γιατί αντιστέκεσαι σε κάτι που κατά βάθος περιφρονείς αλλιώς θα του παραδίδοσουν αμαχητί, αποκόμιζε εκτός της ικανοποίησης εκείνου που επιμένει να ζει – για πόσο όμως ακόμα; – χωρίς αυτοκίνητο, τηλεόραση, κινητό ή πρόσβαση στο διαδίκτυο, και την υπερηφάνεια του άλλου που, ενώ εδώ και κάτι αιώνες έχει να πάει με γυναίκα, τη βίζιτα σε οίκο ανοχής δεν τη συζητά ούτε για πλάκα.

Υπέκυψε όμως όταν κατάλαβε τα εξής στοιχειώδη: Ότι, πρώτον, όπως οι γυναίκες που στην παραλία εμφανίζονται με κάτι που λίγο διαφέρει απ' τα εσώρουχά τους και στο γήπεδο του τένις ποσώς νοιάζονται αν φαίνεται η κιλότα τους, ενώ αλλού το κάνουν πελώριο θέμα, έτσι και με το που σκάνε απλώς μύτη στις

«Κατακτήσει» τη σημερινή ημέρα δεν λέγεται. Τι είναι φρούριο;

– Οριακό
– Ας όψεται το πολιτικά ορθό

ιστοσελίδες γνωριμιών αποκαλύπτουν τρεις βασικές πληροφορίες που φυσιολογικά μόνο στις πολύ στενές τους φίλες θα εκμυστηρεύονταν: είναι μόνες, δεν αντέχουν πια να είναι, ψάχνουν άντρα. Σιγά τον πολυέ- λαιο και με το δίκιο τους θα έλεγαν πολλοί. Όχι όμως και ο Μπάμπης που είχε μια ζωή καεί να σπάει το κεφάλι του για το αν η τάδε ήταν πιασμένη ή όχι και γενικά στο ψάξε, σε σημείο που, για να το μάθει, να είναι διατεθειμένος μέχρι και ντετέκτιβ να βάλει. Διότι το να το ξέρει πριν της την πέσει ή θα τον όπλιζε με το απαραίτητο σθένος για να το κάνει ή θα τον απέτρεπε γλιτώνοντάς τον από βέβαιη σχεδόν χυλόπιτα. Η πικρή γεύση της οποίας θα απαλυνόταν αν το διαπίστωνα αφότου της την έπεφτε.

Δεύτερον ότι αφθονούσε στις ιστοσελίδες αυτές το είδος των γυναικών που στον στενό του κύκλο έλαμπε διά της απουσίας του. Οι άγνωστες. Γιατί τον Μπάμπη οι ήδη γνωστές του δεν τον τραβούσαν. Το να τις δει ερωτικά του ήταν τόσο αδιανόητο όσο και την αδελφή του. Τις ήξερε απέξω κι ανακατωτά άρα να τις γνωρίσει κι άλλο δεν διψούσε. Επειδή τις συναντούσε κάθε λίγο και λιγάκι, μαζί τους ποτέ δεν θα συντελούταν το θαύμα εκείνο που από μια συνάντηση περίμενε πώς

Γενίκευσέ το για να καλύψεις και τους ΛΟΑΤΚΙ

– Άλλος τρόπος για να τα φτιάξεις με κάποια εκτός απ' το να της την πέσεις, δεν υφίσταται;
– Ποιος; Να σ' την πέσει εκείνη; Σφύρα μου κλέφτικα

– Συντελούνταν είναι το σωστό λέει η φιλόλογος Α. Ιορδανίδου στο βιβλίο της *Τα ρήματα της Νέας Ελληνικής*
– Άσ' τη να λέει. Για μένα η κατάληξη -νταν είναι γ' πρόσωπο πληθυντικού, τελεία και παύλα

και πώς: να τον ταρακουνήσει εκεί που δεν το περίμενε, να τον αναστατώσει, να τον βγάλει έξω απ' τα νερά του. Ποιος ο λόγος όμως να μη συντελεστεί εκεί ακριβώς που, από συναντήσεις με άγνωστες, άλλο τίποτε; Και μάλιστα άγνωστες μιας άλλης πάστας που ούτε τα χείλη τους θα κρατούσαν επτασφράγιστα, ούτε με ακουστικά θα βούλωναν τα αυτιά τους, ούτε με γυαλιά ηλίου θα κάλυπταν τα μάτια τους. Που δεν θα έστυβε το μυαλό του για το πώς θα τους πιάσει κουβέντα όπως της απόμερης και απόμακρης διπλανής του στο λεωφορείο; Και που δεν θα του ζητούσαν αμέτι μουχαμέτι κάτι παράταιρο προς τη φύση του μέσου που με τη βοήθεια του θα έσμιγαν, αλλά και άκαιρο ως προς τις διαθέσεις του Μπάμπη, κάτι που, προς το παρόν, ούτε να δώσει δυστυχώς μπορούσε αλλά ούτε και να πάρει ήθελε, αλλά για το οποίο δεν αποκλειόταν να του άνοιγε τελικά η όρεξη τόσο πιο αυθόρμητα όσο λιγότερο θα του το έθεταν σαν όρο: αγάπες και λουλούδια.

– Ασαφές
– Πολύ ρομαντικό να γνωρίζεσαι σε ιστοσελίδα γνωριμιών, τι να σου πω!

Δικαιώνεις τα χειρότερα για τον άντρα κλισέ: συναισθηματικά ανάπηρος, σεξουαλικά αχόρταγος

Και τρίτο και σπουδαιότερο, ότι αυτές ακριβώς οι άγνωστες ήταν όχι διάσπαρτες στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, που μόνο τυχαία και στη χάση και στη φέξη θα συναντούσε, αλλά επί εικοσιτετραώρου βάσεως

μπάστακες στη μεγαλύτερη μάζωξη εργένηδων, αρρένων τε και θηλέων, από καταβολής κόσμου. Οπότε το εύλογο ερώτημα που ανέκυπτε δεν ήταν τι δουλειά είχαν όλοι αυτοί οι νοματαίοι εκεί, αλλά γιατί δεν προσέτρεχαν με χίλια και οι υπόλοιποι; Καλά, τόσο βόδια ήταν;

Κεφάλαιο έκτο

Το ότι η πραγματοποίηση του τελικού του σκοπού, να βρει δηλαδή, για να το πούμε **σχηματικά**, το ταίρι του, περνούσε μέσα απ' την επίτευξη πολλών και διαφόρων, σύμφωνι, λιγότερο εξωφρενικών, στόχων, με πρώτο την **απόσπαση** κανενός ραντεβού **τετ α τετ** για ποτό, απαραίτητη προϋπόθεση κατ' αρχάς για την οριστική πραγμάτωσή του αλλά και για να πέσει, κατά τη διάρκειά του, πρόταση ενός δεύτερου για φαγητό η οποία αν γινόταν δεκτή, θ' άνοιγε τον δρόμο για ένα κρίσιμο τρίτο όπου πλέον όλα θα 'ταν ανοιχτά, ήταν κάτι που ο Μπάμπης, όταν, καμιά δεκαριά χρόνια **πριν**, πρωτογραφόταν σε ιστοσελίδα γνωριμιών λίγο πολύ ψυλλιαζόταν.

Απόσπαση που ψυχανεμιζόταν ότι λόγω της παροιμιώδους απέχθειας των γυναικών στις συνοπτικές διαδικασίες, που αν ήταν στο χέρι των αντρών θα 'ταν μπαμ μπαμ, κάθε άλλο παρά τυπική διαδικασία ήταν.

Πού να φανταστεί όμως ότι η παρομοίωσή της με αποκόλληση του πρώτου απ' τους ορόφους διαστημικού **πυραύλου** λίγα λεπτά μετά την εκτόξευσή του, ήταν, εκτός από πολυκαιρισμένη, και υπεραισιόδοξη, αφού ταίριαζε επίσης γάντι τόσο στα στάδια που στην

Τελείως σχηματικά όμως

Μήπως εκμείευση καλύτερα;

Ας πούμε μέσα δεκαετίας του '90;

– Είσαι σίγουρος ότι το θες το παράδειγμα με τον πύραυλο;
– Με νύχια και με δόντια

πορεία θα ανακάλυπτε ότι μεσολαβούσαν όσο και στις φάσεις που, μεταξύ τους, παρεμβάλλονταν. Η καθεμιά φυσικά με τους κανόνες, τις παγίδες και τις κακοτοπιές, τα προαπαιτούμενα και τα ζητούμενά της. Κοινός τους παρονομαστής; Μα η απόσπαση, κάθε φορά, εκ μέρους εκείνου που έκανε το πρώτο βήμα, συνήθως του άντρα, του κατιτίς παραπάνω, δηλαδή της, σιωπηρής έστω, συγκατάθεσης της γυναίκας για κάτι όλο και πιο τολμηρό. Όπως στα παλιά ραντεβουδάκια.

+ αλλά και τους αστερίσκους της

Θεωρούσε μ' άλλα λόγια βλακωδώς ο Μπάμπης, κάπως σαν τον απόφοιτο λυκείου που φτύνει αίμα για να περάσει στις πανελλαδικές, ευελπιστώντας πως μετά θα τα ρίξει στον κόκορα μέχρι το πτυχίο, ότι τα ζόρια ήταν πίσω του και ότι αποκεί και πέρα οι γυναίκες, αναγνωρίζοντας λες την υπέρβαση που έκανε με το να γραφτεί, θα του έλεγαν σχεδόν «περάστε». Αλλιώς ούτε η παντελής απουσία των φωτογραφιών του απ' το προφίλ που στα γρήγορα τότε σκάρωσε εξηγούταν ούτε η μέσω του παρακάτω κειμένου ανταπόκρισή του στην προτροπή της ιστοσελίδας «describe yourself»:

+ «προτροπή» τρόπος του λέγειν, στην ουσία όμως καψόνι, τόσο μανίκι κατά γενική ομολογία ήταν

Hi everybody, in order to describe myself I first have to know who I am, which is far from obvious because as Socrates put it (and I agree) «*all I know*

is that I know nothing» though at the same time advised everyone to «*know yourself*» which is a blatant contradiction of the former statement unless that is what he meant. One way people deal with the problem in 9 out of 10 profiles is to avoid it by describing not who they are, but what they like. For instance, if one claims to be absolutely mad about, say, kitesurfing, then me who reads it, what am I bound to conclude? That's why I would rather limit myself in describing the only thing I am still in a position to ascertain, that is, not what I like but rather where I belong and I ask you to do the same please: so, I belong to the branch of Metazoa, kingdom of Animalia, phylum Chordata, subphylum Vertebrata, class Mammalia, subclass Eutheria, order Primates, suborder Anthropeidea, family Hominidae, genus Homo, species Homo sapiens.

Εξάπαντος και «because not only has it nothing or very little to do with who or what I am, but also mainly because I might like something I don't even acknowledge to myself and not liking what I think I like»

Βάλτε και subspecies Homo neogracus

P.S. Though not desperate at all, I am here to desperately look for my alter ego in spite of the fact that, deep inside, I hardly believe that such a thing exists any more than the notorious soulmate, not to speak of the so called Mrs Right let

– Κάθε άλλο παρά so called αφού, άγνωστο γιατί, μόνο το Mr Right έχει καθιερωθεί
– Κακώς, όσο κι αν η έννοια του σωστού διαφέρει ανάλογα το φύλο

alone my match. I am nevertheless open for communication to female representatives of all tribes (I would appreciate those to be of the same species) including mine.

– Μετάφραση; Σκέψου κι αυτούς που δεν ξέρουν Αγγλικά
 – Έλα τώρα! Ποιος δεν ξέρει Αγγλικά τη σήμερον ημέρα; Άλλωστε, δόξα τω Θεώ, υπάρχει και το Google translate

Κείμενο που πάντως έκρινε, – αφού όμοιό του στο μεϊντάνι δεν πρέπει να είχε ξαναφανεί –, αν μη τι άλλο, πρωτότυπο και βαυκαλιζόταν με την ελπίδα ότι στην ανάγνωσή του οι γυναίκες συγχωρώντας του την έλλειψη φωτογραφιών ή μάλλον θεωρώντας ότι, μπροστά σε τέτοιου επιπέδου γραπτά, η εξωτερική εμφάνιση πλέον δεν μετράει, θα έπεφταν ξερές απ' τον θαυμασμό. Ντόπιες και ξένες γιατί το σάιτ ήταν διεθνές, εξ ου και η χρήση της αγγλικής, και από πλευράς προσέλευσης αποδεδειγμένα το μαζικότερο στον πλανήτη. Όχι όλες ανεξαιρέτως βέβαια, άλλωστε αυτό ήταν μεταξύ άλλων και το ζητούμενο. Να δράσει δηλαδή το κείμενο αποτρεπτικά, φιλτράροντας όσες παρέμεναν απαθείς, ασυγκίνητες ή ανίκανες να καταλάβουν το χιούμορ του, με όσες άρα χαΐρι και προκοπή ούτως ή άλλως δεν θα έβρισκε. Για τις υπόλοιπες όμως, τις λίγες έστω αλλά διαλεχτές, θα 'ταν ό,τι κανονικά θεωρείτο ότι ήταν οι φωτογραφίες: η ναυαρχίδα του, η κύρια ατραξιόν του προφίλ του, η ειδοποιός του

διαφορά, ο πολιορκητικός του κριός, ο κράχτης του. Θα 'ταν επίσης, ήδη ήταν, η πρώτη πράξη στο τελετουργικό ζευγαρώματος που, όπως τόσα και τόσα είδη του ζωικού βασιλείου, απ' το παγόνι μέχρι τον ιππόκαμπο, θα εκτελούσε. Μπροστά του τα κοινότοπα νούμερα των άλλων αρσενικών δεν θα 'πιαναν μπάζα. Στις όποιες δε αναγνώστρες του, θα καθιστούσε, απ' την πρώτη κίολας στιγμή, σαφές ότι ο συντάκτης του μπρίκια δεν **κόλλαγε**. Μα κυρίως, **άθελά του**, αποκεί που διατεινόταν ότι δεν περιγράφεται, ίσως και να τους περιέγραφε ποιος κατά βάθος ήταν και με ποιον είχαν να κάνουν.

Η μετριοφροσύνη τρέχει απ' τα μπατζάκια του

Αρκεί βέβαια όσο brilliant και να 'ταν, σε αντίθεση με το αστέρι που λάμπει είτε το βλέπει ανθρώπινο μάτι είτε όχι, να διαβαζόταν. Το γαμώτο όμως ήταν ότι τίποτε δεν έδειχνε ότι κάτι τέτοιο γινόταν, αφού το προφίλ του δεν είχε ακόμα δεχτεί την παραμικρή πιστοποιημένη επίσκεψη. Εκείνη δηλαδή που και η επέλευσή της καταχωρείται και στον ενδιαφερόμενο κοινοποιείται και οι όποιες συνέπειές της αναλαμβάνονται απ' τον επισκέπτη. Απ' την άλλη βέβαια επειδή, είτε διεισδύοντας ανώνυμα είτε ρίχνοντάς του καμιά ματιά απ' **έξω**, δεν ήταν απαραίτητο ούτε να το επισκεφθεί κανείς για να μπει αλλά ούτε και να μπει για

+ όπως ο περαστικός στο μενού του εστιατορίου

να το επισκεφθεί, τίποτε δεν το απέκλειε. Το ότι μήνυμα γραπτό ούτε για δείγμα δεν είχε λάβει, ήταν το μόνο χειροπιαστό στοιχείο, παιζόταν ωστόσο κατά πόσο αποτελούσε αυτό ένδειξη και, αν ναι, αποχρώσα ή όχι. Κι αυτό γιατί όχι τόσο από τσιγκουνιά αλλά επειδή χτυπούσε άσχημα για μια γυναίκα, κολλώντας της τη ρετσινιά της **desperate**, να τα 'χει σκάσει για να αναβαθμιστεί – αν όχι σε golden member που και όλα τα δικαιώματα είχε και τα μεταλαμπάδευε σε όσους τα στερούνταν, έστω σε silver που τα κράταγε για πάρτη της – ελάχιστες δεν ήταν στο τζάμπα. Οι μόνες δηλαδή που ενώ μήνυμα νομιμοποιούνταν να του απευθύνουν, ουδέποτε του απεύθυναν αφού είτε το προφίλ του τις άφηνε αδιάφορες είτε αγνοούσαν την ίδια την ύπαρξή του. Απ' τις υπόλοιπες, ενδέχεται και να κέντρισε το ενδιαφέρον ορισμένων αλλά, για να τις προσέξει κι αυτός, ο μόνος δωρεάν τρόπος που τους απέμενε, μια και αδυνατούσαν να του γράψουν, ήταν ένα καταγεγραμμένο πέρασμα απ' το προφίλ **του**.

– Απελπισμένης στα ελληνικά
– Η χροιά δεν είναι η ίδια, λυπάμαι

– Να μου τρυπήσεις τη μύτη, αν καταλάβει ο αναγνώστης
– Σιγά πια, καμιά σοφία λέω;

Ότι εξ όσων την ανωτέρω ιδέα είχαν συλλάβει, ένα ποσοστό θα την υλοποιούσε, δεν είχε, απ' ότι είδαμε, συμβεί. Και εντάξει, ότι θα καταδέχονταν να κοπιάσουν στο προφίλ του όποιες είχαν αναρτήσει

φωτογραφίες στο δικό τους, ήταν μάλλον όνειρο θερινής νυκτός. Διότι τους φαινόταν ταπεινωτικό και, όσους είχαν κλώσει να το κάνουν, δεν πάει να 'ταν golden και οι ίδιες ούτε καν silver, τους έβλεπαν με την αντιπάθεια και καχυποψία του νομιμόφρονος πολίτη έναντι του περιθωριακού και τους κατέτασαν συλλήβδην σ' ένα εξαθλιωμένο λούμπεν προλεταριάτο με το οποίο καλύτερα να μην νταραβερίζονταν. Διότι, οι κύριοι αυτοί, ακόμα και αν τίποτε το μεμπτό δεν είχαν να κρύψουν, το γεγονός και μόνο ότι ήθελαν να κρύψουν ότι ήταν εδώ, πάει να πει ότι το θεωρούσαν μεμπτό. Σίγουρα πάντως ντρέπονταν που 'ταν εδώ και άρα σαν να εγκαλούσαν όσους αντιθέτως καμιά αιδώ που 'ταν εδώ δεν ένιωθαν – αλλιώς δεν θα 'χαν ευθαρσώς βάλει τις φωτογραφίες τους – με το ερώτημα: «καλά, δεν ντρέπεστε;»

Εκεί όμως που έπαθε την πλάκα του ήταν όταν διαπίστωσε ότι τον είχαν στο κλάσιμο και οι μόνες απ' όπου προσδοκούσε κάποια κατανόηση, με όσες δηλαδή το γινάτι να μη βάλουν τις φωτογραφίες, η συστολή να τις βάλουν, ένωνε. Όσο κι αν με τη συμπεριφορά τους

Ιδέα (κι ας το 'χει ήδη πει ο Άγιος Αυγουστίνος για τον χρόνο): έστω και αν ερωτηθέντες θα αδυνατούσαν να εξηγήσουν με λόγια το γιατί ενώ, όσο η ερώτηση δεν τους ετίθετο, μέσα τους μάλλον το γνώριζαν

– Δεν ξέρω κατά πόσο η λέξη κλάσιμο συνάδει με τη σοβαρή λογοτεχνία;
– Και ποιος σου είπε ότι 1) κάνω λογοτεχνία και 2) ότι είναι σοβαρή

τον **πότιζαν**, αντί της empathy² που δικαιούταν, βουβή εμπάθεια, τις καταλάβαινε απόλυτα ωστόσο. Άλλη δουλειά δεν είχαν, όπως άλλωστε κι η αφεντιά του, απ' το να χαζολογούν σε προφίλ που εξαιτίας του κομπλεξικού κατόχου τους ούτε φωτογραφίες δεν αξιώθηκαν να διαθέτουν.

+ κατά το «αντί του μάννα χολήν, αντί του ύδατος όξος»

Άλλη λύση επομένως, προκειμένου να ενημερωθούν όσες του είχαν **γυαλίσει** για ότι α) υπήρχε και β) κανένα τεχνικό εμπόδιο δεν στεκόταν μπροστά τόσο στην επιθυμία τους ανά πάσα στιγμή να επικοινωνήσουν μαζί του όσο και στην ετοιμότητά του να ανταποκριθεί, δεν του έμενε απ' το να πάρει σβάρνα τα προφίλ τους. Πράγμα που όμως είχε νόημα μόνο αν, i) αναβαθμιζόταν σε golden και, ii) ανέβαζε τις φωτογραφίες του στο δικό του. Και ναι, το ρίσκαρε, αλλά το να **μη ρισκάρει** να ρισκάρει στη δεινή κατάσταση που βρισκόταν και άρα να αποκοπεί απ' τη μεγάλη οικογένεια τόσο εκείνων που τις είχαν ανεβάσει όσο και των άλλων που δεν το συζητούσαν, ήταν ένα ακόμα μεγαλύτερο ρίσκο που δεν τον έπαιρνε να πάρει. Γιατί

Συνώνυμο του «γυαλίσει» γιοκ;

Ιδέα: να ρισκάρει όπως ο τενίστας που έχει συνηθίσει να παίζει απ' τη base line και αποφασίζει να ανέβει επιτέλους στο φιλέ

² Ενσυναίσθηση (empathy): συναισθηματική ταύτιση με την ψυχική κατάσταση ενός άλλου ατόμου και η κατανόηση της συμπεριφοράς του και των κινήτρων του

πράγματι ο ρόλος των φωτογραφιών ήταν αποφασιστικός. Και ήταν αποφασιστικός επειδή, όσο να 'ναι, κάτι το φασιστικό υπόβροσκε στα κριτήρια τόσο επιλογής όσο και διαλογής τους. Διότι τι άλλο ήταν το ρίξιμο στον Καιάδα της ανυποληψίας και της καταφρόνιας εκατοντάδων χιλιάδων ατόμων που το μόνο τους φταίξιμο ήταν ένα άχαρο ή κακομοίρικο παρουσιαστικό, πρόωρα γηρατειά, καμιά φαλάκρα, τίποτε ασπρισμένα μαλλιά, πάχητα, ρυτίδες και προγούλια. Ακόμα και έτσι ή μάλλον ακριβώς γι' αυτό δεν ήταν σκέτη βλακεία να στερηθεί τις υπηρεσίες τους; Τι φοβόταν στο κάτω κάτω; Ότι αντί να συστρατευθούν μαζί με το κείμενο για το κοινό καλό θα του 'καναν χαλάστρα μ' ένα άχαρο και κακομοίρικο παρουσιαστικό, πρόωρα γηρατειά, καμιά φαλάκρα, τίποτε ασπρισμένα μαλλιά, πάχητα, ρυτίδες και προγούλια; Που στο φινάλε τι θα κέρδιζε αποκρύπτοντάς τα αφού με το να μη βάζει τις φωτογραφίες, ενίσχυε τις υποψίες ότι όντως τα κουβαλούσε; Και μετά, δεν θα ερχόταν έτσι κι αλλιώς κάποτε η στιγμή της αλήθειας; Απέκλειε επίσης ότι μεταξύ των ελάχιστων που θα τραβούσε, θα βρισκόταν έστω κάποια που να τη γούσταρε;

Βάλτε και τα ψωμάκια

+ γιατί μαθηματικά, ακόμα και ο Κουασιμόδος να ήταν, που δεν ήταν, δεν γινόταν να μην τραβάει καμιά

Ή δεν ήταν καν αυτό που φοβόταν, αλλά ότι αργά ή γρήγορα θα υπέπιπταν στην αντίληψη κανενός συναδέλφου που θα το 'κανε στο πι και φι βούκινο, καμιάς κολλητής της πρώην του που δεν θα παρέλειπε να της το προφτάσει ή ακόμα και της ίδιας που φυσικά θα του ζήτηγε και τα ρέστα, κρίνοντας υπερβολικά σύντομη την περίοδο πένθους που είχε τηρήσει μετά το χωρισμό, πριν ριχτεί πάλι στο κυνήγι. Ε, ας υπέπιπταν. Ναι ήταν μόνος, ναι δεν έπρεπε να είναι, δεν το άξιζε να είναι, δεν του πήγαινε να είναι, ναι επιζητούσε ανθρωπινή επικοινωνία, ναι του έλειπε η γυναικεία ζεστασιά, ναι υποτιμητικό δεν το θεωρούσε να είναι εδώ, όχι, νευρωσικοί και κλινικές περιπτώσεις δεν ήταν όσοι είχαν μαζευτεί εδώ αλλά εκείνοι που, ενώ και μόνοι ήταν και δεν το άντεχαν και δεν τους πήγαινε και δεν το άξιζαν, ούτε το διανοούνταν. Οπότε που ήταν το θέμα; Τίποτα, θα τις έβαζε και θα έλεγε κι ένα τραγούδι.

Θα δεις, καλόπιανε τον εαυτό του ή μάλλον ο εαυτός του ήταν που τον καλόπιανε, μια ιδέα είναι. Κάτι σαν ένα εμβόλιο που πρέπει για το καλό σου να κάνεις και που περισσότερο σου κακοφαίνεται πριν το κάνεις παρά τη στιγμή της ένεσης ή ακόμα λιγότερο μετά που έγινε.

- Ποιας; Της Λίλας;
- Ποιας Λίλας ρε; Γενικά μιλάμε

Μα πώς θα του τα ζητούσε αφού θα 'χαν πιάσει ο ένας τον άλλο στα πράσα;

+ παρόλο που το άντεχε να είναι, και που σίγουρος δεν ήταν ότι πραγματικά το 'θελε να πάψει να είναι

Τώρα, ποιος καλόπιανε ποιον, τρέχα γύρευε έτσι που μπλέξανε τα μπούτια τους

Αφού όμως τις έβαζε που τις έβαζε, γιατί να αρκεστεί σε μια, που θα 'ταν σαν στη ρουλέτα να έπαιζε τα ρέστα του σε ένα και μοναδικό νούμερο, και όχι σε πολλές, ει δυνατόν, τις κατά δύναμη καλύτερες, που αντισταθμίζοντας οι πιο πετυχημένες τις λιγότερο, θα έβγαζαν έναν μέσο όρο για το πως έδειχνε;

Και ας σιωπούσαν, για το τι σήμαινε καλύτερες, οι όροι συγγραφής υποχρεώσεων της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εκτιμώντας φαίνεται οι εκτός από ηθικολόγοι (γιατί το μόνο που τους ενδιέφερε ήταν να είναι κόσμιες) και αφελείς συντάκτες τους ότι μια φωτογραφία εξ ορισμού αναπαριστά κάθε φορά πιστά το αντικείμενό της.

Και ας υποψιαζόταν ο Μπάμπης όσες είχε βγάλει ότι δεν έπιαναν πλήρως το πως ο ίδιος φανταζόταν ότι όντως ήταν και που εμπιστευόταν περισσότερο απ' την εικόνα που αυτές του εξέπεμπαν.

Και ας συνέχιζε ακατάπαυστα να τις τραβάει μέχρι να πετύχει το επιθυμητό αποτέλεσμα αλλά αυτές το βιολί τους.

Και έστω ότι το κατάφερνε. Πού ήταν γραμμένο ότι με το να του αρέσουν θα άρεσαν και σε όσες έκανε κέφι;

+ και υποβολής προσφορών
– Δεν γίνεται, πήξαμε στις γενικές

+ δεν θα 'ταν σαν να απαιτούσε να έχουν, όπως αυτός, ξετρελαθεί π.χ. με τον τελευταίο Γούντι Άλεν;

Ένα καλό μάθημα μπορούσε ήδη να πάρει από μια γύρα στα γυναικεία προφίλ. Οι επιλογές κάποιων φωτογραφιών ήταν πράγματι τραγικές. Λες και γίνονταν επίτηδες. Να σπέρνουν δηλαδή το ζιζάνιο της αμφιβολίας για το αν οι όμορφες ήταν στ' αλήθεια τόσο κούκλες και όσες φαινότουσαν σκέτη γλύκα, γλυκερές ενώ οι καλόγνωμες – κακιασμένες κατά βάθος. Κάποιες μάλιστα ασχημούτσικες να τις κάνουν ασχημομούρες έχοντας πιθανότατα προκριθεί εις βάρος πολλών άλλων που κάπως να τις σουλούπωναν. Με βάση το μοναδικό κριτήριο να αρέσουν σε εκείνη που τις διάλεγε. Ή το πολύ πολύ σε τίποτε φίλους ή φιλενάδες. Δηλαδή τα λιγότερο κατάλληλα άτομα για μια τέτοια δουλειά.

Τίποτε, θα κινούταν στους αντίποδες τόσο της διαίσθησής του όσο των φίλων και φιλενάδων του.

Κεφάλαιο έβδομο

Πριν αποχαιρετιστούν πάλι διά χειραψίας, υποσχέθηκαν ο ένας στον άλλο ότι εξάπαντος θα τα λέγανε χωρίς να διευκρινιστεί το πότε. Και οι δύο ήταν σίγουροι ότι ποτέ. Μετά ο καθένας πήρε τον δρόμο του. Το ραντεβού είχε πριν λίγα λεπτά ολοκληρωθεί στη γνωστή καφετέρια της πλατείας Εξαρχείων. Εκεί συνήθως τα έκλεινε. Δεν είναι μόνο ότι τον βόλευε από πλευράς συγκοινωνίας αλλά και στην ερώτηση «πού θα βρεθούμε;» δεν είχε κάθε φορά να σκέφτεται και ένα καινούργιο μέρος. Τα γκαρσόνια πρέπει να τον είχαν μάθει πια. Ήταν τόσο προβλέψιμος. Υποθεθείσθω ότι η αστυνομία τους έπαιρνε κατάθεση σχετικά με άγνωστο άντρα το πτώμα του οποίου βρέθηκε εκεί γύρω, να πάνω-κάτω τι θα έλεγαν:

«Συνήθως ερχόταν πρώτος. Καθόταν σε τραπεζάκι για δυο με θέα την είσοδο ώστε να ελέγχει ποιος μπαίνει. Σε λίγο κατάφθανε και η, κάθε φορά διαφορετική, λεγόμενη. Κοινός παρονομαστής τους, αν υπήρχε, μόνο αρνητικά μπορούσε να προσδιοριστεί, δηλαδή τι δεν ήταν. Και δεν ήταν ούτε υπέρβαρες ούτε πεσί και κόκαλο, ούτε κυριλέ ούτε

Μπας και είναι υποτιθέσθω; Ή μήπως υποθετίσθω; Γιατί το word ούτε το υποθεθείσθω το δέχεται. Όσο για το Google τα 'χει και τα τρία ενώ το greek-language.gr σιωπά

Ή μάλλον πως θα διασκεύαζε τα λεγόμενά τους ένας συγγραφέας αστυνομικών μυθιστορημάτων. Για να μη σου λένε μετά (ακόμα κι αν εσύ δεν το λες) ότι ούτε τα γκαρσόνια ούτε οι μπάτσοι εκφράζονται έτσι

– Υποτιμητικό για τις γυναίκες
– Μα τα γκαρσόνια το λένε
– Ε, τότε υποτιμητικό για τα γκαρσόνια

σκυλέ, ούτε νταρντάνες ούτε μικροκαμωμένες, ούτε νέες ούτε γριές, ούτε θεογκόμενες ούτε «άσ' τα να πάνε». Κάπου στον μέσο όρο. Και πάντως επ' ουδενί από εκείνες που λες, με θετική ή αρνητική χροιά, “Πού στα κομμάτια τη βρήκε!”. Α και καμιά τους δεν κάπνιζε. Ότι φατσικά οι δυο τους γνωρίζονταν ήταν προφανές. Παρ' όλα αυτά επειδή να ιδωθούν είχαν ίσως χρόνια και ζαμάνια – εκτός πια κι αν είχαν απλώς ανταλλάξει φωτογραφίες – μια κάποια εκατέρωθεν αβεβαιότητα ως προς την ταυτότητά τους γινόταν αντιληπτή διά γυμνού οφθαλμού, πολύ πιο έντονη από πλευράς γυναίκας, που ξαφνικά εμφανιζόταν σαστισμένη σε μια μισογεμάτη αίθουσα, παρά για τον καθισμένο σε στρατηγική θέση άντρα που δεν επόπτευε παρά απειροελάχιστο ποσοστό όσων έμπαιναν. Αβεβαιότητα βέβαια μέχρι να της κάνει νεύμα και εκείνη, φανερά ανακουφισμένη, να σπεύσει προς το μέρος του. Χαιρετιόντουσαν συγκρατημένα, συνήθως διά χειραψίας. Αυτός παράγγελνε πάντα το ίδιο. Τσάι με δυόσμο. Χωρίς ζάχαρη. Εκείνη αναλόγως. Παρουσία μας κάθε κουβέντα πάραυτα διακοπτόταν. Ήταν φανερό ότι δεν επιθυμούσαν να μας κάνουν κοινωνό, έστω και εν παρόδω, των συνομιλιών τους

Δεν το 'ξερα ότι το λένε και με θετική χροιά

Γιατί όχι και: «Ανακουφισμένη που δεν την έστησε, που δεν ήταν «άσ' τα να πάνε» ή που δεν έγινε Λούης με το που την τσέκαρε; Ήταν νωρίς για συμπεράσματα»

λες και έτρεμαν ότι μια λέξη τους να ακούγαμε, θα πιάναμε τα πάντα στο πιτς φιτίλι. Πάνω από δώρο η συνάντηση σπάνια κράταγε. Στη διάρκειά της ποτέ δεν παρατηρούνταν, συνηθισμένες σε άλλα ζευγαράκια, διαχύσεις, ούτε καν η παραμικρή σωματική επαφή, κάθονταν άλλωστε αντικριστά, ποτέ δίπλα δίπλα. Παρέπεμπε γενικά η όλη φάση σε παρτίδα **τένις**, παρτίδα που είχαν συμφωνήσει εδώ και μέρες να παίζουν, δοκιμαστικά όμως, για να δουν αν ήταν του ίδιου επιπέδου και που πια την έπαιζαν στέλνοντας το μπαλάκι όσο πιο βολικά γινόταν ο ένας στον άλλο χωρίς όμως να μετράνε πότους με την ένταση και τον **ανταγωνισμό** που κάτι τέτοιο θα συνεπαγόταν. Εξ ου και η συζήτηση ήταν πάντα πολιτισμένη και κόσμια χωρίς ποτέ ύψωση της φωνής. Θα 'λεγε κανείς παρατηρώντας τους ότι ουσιαστικά ανακάλυπταν (ή επαναανακάλυπταν;) ο ένας τον άλλο. Και ενώ συνήθως σε μια συζήτηση βλέπεις απλά προς τον συνομιλητή σου χωρίς όμως να τον κοιτάς, αλλιώς του προκαλείς ελαφρά αμηχανία, αυτοί είτε ακούγοντας είτε μιλώντας και τον έβλεπαν και τον κοίταζαν. Οι σιωπές καταπολεμούσαν επιμελώς, δεν είχε φαίνεται το κάθε φορά διαφορετικό ντουέτο αποκτήσει την απαραίτητη

Ιδέα: αν και, το ότι δεν ήταν τίποτε άλλο παρά ένα match (παρτίδα) με σκοπό το match (ταίριασμα) μόνο ένα πολύ ψαγμένο βλέμμα θα το 'πιανε

+ ούτε τα γνωστά σαλαμάκια και «πουστιές»
– Να λείπει, δεν ξέρουν όλοι από τένις
άσε που απ' το «πουστιές» οι γκέι θα ξινίσουν,
και δικαίως, τα μούτρα

οικειότητα ώστε είτε να μην εμφανίζονται είτε εμφανιζόμενες να μην ενοχλούν. Ήταν άλλωστε φανερό πως είχαν πολλά να πουν. Γενικά δημιουργούταν η εντύπωση διεξαγωγής δύο παράλληλων συνεντεύξεων με αντικείμενο την κάλυψη, μάλλον, καμιάς κενής θέσης όπου οι ρόλοι όμως του ερωτώντα και ερωτώμενου συνεχώς εναλλάσσονταν. Θύμιζαν έντονα **ανέργους** που συμβόλαιο αορίστου χρόνου έχουν κάτι αιώνες να **σταυρώσουν**, μόνο τίποτε δουλειές του ποδαριού στη χάση και στη φέξη, και που στη συνέντευξη του ΟΑΕΔ πάνε όχι επειδή ελπίζουν ότι κάπου θα τους βολέψει αλλά για να μην τους κοπεί το επίδομα. Χαρακτηριστικό επίσης ήταν ότι, όταν εκείνη σηκωνόταν να πάει προς νερού της, τα μάτια του καρφώνονταν διερευνητικά στα οπίσθιά της για περίπου **δέκα** δευτερόλεπτα πράγμα που πιθανότατα δεν θα έκαναν αν ήταν χρόνια ή έστω μήνες μαζί. Το αντίθετο πάντως δεν συνέβαινε. Η ατμόσφαιρα ποίκιλλε από εγκάρδια και εύθυμη έως ψυχρή και στενάχωρη. Τον λογαριασμό τον πλήρωνε συνήθως αυτός, ακόμα κι αν η απέναντί του επέμενε να τον μοιραστούν. Τι κάνανε μετά ήταν άλλου παπά ευαγγέλιο. Βγάζανε τα μάτια τους; Ένας Θεός ξέρει. Με την

Καλά, και τενίστες και άνεργοι;

– «Σταυρώσει» το έχεις βάλει για γκόμενα, ραντεβού και τώρα συμβόλαιο αορίστου χρόνου
– Είναι ρήμα πολυεργαλείο, δεν γίνεται να το αποχωριστώ

Τα χρονομέτρησες; Κάν' τα δυο τρία και πολλά είναι. Με δέκα θα τον έπαιρνε πρέφα όλη η καφετέρια

ίδια πάντως σπανίως τον ξαναβλέπαμε. “Πού στο καλό τις έβρισκε” απορούσαμε και τον σχολιάζαμε μεταξύ μας ως πρώτης τάξης γυναικά.»

Το συγκεκριμένο ραντεβού πρέπει να 'ταν πάνω-κάτω το εκατοστό του. Αντιστοιχούσαν κατά μέσο όρο σε τρία με τέσσερα την εβδομάδα. Ή αλλιώς σε καμιά τριανταριά μηνύματα το ένα. Η μέρα με τη νύχτα δηλαδή σε σχέση με πρώτα. Ήταν ο Μήτσος που του άνοιξε τα μάτια. Ένα δευτερόλεπτο νωρίτερα να είχε κλείσει η πόρτα του τρόλεϊ στην Αγγελοπούλου, κανένα μήνα πριν, και δεν θα τρακάρανε ο ένας τον άλλο, πράγμα που θα 'ταν άνευ σημασίας αν δεν είχαν υπηρετήσει στην ίδια μονάδα στον στρατό. Με τον Μήτσο ήδη απ' τον στρατό αλλά και μετά, όποτε συναντιόντουσαν, κουβέντιαζαν για γκόμενες. Ποτέ για αυτοκίνητα και ποδόσφαιρο. Μόνο για γκόμενες. Συνήθως τις θάβανε. Μάλιστα είχαν και τους κωδικούς τους έτσι που καταλαβαινόntonτουσαν με την πρώτη. Αν κάτι του άρεσε στον Μήτσο ή μάλλον είχε μαζί του κοινό ήταν ότι ενώ, γενικά τα ψεματάκια δεν τα απέφευγε, ως προς τις επιδόσεις του με τις γυναίκες ήξερες ότι δεν σου πουλάει φούμαρα. Έτσι όταν ισχυριζόταν ότι έβγαζε καμιά δεκαπενταριά το χρόνο και το τι

εννοούσε το ήξεραν και οι δύο επακριβώς, όπως οι χιτ-λερικοί όταν μιλούσαν για «τελική λύση», τον πίστευε απόλυτα. Ανήκαν και οι δύο στη γνωστή κατηγορία α-τρών για τους οποίους, όχι πάντα από επιλογή, το μό-νιμο και φυσιολογικό ήταν να είναι μόνοι και το έκτα-κτο και αφύσικο με κάποια παρά το αντίστροφο, όπως στους νορμάλ ανθρώπους. Ένα άλλο που έβγαине απ' τις διηγήσεις και των δυο και που έλεγε πολλά, και για τους δυο, ήταν το εξής: όποτε στη ζωή τους αποπειρά-θηκαν να ριχτούν σε κάποια ή αντιθέτως την τελευταία στιγμή κώλωσαν και δεν το έκαναν, έπεσαν κάθε φορά τραγικά έξω ως προς τις επιθυμίες της.

Ακράιο

Πλεονασμός μια και οι νορμάλ άνθρωποι ορίζουν το φυσιολογικό και όχι το φυσιολογικό ποιος είναι νορμάλ

Τελευταία είχαν χαθεί. Τον πετύχαινε μεταξύ δυο blind dates τον ενημέρωσε ο άλλος. Το προηγούμενο, κά-που στη Φωκίωνος Νέγρη, δεν είχε πάει καλά. Το είχε ξεπετάξει μια ώρα αρχύτερα προφασιζόμενος κάτι που στο κάτω κάτω ίσχυε, ότι δηλαδή του είχε προκύ-ψει ένα έκτακτο ραντεβού. Με το που έκοψε την τύ-πισσα από μακριά, το ταλαιπωρημένο, παρά το σχε-τικά νεαρό της ηλικίας, πρόσωπό της και κάτι ψωμά-κια στην κοιλιακή χώρα που παρά τη ζακέτα της μά-ντεψε, στάθηκαν ικανά να τον ξενερώσουν επιτόπου. Κερασάκι στην τούρτα – η θέα των γλουτών της όταν

– Ραντεβού στα τυφλά λέγονται στα ελληνικά
– Άμα εσύ μου βρεις έστω ένα χριστιανό που να το λέει έτσι, εγώ το βάζω

Πάει το τύπισσα, τύπα λέγεται πια

σηκώθηκε να πάει στην τουαλέτα. Μόλις και μετά βίας της έβαζε δύο. Με άριστα το είκοσι έσπευσε να διευκρινίσει. Άλλα υπόσχονταν οι φωτογραφίες. Θα τις είχε τραβήξει τουλάχιστον πέντε χρόνια πριν. Αν δεν ήταν εκ φύσεως καλοαναθρεμμένος θα την είχε αφήσει εκεί σύξυλη μετά το πρώτο τέταρτο. Αλλά όχι, έκατσε και την έφαγε στη μάπα μια ολόκληρη ώρα. Μια ώρα που του φάνηκε αιωνιότητα. Η συζήτηση με το ζόρι έρεε. Το πόσο του τα 'πρηξε με το «αυτάααα» που απ' τον φόβο μάλλον της σιωπής που **καραδοκούσε**, κάθε τρεις και λίγο του πέταγε, δεν λέγεται. Μετά δε, όταν κατέφθασε κι ο λογαριασμός, ούτε για τα προσχήματα δεν έκανε να βγάλει το πορτοφόλι της.

Τι είχε παραγγείλει; Έναν καπουτσίνο, όλο κι όλο. “Όσο για το επίπεδο άσ' το καλύτερα”, πρόσθεσε. Κατά δική της ομολογία, ένα βιβλίο είχε διαβάσει στη ζωή της και αυτό ήταν ο **Αλχημιστής** του Κοέλιο. Δεν φαινόταν ωστόσο ιδιαίτερα πεσμένος, όπως άλλωστε δεν είναι και π.χ. ο μεσίτης ακινήτων ή ο πλασιέ ύστερα από μια άκαρπη επαφή με πελάτη. Περίμενε περισσότερα απ' το επόμενο. Ήταν με μια συμβουλευτική ψυχολόγο με μαστερ στην Αγγλία απ' την Αγία Παρασκευή, έδειχνε νοστιμούλα αλλά “κρατώ μικρό καλάθι”, εξήγησε, “γιατί

«Εκ φύσεως καλοαναθρεμμένος» συνιστά εννοιολογική αντίφαση

+ και που αυτά μόνο ενέτειναν και επίσπευδαν

Μιλάνε όλοι, μιλάει και ο Μήτσος που ούτε καν τον *Αλχημιστή* δεν έχει διαβάσει

σαν του λόγου της έχω συναντήσει ένα κάρο και κάθε φορά βγαίνει μάπα το καρπούζι”. Του είχε κλείσει ραντεβού σε καφετέρια στη Σκουφά.

– Βάλε καλύτερα «άνθρακες ο θησαυρός»
– Αδυνατώ να φανταστώ τον Μήτσο να το λέει

Καλά και πού στο διάολο τα ξετρυπώνεις τόσα ραντεβού, τον ρώτησε γεμάτος περιέργεια ο Μπάμπης θέλοντας να δείξει ότι μπροστά στο πόσες είχε συναντήσει τύφλα να είχε το ποιες. Εμένα μου έχει βγει ο πάτος και ακόμα κανένα, συμπλήρωσε χωρίς να χρειαστεί καν να τον ενημερώσει για το ότι αφού είδε και αποείδε, τι να 'κανε ο δόλιος, γράφτηκε σε ιστοσελίδα γνωριμιών. Ήταν σαν κατά βάθος να υπονοούσε ότι η ύπαρξή τους, μα κυρίως η εγγραφή σε αυτές, ήταν λυπηρή μεν αλλά νομοτελειακή αναγκαιότητα άπαξ και σε πλανήτη x εμφανίζονταν οι πρώτες μορφές κοινωνικής ζωής. Τριάντα ολόκληρα μηνύματα έχω στείλει, το φαντάζεσαι; πρόσθεσε, σίγουρος ότι θα τον άφηνε ενεδό και συνέχισε: Και τι μηνύματα; Όχι ό,τι κι ό,τι. Δαντελένια. Κομμένα και ραμμένα στα μέτρα της καθημιάς. Μια ώρα το καθένα μου 'φαγε για να το γράψω. Αποτέλεσμα; Ούτε φωνή ούτε ακρόαση, κατέληξε, ήδη όλος αυτιά για το γνωστό τροπάρι που θα του σέρβιρε οσονούπω ο φίλος του, του οποίου τις θέσεις, ενώ κάθε άλλο παρά ασπαζόταν, θα παρασυρόταν όχι

Ή μάλλον σκέτο ζωής

– Βάλσαμο στ' αυτιά βάλε
– Αυτιά δυο φορές δεν πάει

μόνο στο να τις συμερίζεται αλλά να τις υπερθεματί-
ζει κιόλας: Καλά δεν παίζονται πιά. Έχουν τελείως ξε-
φύγει. Δεν φταίει κανείς άλλος όμως μόνο εμείς οι μα-
λάκες που τις κακομάθαμε, που ανεβάσαμε τις μετο-
χές τους στα ύψη, μπλα μπλα μπλα.

Αντ' αυτού ο άλλος, μέσω της γνωστής πέρα δώθε κί-
νησης με την παλάμη σε σχήμα γροθιάς, σαν να τρα-
βάει **μαλακία**, απαξίωσε πλήρως τα λεγόμενά του.

Ποια τριάντα ρε, πας καλά, τον αποπήρε. Εκτός κι αν
εννοείς την ημέρα και λίγα είναι, σχολίασε. Θεσ τη συμ-
βουλή μου; στέλνε αβέρτα κουβέρτα μέχρι να τις φλο-
μώσεις. Στο κάτω κάτω τι έχεις να χάσεις; Τζάμπα είναι.
Να τον ρωτήσει αν θα τα 'κανε όλα copy paste δεν πρό-
λαβε γιατί ήταν η στάση του να κατέβει. Λογικά ναι, συ-
μπέρανε, γιατί διαφορετικά άλλη δουλειά δεν θα 'χε.

Το ίδιο βράδυ έστειλε καμιά εκατοστή μηνύματα που
και copy paste ήταν και η προσπάθεια να μην το δεί-
χνουν καταφανής, πράγμα που έλπιζε ότι όχι μόνο θα
γινόταν αντιληπτό αλλά και θα εκτιμιόταν δεόντως. Οι
ρυθμοί αυξήθηκαν εντυπωσιακά τις επόμενες μέρες.
Το μόνο που τους φρέναρε ήταν ο πεπερασμένος αν
και ασύγκριτα μικρότερος απ' ό,τι πριν αριθμός των
δυνάμει αποδεκτριών τους. Και πώς να μην είναι,

Ίσως δεν γίνεται σαφές στους μη επαίοντες
ποια κίνηση. Να το περιγράψεις πιο παραστατικά

αφού απευθυνόταν πια ο Μπάμπης όχι σε εκείνες που ο κοινός νους, ενάντια σε κάθε λογική, του υποδείκνυε, δηλαδή σε όσες περνιόντουσαν γενικά για ωραίες και άρα επιβαλλόταν διά νόμου να του αρέσουν, αλλά σ' αυτές που εν μέρει τουλάχιστον έδειχναν να τον καλύπτουν και που έφταναν μέχρι τις παρυφές της πολυπληθούς μάζας όλων των υπολοίπων που, για να μάθει αν του κάνουν ή όχι, δεν ήταν ανάγκη καν να συναντήσσει. Διότι το κακό με τις πρώτες, τις ωραίες, ήταν ότι παρόλο που αποτελούσαν μια ισχνή μειοψηφία του συνόλου, η συντριπτική πλειοψηφία τους άρεσε επίσης στην απόλυτη πλειοψηφία που με τα γούστα της ο Μπάμπης, μολονότι αλλού σπανιότατα **συμβάδιζε**, εδώ για κακή του τύχη συνέπλεε. Η πιθανότητα όμως να ενδιαφερθούν για τον αποστολέα του μηνύματος ρίχνοντας μια ματιά στο προφίλ του ήταν το ίδιο υψηλή με το να τις νοιάζει ποιος σφύριξε με θαυμασμό στο διάβα τους από γιαπί. Να του απαντήσουν όσο με το να πιάσουν κουβέντα στον μπογιατζή – δράστη του σφυρίγματος. Να βγουν ραντεβού με τον ένα, όσο και με τον άλλο. Μόνο σε ελληνικές ταινίες της Φίλιππος Φιλμ της δεκαετίας του '60 δηλαδή. Η παρουσία τους εδώ του φαινόταν τελικά πολύ πιο ακατανόητη απ' ό,τι των απ' τη φύση αδικημένων **εμφανισιακά**

+ μάρτυράς του η εβδομαδιαία λίστα ευπώλητων βιβλίων ή δημοφιλέστερων ταινιών

– Σταμάτα πια να δίνεις την εντύπωση ότι σε μια γυναίκα σε ενδιαφέρει μόνο η εμφάνιση
– Πρώτον μιλάμε για τον Μπάμπη και δεύτερον ποιος σου είπε ότι για μένα η εμφάνιση είναι μόνο η εμφάνιση; Άλλωστε κι ο Καμύ έλεγε ότι ο καθένας είναι υπεύθυνος για το πρόσωπό του

γυναικών, εκτός πια κι αν, με το να κιοτεύουν στην πραγματική ζωή οι άντρες να τις πλησιάσουν, πολλές προς κατάπληξη και δική τους και του περίγυρού τους ξέμεναν. Στο διαδίκτυο, αντιθέτως, όπου η έννοια της χυλόπιτας ήταν σχετική και η γεύση της ασύγκριτα λιγότερο πικρή, κατακλύζονταν καθημερινά, στη λογική του «δεν ξέρεις ποτέ», από δεκάδες μηνύματα, το 99,9% των οποίων – σαν τις μυριάδες σπερματοζωαρίων που περιτριγυρίζουν το ωάριο ενώ μόνο ένα, ίσως το πιο μάγικο και σβέλτο, το πιο καιροσκόπο, την ίδια στιγμή που τα υπόλοιπα τα τρώει η μαρμάγκα, θα το διεισδύσει γονιμοποιώντας το – πήγαιναν καλιά τους.

Το ελπιδοφόρο με τις δεύτερες, τις έτσι κι έτσι, ήταν ότι, έχοντας χάσει κάθε ελπίδα, δεν ξεροστάλιαζαν πια ακόμα και στον ύπνο τους online, μέχρι να δεήσει κανείς να τις προσέξει, με αποτέλεσμα να τις παραγκωνίζουν τόσο οι, ακόμα αισιόδοξες, νεοφερμένες όσο οι παλιές караβάνες που είχαν πιάσει εκεί στασίδι. Τόσο καιρό απαρατήρητες είχαν, αναμενόμενα, μαραζώσει και ήταν άρα διατεθειμένες να κάνουν και εκπτώσεις, μέχρις ενός σημείου βέβαια, – γιατί για την αξία τους ποσώς αμφέβαλλαν – σε όποιον, όπως ο σκάουτερ το

+ είχαν καταλάβει άλλωστε πόσο έτσι απαξιώνονταν ολοκληρωτικά

κρυφό ταλέντο στην αλάνα της γειτονιάς, τις ανίχνευε και τις εκτιμούσε στη σωστή τους διάσταση.

Το σίγουρο πάντως ήταν ότι θα τον συναγωνίζονταν, πιθανόν και θα τον ξεπερνούσαν, τόσο στη χαρά να λάβουν επιτέλους μήνυμα όσο και στη βιασύνη να το ανοίξουν, να το διαβάσουν μονορουφηξιά, να κλικάρουν στο προφίλ του, να το κάνουν φύλλο και φτερό, να καρφωθούν ξανά και ξανά στις φωτογραφίες του, να τις μεγεθύνουν, να τον φανταστούν, να τον φαντασιωθούν, να διαβάσουν, ψυχαναλύοντας και αποδομώντας το, το κείμενο που το συνόδευε. Ε, δεν ήταν και λίγο.

+ περί του ότι είχαν λάβει μήνυμα

Ούτε όμως και αρκετό σε περίπτωση που στην πορεία, με παγωμάρα, ανακάλυπταν τις απαντήσεις του στο σχετικό ερωτηματολόγιο. Διότι δεν φτάνει που ο αθεόφοβος δήλωνε ως προς το θρήσκευμα άθεος αλλά επίσης no way και definitely not στην προοπτική γάμου και παιδιών ενώ θα έχανε άραγε η Βενετιά βελόνι αν είχε βάλει έστω αγνωστικιστής, maybe και nothing is excluded αντίστοιχα; Μα κυρίως θα 'σταζε της γαιδιάρας η ουρά αν αντί να ομολογεί ανενδοίαστα την πραγματική του ηλικία, της έκοβε, όταν μάλιστα όλοι έλεγαν πως με τίποτε δεν την έδειχνε, πέντ' έξι χρονάκια; Διότι το να αντλεί οφέλη, υπερτονίζοντάς την,

Και πού θες να ξέρει ο αναγνώστης ότι φτιάχνοντας προφίλ συμπληρώνεις και ερωτηματολόγιο αποπάνω;

ακριβώς επειδή δεν την έδειχνε μπορεί να ίσχυε αλλού κι αλλού, όχι όμως εκεί ακριβώς που αποτελούσε το σήμα κατατεθέν του **καθενός** και τον χαρακτήριζε, επισκιάζοντας πλήρως τα άλλα γνωρίσματά **του** τόσο απόλυτα, όσο το χαραγμένο με ανεξίτηλο μελάνι νούμερο στο χέρι του εξόριστου στο Νταχάου **Εβραίου**.

Ήταν το μόνο σημείο όπου διαφώνησε ριζικά με τη φίλη του τη Ματίνα η οποία από θέση αρχής και γυναικεία αλληλεγγύη ήταν ενάντια στο πιο αθώο ψέμα. Οι σωστές σχέσεις, ισχυριζόταν, δεν οικοδομούνται παρά στην απόλυτη ειλικρίνεια και διαφάνεια.

Στη Ματίνα απευθύνθηκε επί τούτω εκεί που στον Μήτσο το 'κανε κατά τύχη. Ήταν η πρώτη που του 'ρθε στο μυαλό, για να αναλάβει επειγόντως τον ρόλο του εφιάλτη στην κουζίνα του προφίλ **του**, που πήγαινε για φούντο. Η γνώμη της ανέκαθεν ήταν ιδιαίτερα βαρύνουσα και οι συμβουλές της πολύτιμες, όχι μόνο λόγω μάστερ συμβουλευτικής στην Αγγλία. Άλλωστε ήταν γνωστό στους παροικούντες την Ιερουσαλήμ ότι τις ιστοσελίδες γνωριμιών τις είχε φάει με το **κουτάλι**. Μια γρήγορη αυτοψία της ήταν αρκετή για τη διάγνωση και την αγωγή. Και όπως άλλωστε συχνά τυχαίνει με τις επισκευές που αρχίζεις με τίποτε ψιλομερεμέτια

+ (απόδειξη οι τίτλοι των εφημερίδων: εκτέλεσαν 48χρονο με σφαίρα στο κούτελο στο Μοσχάτο, αντιμέτωπος με τον ανακριτή ο 65χρονος σάτυρος)

Προς επίρρωση των όσων λες, χώσε και το εξής λινκ ως υποσημείωση: <https://www.theguardian.com/world/2018/nov/08/dutch-man-69-starts-legal-fight-to-identify-as-20-years-younger>

– Τραβηγμένο
– Για σένα όλα τραβηγμένα είναι, απορώ πως κανείς μπορεί να κάνει λογοτεχνία μαζί σου

– Είσαι τόσο σίγουρος ότι ο αναγνώστης έχει δει την εκπομπή του Μποτρίνι «Εφιάλτης στην Κουζίνα»;
– Ε, έστω του Ράμσεϊ, το «Kitchen Nightmares», θα το έχει δει, του πούστη

– Δεν θα πεις κουβέντα για το επικείμενο ραντεβού της με τον Μήτσο;
– Αυτό σηκώνει άλλο μυθιστόρημα

και χωρίς να το πάρεις χαμπάρι, καταλήγεις – στη λογική του αφού ανοίγω που ανοίγω δουλειές, απλώνω που απλώνω τραχανά – σε γενική ανακαίνιση, δεν άργησε να του τα κάνει όλα λαμπόγυαλο. Τυχόν επιφυλάξεις του τις ξεπερνούσε με το ατράνταχτο επιχείρημα ότι ήταν ντε γυναίκα και ήξερε καλύτερα. Γενικά όλα, στο προφίλ του, της μύριζαν μούχλα και παλιά Ελλάδα της δεκαετίας του '70. Απ' την καταστροφική της μανία δεν γλίτωσαν ούτε οι αναφορές του στο αγαπημένο του σπορ, το ποδόσφαιρο που, άγνωστο γιατί, τις θεωρούσε άκρως αντιερωτικές, ούτε και οι διάφοροι **Λάνθιμοι**, Αγγελόπουλοι, Μίλαν Κούντερα, Εμίρ Κουστουρίτσα, Άκι Καουρισμάκι, Τζιμ Τζάρμους, Φράνσις Φορντ Κόπολα, Αντρέι Ταρκόφσκι και Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ με τους οποίους το είχε, συμπληρώνοντας τα σχετικά τετραγωνίδια περί καλλιτεχνικών του δήθεν προτιμήσεων, φορτώσει. Ούτε το ψευδώνυμό του, που του το άλλαξε από baklavas007 σε No1manari. Ούτε όμως και το γνωστό³ κείμενο που, απ' τη

Λάνθιμο; Μα, αρχές 2000, δεν είχε βγάλει ούτε τη σχολή Σταυράκου. Κόψ' τον πάραυτα πόσο μάλλον που ο Κυνόδοντάς του μου 'κατσε στο λαιμό

³ Βλ. σελ.31

πρώτη κιόλας στιγμή, τόσο πολύ της κάθισε στο στομάχι ώστε να τον βάλει να τ' αλλάξει σε:

Hi there and thanks for visiting my profile. First of all I want to assure you in case you doubt that I am really real. Laid back, upfront, down to earth, outgoing, easy going and easy to get with guy, alternately serious and funny according to the demand, a perfect listener and an epic conversationalist is how people normally describe me. Cheerful, caring, reliable, non-judgemental, relation-minded, family-oriented, children-led, ambition-driven is how I see myself. I like also to think that I am spiritual, intelligent, smart, witty, brilliant and modest (ha, ha, ha). I am eager to meet an interesting and interested woman-friend who might one day if we hit it off become more. I will refrain though from listing the perfect one, being myself far from perfect, besides I don't need a perfect one **whatsoever**.

Του πρόσθεσε, αντίθετα, ότι τελευταία έκανε γιόγκα, το 'χε εν μέρει γυρίσει στη χορτοφαγία, κατείχε δίπλωμα κατάδυσης και συμμετείχε εθελοντικά στη

Βάλε και P.S: hook-ups, ONS, NSA or FWB are an absolute no go for me + υποσημείωση για τους άσχετους: hook-up – any form of intimacy with a member of the preferred sex you don't consider a significant other, ONS – one night stand, NSA – no string attached, FWB – friends with benefits

διάσωση της μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus* καθώς και της χελώνας *Caretta caretta*.

Κάτι ήξερε.

- Σε βάζει να λες ψέματα ενώ πρώτα σου την έλεγε που τα 'λεγες;
- Υποτίθεται ότι με βάζει και να τα κάνω

Κεφάλαιο όγδοο

Πράγματι κάτι ήξερε η Ματίνα, μονολογούσε ο Μπάμπης, τραβώντας για Ι. Δροσοπούλου. Η συμβολή της στην ανέλιξή του, από τότε που τον ανέλαβε εργολαβικά, ήταν καταλυτική. Όσο και του Μήτσου, όλα κι όλα. Άσχετο αν γκόμενα ακόμα δεν είχε σταυρώσει. Κατευθυνόμενος, εν τω μεταξύ, προς τη στάση του λεωφορείου, ανέλυε, τι άλλο, και την όλη του στάση κατά τη συνάντηση που προ ολίγου είχε λάβει χώρα. Ήταν τρελό πόσο εξαρτιόταν από εκείνη της ομοτραπέζου του. Ήταν σαν το τένις όπου όσο καλύτερα παίζει ο συμπαίκτης σου – όχι όμως και σε τέτοιο βαθμό που να σου κόβει τα πόδια απ' το δέος – όσο σου στέλνει το μπαλάκι εκεί που πρέπει, τόσο και εσύ βάζεις τα δυνατά σου να φανείς αντάξιός του. Ενώ αν αντίθετα παίζει τσάτρα-πάτρα και σ' το πετάει στου διαόλου τη μάνα, τότε, από ευγένεια αν μη τι άλλο, και συ τον μιμείσαι έτσι που ένας παρατηρητής θα απορεί, είσαι άραγε ο ίδιος παίχτης που υπό άλλες συνθήκες ζωγράφιζε; Ότι το φαινόμενο αυτό είχε βιολογική εξήγηση το υποψιαζόταν, έχοντας πρόσφατα διαβάσει για την ανακάλυψη-σταθμό των νευρώνων-κατόπτρων και τον

Το βιολί σου εσύ

– Άντε πάλι το τένις
– Μα έχει εκδημοκρατιστεί, πάρ' το χαμπάρι, και μετά, το πιγκ πογκ δεν προσφέρεται για λογοτεχνία λόγω μικρότερου εύρους κινήσεων

ρόλο τους στη μίμηση και εκμάθηση. Αν το πιθηκάκι μαθαίνει πώς να ξεφλουδίζει τη μπανάνα, παρακολουθώντας απλώς τη μαμά του να το κάνει, τους το οφείλει. Το φταίξιμο επομένως ήταν, πιθανότατα και των δυο, μιμητή και αναπαριστώμενου, αν μια συνεύρεση, ερωτική ή μη, πήγαινε χάλια.

Και αυτή, μιλάμε, είχε πάει κατά διαόλου. Κατ' αρχάς είχε ξεκινήσει με τους χειρότερους οιωνούς. Διότι και η φαινομενικά αθώα φράση στο προφίλ της «I am looking for a man who shares my interests» ακόμα και αν με τον όρο interests εννοούσε ενδιαφέροντα και όχι συμφέροντα, τον είχε, πόσο μάλλον που δεν τα πολυεξειδίκευε, άσχημα προδιαθέσει. Το ίδιο και η λόξα της, αντί για πόλης να λέει **πόλεως**, που τη φωτογράφιζε, το λιγότερο, ως βαμμένη **δεξιά**. Αλλά και επειδή σε αντίθεση με την Αφροδίτη που τον τσίγκλαγε να συναντηθούν μια ώρα αρχύτερα για να τελειώνουν μια και καλή, όπως και έκαναν το ίδιο πρωί, η Πηνελόπη – έτσι τη λέγανε – του είχε βγάλει το λάδι μέχρι να την καταφέρει. Τι επιπλέον φωτογραφίες, γιατί οι πρώτες ήταν – λέει – κάπως φλου, απαίτησε, τι να ανταλλάξουν καμιά δεκαριά μηνύματα για να γνωριστούν καλύτερα αξίωσε, τι άλλα τόσα τηλεφωνήματα για να

Ιδέα: Κάτι που για τον Μπάμπη ισοδυναμούσε με το αντί χούντας να λέει επταετίας και αντί πραξικοπήματος επαναστάσεως

- Ακόμα κι έτσι, τι τον κόφτει τον Μπάμπη; Αυτός γκόμενα ψάχνει
- Τον κόφτει και τον παρακόφτει

ακούσει, άκουσον άκουσον, τη φωνή του, διεκδίκησε. Εκεί που η μια ήταν της σχολής ότι τα πολλά λόγια είναι φτώχεια, η άλλη ανατρίχιαζε και στην ιδέα τού να συναντηθεί, έστω και σε ουδέτερο χώρο, με άγνωστό της άντρα. Να το είχαν παραξηλώσει οι γονείς της, μικρή, με τις νουθεσίες να μη δέχεται ποτέ καραμέλες απ' τον πρώτο τυχόντα; Να την καθήλωναν, μεγάλη, στον καναπέ με τις ώρες, τα αστυνομικά ρεπορτάζ και θρίλερ των καναλιών; Να είχε ζήσει η ίδια τραυματικές εμπειρίες; Ποιος ξέρει; Σαν να πίστευε πάντως, έτσι την είχε κόψει, όπως άλλωστε και η, να δεις μωρέ πώς τη λέγανε, που με τα πολλά αντάμωσαν τις προάλλες στο Σύνταγμα ή η άλλη, πες τη ρε γαμώτο, που τα 'πανε ανήμερα του Πάσχα στου Ψυρρή ή η έτσι γιουβέτσι που εδέησε να ιδωθούν στο Gazarte αντιπροχτές, ότι περιτριγυριζόταν αν όχι από serial killers τουλάχιστον από κατεργαραίους και μπερμπάντηδες χωρίς ιερό και όσιο, τους οποίους μάλιστα, καλού κακού, προειδοποιούσε μέσω του προφίλ της: «don't even think of playing games with me».

Το ότι ήταν το πρώτο της ραντεβού, τόσο ξαναμμένη αλλά και κουμπωμένη έδειχνε, έκανε μπαμ, με το που μπήκε στην καφετέρια. Όπως και το ότι αποτελούσε γι'

+ και ότι στη βράση κολλάει το σίδερο

- Λες κάποιος να καταλάβουν «συνευρεθεί»;
- Μόνο αν είναι εντελώς στόκοι

- Είπες ότι συναντιόντουσαν μόνο στα Εξάρχεια
- Υποτίθεται ότι μερικές όπως η συγκεκριμένη θα τα 'χαν κλάσει πατατάκια απ' το πολύ Σκάι και δεν πάταγαν εκεί, χρυσές να τις πλήρωνες

αυτήν το γεγονός της χρονιάς. Ενδεχομένως να υλοποιούσε έτσι μια απ' τις πρωτοχρονιάτικές της αποφάσεις (ήμασταν στα τέλη Γενάρη) να κινήσει γη και ουρανό για να ζευγαρωθεί πια. Απ' τη στιγμή που το 'κλεισαν θα ξεσήκωσε το σύμπαν, θα σήμανε γενικό συναγερμό. Ο λογαριασμός Cosmote της πρέπει να χτύπησε ταβάνι απ' το πολύ μπούρου μπούρου με τις κολλητές της που περίμενε να την ορμηνέψουν, κυρίως οι πιο κωλοπετσωμένες, πώς να κινηθεί, πώς να το χειριστεί, τι να πει, τι να μην πει, τι να βάλει και τι να βγάλει. Δεν αποκλείεται να το 'χε κουβεντιάσει και με τον ψυχολόγο της.

Το ότι ήταν ψώνιο ολκής το 'πιασε μέσα στα πρώτα πέντε λεπτά αφότου έκατσαν καρσί, απ' τον έντονα γαλλικό τρόπο, το γάμμα που ηχεί όταν κάνουμε γαργάρες, με τον οποίο πρόφερε το r του ντοκτορά τρίτου κύκλου φιλοσοφίας πάνω στον Ντεριντά, στη Ναντέρ, που, όπως γραπτώς του είχε ήδη υπαινιχθεί, κατείχε, κατόπιν αποφοίτησης απ' το φιλοσοφικό της Φιλοσοφικής του ΕΚΠΑ. Τώρα προσπαθούσε να τρυπώσει σε καμιά σχολή της ημεδαπής. Όταν δε, με την σειρά του, την ενημέρωσε ότι μόνο το Φυσικό Ιωαννίνων είχε με χίλια ζόρια βγάλει, ότι λόγω αφιλίας, μεταπτυχιακά

– Το 'χεις πάρει πρέφα ότι οι γυναικείοι χαρακτήρες σου είναι όλοι για τα πανηγύρια;
– Καλά εσύ δεν έχεις καταλάβει Χριστό κι ας τα γράφεις. Για τα πανηγύρια είναι ο Μπάμπης που τις βγάζει όλες σκάρτες. Αυτές μια χαρά κοπέλες είναι

Ντεριντά και καρδεξιά είναι οξύμωρο γιατί αν τον είχε διαβάσει δεν θα 'ταν. Πολύ απλά

γιοκ και – το αποκορύφωμα – ότι προς το παρόν δίδα-
σκε σε φροντιστήριο, η απογοήτευσή της ήταν έκδηλη.
Την οποία και οι εκμυστηρεύσεις που με το τσιγκέλι
του έβγαλε ότι όχι μόνο πάνω από χρόνο είχε να τα
φτιάξει και ποτέ πάνω από χρόνο δεν τα 'χε αλλά και
εμπειρία συγκατοίκησης με το άλλο φύλο δεν διέθετε,
αντί να διασκεδάσουν μόνο όξυναν. Όσο για τη δικιά
του, που χρονολογούταν απ' το πρώτο δέκατο του
δευτερολέπτου που την είδε να μπαίνει στην καφετέ-
ρια και που δεν θα ξέπλενε ούτε Doctorat d'Etat⁴ στη
Σορβόνη, φρόντισε να της την κρύψει επιμελώς. Ε-
ντάξει, στη συμπαθή κατά τα άλλα κατηγορία γυναι-
κών όπου κλασικά οι άντρες κατατάσσουν όσες, αν
τους λάχαιναν σε ακατοίκητο νησί, μαζί τους ούτε με
σφαίρες δεν θα πήγαιναν, δεν ανήκε ούτε για πλάκα.
Πηνελόπη όμως που για χάρη της ο Οδυσσέας θα έρι-
χνε μαύρη πέτρα στην Καλυψώ και το μαγευτικό νησί
της δεν θα την έλεγες. Σε κάτι ωστόσο της έμοιαζε. Δεν
προλάβαινε, στην κουβέντα πάνω, να του φιλοτεχνή-
σει μια εκ των ενόντων θετική για το άτομό της εικόνα
και με κάτι άπρεπο που οι άκρως ευαίσθητες αντένες

– Και με τη Λίλα;
– Φλας μπακ κάνουμε στην προ Λίλας εποχή,
ξύπνα. Τότε που ο Μπάμπης τραβιόταν με
ιστοσελίδες γνωριμιών

Γιατί οι γυναίκες δεν το κάνουν; Μην τρελαθούμε

Δεν θυμάμαι να παρουσιάζει ο Όμηρος
την Πηνελόπη για γκομενάρα

⁴ Γαλλικός διδακτορικός τίτλος ανωτέρου επιπέδου σε σχέση με εκείνο του 3^{ου} κύκλου

του καιροφυλακτούσαν να πιάσουν και έπιαναν, του την ξήλωνε όπως η διάσημη συνονόματή της το πέπλο που ύφαινε. Και μετά φτου κι απ' την αρχή. Να, για παράδειγμα, αποδομώντας – και δικαίως – τον τότε πρωθυπουργό, τόση κακία της βγήκε και τέτοιες γκριμάτσες παραμόρφωσαν επί το έργον το πρόσωπό της που, για σκέψου να τα φτιάχναμε, θα 'ταν θέμα χρόνου πότε, με την πρώτη ευκαιρία, θα στόχευαν κι εμένα, σκέφτηκε έντρομος ο Μπάμπης μολονότι το κόμμα του ποτέ δεν το ψήφισε ούτε και επρόκειτο. Εκεί δε που τον αποτελείωσε ήταν όταν, σε απορία του, τι στο καλό σήμαινε αποδόμηση, της βγήκε και όλο το δασκαλίστικο. Υπό άλλες συνθήκες δεν αποκλείεται και να είχαμε αρέσει ο ένας στον άλλο, σκέφτηκε ενώ την περιεργαζόταν, με αποτέλεσμα να χάσει τις μισές απ' τις εξηγήσεις της. Να είχαμε π.χ. γνωριστεί, όπως ο Γιώργος Θαλάσσης και η Κατερίνα, σε αντιστασιακή οργάνωση στην Κατοχή. Ή ο Βαγγέλης κι η Νανά σε διαγωνισμό μαγειρικής στο Μέγκα. Κάπου, βρε αδελφέ, όπου το ερώτημα αν ο ένας στον άλλο αρέσει σε τέτοιο βαθμό που να δικαιολογείται και δεύτερο ραντεβού δεν θα ετίθετο έτσι μετ' επιτάσεως, για να πρέπει να απαντηθεί τόσο επιτόπου. Και δεν θα

– Το μυαλό του αναγνώστη θα πάει που αλλού;
Στον Τσίπρα
– Μόνο αν έχει κάλο στο μυαλό. Εγώ τον Σημίτη φωτογραφίζω. Αρχές του 2000 ο Τσίπρας ακόμα βύζαινε τη μάνα του

ετίθετο επειδή δεν θα 'ταν, αντίθετα με εδώ που ήταν και παραήταν, «της παρούσας στιγμής».

Κεφάλαιο ένατο

Απ' το sms μιας **Θάλειας**, «σόρι, έλεγε, αλλά δεν είσαι ο τύπος μου», που παρά τον σαματά στο λεωφορείο το πήρε χαμπάρι απ' τη δόνηση στο πλευρό, και καπάκι το δικό του προς την Αφροδίτη, «σόρι, αλλά δεν είσαι ο τύπος μου», σε πρότασή της να τα ξαναπούν, μέχρι τη στιγμή που ο Μπάμπης, φτάνοντας στις μαύρες του σπίτι μετά τη συνάντηση με την **Πηνελόπη**, ενεργοποιούσε, σιχτιρίζοντας, την εντολή `inactivate` του προφίλ του, κύλησε δεν κύλησε κανένα τέταρτο και κάπου βδομάδα ώσπου να το ξανακάνει, φιλοσοφώντας το, `reactivate`. Μέχρι δε που, αφού πρώτα, εκτός εαυτού, πάτησε `delete my profile`, στη στάνταρ ερώτηση «are you really sure?» αλλόφρων κλίκκαρε «Yes» με τέτοια λύσσα που το πληκτρολόγιο τραντάχτηκε συθέμελα, στη δε «why?» μαινόμενος πληκτρολόγησε ότι «στο κωλοσάιτ τους, μια ζωή να τραβιόταν, όχι τη γυναίκα της ζωής του, όχι γυναικάρια, όχι γυναικούλα, όχι γυναικάκι, όχι γύναιο, όχι γκόμενα, αλλά ούτε θηλυκή γάτα δεν θα **σταύρωνε**», χρόνος και βάλε. Ιδού ωστόσο τι μεσολάβησε το πρωινό

+ ως απάντηση, σε αίτημά του να τα ξαναπούν

Βάλε ανυπερθέτως: που σημεία ζωής δεν είχε ακόμα δώσει και ευτυχώς γιατί με βαριά καρδιά μεν – δεδομένου ότι όλα κι όλα μήνυμα αναπάντητο δεν άφηνε – αλλά τον βήχα επίσης θα της τον έκοβε

Μετάφραση στ' Αγγλικά επειγόντως

εκείνο, ούτε καν εικοσιτετράωρο απ' το φευγιό της Λίλας, και ο νοών νοείτω:

Αμ, δεν νοείτω, εκτός κι αν το κάνεις πιο λιανά ότι για να φτάσει στο αμήν και να πατήσει delete, το inactivate και το reactivate my profile τα 'χε πρώτα ψωμοτύρι

Με το που μπήκε στο προφίλ του το πρώτο που του χτύπησε στο μάτι – και να μην του το χτυπήσει δεν γινόταν – ήταν ότι στα εισερχόμενα την είχαν στήσει καμιά δεκαριά μηνύματα. Απίστευτο!!! Οι τελευταίες φωτογραφίες που είχε ανεβάσει λίγο πριν γνωριστούν με τη Λίλα – εκεί που κάνει ράφτιγκ στον Αχελώο και μάουντεν μπάικ στην Πάρνηθα – θα έβαλαν δίχως άλλο το χεράκι τους. Μα και το κείμενο που τις συνόδευε δεν πρέπει να έμεινε αμέτοχο:

Δεν τα κάνεις τριάντα;

Κείμενο όμως που αν θυμάσαι είχε άγρια λογοκριθεί απ' όποια ιστοσελίδα κι αν το έβαλες

Note to those interested: If by chance you are not Miss universe, Miss Greece, a top model, one of the Forbes world's 100 most powerful women, the IMF or a multinational company's or a bank's managing director, a vulture hedge fund's or credit rating agency manager, a general prosecutor, an attorney general, a political party's secretary general, an antiterrorist unit, terrorist organisation, riot police, special forces, religious sect, jet set, skinhead squad member, a secret services agent, a drug, gamble, electronic games or facebook addict, a vegan extremist, an unscrupulous

meat-eater, a voracious man-eater, a fashion victim, a perpetual victimist, a weight lifter, a body-builder, a sexual abstinent or a promiscuous hypersexual, then you are welcome. But even if you are one of those, I am prepared, because you never know and nobody is perfect, to give you a chance. Bye and catch you soon then.

Nymphomaniac λέγεται

Αλλά και πάλι, τέτοιες πιένες, από πού και έως πού;

Πρώτη του αντίδραση ήταν πάντως να σπεύσει να τ' ανοίξει, της δε ιστοσελίδας να του ρίξει πόρτα μέχρις ότου – χωρίς εννοείται να του βάζει το μαχαίρι στο λαιμό, με γεια του με χαρά του αν, σταθμίζοντας τα υπέρ και τα κατά, επέλεγε να παραμείνει, εν γνώσει φυσικά των συνεπειών, σκέτο μέλος – κατεβάσει 59,99 ευρώ.

Εκεί, είναι αλήθεια, κοντοστάθηκε. Διότι το να στάξει, απ' τη μια, 59,99 ολόκληρα ευρώ, ενώ ούτε τις ίδιες αυταπάτες με πριν έτρεφε, ούτε το τι είχε τραβήξει ξεχνούσε, ε, δεν θα 'ταν κοροϊδία; Το να εγκαταλείψει όμως, απ' την άλλη, για 59,99 ψωροευρώ έναν τόσο μαζικό χώρο τώρα που, με το να μην τρέφει τις ίδιες αυταπάτες με πριν και να 'χει τραβήξει όσα τράβηξε, το κολλάι, θέλοντας και μη το πήρε, ε, θα 'ταν σκέτη τρέλα.

Η προοπτική άλλωστε να αφήσει τα μηνύματα αδιάβαστα του ήταν ανυπόφορη. Να τα προσπεράσει δεν είχε την πολυτέλεια. Να τα αντιπαρέλθει, τα κότσια. Αλλά και εν αναμονή των μελλοντικών ούτε τη δύναμη, να στερηθεί για πάντα τη στιγμή όπου, με την τσίμπλα ακόμα στο μάτι, τ' άνοιγε ένα ένα, τα πρωινά. Στιγμή που τα πρωινά του τα ομόρφαινε έστω και αν μετά, διαβάζοντας τα μηνύματα ή μη λαμβάνοντάς τα καν, μοιραία, του τα ασχήμαινε. Αν ήταν στο χέρι του θα την παρέτεινε επ' αόριστον. Και που για να την επιμηκύνει έστω κατά τι, και μαζί της την ελπίδα ότι ένα μήνυμα αρκούσε για να του αλλάξει τη ζωή, είχε γραφτεί, παλαιότερα, και σε καμιά δεκαριά ακόμα ιστοσελίδες, αναπόλησε με νοσταλγία και τράβηξε την πιστωτική κάρτα απ' το πορτοφόλι του.

– Κάν' τον να διστάζει κι άλλο
– Μα δεν κρατιέται, δεν βλέπεις;

Αν όχι ελπίδα, κάτι απ' την υπόσχεση του Χριστόφορου Κολόμβου προς ένα πλήρωμα στο τσακ να στασιάσει, ότι όπου να 'ναι θα ξεπροβάλει η ποθητή στεριά, το πρώτο μήνυμα το 'χε, σκέφτηκε, ανοίγοντάς το. Ήταν της Λίντας απ' την Κολομβία συν φωτογραφία της με τρία τέσσερα κουτσούβελα. Είχε μείνει, έγραφε, κάγκελο απ' το εμπνευσμένο προφίλ του και δεν κρατιόταν να τον γνωρίσει κι από κοντά. Τις δικές της με

Κάν' τα πέντ' έξι

μπικίνι στη λίμνη Βαϊκάλη του έστελνε και η Αλιόνα απ' το Ιρκούτσκ της Σιβηρίας για να προλάβει μάλλον τυχόν ενστάσεις του ότι του έπεφτε σχετικά μακριά. Η (Ο;) Γκοντσοβίλ απ' τη Νιγηρία και η Γωγώ, τρανσέξουαλ απ' τον Περισσό, του πρότειναν να μοιραστούν, η μεν την κληρονομιά που της άφησε ο θείος της απ' την Αμερική υπό τον όρο να της έστελνε πρώτα πέντε χιλιάδικα για τις διατυπώσεις, η δε μαγευτικές στιγμές στο χώρο της ενώ τον δικό του, άγνωστο γιατί, προτιμούσαν οι εικοσάχρονες Μπουμπού και Μπέμπα. Μια απ' τα ίδια ήταν και τα υπόλοιπα.

Το ίδιο βράδυ ονειρεύτηκε – λέει – ότι υπεράσπιζε, στο φιλοσοφικό της Φιλοσοφικής, ντοκτορά με θέμα «Ιστοσελίδες γνωριμιών: Μια αποδόμηση». Εκτός από άκρως ρεαλιστικό, τόσο που κατά τη διάρκειά του συνεχώς αναρωτιόταν αν όντως ονειρεύεται, ήταν απ' τα όνειρα που κυριολεκτούν, όπως όταν στον ύπνο σου κάνεις έρωτα με τη γκόμενα που όλη τη μέρα λιγουρευόσουν αλλά δεν είναι για τα δόντια σου. Βλέπετε, υποστήριζε εδώ και καιρό ο Μπάμπης ότι αποτελούσε όνειδος για την κοινωνιολογική έρευνα το να μην έχει εγκύψει, τουλάχιστον έτσι όπως ο ίδιος πίστευε ότι έπρεπε να το κάνει, σ' ένα φαινόμενο που όσο λίγα

Δεν βάζεις Νιγηρία Σερρών για να ταιριάξει με Νιγηρία;

Ρατσιστικό κι ας σου συνέβη

+ ότι ονειρεύεται

– Σιγά το ρεαλιστικό
– Απ' την άποψη του τι θέλει όχι του τι κάνει.
Ότι δηλαδή αυτό που θέλει στο όνειρο το θέλει και στη ζωή

καθρέφτιζε τα αδιέξοδα στις σχέσεις των δυο φύλων. Να ένα θέμα, δήλωνε δεξιά-αριστερά, που αν ήταν στο χέρι του θα πραγματευόταν. Μια εκ των έσω, ανάλυση, χάρις στην άμεση τριβή του με το αντικείμενο, στα πρότυπα του Γκίντερ Βάλραφ,⁵ διαβεβαίωνε, θα 'βγαζε λαβράκι. Το όνειρο περνώντας δυστυχώς στο ντούκου τα πορίσματα της εργασίας του, άφηνε πάντως να εννοηθεί ότι το μαγνητισμένο ακροατήριο που αθρόα είχε προσέλθει τα ενστερνιζόταν πλήρως. Μόνη παραφωνία, τα γιουχαΐσματα και τα κλούβια αυγά από παρέα γυμνόστηθων ακτιβιστριών **Femen** που, άγνωστο πώς και γιατί, είχαν μπουκάρει στην παρουσίαση. Εκεί δε που μια από δαύτες, η πιο βαρβάτη απ' όλες, κατευθυνόταν προς το μέρος του με εχθρικές διαθέσεις, ξύπνησε.

– Υποσημείωση για Φέμεν ανυπερθέτως
– Μα τις ξέρουν και οι πέτρες

⁵ Γκίντερ Βάλραφ: Γερμανός δημοσιογράφος, γνωστός για τα ρεπορτάζ του, σχετικά με τις συνθήκες εργασίας σε μεγάλες εταιρείες, που για να τα πραγματοποιεί απρόσκοπτα προσλαμβάνονταν και δούλευε σε αυτές μεταμφιεσμένος.

Κεφάλαιο δέκατο

Το μην τυχόν της πολυδείξει ότι πολυενδιαφέρεται, όχι όμως και μέχρι σημείου να περνάει στο ντούκου το πόσο κατά βάθος τον ψιλοέκαιγε να ξανανταμώσουν, το sms, κατά τη γνώμη του, το κουτσοπετύχαινε. Το ότι έπασχε από παντελή έλλειψη χιούμορ και φαντασίας πλεονέκτημα σίγουρα δεν συνιστούσε, όχι απαραίτητα όμως και μειονέκτημα αφού, αν εκδηλώνονταν στο παρόν στάδιο ίσως και να μαρτυρούσαν υπερβολική αυτοπεποίθηση πως τη θεωρούσε του χεριού του, όταν μάλιστα το τελικό «φιλάκια» ήδη σαν να υπαινισσόταν ότι την είχε και στο τσεπάκι.

Όχι προτού το μετατρέψει, τεστάροντας ενδιάμεσα και την εκδοχή που δεν το περιείχε καν, σε σκέτο «φιλιά» και, αφού το ξαναδιάβασε για τελευταία φορά, «Γεια σου, Λόλα, πεθύμησα να σε ξαναδώ, το Σαββατοκύριακο θα είμαι διαθέσιμος, τι λες; Φιλιά, Μπάμπης», πάτησε αποφασιστικά το send θέτοντας έτσι εαυτόν προ τετελεσμένου γεγονότος. Το μεν κλικ που εντός ελάχιστων δευτερολέπτων αντήχησε απλώς τον ενημέρωνε ότι το sms του είχε σταλεί, όχι όμως ντε και καλά ληφθεί, κάτι που έκανε ευθύς αμέσως το

μπιπ, αφήνοντας όμως στο φλου τι ακριβώς εννοούσε: απλώς ληφθεί από ένα και σβηστό ακόμη κινητό ή ανοιχτεί, πολλώ δε μάλλον διαβαστεί και, αν ναι, από ποιον; Η τεχνολογία δεν το επέτρεπε ακόμα. Το χέρι του επίσης ότι το νούμερο που του 'χε δώσει δεν ήταν μαϊμού για να τον ξεφορτωθεί στη φωτιά δεν το 'βαζε. Εκεί όμως που έκοβε το κεφάλι του ήταν ότι εφόσον τελικά το 'χε, με όλη τη σημασία του όρου, λάβει, ε, τότε κάποια απ' τις κάτωθι φατσούλες (emoticon), θ' απεικόνιζε εξάπαντος το πρόσωπό της:

- Το θέμα είναι πώς θα βγουν στο πιεστήριο
- Ας κόψει τον λαμό του ο εκδότης

Όποια και να τ' απεικόνιζε, που και τι δεν θα 'δινε για να το μάθει, ο Μπάμπης ήταν ήδη στην τσίτα για την απάντηση που πάντως, και ενώ τα δευτερόλεπτα κυλούσαν όλο και πιο βασανιστικά, όλο και δεν ερχόταν, η πιθανότητά της, δε, να 'ρθει λιγότευε όσο αυτά πολλαπλασιάζονταν. Εκεί που σκεφτόταν πως, παρά τις διαβεβαιώσεις της εταιρείας κινητής τηλεφωνίας που ούτε να ελεγχθούν ήταν δυνατόν, ούτε να διασταυρωθούν ή και η ίδια εγκληθεί για διασπορά ανυπόστατων πληροφοριών, μπορεί το sms του ή ακόμα καλύτερα, απουσία ακριβώς τέτοιων διαβεβαιώσεων,

το αντιθέτως κινούμενο, δικό της, να 'χε εγκλωβιστεί σε μποτιλιάρισμα μαζί μ' εκατομμύρια άλλα εν αναμονή της άμεσης (;) διεκπεραίωσής του, αντήχησε ο γνώριμος, κάτι μεταξύ κλικ και μπιπ, ήχος. Με τη φούρια παίχτη τηλεοπτικού παιχνιδιού που γνωρίζει τη σωστή απάντηση και τρέμει μήπως τον προλάβει ο αντίπαλός του, πάτησε βίαια το σχετικό πλήκτρο. Η ξαφνική συνειδητοποίηση του ότι εκείνο που τόση ώρα περίμενε πώς και πώς, είχε επιτέλους φτάσει, τον οδήγησε στην επίσης βίαιη υποτίμηση της σημασίας του απ' τη μια, και στη ραγδαία υπερτίμηση των ορατών ή αοράτων κινδύνων, όπως απογοήτευση σκέτη ή ερωτική, απόρριψη, επίρριψη ευθυνών, προδοσία, λογοδοσία, θλίψη, κατάθλιψη, ματαίωση, έλλειψη, εγκατάλειψη, προκατάληψη, κατάληψη, διασυρμό, ανικανότητα, υποχειρία, αυτοχειρία, στους οποίους εφεξής τον εξέθετε, απ' την άλλη. Ευτυχώς όμως δεν ήταν απ' τη Λόλα αλλά δυστυχώς απ' τον Θανάση που του πρότεινε μια παρτίδα πικκ πογκ. Το χτύπημα, αν και βαρύ, το άντεξε, η ελπίδα παρέμενε ακόμα ζωντανή, να που άλλωστε ο ήχος ξανακούστηκε. Να της δείξει, άσχετο αν μπορεί και να μην της το έδειχνε, αλλά πώς να 'ναι 100% βέβαιος, ότι εν αναμονή του sms της καθόταν σ' αναμμένα κάρβουνα, θα 'ταν από στρατηγικής και

Τελείως ανακόλουθο το λεξικό Δημητράκου: έχει το αυτοχειρία, τον αυτόχειρα και το υποχείριο και δεν έχει την υποχειρία

+ σε περίπτωση που τα φτιάχνανε

τακτικής σκοπιάς λάθος· να γιατί, επειδή πλέον, δεν μπορεί παρά να 'ταν η Λόλα, το πλήκτρο το πάτησε όσο πιο νωχελικά και αργοπορημένα μπορούσε. Έλα όμως που δεν ήταν η Λόλα μα η Cosmote, που τον ενημέρωνε για τα νέα της πακέτα. Η λήψη των δυο αυτών sms τον οδήγησε στην αστήριχτη, μεταφυσική τελικά, βεβαιότητα, ότι, αφού το κινητό του είχε μπει στη λογική να τα λαμβάνει, ε, δεν μπορεί, θ' ακολουθούσε νομοτελειακά και το δικό της. Εξ ου και τον έζωσαν τα φίδια απ' τη σιγή που να ξεδιαλύνει αν ήταν μάλλον ασυρμάτου παρά ιχθύος τού ήταν ανθρωπίνως αδύνατο. Να την είχε πειράξει που, ενώ καλά καλά δεν είχε περάσει ούτε μισή βδομάδα, ανεπίτρεπτα βιάστηκε στέλνοντάς της το ή αντίθετα που αδικαιολόγητα το τρέναρε τρεισήμισι ολόκληρες μέρες προτού της το στείλει; Να το 'χε, συν τοις άλλοις, βρει ακατανόητα απλοϊκό, ασυνήθιστα προβλέψιμο, απρόβλεπτα συνηθισμένο, απύθμενα ρηχό, βαθύτατα επιφανειακό ή απεναντίας κάπως βαθύ για τα γούστα της; Δεν αποκλειόταν και να στραβομουτσούνιασε με τη λέξη φιλιά, τις πολλές οικειότητες να μην τις γούσταρε, «σαν να παραγνωριστήκαμε» να της ξέφυγε, διαβάζοντάς το, «κάτω τα ξερά σου» σαν να τον προειδοποιούσε από τώρα με τη μουγκαμάρα της. Άπαξ πάντως και το

+ το ίδιο μεταφυσική μ' εκείνη που του έλεγε ότι, κατά το «βγάζει η νύχτα επίσκοπο και η αυγή δεσπότη», με το που θα άναβε το κινητό του το επόμενο πρωί, το sms της θα ξεπρόβαλλε υποχρεωτικά στην οθόνη του

+ γιατί όχι και αιδήμων

Μας δουλεύεις;

είχε αυτοπροσώπως διαβάσει, που για να το κάνει δεν αρκούσε να το έχει πρώτα αυτοπροσώπως λάβει αλλά να 'ναι και τεχνικά τόσο αναγνώσιμο όσο και ευανάγνωστο, τρία τινά, έτσι κι αλλιώς, ίσχυαν: είτε ήθελε ν' απαντήσει, μόνο που δεν μπορούσε, είτε μπορούσε αλλά δεν ήθελε, είτε ούτε ήθελε ούτε μπορούσε.

Είχαν κυλήσει πια όμως είκοσι πέντε ολόκληρα λεπτά. Μα ναι, πώς δεν το είχε σκεφτεί. Από πού και ως πού θα έπρεπε να πάρει της Λόλας το μισό χρονικό διάστημα απ' ό,τι αυτουνού για να γράψει κοτζάμ sms; Ίσα ίσα που όσο αργούσε τόσο έδειχνε ότι την όλη υπόθεση κάθε άλλο παρά αφήφιστα την έπαιρνε. Τη φαντάστηκε να πληκτρολογεί πυρετωδώς φράσεις στο κινητό της, να τσαντίζεται που πρωτοτυπία και φαντασία ποσώς επιδεικνυε, να τα παίρνει στο κρανίο με το χιούμορ της που κάθε φορά που το 'χε ανάγκη την άφηνε στα κρύα του λουτρού, να τις σβήνει ξανά και ξανά με μανία, να υιοθετεί τελικά την πλέον ουδέτερη φόρμουλα μην τυχόν του δώσει λαβή να την παρεξηγήσει ή και να τη μεμφθεί για αλαζονική σιγουριά ότι τον είχε του χεριού της και στο τσεπάκι, να τις ξαναδιαβάζει, γιατί να θα της πήγαινε μη, με καμιά πατάτα, τον ξενερώσει.

+ να μην έχει δηλαδή βγει στ' αλαμπουρνέζικα ή στα κορακίστικα

Επ' ευκαιρία, τσέκαρε κι αυτός καλού κακού το δικό του γιατί όλα τα 'χε η Μαριορή, μια πατάτα τέτοιες ώρες του έλειπε, κανένα γλωσσικό ολίσθημα π.χ., που η Λόλα δεν θα παρέλειπε, χάρις στον ψυχαναλυτή που το δίχως άλλο έκρυβε μέσα της, να ερμηνεύσει εις βάρος του.

Κι αν η πατάτα, σκέφτηκε με τρόμο, συνίστατο όχι στο περιεχόμενο αλλά στο περιέχον; Στο sms δηλαδή άσχετα του τι έλεγε; Στο μέσο κοντολογίς και όχι στο μήνυμα; Γιατί το μέσο ως γνωστόν ήταν το μήνυμα. Και τι έλεγε; Ότι να του 'χε πάει να την πάρει τηλέφωνο.

- Παραδείγματα;
- Ξέρω 'γω, το Λ του Λόλα με μικρό; Ή Φ αντί Λ;

Κεφάλαιο ενδέκατο

Τον Μπάμπη, προτού ακόμα της στείλει το sms αλλά και μετά, ό,τι κι αν την αφορούσε τον ενδιέφερε και ό,τι κι αν την ενδιέφερε τον αφορούσε οπότε, αν το Google ήταν σκέτο χρυσωρυχείο κυρίως για ό,τι την αφορούσε, το Facebook, ήταν σπηλιά του Αλή Μπαμπά για ό,τι πρωτίστως την ενδιέφερε. Στο πρώτο, όπου, με τον ερχομό του στο σπίτι, κατευθείαν μπήκε, ξεψαχνίζοντάς το μεταξύ άλλων βρήκε, ότι δεν του είχε πουλήσει παραμύθια: ήταν πράγματι στέλεχος στη διεύθυνση ανθρωπίνων πόρων γνωστής πολυεθνικής. Την ηλικία της την υπολόγισε με βάση τη χρονιά αποφοίτησής της απ' την Πάντειο. Ήταν πολύ μεγαλύτερη απ' ό,τι νόμιζε και άρα η διαφορά τους λιγότερο αβυσσολέα απ' ό,τι φοβόταν. Καλό αυτό. Παράξενο, αλλά δεν είχε καν κρίνει σκόπιμο να του αναφέρει ούτε ότι συμμετείχε σε διαγωνισμούς ταγκό και στο Μαραθώνιο της Αθήνας, ούτε ότι είχε κάνει και PhD, στο πανεπιστήμιο του Σικάγου, με θέμα: «Ethical Altruism versus Rational Egoism, Laissez-Faire Capitalism and Individual Rights in Ayn Rad; A Meta-Ethical Approach».

– Τι δουλειά έχει ο Μπάμπης με στέλεχος πολυεθνικής;
– Σου λέει, ας της δώσω μια ευκαιρία, που ξέρεις;

– Πάντειος και στέλεχος πολυεθνικής δεν πολυσυμβιβάζονται
– Εσύ έχεις μείνει στα παλιά όταν η Πάντειος ήταν φυτώριο επαναστατών

«Μανία πια με την Άυν Ραντ!», δεν κρατήθηκε και φώναξε.

Ο τοίχος της Λόλας στο Facebook ανήκε στην όλο και πιο διαδεδομένη κατηγορία τοίχων Facebook που μόνο τοίχοι Facebook δεν ήτανε. Ήταν νταζιμπάο,⁶ πολιτική πλατφόρμα, μανιφέστο, μπροσούρα και credo στη συσκευασία του ενός, με κάθε της ανάρτηση να είναι και θέση, αντίθεση, προκήρυξη, αφίσα, επίδειξη, παράσταση, κραυγή διαμαρτυρίας, καταγγελία, σαρκασμός, λίβελος, ξεγύμνωμα, ξεσκέπασμα, ξεμάλλιασμα, ξεκατίνιασμα, μαλλιοτράβηγμα, μπουγέλωμα, μα πάνω απ' όλα, σήμα που κάτι ήθελε να πει ή να δείξει. Δηλαδή σημαίνουν που πίσω του έκρυβε ή μάλλον μέσα του συμπύκνωνε και το σημαινόμενο. Και το σημαινόμενο ήταν παραπάνω από μια απλή λέξη, ήταν αφήγημα, ήταν storytelling. Διηγιόταν χωρίς να περιουτολογεί όμως, μαζί με τις φωτογραφίες της που παρεμπιπτόντως τον καθισούχασαν πως όχι μόνο βλεπόταν αλλά ήταν και χάρμα ιδέσθαι, για μια γυναίκα αυτοδημιούργητη, που για να φτάσει εδώ που έφτασε

performance και installation, τα ξέχασες

+ κατηγορώ, όπως του Ζολά

– Τώρα, χάρμα ιδέσθαι και στέλεχος πολυεθνικής, νεοφιλέλε, workaholic και δεν συμμαζεύεται, απορώ
– Είσαι σοβαρός; Την εξωτερική της εμφάνιση εννοώ
– Μα κι εγώ

⁶ Εφημερίδα τοίχου στη Λαϊκή Κίνα κατά την πολιτιστική επανάσταση.

και ναι, εννοούσε και καριέρα και λεφτά αλλά κυρίως γνώση της ζωής και πείρα και σοφία και πραγματογνωμοσύνη, είχε φτύσει αίμα και σε κανένα δεν το χρωστούσε και ήταν υπερήφανη γι' αυτό και αν όλοι της έμοιαζαν θα ζούσαμε σε μια καλύτερη χώρα και θα το 'κανε βούκινο μαζί με την κοσμοθεωρία της σ' όλη την οικουμένη. Κοσμοθεωρία καινοφανής κατά τη γνώμη της αλλά συνειδητά απλή και σταράτη, βγαλμένη μέσα απ' τη ζωή, αν και κατά βάθος απαισιόδοξη για την ανθρώπινη φύση που όντας άπληστη και συμφεροντολόγα, άρα και η κοινωνία ήταν σαν τα μούτρα της: οι δε απόπειρες και η μια και η άλλη ν' αλλάξουν απ' τα πάνω όχι απλώς ήταν καταδικασμένες σε αποτυχία αλλά μόνο κακό προξενούσαν, οι ιδεολογίες είχαν τελειώσει, αριστερά και δεξιά ήταν έννοιες παρωχημένες, η διάκριση πλέον ήταν μεταξύ οραματιστών-εκσυγχρονιστών και τυχοδιωκτών-ονειροπόλων, καιρός να πρυτανεύσει ο ρεαλισμός και ο κοινός νους, να τα βρούμε στα αυτονόητα μπλα μπλα **μπλα**.

Αγενές, βάλε κ.ο.κ.

Το κακό ήταν ότι, όπως και η Λόλα στη μια και μόνη κουβέντα τους, εξέφραζε ο τοίχος της και προωθούσε και πρόβαλε και σιγόνταρε και υπέθαλπε, και μάλιστα με περισσή μονομέρεια και κακεντρέχεια, απόψεις του

εντελώς αντίθετου στρατοπέδου απ' του Μπάμπη ή μάλλον του στρατοπέδου που απέναντί του ο Μπάμπης βρισκόταν, και το οποίο με λύσσα αντιμαχόταν εκείνο του οποίου ναι μεν δεν ήταν καν συνοδοιπόρος αλλά ούτε και διατεθειμένος να χάσει ό,τι αρλούμπες ισχυριζόταν το άλλο για λόγου του, με αποτέλεσμα, χωρίς να ερωτάται, να καταχωρείται με το στανιό σ' αυτό.

+ που όμως αρνιόταν ότι σε κάποιο στρατόπεδο ανήκε

Πράγμα που θα κάνει κι ο αναγνώστης μ' εσένα

Μια ώρα πριν, στο βιβλιοπωλείο ----, επειδή σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο λειτουργούσε και κυλικείο όπου μπορούσε κανείς ν' αράξει με βιβλίο της αρεσκείας του ενώ άλλοι – μερικοί μάλιστα και με πλαστικά κόκκινα πανέρια στο χέρι – έκαναν τα ψώνια τους υπό τους ήχους δημοφιλών τραγουδιών της ποπ, επικρατούσε ατμόσφαιρα, εκτός από βιβλιοπωλείου, καφενείου και σουπερμάρκετ ταυτόχρονα. Σύμφωνα δε με ανεπιβεβαίωτες φήμες πλανιόταν στον αέρα και μια διάχυτη μεν αλλ' ανεπαίσθητη για όσους ούτε νοιάζονταν, ούτε και ήταν σε θέση να τη νιώσουν, υποψία ερωτοτροπίας.

Το ότι συνυπήρχαν και εκτυλίσσονταν όλ' αυτά πλάι πλάι σε έργα που, όπως άλλωστε ο τίτλος τους υπονοούσε – *Επιτάχυνση και αλλοτρίωση, Προσομοιωτές και ομοιώματα, Καπιταλισμός και σχιζοφρένεια, Κεκρυμμένα από καταβολής, Η συμβολική μιζέρια, Η κοινωνία*

του θεάματος, Η εκλειπτική του σεξ, Η άνοδος της **α-σημαντότητας** – τα ανέλυαν, κανέναν, όπως καλή ώρα την παρέα που σχολίαζε την πολιτική κατάσταση ή τον μοναχικό κύριο που απολάμβανε το προφιτερόλ του ρουφώντας πού και πού τον φραπουτσίνο του, δεν φαινόταν να συγκινεί ή να **εντυπωσιάζει** παραπάνω απ' όσο τον μέσο Αθηναίο που περπατάει στους ίδιους δρόμους όπου κάποτε φιλοσοφούσε ο Σωκράτης.

– Αφού δεν τα 'χεις διαβάσει τι τα βάζεις;
– Ο τίτλος τους τα λέει όλα

Ε, και τι θέλεις να κάνουν; Τούμπες;

Ο Μπάμπης είχε αφαιρεθεί κρυφακούοντας τη συζήτηση ενός ζευγαριού απ' το πίσω τραπέζι. «Ψήνεσαι για Πόλη το Πάσχα;» ρώτησε η γυναίκα με αφορμή μάλλον κανέναν ταξιδιωτικό οδηγό που θα φυλλομετρούσε. «Δεν θα 'σαι καλά», της έκανε μασουλώντας, ο άντρας. «Forget it! Όρεξη να φας το κεφάλι σου έχεις; Είναι, by far, η πιο επικίνδυνη για τρομοκρατική ενέργεια πόλη σήμερα», πρόσθεσε, παρκάροντας μια ολόκληρη μπουκιά από σάντουιτς στ' αριστερό του μάγουλο τη στιγμή που ο Μπάμπης γύρισε να ταυτοποιήσει τον δράστη των σχολίων. «Τίποτε, μένουμε Ελλάδα. For ever».

«Το 'χεις προσέξει ότι τελευταία σε κάθε σου φράση κολλάς και μια αγγλική λέξη; Αν συνεχίσεις έτσι, θα σου μείνει το κουσούρι, σ' το λέω. Και όχι τίποτ' άλλο

αλλά άθελά σου συντελείς και στην κρεολοποίηση της γλώσσας».

«Κρεολοποίηση; What the fuck»?

«Δεν ξέρεις την κρεολοποίηση; Πού ζεις; Η κρεολή σου λέει κάτι; Εξ ου και κρεολοποίηση. Είναι όταν»...

Τη συνέχεια την έχασε γιατί η Λόλα, όπως θα μάθαινε μετά ότι την έλεγαν, είχε πλησιάσει αθόρυβα σε απόσταση βολής σαν κι εκείνα τα υπερσύγχρονα καταδιωχτικά Stealth που δεν τα πιάνουν τα ραντάρ. Την είχε ήδη από μακριά σταμπάρει και βάλει, γενικά και αόριστα, στα υπ' όψιν αλλά με το που την τσέκαρε από πιο κοντά βεβαιώθηκε ότι του άρεσε, του άρεσε πολύ, τι σημασία είχαν οι περιγραφές αφού αυτό μέτραγε και του αρκούσε. Την έκοψε, κάτι που ασφαλώς δεν της διέφυγε όσο και του ίδιου μετά, να το παρατηρεί που την περιεργαζόταν. Στη ματιά της αλλά και στο όλο της σουλούπι διάβασε, αλλά μπορεί να 'ταν και ιδέα του, μαζί με τη γεμάτη ικανοποίηση σιγουριά ότι περνιόταν απ' τους άντρες για ωραία, τη συναίσθηση του πόσο κατάρα τελικά καταντούσε που περνιόταν, συν τη μοιρολατρική εγκαρτέρηση να εφορμούν πάνω της – όπως οι μύγες στην αγελάδα που τινάζει την ουρά για να τις διώξει – τα αλλεπάλληλα και επίμονα βλέμματά

– Τελικά θα εξηγήσεις τι εστί κρεολοποίηση;
– Όποιος ενδιαφέρεται ας τ' αναζητήσει στο Google

– Μα ο Μπάμπης θα της την πέσει
– Πού ξέρεις, μπορεί να τα θέλει κι η ίδια

Καλά, ας μην κάνει και τόσο μπαμ ότι το θέτεις έτσι, επειδή από περιγραφές δεν σκαμπάζεις

+ κατόπιν δε κι αυτής κ.ο.κ.

τους. Τι ενδεχομένως διάβασε εκείνη στη δικιά του ματιά, ή μάλλον δεν χρειάστηκε καν, τόσο εξόφθαλμο ήταν; Το παρακαλετό του να κάτσει στο ένα απ' τα διπλανά του, άδεια ακόμα, τραπεζάκια, και την αγωνία του μην σπάσει ο διάολος το ποδάρι του και – το κάνει δεν το κάνει επί τούτω – τελικά το κάνει, πράγμα που θα τον καταδίκασε να της πιάσει, όσο κι αν δεν τον έπαιρνε, κουβέντα.

Και καλά, δευτερόλεπτα αφότου τελικά έκατσε στο εξ αριστερών τραπεζάκι, να 'ταν το βιβλίο που άνοιξε π.χ. *Η βίβλος της εγκυμοσύνης*. Να όμως που, καλώς ή κακώς, δεν ήταν *Η βίβλος της εγκυμοσύνης* αλλά *Η αρετή του εγωισμού* της Άυν Ραντ. Την Άυν Ραντ ακουστά δεν την είχε. Ευκαιρία να τη μάθαινε.

Όχι πριν αφήσει να κυλήσουν καμιά δεκαριά λεπτά, όχι τίποτ' άλλο, αλλά μπας και η Λόλα συνοδευόταν και εκεί που τη διπλάρωνε πλάκωνε κανέναν μαντράχαλος που θα τον αγριοκοίταζε όπως ο ιππότης Ντανσενί τον υποκόμη ντε Βαλμόν στις καταχωνιασμένες, στο ευθεία και πάνω αριστερά ράφι, *Επικίνδυνες σχέσεις* του Σοντερλό ντε Λακλό (σελ. 59), τη ρώτησε με περιέργεια: «Ποια στο καλό είναι η Άυν Ραντ;» Ο τόνος της φωνής του ήταν τέτοιος που, σαν κατά

Καν' τα τρία και πολλά είναι γιατί μετά πέταξε το πουλάκι

Τσέκαρε τη σελίδα γιατί εσύ μόνο το έργο είδες

βάθος, όχι τόσο ερώτηση περί του ποια στο διάολο ήταν η Άυν Ραντ έθετε, λες και αυτό το 'ξερε και η κουτσή Μαρία, μα απορία για το τι είδους «ζώνον πολιτικόν» κατά βάθος ήταν; Την είχε, βλέπετε, χάρις στη δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο που το βιβλιοπωλείο πρόσφερε, προλάβει και γκουγκλάρει εν τω μεταξύ. Το λήμμα της στη Βικιπαίδεια την ανέφερε ως ρωσοεβραϊκής καταγωγής Αμερικανίδα συγγραφέα και φιλόσοφο του περασμένου αιώνα, ελευθεριακή (libertarian) αλλά όχι ελευθεριάζουσα (libertine) παράλληλα δε ακραία συντηρητική αν και, μολονότι φανατική αντικομμουνίστρια, άθρη, κάθε άλλο όμως παρά αναρχική, απλώς μιναρχική, θιασώτρια δηλαδή του ελάχιστου κράτους (minimal state) και συνεπακόλουθα – μολονότι υπέρμαχος του κράτους δικαίου, τέτοιου όμως που να επιτρέπει την ασυδοσία (laissez-faire) ενός, βασισμένου στον ορθολογικό εγωισμό και μακριά από κάθε αλτρουισμό, ριζοσπαστικού, στην ουσία κράτους εν κράτει, καπιταλισμού – πολέμια κάθε κράτους πρόνοιας. Με γνώμονα προ παντός τον κοινό νου (common sense), ήταν, φύρδην-μίγδην, υπέρ των αμβλώσεων πλην όμως κατά της ομοφυλοφιλίας αλλά και της εμπλοκής των ΗΠΑ στο Βιετνάμ και στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ταυτόχρονα δε αναφανδόν με το μέρος του

Εδώ θα ταίριαζε ταμάμ και το «και πόσο ζώα οι οπαδοί της;» αλλά έλα που δεν με παίρνει

+ στο οποίο όμως θα αναγκαστεί να προσφύγει με ψευδώνυμο στα γηρατειά της

Ισραήλ και άρδην εναντίον των Αράβων στη μεταξύ τους σύρραξη, ούτε με δράμι συμπόνιας ωστόσο για τους Ινδιάνους και τους φτωχούς αλλά, με το καντάρι, τόσο για τους άποικους που άρπαξαν τη γη των πρώτων όσο και για τους πλούσιους, θύματα εκμετάλλευσης των δεύτερων, πράγμα που ίσως έκανε τον μεν Τσόμσκι να τη χαρακτηρίσει ως «μια απ' τις πιο διαβολικές φιγούρες της αμερικανικής διανόησης» τον δε φιλελεύθερο οικονομολόγο φον Μίζες ως «τον πιο θαρραλέο άντρα στην ιστορία της χώρας» ενώ τον Ρόναλντ Ρέιγκαν να ορκίζεται στ' όνομά της. Μάλιστα, είπε από μέσα του ο Μπάμπης, τα πιάσαμε τα λεφτά μας.

+ που αν και αντιρατσίστρια θεωρούσε βάρβαρους

Το ψαρωτικό «Πώς;» που πρωτοπήρε ως απάντηση απ' τη Λόλα, αν και στοιχειώδες, ήταν απ' τα σενάρια, και είχε εξυφάνει κάμποσα, που ούτε είχε προβλέψει ούτε προκαταλάβει, ούτε προδικάσει. «Πώς;» που, όσο κι αν ποσώς τον φώτιζε αν και κατά πόσο τον είχε ακούσει, ακούσει με την έννοια του hear και όχι του listen, ακούσει αλλά μην πιστέψει στ' αυτιά της ή κάνει ότι δεν άκουσε, αντικειμενικά τον διάυλο επικοινωνίας τον κρατούσε κουτσά στραβά ανοιχτό. «Πώς;» που, παρά την αρχική του σαστισμάρα, δεν άργησε ν' αντιληφθεί ότι

+ ή κάνει ότι κάνει ότι δεν άκουσε

αν μη τι άλλο του πρόσφερε – πώς είναι στο ξυστό; – μια ακόμα δωρεάν προσπάθεια που να μην την εκμεταλλευτεί δεν ήταν ούτως ή άλλως στο χέρι του, οπότε το μόνο ερώτημα ήταν το πώς. «Διαόλου κάλτσα αυτή η Άυν Ραντ, έτσι, μη μου πείτε;» ρώτησε αυτή τη φορά χωρίς να το πολυσκεφτεί, αποσπώντας της σε χρόνο dt κι ένα χαμόγελο. Μέσα του πανηγύριζε.

Κι ας βγάλει μάτια ότι το σκέφτεσαι εδώ και μήνες

Μισή ώρα αργότερα της αποσπούσε επίσης, όπως ο υποκόμης ντε Βαλμόν, ένα ένα τα ρούχα της μαντάμ ντε Τουρβέλ (σελ. 121), τ' όνομά της, το πέρασμα απ' τον πληθυντικό στον ενικό, την υπόσχεση να τα ξαναπούν και το τηλέφωνό της.

Λίγο μετά, και ενώ μόλις είχαν αποχαιρετιστεί, το βλέμμα του τη συνόδευε προς την έξοδο του βιβλιοπωλείου, αξιολογώντας ψυχρά τη σιλουέτα της όχι χωρίς αγωνία μήπως την τελευταία στιγμή ανακαλύψει τίποτε κακοτεχνίες. Με ανακούφιση διαπίστωσε πως της ταίριαζε γάντι η εξής φράση απ' το μυθιστόρημα που διάβασε πρόσφατα: «Τα παχάκια της τα είχε αλλά

+ περιέργως η μόνη που είχε διασωθεί στη μνήμη του από βιβλίο 500 σελίδων

ευτυχώς στη σωστή θέση»⁷. Σίγουρα θα βρισκόταν και αυτό κάπου εκεί στα πέριξ.

⁷ David Lodge, «*A man of parts*» (Ένας άντρας με τα όλα του), Λονδίνο, Harvill Secker, 2011.

Κεφάλαιο δωδέκατο

Είχε πια βραδιάσει όταν χτύπησε το κουδούνι. Μάλ-
λον θα 'ταν ο διαχειριστής της πολυκατοικίας που να
τον ενοχλεί τέτοιες ώρες δεν το 'χε σε τίποτε. Σηκώ-
θηκε να ανοίξει. Στο μισοσκότεινο σαλόνι φεγγοβο-
λούσε η οθόνη του υπολογιστή. Ένας εξωτερικός πα-
ρατηρητής να τι θα μπορούσε να διακρίνει πάνω της
μέχρι να σβήσει αυτομάτως:

Για να του κόψει πως ουσιαστικά επρόκειτο για κεί-
μενο, υψηλό IQ δεν χρειαζόταν να διαθέτει, απλώς
κοινό νου. Για το τι σόι κείμενο ήταν και τι έλεγε, **ούτε**.

Μήπως παρ' όλ' αυτά να το μετάφραζες για όσους
και όσες διαθέτουν IQ ραδικιού;

Με μια ματιά στην αναγραφόμενη στην κορυφή διαδικτυακή διεύθυνση θα συμπλήρωνε το παζλ. Κι ας μην ήταν ειδήμων. Ανήκε βλέπετε σε εφαρμογή – εφαρμογή και όχι ιστοσελίδα – γνωριμιών που η φήμη της είχε τελευταία κατά πολύ ξεπεράσει το αυστηρό πλαίσιο των μνημένων στον χώρο σε σημείο που κάποιοι να μιλούν για **κοινωνικό** φαινόμενο. Σήμα κατατεθέν της; (σύνθημα ή φιλοσοφία της;) το look. Σύνθημά της; (φιλοσοφία ή σήμα κατατεθέν της;) το γοργόν και χάριν έχει. Φιλοσοφία της; (σήμα κατατεθέν ή σύνθημά της;) το λακωνίζειν. Γλώσσα επικοινωνίας στο εσωτερικό της; τάλε κουάλε της επικοινωνίας: υποτυπώδης. Για να φανταστείτε, όσα γράμματα ή σύμβολα διέθετε το αλφάβητό της, δηλαδή δυο, το και το , άλλες τόσες, ούτως ειπείν, λέξεις, επίσης το και το , περιείχε και το λεξιλόγιό της, εκ των οποίων στην πράξη μόνο το χρησιμοποιούταν για διαπροσωπικές **επαφές**, τις οποίες επαφές το ήταν απεναντίας ταγμένο να **αποκλείει**, με αποτέλεσμα να μη λαμβάνουν χώρα ούτε με τάμα.

+ κοινωνιολογικό (sociological) και κοινωνιακό (societal)

+ (☹☹☹)

+ (⊖)

Το όλο πράγμα λειτουργούσε ως εξής: μπροστά στα θρονιασμένα απέναντι απ' την οθόνη μέλη, φύλου, ας πούμε, ♂, ακατάπαυστα παρελαύναν φωτογραφίες

μελών φύλου κυρίως ♀ αλλά μπορεί και ♂, γιατί όχι και ♂+♀, πάνω στις οποίες επίσης ακατάπαυστα κλικάραν τότε ☒ τότε ☑. ☒ και ☑ που παραδόξως δεν τους κοινοποιούνταν, το μεν πρώτο ποτέ, το δε δεύτερο αποκλειστικά και μόνο σε περίπτωση, καλά κρασιά δηλαδή, που ☑ ☕ ☑. Σαν αποτέλεσμα, τόσο ο συνδυασμός ☒ ☒ όσο και οι ☒ ☑+☑ ☒ οδηγούσαν σε διάλογο κουφών ενώ στην ευόδωσή του μόνο ο ☑ ☑. Δικαίως ο μελετητής της μικροκοινωνίας που εκφραζόταν με τη βοήθεια ενός τέτοιου ιδιώματος θα της παρατηρούσε συμπτώματα αυτισμού.

Σαν να μην έφτανε όμως που ήταν **αυτιστική**, ήταν ταυτόχρονα και αυταρχική. Πέραν της άνωθεν και με το έτσι θέλω επιβολής στην άφωνη και άβουλη μάζα μιας συγκεκριμένης γλώσσας, συν την de facto και de jure απαγόρευση κάθε άλλης, εκδηλωνόταν ο αυταρχισμός της και μέσω, για παράδειγμα, της με το στανιό αν και, κατά τα άλλα εθελούσιας, αποδοχής από κάθε μέλος ξεχωριστά του λεγόμενου γεωεντοπισμού του, έτσι ώστε να υπολογίζεται μέσω γεωστατικού δορυφόρου, η χιλιομετρική του απόσταση απ' τα υπόλοιπα. Μα κυρίως του μυστικού, όσο και η χημική σύνθεση της Coca Cola, – έτσι φημολογούταν – αλγορίθμου με

+ αλλά και – λόγω της παρουσίας μιας ολιγάριθμης αλλά προνομιούχας, υπεράνω νόμων καθότι τ' ακουμπούσε γερά, κάστας – ταξική

βάση τον οποίο οι φωτογραφίες των μεν προτείνονταν στα δε. Το πρόβλημα δεν ήταν ότι τους αποστέλλονταν κατά ριπάς, όχι, αλλά κατά βούληση και κατά το **δοκούν**, οπότε και λαμβάνονταν ερήμην τους, άσχετο αν, όπως ο φιξαρισμένος μπροστά στην οθόνη χιμπατζής-πειραματόζωο των ντοκιμαντέρ, διατηρούσαν το δικαίωμα να κλικάρουν πάνω τους, στέ μεν απορρίπτοντας, στέ δε προκρίνοντάς τες.

– Κατά το δοκούν ποιανού;
– Εσύ τι λες;

Για να πατήσει λοιπόν ο Μπάμπης τον όρκο του πως ποτέ πια δεν θα ξαναπατούσε σε ιστοσελίδα **γνωριμιών**, της συγκεκριμένης, κι ας μην ήταν παρά εφαρμογή, κάποια συν θα της βρήκε. Και που οι άλλες δεν πρόσφεραν. Αλλαγή παραδείγματος για παράδειγμα. Που σε τι συνίστατο; Μα στο ότι – σε παγκόσμια πρώτη – κρατούσε τα μέλη, ανεξαρτήτως φύλου, σε πλήρη άγνοια ως προς το πόσες χυλόπιτες έφαγαν, πότε, γιατί και κυρίως από **ποιόν**.

– Πήρε ποτέ όρκο και δεν το ξέρω;
– Εκεί ντε που έκανε οριστικά delete το προφίλ του

Μάλλον «τα ακράτητα αποκεί και πέρα μέλη»

Ξέχασες τη Λόλα

Και η Λόλα; Μα, με τη Λόλα, ο Μπάμπης δεν ήταν πλέον στη φάση ούτε που το κάθε λεπτό που κυλούσε χωρίς να 'χει απαντήσει στο sms του ουσιαστικά επίσπευδε τη λήψη του, ούτε και που σταδιακά την απομάκρυνε, αλλά ούτε που από μόνο του αποτελούσε και ένα νέο, προς αποκρυπτογράφηση, μήνυμα. Ήταν

αντίθετα στη φάση του 1) τι θα της έλεγε, αν κάτι της έλεγε, και πώς θα την αντιμετώπιζε όταν και εάν θα έπεφτε πάνω της στο βιβλιοπωλείο στο οποίο πριτς που για την αφεντιά της και μόνο, δεν θα ξαναπατούσε και 2) να παρακαλάει μην τυχόν και στην τούρλα του Σαββάτου τώρα που α) αποδομώντας την απομυθοποιούσε, β) απομυθοποιώντας αποδομούσε και κυρίως που γ) επέκειτο το ραντεβού με τη Λιλή που, τόσο καιρό, – εν αναμονή ακριβώς του sms της Λόλας – είχε καβάτζα, δεήσει και του το στείλει. Βέβαια, το ότι θα 'παιρνε ποτέ το περιβόητο sms, το είχε πια ξεγράψει, το δε δικό του – για να μην του θυμίζει τα ρεζιλίκια του – διαγράψει, όπως άλλωστε και το νούμερό της, μπας και ξαφνικά παρασυρθεί και σε στιγμή αδυναμίας την ξαναπάρει στα καλά καθούμενα, όπως τις προάλλες που έπεσε πάνω στον τηλεφωνητή της. Η φωνή της ακόμα ηχούσε στ' αυτιά του. Ήταν από κείνες τις φωνές σκέφτηκε, που όσο πιο σκατά πήγαιναν τα πράγματα τόσο πιο πέραση είχε, το ίδιο σπαστικά βελούδινη με της εκφωνήτριας αναγγελιών της Cosmote ή των διαφημίσεων των Hondos Center. Όπως το ταγέρ και τα τακούνια, ήταν η φωνή που φόραγε στη δουλειά. Καμιά σχέση με εκείνη, πιο χύμα και τελικά πιο ανθρώπινη, του βιβλιοπωλείου. Να, π.χ. ενώ η πρώτη έρεπε

+ από τη ντροπή του

+ και για να το σκεφτεί έτσι αυθόρμητα και αδιαμεσολάβητα, πάει να πει πως έτσι θα 'ταν

προς το κιτς, όπως τουλάχιστον το όριζε ο Κούντερα ως «*kýč je absolutní porpření honna; v doslovném i přeneseném slova smyslu*»⁸ η δεύτερη έπεφτε με τα μούτρα στο δημώδες, ενίοτε δε και προς το σκατολογικό. Έτσι, τόσο το «χέστηκα» όσο και το «δεν μας χέζουν επιτέλους, να τελειώνουμε» συν το «ποιος τους χέζει μωρέ τώρα», η Λόλα πρέπει να τα πρόφερε, τρεις, τουλάχιστον, φορές το καθένα, κατά τη διάρκεια της κουβέ-ντας, χωρίς να κρύβει ότι το ευχαριστιόταν κιόλας. Τόσο το ευχαριστιόταν, που λες και τα κρατούσε επίτηδες στο stand-by ώστε, με την πρώτη ευκαιρία, να τα βγάξει εμβόλιμα στη φόρα. Κάτι που παρεμπιπτόντως ίσχυε και για όσα είχε στο στόχαστρο, δεν πάει να μη διατηρούσαν την παραμικρή ή ελάχιστη σχέση με τα **συμφραζόμενα**. Και στο στόχαστρο είχε τι άλλο; Ό,τι ανήκε στο έστω κατ' ευφημισμό – τόσο διασπασμένο και μαλλιά κουβάρια ήταν – στρατόπεδο που λέγαμε. Που ενώ, όπως η αρχαία Ελλάδα σε σχέση με τη Ρώμη, είχε κατατροπωθεί στα πεδία των μαχών, θριάμβευε – λέει – σε ιδεολογικό, αισθητικό, ηθικό και

+ και, κάτι πιο εκνευριστικό, δεν πάει να μην εξυπακουόταν ότι τα 'χε επίσης στο στόχαστρο ο συνομιλητής της

⁸ «Κιτς είναι η απόλυτη άρνηση των σκατών, υπό την κυριολεκτική και μεταφορική έννοια του όρου» (Τσέχικα στο πρωτότυπο)

συμβολικό επίπεδο, διαφεντεύοντας τις συνειδήσεις. Η αποσιώπηση εκ μέρους του, αν δεν ήταν κατασκευοφάντηση και αφ' υψηλού υποτίμηση, της κληρονομιάς της Άυν Ραντ, η διαστρέβλωση του ποια ήταν και τι ήθελε, δεν ήταν παρά ένα απ' τα επιφαινόμενα της ηγεμονίας του, που ευτυχώς για τον τόπο ήταν πια, κατά τη Λόλα, στα τελευταία της.

Εκεί όμως που τον κούφανε τελείως ήταν όταν, ανάμεσα στα πολλά, ισχυρίστηκε ότι αν καπιταλισμός ίσον ελεύθερη αγορά και αφού η αγορά, υπό την έννοια τουλάχιστον της Άυν Ραντ, ούτε αγορά, ούτε ελεύθερη ήταν, άρα σε καπιταλισμό ζούσαμε μόνο κατ' όνομα. «Κάτσε, αυτό μου θυμίζει λίγο ΕΣΣΔ που ούτε ένωση, ούτε σοβιετικών, ούτε σοσιαλιστικών, ούτε δημοκρατιών, ήταν» δεν κρατήθηκε και της σχολίασε αποκεί που είχε μέχρις εκείνη τη στιγμή επιλέξει να κάνει τουμπεκί. «Ναι αλλά με τέτοια λογική – της μπήκε πια για τα καλά αδιαφορώντας αν έτσι θα έχανε την όποια εύνοιά της – δεν πάμε μακριά. Διότι τελικά η πίστη σου στη θεωρία της Ραντ καταλήγει να είναι όπως των αριστερών στον Μαρξισμό αφού, ό,τι και να γίνει, βγαίνουν και οι δυο λάδι με το επιχείρημα ότι μέχρι τώρα ποτέ δεν εφαρμόστηκαν κατά γράμμα αλλά μόνο ως

κακέκτυπο. Και συγκεκριμένα, γιαλαντζί ο καπιταλισμός και έκτρωμα ο σοσιαλισμός. Οπότε απέχει δήθεν ο πρώτος απ' το σύστημα που η Άυν Ραντ οραματίστηκε, όσο ο δεύτερος απ' του κομμουνιστικού μανιφέστου. Και άρα ότι θα τρίζουν τα κόκαλά της στον τάφο, όπως του Λένιν στο μαυσωλείο. Και να σου πω και κάτι άλλο;» κατέληξε. Ήταν η σειρά του να την πάρει φαλάγγι. Ποιος ξέρει, έτσι μπορεί τελικά και να την κέρδιζε την εύνοιά της. «Οι αριστεροί έχουν και ένα point γιατί σου λέει, ο σοσιαλισμός όπου εγκαθιδρύθηκε ήταν, με εντολή της Μόσχας, ξεπατικωτούρα του σοβιετικού. Ενώ ο καπιταλισμός»...

«Άρες μάρες κουκουνάρες», τον αποπήρε η άλλη, κάτι που, όπως το χαϊδευτικό «άραξε ρε μαλάκα» των φίλων του, δεν απείχε και πολύ απ' το να του αρέσει. Εκεί που το ένα τον έκανε να νιώθει πάλι δεκαοχτάρης, το άλλο σαν να τον έφερνε πιο κοντά της. «Καλά, τι λέει ο άνθρωπος;» απόρησε, απευθυνόμενη σε κάποιον απόντα τρίτο, μπορεί και την Άυν Ραντ, που θα της επιβεβαίωνε το έωλο των όσων άκουσε, προτού προσθέσει: «Ο καπιταλισμός, τι; Αμφισβητείς μήπως ότι συνάδει με την ανθρώπινη φύση εκεί που ο σοσιαλισμός τής είναι εντελώς ξένος; Γιατί για μένα αυτή

– Κάτι έλεγε για κρεολοποίηση της γλώσσας μας
– Μα κι εγώ θύμα της είμαι και άρα θύτης της, της γλώσσας μας δηλαδή

είναι η ουσία και τα υπόλοιπα αέρας κοπανιστός», του έκανε, απόλυτα βέβαιη ότι τον έστελνε έτσι για τσάι. Αυτό που όλα έδειχναν ότι της ήταν χούι, πέρα δηλαδή απ' το να διακόπτει στη μέση τον άλλο, να περνάει στο ντούκου τα επιχειρήματά του ή να κρίνει μόνο απ' αυτά αν είχε δίκιο ή **όχι**, είχε αρχίσει από τώρα – εκ των υστέρων το ανέλυε – να του τη δίνει στα **νεύρα**. Περισσότερο κι απ' τις απόψεις της τον τρέλαινε η σιγουριά της πως ήταν οι μόνες αληθινές.

+ όπως ο πελάτης που βγάζει σκάρτο το προϊόν επειδή ο πωλητής είναι ψευδός

– Τότε τι την κυνηγάει από πίσω;
– Έλα ντε

Κεφάλαιο δέκατο τρίτο

Όταν άνοιξε την πόρτα το πρώτο που του χτύπησε στο μάτι όταν την είδε να στέκεται μπροστά του, ήταν το χαμόγελό της. Αινιγματικό σαν – έτσι λένε οι **ειδικοί** – της Τζοκόντα δεν ήταν, απεναντίας **μάλιστα**. **Ναι μεν**, όπως και ο ντα Βίντσι, συμπύκνωνε πάνω του, βοηθώντας και του σώματος που είχε υιοθετήσει την κατάλληλη στάση, κάτι σαν λοξό λατινικό ερωτηματικό, ένα ολόκληρο κατεβατό από μηνύματα και αιτήματα και προτάγματα, μόνο που για να τα διαβάσει δεν χρειαζόταν, αν και πρεσβύωπας, να βάλει καν τα γυαλιά **του**.

Και του καθιστούσε, κατ' αρχάς, σαφές ότι καμιά όρεξη, λες και δεν ήταν όλα φως φανάρι, να υποβληθεί σε ανάκριση, δεν είχε. Αν πιεζόταν, θα ασκούσε το δικαίωμά της στη σιωπή. Και κατόπιν ότι, εντάξει, μπορεί να τον είχε, κακώς βέβαια, κάνει πέρα για τον άλλο που της πούλαγε φύκια για μεταξωτές κορδέλες, με τη διαφορά ότι αν της είχε κάνει κι αυτός το ίδιο χουνέρι, θα τον είχε γράψει στου διαόλου το κατάστιχο, εντάξει, μπορεί τώρα να επέστρεφε σαν τη βρεγμένη **γάτα**, εντάξει, καταλάβαινε ότι, αφ' ης στιγμής είχε υπάρξει

– Εσύ δεν το λες;
– Αν το λέω είναι επειδή έτσι λένε

– Δεν είπες ποια είναι
– Τόσο το καλύτερο. Για να 'χει και σασπένς

+ Εδώ φαινόταν περίτρανα πόσο αποτελεσματική για την εκμάθηση και την κατανόηση μιας ξένης γλώσσας, της γραμματικής και του συντακτικού της, ήταν, εκτός της πλήρους εμπύθισης (total immersion) σ' αυτήν, η μέθοδος του μαξιλαριού (pillow method)

«σαν τον δολοφόνο στον τόπο του εγκλήματος» μάλλον, γιατί έγκλημα είναι να παρατάς τον άλλο στα καλά καθούμενα

προηγούμενο και δεδικασμένο, δεν θα του ήταν πια βουνό να της πει με την πρώτη αφορμή να το διαλύσουν, εντάξει, μπορεί, σε περίπτωση που τα 'χε με άλλη, να της είχε κλείσει την πόρτα κατάμουτρα, εντάξει, μπορεί, όσο κι αν είχε πεθυμήσει το πώς κάνανε μαζί έρωτα, να 'ταν παρασάγγας κατώτερος του άλλου στο σεξ, εντάξει, μπορεί να της είχε λείψει, αλλά χαζή ήταν να του το εκμυστηρευτεί μην το πάρει και πάνω του, όταν μάλιστα ο ίδιος κάτι ανάλογο ποτέ μα ποτέ δεν θα της έλεγε, και πάει λέγοντας.

Έκανε πέρα για να την αφήσει να μπει. Έπεσε στην αγκαλιά του αναζητώντας τα χείλη του. Δεν της τ' αρνήθηκε, ίσα ίσα που έπεσε με τα μούτρα στα δικά της. Άρχισαν να ξεντύνουν ο ένας τον άλλο με πυρετώδεις κινήσεις που, αν και επηρεασμένες απ' τον κινηματογράφο, το πάθος που τις διέκρινε ήταν ειλικρινές και ο πόθος πίσω του υπαρκτός, μόνο που όσο τα δύο σώματα ήταν χώρια, λες και είχε λουφάξει και για να δώσει το παρών, χρειαζόταν την εγγύτητά τους. Το πρόσκαιρο άρα και συγκυριακό του πράγματος δεν έριχνε, αν όχι άπλετο, πάντως κάποιο φως στον μηχανισμό της επιθυμίας; Απ' τη στιγμή δηλαδή που το ερέθισμα, ας πούμε το αχνιστό πιάτο με τη μακαρονάδα, έπαυε

Κάτι ανάλογο, βάλε, συμβαίνει και με το κατούρημα άπαξ και πλησιάσεις την τουαλέτα σε απόσταση βολής

να περιορίζεται στο στάδιο της ιδέας ή της οπτασίας και μετατρέπεται σε θέα, η πείνα που μέχρι τότε αποτελούσε απλώς μια καθ' όλα διαχειρίσιμη σκοτούρα, ξαφνικά γιγαντωνόταν, προβάλλοντας μη αναβλητέες απαιτήσεις, αναλογιζόταν ο Μπάμπης ενόσω μάταια αγωνιζόταν να ξεκουμπώσει το σουτιέν της, ώσπου κι εκείνη αναγκάστηκε να βάλει ένα χεράκι. Δευτερόλεπτα πριν, είχε χώσει το δικό του στο μπούστο της, περνώντας το απ' την κάτω μεριά της μπλούζας. Η σιγουριά ότι λίγους πόντους πιο ψηλά θα άγγιζε με τα δάχτυλά του τους δύο λοφίσκους, στην κορυφή των οποίων θα ορθώνονταν σαν αλεξικέραυνα οι επίσης δυο, αφιονισμένες απ' την ηδονή ρώγες, του φάνηκε, λόγω παρατεταμένης ερωτικής αποχής, σχετικά αβίασιμη. Κάπως σαν τον χειρουργό που, κατά τις διακοπές του σε εξωτική χώρα, καλείται επειγόντως να εγχειρήσει ιθαγενή και, παρά τα όσα του έμαθαν στην Ιατρική, τον πιάνει μια παράλογη αμφιβολία αν πράγματι το νυστέρι του έχει καταλήξει στο αναμενόμενο όργανο.

Ολόγυμνοι πλέον, όρμησαν κυριολεκτικά προς το υπνοδωμάτιο και με τα μπούνια βούτηξαν στο γνώριμο κρεβάτι με τα εμπριμέ σεντόνια που μαζί είχαν αγοράσει, προσφορά, στο ΙΚΕΑ.

Πάει το σουτιέν. Ας το περνούσε απ' την πάνω καλύτερα

+ (τα 'χε μικρά)

- Σιγά. Πόσο πια;
- Πλάκα πλάκα κανένα χρόνο

- Δυνάμει ρατσιστικό
- Τα παράπονά σου στον χειρουργό

Τον υπολογιστή, καλού κακού, θα τον έσβηνε στ' άκουσμα των πρώτων σταγόνων απ' το ντους που η Λίλα, λίγο μετά θα έκανε, σκέφτηκε.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ξέρεις τι φοβάμαι; Μήπως η με το ζόρι συγκόλληση του Α΄ μέρους με το Β΄ αποδειχτεί το ίδιο τεχνητή και παράταιρη με εκείνη της Καινής Διαθήκης στην Παλαιά

Κεφάλαιο δέκατο τέταρτο

«Ο πάταγος απ' την πόρτα που έκλεισε, το τιπ ταπ απ' τις μπαλαρίνες της στον διάδρομο καλά καλά δεν είχαν καταλαγιάσει και ήδη μια ιδέα για το πώς εφεξής θα γέμιζε την, ποιος ξέρει για πόσο, μπορεί και για πάντα, μοναχική ζωή του, άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά στον εγκέφαλό του που στις κατραπακιές, – και κατραπακιές τέτοιου είδους, πιστέψτε με, είχε ζήσει πάμπολλες – αντιδρούσε ανακλαστικά όπως, τηρουμένων των αναλογιών, οι σιελογόνοι αδένες του σκύλου του Παβλόφ στο άναμμα της κόκκινης λάμπας. Τη φορά αυτή όμως φαντασιώθηκε τον εαυτό του, αντί παρέα με το κλασικό θηλυκό που ήταν θέμα χρόνου πότε θα πέσει στα δίχτυα του, προσκεκλημένο στην εκπομπή του Βασίλη Βασιλικού «Άξιον εστί» στην ΕΡΤ3. Ένωσε στα ρουθούνια του τη μυρωδιά απ' την πίπα του. Φορούσε το γνωστό καπέλο. Παρότι γερασμένος, τη

γνωστή σπιρτάδα στα μάτια τη διατηρούσε ακέραιη. Του διάβαζε μια προσημειωμένη φράση απ' το βιβλίο του. Αν και δικιά του, ήταν πρωτόγνωρη εμπειρία να την ακούει από τρίτο, και μάλιστα τον αγαπημένο του συγγραφέα ο οποίος, φως φανάρι, αντλούσε ηδονή απ' τη μουσική της. Οι σιελογόνοι του αδένες, δεν μπορεί, θα τροφοδοτούσαν τη στοματική κοιλότητα με άφθονο σάλιο. Φτάνοντας στο τέλος της, σήκωσε τα μάτια του απ' το κείμενο και, με το αμίμητό του χαμόγελο στα χείλη, τον ατένισε θριαμβευτικά λες και το 'χε γράψει ο ίδιος και απλώς, όπως για ένα ανέκδοτο που μόλις του διηγήθηκε, τον ρωτούσε, «Καλό, ε;». Τέρμα, θα άρχιζε να γράφει, αποφάσισε ο Αποστόλης.»

– Τίνος βιβλίο; Το δικό σου ή του Β.Β.; δεν βγαίνει άκρη
– Υποτίθεται ότι έχουμε να κάνουμε με νοήμονα αναγνώστη, έτσι; Αλλιώς να το κλείσουμε το μαγαζάκι

Και θες να μυρίσει τα νύχια του ο αναγνώστης για να καταλάβει ότι ο πρώτος είναι ο Μπάμπης και δεύτερος ο εαυτός του;

Να ποια θα 'ταν (πάνω-κάτω έτσι; Ήθελε δούλεμα ακόμα, φέρ' ειπείν, το τιπ ταπ απ' τις μπαλαρίνες εκτός που μπορεί να μην ακουγόταν καν, έπαιζε να είναι και παφ πουφ, ο όρος «θηλυκό» παρέπεμπε σε άλλες εποχές, το «ατένισε» παραήταν πομπώδες, ενώ στο «μια ιδέα άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά στον εγκέφαλό του» τα λαμπάκια ενός νευροεπιστήμονα σίγουρα θα άναβαν) η πρώτη παράγραφος του

Δούλεμα; Εσύ μας δουλεύεις υπονοώντας ότι γράφω δήθεν για τη δόξα

+ όπως και τα δίχτυα που μέσα τους θα έπεφτε

μυθιστορήματός του, κατέληξε ο Μπάμπης με το που έχασε την Αλεξάνδρα απ' τα μάτια του και, παραδόξως, η σκέψη κάποτε να το γράψει, που τον έτρωγε από αμούστακο παιδί και, ενώ στους κροτάφους του φώλιαζαν οι πρώτες άσπρες τρίχες, ακόμη παρέμενε κενό γράμμα, του φάνηκε ξαφνικά λιγότερο παλούκι.

Για την ακρίβεια, άρχισε να ωριμάζει με την ταχύτητα του ήχου ακούγοντάς τη να του λέει, αλλά και τη φωνή του μάταια να την αντικρούει, τα εξής: τέρμα, τον είχε βαρεθεί με τη μουρμούρα του και τις σπόντες του για τα παραπανίσια κιλά της, τη διατροφή της, τα βιβλία που διάβαζε ή εκείνα που δεν διάβαζε, τα έργα που έβλεπε ή εκείνα που δεν έβλεπε, τη γυμναστική που δεν έκανε, τα γυμνάσια που δήθεν του έκανε, το ίντερνετ απ' όπου δεν ξεκόλλαγε. Ήταν μέχρις εδώ, πρόσθεσε – και με τα δάχτυλα χάραξε μια νοητή οριζόντια γραμμή στο κούτελό της – που για κάθε της σχόλιο εκείνος θα 'βρισκε να πει ότι τα πράγματα ήταν πολύ πιο πολύπλοκα απ' ότι η ίδια τα παρουσίαζε, άσχετο αν ποτέ δεν της έκανε λιανά σε τι τέλος πάντων συνίστατο η πολυπλοκότητά τους. Που, και αυτό ήταν το πιο προσβλητικό, του πέταξε σχεδόν με δάκρυα στα μάτια και μ' εκείνη τη δραματική ένταση που πάντα

– Και η Λίλα;
– Την έκανε με ελαφρά πηδηματάκια.
Πού να τον αντέξει;

– Παρακάτω λες ότι δεν τον έτρωγε και τόσο
– Μωρέ τον έτρωγε αλλά το 'χε απωθημένο

+ ενώ έπρεπε να διαβάσει

+ ενώ έπρεπε να δει

χρωμάτιζε τα λόγια της, βαθιά μέσα του, – τι βαθιά δηλαδή, ήταν ηλίου φαεινότερο – πίστευε ότι του άξιζε κάτι καλύτερο. Ναι, έτσι ακριβώς, ήταν σίγουρη και για το πως το διατύπωνε μέσα του, γιατί εντάξει, είχε το τακτ να μην της το ξεφουρνίζει στα ίσα, «κάτι», λες και ήταν πράγμα, αντικείμενο. Πόσο της τη βάραγε δεν λέγεται, συνέχισε, κάθε φορά που περπατώντας μαζί στον δρόμο μάντευε, απ' την εκστατική έκφραση των ματιών του (όπως ένας αστροφυσικός την ύπαρξη εξωπλανήτη απ' τη μείωση της φωτεινότητας του αστέρα, όταν περνούσε μπροστά του άθελά του, σκαρφίστηκε ο Μπάμπης, εγκατεστημένος πια για τα καλά σε συγγραφικό mode) ότι για καμιά θεογκόμενα «απ' άλλο πλανήτη» θα ξερογλείφεται πάλι και θα σκάει απ' το κακό του που σαν και του λόγου της ποτέ καμιά δεν του 'λαχε. «Ε, λοιπόν, πάρε τώρα τους δρόμους και τα σοκάκια να την ψάχνεις, ιδού η Ρόδος ιδού και το πήδημα, σου δίνω το ελεύθερο, γιατί στο φινάλε, αν κάποιος αξίζει κάτι καλύτερο, αν κάποιος δικαιούται να τα βάζει με τη μοίρα του, αυτή είμαι εγώ», του πέταξε κατάμουτρα και, όχι πριν του σούρει άλλα τόσα έγινε, για πάντα, καπνός.

Δεν θα βάλεις υποσημείωση ότι το ξεπατίκωσες απ' το *Δύσκολοι έρωτες* του Ίταλο Καλβίνο; Όχι τίποτ' άλλο αλλά για να μην σου την πέσουν μετά για λογοκλοπία

– Σαν να υπαινίσσεσαι ότι οι γυναίκες δεν σκαμπάζουν από αστρονομία
– Αφού ξέρεις ότι μακριά από μένα τέτοια σκέψη παρά τη ροπή ορισμένων προς την αστρολογία

Κεφάλαιο δέκατο πέμπτο

Ο Μπάμπης, ό,τι άλλο θέλετε ήταν, εκτός από αιθεροβάμων. Τις δυσκολίες του εγχειρήματος δεν τις αγνούσε. Είπε ποτέ δημοσίως, θα γίνω συγγραφέας; Όχι. Εδώ δεν το παραδέχτηκε καλά καλά στον ίδιο του τον εαυτό, μόνο που του ψέλλισε ότι θ' άρχιζε απλώς να γράφει. Μα ακόμα κι αυτό το τόσο δα, δεν θα το έλεγε, προς το παρόν τουλάχιστον, ούτε του παπά. Στην απορία δε σε τι τον εμπόδιζε η Αλεξάνδρα, η όποια Αλεξάνδρα, να το κάνει μέχρι τώρα, με αντίστοιχη ψάλτου βηξ μάλλον θ' απαντούσε. Διότι στατιστικά στοιχεία για όσους, ενώ είχαν όρεξη και κότσια να γράψουν, δεν το έκαναν ποτέ λόγω γυναικείας παρουσίας, δεν διέθετε όχι η ΕΛΣΤΑΤ αλλά ούτε η ίδια η Eurostat. Άλλωστε, ενώ δεν σπάνιζαν οι συγγραφείς που αν έγραφαν κάτι της προκοπής ήταν εν μέρει επειδή σε καμιά γυναίκα, που θα τους έκανε τη ζωή πατίνι ή χαρισάμενη, δεν είχαν να δώσουν λογαριασμό, αφθονούσαν κι εκείνοι που είτε είχαν τη δικιά τους πιστό συμπαραστάτη, ακάματη αναγνώστρια, ακροάτρια και διορθώτρια και στην οποία ενίοτε και χρωστούσαν, οικονομικά και ψυχολογικά, την ίδια τους τη δυνατότητα να

Αρχαΐζον, βάλτε καλύτερα ψώνιο

– Ναι αλλά σαν να μην του καίγεται καρφί που τον παράτησε η Αλεξάνδρα και πριν η Λίλα
– Μωρέ του καίγεται, το θέμα όμως του Β' μέρους είναι το γράψιμο, που εν μέρει αποτελεί και αντίδοτο στον πόνο του

+ παράδειγμα τρανό ο Τολστόι

γράφουν, είτε που η απέχθεια για τη συζυγική ζωή, το μίσος ή η ζήλια προς την ίδια τους τη συμβία, η σιχασιά της γι' αυτούς, τους ενέπνευσαν να συγγράψουν αριστουργήματα.

Παράδειγμα τρανό, βάλε, πάλι ο Τολστόι αλλά πολύ αργότερα

Μπορεί βέβαια η Αλεξάνδρα μονίμως να τον ζάλιζε με χίλια δυο ζητήματα που τα περισσότερα δεν σήκωναν, είν' αλήθεια, αναβολή· αν, λόγου χάρη, έκλεισε τα εισιτήρια για τις διακοπές στην Αμοργό, αν – ανάλογα προς τι πήγε στην τουαλέτα – άνοιξε το παράθυρό της

Χοντρό

ή ανέβασε το κάλυμμα της λεκάνης της, αν κατέβασε τα σκουπίδια, γιατί έβγαλε τα άπλυτά τους στη φόρα

Μάλλον «άνοιξε το παράθυρό της και κατέβασε το καπάκι της λεκάνης της ή αντίθετα ανέβασε το κάλυμμά της»

μπροστά στη Βούλα, αν τα έβαλε στο πλυντήριο, αν γέμισε εκείνο των πιάτων, αν άδειασε να πάει στο

Πλυντήριο πιάτων!!! Ούτε παντρεμένοι να 'τανε

σούπερ-μάρκετ, αν αγρό ηγόραζε που πλησίαζαν τα γενέθλιά της, αν της πούλαγε μούσια για τις προάλλες

που 'χε γίνει άφαντος κ.λπ. κ.λπ. Ζητήματα – χάδια, ωστόσο, σε σχέση με όσα εκείνος ρητά της έθετε που

– Παραδείγματα;
– Να πάψει να τον κατηγορεί ότι όποτε διαφωνούσε μαζί της το 'κανε από πνεύμα αντιλογίας, ενώ, όποτε της παραπονιόταν για κάτι, ότι της το 'παιζε αιώνιο θύμα

όμως, συγκρινόμενα με τα υπόρρητα, ήταν ομολογουμένως ψίχουλα κι αυτά, υπόρρητα που με τη σειρά

– Εδώ;
– Μα έδωσα, πάλι; Βλ. σελ. 102

τους χωριούσαν μπροστά στη βουβή, καθότι μη λεκτικοποιήσιμη, γκρίνια του εαυτού του. Τελείως ενδεικτικά: δεν του πήγαινε να είναι με γυναίκα που το ό-

νομά της εμπεριείχε τη λέξη άνδρας και που

ετυμολογικά σήμαινε εκείνη που τους απωθούσε. Έβγαζε σπυράκια που, ενώ δεν της πήγαιναν οι μπαλαρίνες, επέμενε να τις φοράει. Του τη βίδωνε που όταν διάβαζε εφημερίδα, σιγά που τη διάβαζε, απλώς την ξεφύλλιζε, πάλι καλά που γυρνώντας τη σελίδα δεν σάλιωνε το δάχτυλό της. Τον τρέλαινε που για ό,τι και να μιλούσαν θα τον κόλλαγε στον τοίχο με το σκεπτικό ότι τελικά «όλα ήταν σχετικά» εξαιρέσει φυσικά, όλα κι όλα, του ότι «όλα ήταν σχετικά». Του τη βάραγε επομένως που το «ναι, αλλά απ' την άλλη» το είχε ψωμοτύρι. Του την έσπαγε που δεν περνούσε τα δόντια της με οδοντικό νήμα και δεν τα ξέπλενε με στοματικό διάλυμα. Τον χάλαγε που το προφίλ της δεν ήταν εφάμιλλο του ανφάς της. Εκεί όμως που έκοβε φλέβες ήταν που οι σωματικές της ατέλειες, όσες ήταν εν γνώσει της τέλος πάντων, την πείραζαν λιγότερο απ' ό,τι αυτόν, λες και ήταν δικές του, πράγμα που, ειρήσθω εν παρόδω, απ' όποιες τα 'χε μέχρι τότε φτιάξει, τώρα που το καλοσκεφτόταν, μόνο τη Χαρά δεν χαρακτήριζε. Χαρά που θα 'ταν μια χαρά αν, εκτός του ανφάς της που υπολειπόταν ανεξήγητα του προφίλ της, δεν είχε, σε αντίθεση με την Αλεξάνδρα που δεν έδινε δεκάρα τσακιστή, μείζον θέμα κατ' αρχάς με τα ψωμάκια του, που παρά τα περιττά ψωμιά που του 'χε κόψει,

Ιδέα: Τόσο που ακόμα και του Χίτλερ θα του έβρισκε ελαφρυντικά

Ουάου, ευφυές. Αν ταιμπήσει κανείς να με φτύσει

δεν έλεγαν να φύγουν, και μετά με τις ξεφτισμένες πια παντόφλες που κάποτε ψώνισε προσφορά απ' το Lidl.

Θα κάναμε όμως το ίδιο λάθος μ' αυτόν που εξηγεί τη βροντή απ' την αστραπή μόνο και μόνο επειδή έπονται χρονικά ενώ και οι δύο οφείλονται στον κεραυνό αν συμπεράναμε ότι επειδή της όρεξης να γράψει προηγήθηκε το φευγιό της Αλεξάνδρας, πάει να πει πως την προκάλεσε είτε ως αιτία είτε ως αφορμή, δίπολο άκρως απλουστευτικό στον στενό κορσέ του οποίου αρνούμεθα να εγκλωβιστούμε, μακράν προτιμώντας την απείρως πιο διαφωτιστική έννοια του καταλύτη, που τι κάνει; Πολλαπλασιάζει την ταχύτητα μιας χημικής αντίδρασης σε τέτοιο βαθμό που, απουσία του, μόνο κούτσα κούτσα – και αν – θα λάμβανε χώρα. Το πρωτεύον για μας είναι αλλού και συγκεκριμένα στο ότι κάθε τρομοκρατική ενέργεια προϋποθέτει τη ριζοσπαστικοποίηση του, μέχρι πρότινος, υπεράνω πάσης υποψίας και προπαντός ανυποψίαστου δράστη. Έτσι και το γράψιμο από πρωτάρη, για τον οποίο το ερώτημα που διχάζει και τους πανταχού ισλαμολόγους, αν πρέπει δηλαδή να μιλάμε για ριζοσπαστικοποίηση του Ισλάμ ή αντίθετα για ισλαμοποίηση της έτσι κι αλλιώς προϋπάρχουσας ριζοσπαστικότητας που πάνω του βρίσκει,

– Σίγουρα;
– Έτσι λέει η Wikipedia, τι να σου πω;

Παραπομπή στην wikipedia απ' όπου και το αλίευσε

ελλείπει καταλληλότερης προσφοράς, αποκούμπι, τίθεται, παραφραζόμενο βέβαια, το ίδιο επιτακτικά.

Ριζοσπαστικοποίηση λοιπόν, που τα βασικά της στάδια στην περίπτωση του Μπάμπη, κατά τη γνώμη μας, ήταν: Η διαπίστωση, αφενός, ότι την ενέργεια άρα και την ενάργεια και τη νηφαλιότητα που απαιτούνταν για να παλουκωθεί να γράψει, του τις απορροφούσε όχι η εκάστοτε Αλεξάνδρα όσο η σχέση του μαζί της και συγκεκριμένα η διατήρησή της ή αντίθετα ο πειρασμός της παύσης της, απουσία δε κάθε σχέσης, η άρση της η συνειδητοποίηση, αφετέρου, ότι διαφορετική στάση προς το άλλο φύλο απ' του βουλιμικού, απείθαρχου και άναρχου αναγνώστη προς τα βιβλία που το ένα πιάνει, το άλλο αφήνει στη μέση για να το ξαναπιάσει όποτε του κατέβει, το άλλο το καταδικάζει να μείνει στο ράφι γιατί είναι ογκώδες, άλλο το διαβάζει για να τον πάρει ο ύπνος, άλλο για να περάσει η ώρα, ένα τρίτο το κάνει, απ' τις πολλές αναγνώσεις, φύλλο και φτερό, ένα τέταρτο, απ' το διάβασμα στην παραλία, θερινό, ενώ σπάνια τα βάφει μαύρα που κάποιος τελειώνει αφού τόσα και τόσα περιμένουν στην ουρά, ούτε μπορούσε ούτε ήθελε, παρότι το επιθυμούσε να έχει' στάση όμως που, για κακή του τύχη, οι γυναίκες ενώ κάλλιστα

+ του συγγράφει ή συγγραφοποίηση της ριζοσπαστικότητας

+ (απουσίας της), γιατί φοβάμαι ότι ο αναγνώστης θα σηκώσει τα χέρια
– Ο αναγνώστης καλά θα κάνει να μην τα θέλει όλα στο πιάτο και να βάλει το νιονιό του να δουλέψει

Βάλε και το βιβλίο που ενώ στην αρχή δεν σου αρέσει μετά, μπαίνοντας σιγά σιγά στο πνεύμα του, γλυκαίνεσαι

μπορούσαν, επ' ουδενί επιθυμούσαν ή ήθελαν να δεχτούν. Να αλλάξει μυαλά ήταν πια σκέτη ουτοπία, οπότε το να στεριώσει με μια σύντροφο χωρίς να τρώγεται με τα ρούχα του θα 'ταν πραγματικός άθλος, να λοιπόν γιατί η θέα ευτυχισμένων, φαινομενικά τουλάχιστον, ζευγαριών στους δρόμους, στα πάρκα, στις πλατείες, ειδικά όταν ο ένας εκ των δύο ήταν τραγικά άχαρος, του προκαλούσε το ίδιο γεμάτο δέος αλλά και φθόνο ερώτημα με εκείνο της εκτέλεσης ενός περίτεχνου passing shot στο τένις, μιας διαβολικής ντρίπλας στο ποδόσφαιρο, μιας ριψοκίνδυνης κατάβασης γιγαντιαίου σλάλομ στο σκι, μιας εξωφρενικής φιγούρας στη δοκό ισορροπίας: Πώς διάολο το καταφέρνουν;

Καλά και άγια όλα αυτά, θα έλεγε όποιος τ' άκουγε βερεσέ, αλλά πότε και γιατί ακριβώς στρώθηκε ο Μπάμπης επιτέλους να γράψει, εύλογα θα ρωτούσε; Αν και σιαμαίο αδελφάκι του «πώς και του κατέβηκε να γράψει;» που αφορούσε το πριν και το μέχρι, όσο κι αν οι απαντήσεις που τους αντιστοιχούσαν τρέφονταν απ' τον ίδιο πλακούντα, δεν ταυτιζόταν 100% μαζί του, καθώς είχε να κάνει με το «εδώ και τώρα, συν το μετά». Ένα είναι σίγουρο και τα συμπεράσματα δικά σας: πως την πρώτη λέξη αυτού που έμελλε να

αποτελέσει το πρωτόλειό του, την πληκτρολόγησε –
 κουφό; κουφό· κουλό; κουλό – τη μέρα που, καθ’ όλη
 τη διάρκεια της πτήσης Ρόδου-Αθήνα, δεν γύρισε να
 πει κουβέντα στη – να την πεις στο ποτήρι – διπλανή
 του. Που αντί να της ριχτεί και γαία πυρί μιχθήτω, προ-
 τίμησε να το ρίξει στο διάβασμα. Που όταν, στην αί-
 θουσα αναμονής, πριν την επιβίβαση, τον είχε προ-
 σπεράσει, στη απομακρυνόμενη σιλουέτα της δεν είχε
 νιώσει την ακαταμάχητη ανάγκη να γυρίσει το κεφάλι
 και να καρφωθεί.

+ απ’ όπου, κάνοντας πράξη το «ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα» της Αλεξάνδρας, επέστρεφε άπρακτος

– Σιλουέτα, δεν αρκεί. Γράψε και «δη τα οπίσθιά της»
 – Μην επιμένεις γιατί θα γίνουμε κώλος

– Σου φαίνεται βάσιμος λόγος να το ρίξει
 κανείς στο γράψιμο;
 – Άβυσσος η ψυχή του ανθρώπου

Κεφάλαιο δέκατο έκτο

Να γυρίσει όμως την πλάτη στο ενεργοβόρο πρόταγμα του ζευγαρώματος για να αρχίσει να γράφει, ήταν εκ των ων ουκ άνευ, μια και το απλώς να αποτινάξει τις ψυχοφθόρες σκοτούρες του ζευγαριού με τίποτε δεν αρκούσε. Να αρχίσει ωστόσο πρώτα να γράφει ώστε μετά να μπει στο πετσί του συγγραφέα, δεν το προϋπέθετε. Πηγαίνανε αγκαζέ. Αρκεί να είχε πολλά και σπουδαία να πει. Urbi et orbi. Και πράγματι είχε. Ή μάλλον έτσι νόμιζε και αυτό μέτραγε. Που για να τα πει, θα του τα 'βγαζε, εν ανάγκη, με το τσιγκέλι. Να πει κάτι ποιος; Ο Μπάμπης που στις παρέες, αν δεν απαρτίζονταν κάτω από δυο το πολύ άτομα, άντε ένα, όχι βέβαια τον **πάσα** ένα, ιδανικά όμως κανέναν, δεν έπαιρνε ποτέ τον λόγο. Εκείνος που κάθε φορά που επιχειρούσε να διηγηθεί το παραμικρό ανέκδοτο τα μπουρδούκλωνε τόσο που δεν έβγαινε ούτε άκρη ούτε γέλιο. Ή μήπως εδώ ήταν το κουμπί; Γράφοντας θα απευθυνόταν, ουσιαστικά, σε κάθε **μελλοντικό** αναγνώστη ιδιαίτερως. Που, αν μη τι άλλο, δεν θα τον έγγραφε, δεν θα τον διέκοπτε, δεν θα τον αποστόμωνε, δεν θα τον έκραζε, δεν θα τον ψάρωνε, που θα του επέτρεπε

– Κανονικά τον πάντα ένα δεν θα έπρεπε να είναι;
– Άβυσσος η γλώσσα των Ελλήνων

Δυνάμει αναγνώστη μάλλον

να ανασκευάσει τις δηλώσεις του επειδή είχαν τάχα παρερμηνευθεί ή να τα ρίξει στον δαίμονα του τυπογραφείου, στη μεταφράστρια, εν ανάγκη και στον κόκορα. Θα ανήκε δε αποκλειστικά στη δικιά του διακριτική του ευχέρεια τόσο η επιλογή της θεματολογίας όσο και ο τρόπος προσέγγισής της.

Στόχος του προς το παρόν; Ίδιος με του επικοντιστή που απλώς νοιάζεται μην τυχόν και περάσει κάτω απ' τον πήχη, γι' αυτό και τον τοποθετεί χαμηλά. Ή, παραπάνω κι απ' του μαραθωνοδρόμου που αδιαφορεί για το ρεκόρ που θα σημειώσει αρκεί να τερματίσει, του τζαμαϊκανού πληρώματος μπόμπλεϊ⁹ στη χειμερινή Ολυμπιάδα που δεν θα τερματίσει καν.

Επιθυμία του; Να διαβάσει ο αναγνώστης – τον οποίο φυσικά και θα προειδοποιούσε για τις συνέπειες αν τυχόν δεν το έκανε – και το βιβλίο απ' άκρη σ' άκρη και κάθε φράση του ξεχωριστά. Και μάλιστα όχι απλώς να τη διαβάσει αλλά 1) να την ξεψαχνίσει, 2) να υπερνικήσει την έμφυτη τάση του να αμολήσει κανένα «καλά, τι μας λέει τώρα ο δικός σου;», 3) να εξηγήσει

Ναι περίμενε

⁹ Αγώνες ταχύτητας με έλκηθρο.

αφού κατανοήσει όχι μόνο τη φράση αυτή καθαυτή αλλά και την πρόθεση του γράφοντος από πίσω της, 4) να καταλήξει ενδεχομένως στο αν συμφωνεί ή διαφωνεί μαζί της και, γιατί όχι, 5) να του ξεφύγει και κανένα «για κοίτα!». Ζητούσε πολλά;

Πολλά θες

Σύνθημά του; Dum, όχι spiro, αλλά scribo spero.

Ύφος του; Αν και ακόμα εν τω γεννάσθαι, ήδη ρέμπελο, αφού δεν του έδινε λογαριασμό και είχε δικιά του κρυφή ατζέντα.

Στυλ του; Στους αντίποδες τόσο του σοσιαλιστικού όσο και του καπιταλιστικού ρεαλισμού.

Γνωστού και ως, γράψε, «feel good literature»

Μέθοδός του; Ενώ, στους περισσότερους συγγραφείς, «κρύπτεσθαι φιλεί», η δικιά του ήταν ανοιχτό βιβλίο αφού την κυκλοφορούσε εν αδαμιαία περιβολή. Εξ ου και περιττεύει η ανάλυσή της.

Θεματολογία του; Οι ανθρώπινες σχέσεις. Τίποτε παραπάνω, τίποτε παρακάτω. Θα τις πραγματευόταν όπως ο Μαρξ τα εμπορεύματα.

– Α μπα, εμπόρευμα είναι οι ανθρώπινες σχέσεις;
– Πολύ μυγιάγγιχτος είσαι. Στον τρόπο ανάλυσης αναφέρομαι, όχι στο αντικείμενο

Αντικείμενό του; Περισσότερο ακόμα και απ' τ' ανείπωτα, τα άσκεφτα και τα μη σκέψιμα.

Μανιφέστο του; Που μοιραία, όπως όλα τα μανιφέστα, θα τσαλαπατούσε με αλλεπάλληλες κωλοτούμπες;

Κάθε φράση και γεγονός, κάθε παράγραφος και μπουνιά, κάθε κεφάλαιο και προβοκάτσια, κάθε βιβλίο και σκάνδαλο, μα κάθε λέξη και κουτσαβάκι.

Ο εξοστρακισμός διά βίου απ' το έργο του: εγκλημάτων κατά της ζωής, βιασμών πάσης φύσεως, συνουσιών και όχι μόνο παρά φύσιν, φύσει και θέσει κλεφτών και αστυνόμων, ντετέκτιβ, μυστικών πρακτόρων, λαγωνικών της Αντιτρομοκρατικής και τρομοκρατών, ανθρώπων του σχολιού και του παλουκιού, ανθρώπων με Α κεφαλαίο, ιψενικών τριγώνων, φαύλων κύκλων, καρκίνων, καλοηθών και κακοηθών, παραλυτικών ασθενειών, ψυχασθενειών, αυτοκτονιών, αυτοχειριών, αυτοδικιών, δικών, αυτοκινητικών δυστυχημάτων, αεροπορικών τραγωδιών κ.λπ.

+ τετραγωνισμών του κύκλου

Η προγραφή κάθε περιγραφής.

Η καταγραφή του απεριγράφτου και η διήγηση του ανεκδιήγητου.

Όχι μόνο λόγω δυστοκίας του στον τομέα αυτό αλλά και από επιλογή, παρόλο που μυθιστόρημα χωρίς πλοκή ήταν σκορδαλιά χωρίς σκόρδο, η απεμπλοκή απ' τον βραχνά της πλοκής. Εξαιρέσει

+ και ομελέτα χωρίς αυγά

βέβαια εκείνης που κρυβόταν σε κάθε του φράση και λέξη.

Ο υποβιβασμός, επομένως, και του σασπένς σε φτωχό συγγενή που θα παρίστατο απλώς σε ομοιοπαθητικές δόσεις.

Overdose αντιθέτως από μεταφορές, παρομοιώσεις και αναλογίες. Είχε στην πορεία αναπτύξει, όπως ο μποντιμπιλντεράς τους βραχιόνιους μύες του, τα υπεύθυνα, για τη μαζική παραγωγή τους, κέντρα του εγκεφάλου. Αποτέλεσμα, άπαξ και του κατέβαιναν, να μην τις **κοτσάρει**, του ήταν αδύνατο. Μερικών, όμως, τους έλειπε το έτερον ήμισυ, επειγόταν επομένως να τους κάνει προξενιό αλλιώς θα 'μεναν στο **ράφι**. Κρίμα δεν ήταν; Τα χωριά του Ποτέμκιν, ο ελβετικός σουγιάς, η νεκρή γωνία, το καναρίνι του ορυχείου, η στήλη της Ροζέτας, οι Λουδίτες, το **μαύρο** κουτί με τις συνομιλίες των πιλότων, το no-show, η business class, η full economy, οι οικονομίες κλίμακος, οι μαύρες τρύπες, η τρύπα του όζοντος, ο ξαναζεσταμένος πουρές, η **ορθοπεταλιά**, ο sparing partner, ο σάκος του μποξ, ο καλός και ο κακός αστυνόμος, η bad

+ πώς είναι οι πάσχοντες απ' το σύνδρομο Τουρέτ που προφέρουν βρισιές άθελά τους;

+ όπως του εφευρέτη η εφεύρεση για την οποία ακόμα δεν έχει βρεθεί το πρόβλημα που λύνει

Που περιέργως είναι πορτοκαλί

+ η ισορροπία με ποδήλατο χωρίς πετάλι

bank, η κοπερνίκεια επανάσταση, η 9^η Θερμιδώρα,¹⁰
η 18^η Μπρυμαίρ,¹¹ ήταν κάποιες απ' αυτές.

Συγγραφή υποχρεώσεων (άσχετο αν δεν τις τηρούσε –
γιατί στην Ελλάδα ήμασταν – μέχρι κεραίας);

Τσιμουδιά για την κρίση, πράγμα και υπεράν-
θρωπα δύσκολο και απάνθρωπα ασύμφορο,
κατά βάθος όμως και βολικό αφού ό,τι ήταν να ει-
πωθεί, είχε γραφτεί και ό,τι γραφτεί, διαβαστεί.

Σε αντίθεση με μυθιστορήματα όπου το τι θα γίνει
και πώς θα πάει στη συνέχεια το μαντεύεις είτε απ'
την πρώτη γραμμή, όπως π.χ. στη *Δίκη*, είτε ακόμα
και απ' τον τίτλο, όπως στο *Έγκλημα και τιμωρία*,
στο δικό του τίποτε δεν θα 'ταν προβλέψιμο, εξαι-
ρέσει βέβαια του ό,τι δεν θα 'ταν.

Και ψευδές και υπερφίαλο

Ό,τι δεν θα 'ταν τι; Προβλέψιμο, πες το

¹⁰ Γεγονότα 9ης Θερμιδώρα (27 Ιουλίου 1794): πραξικόπημα εναντίον του Ροβεσπιέρου και τερματισμός της περιόδου της Τρομοκρατίας (κατά το γαλλικό επαναστατικό ημερολόγιο).

¹¹ Πραξικόπημα 18ης Μπρυμαίρ (9 Νοεμβρίου 1799) διά του οποίου ο Ναπολέων Βοναπάρτης καταλύει τη δημοκρατία και αναρριχάται στο αυτοκρατορικό αξίωμα

Ούτε όμως θα τσουβαλιαζόταν μ' εκείνα που διαβάζοντας τη σύνοψή τους στο πίσω εξώφυλλο δεν τ' ανοίγεις καν.

Να καταστεί αναγνώσιμος, ευανάγνωστος, αναγνωστέος και άρα εκδοτέος.

Αυτό, όπως και το επόμενο, βάλ' τα στους στόχους

Αλλά και υπογραμμίσιμος. Τα βιβλία του θα διαβάζονταν με το μολύβι στο χέρι με αποτέλεσμα να γίνονται κατράμι στις υπογραμμίσεις.

Low carbon λογοτεχνία και άρα με αμελητέο περιβαλλοντικό αποτύπωμα αφενός, άντε όσο το χαρτί και το μελάνι για την εκτύπωση των σελίδων του, εκεί που άλλοι είναι ικανοί να κουβαληθούν, γιατί το απαιτεί η υπόθεση, στην άλλη άκρη του κόσμου για να αποκτήσουν τάχα μου ίδια αντίληψη.

Low budget αφετέρου, άντε κανέναν καπουτσίνο και δυο τρία sms.

Low profile και low key.

Zero waste· όλα στην ανακύκλωση.

Εργαλείο του; Το σημειωματάριό του. Τι σημειώνει; Ό,τι του ερχόταν στην κούτρα. Τον συνόδεψε όπου και να πήγαινε. Στη δουλειά; Στη δουλειά. Στην τουαλέτα; Στην τουαλέτα. Στο λεωφορείο; Στο λεωφορείο. Στις

– Δεν ξέρω αν συμφέρει στην παρούσα συγκυρία να παραφράζεις τον Πούτιν
– Ο Πούτιν είπε χέστρα. Και μετά, εγώ εμπνέομαι, άμα λάχει και απ' τον ίδιο τον διάλογο

διακοπές; Στις διακοπές. Επειδή η έμπνευσή του είχε αποδειχτεί ευθέως ανάλογη της απόστασης που τους χώριζε, είχαν γίνει κώλος και βρακί. Παρεμπιπτόντως, το κουβαλούσε και στην κωλότσεπη. Η μια σημείωση, όπως στο εστιατόριο που δεν πατάει ψυχή αν είναι τρεις κι ο κούκος, έφερνε την άλλη. Στη συνέχεια βέβαια γινόταν χαμός στο ίσιωμα. Τις περισσότερες τις έτρωγε η μαρμάγκα. Για άλλες πλάκωνε η αστυνομία ηθών του. Άλλες τις μάγκωνε το Μπλόκο της Κοκκινιάς. Όσες επιβίωναν θα τις έσπρωχνε με το στανιό στο κείμενό του, δεν πάει να 'ταν τίγκα, όπως στο μετρό του Τόκιο τον κοσμάκη, οι αρμόδιοι υπάλληλοι. Άλλες, μία φορά κάπου να τις διάβαζε, καίγονταν επιτόπου σαν τον μυστικό πράκτορα που το όνομά του διέρρευσε στις εφημερίδες. Νταμπλάς δε ίδιος με του Δαρβίνου, μαθαίνοντας πως τη θεωρία της φυσικής επιλογής την είχε ταυτόχρονα ανακαλύψει και κάποιος Γουάλας, του ερχόταν κάθε φορά που, ξεφυλλίζοντας περιοδικά ποικίλης ύλης, έπεφτε σε επινοήσεις του για τις οποίες καμάρωνε σαν το γύφτικο σκεπάρνι. Για να μην την ξαναπάθει και μετά τραβιέται, απέφευγε τα περιττά διαβάσματα όπως ο σεξουαλικά υπερδραστήριος που για να 'χει το κεφάλι του ήσυχο όλο και αναβάλλει το τεστ του HIV.

Που δεν τα ξεφύλλιζε – βάλε για του λόγου το αληθές – παρά σε αίθουσες αναμονής ιατρείων

– Δάνειο απ' τ' αγγλικά
– Ε, και τι να βάλω; Γαμίκουλας; Ή σεξουλιάρης;

Υλικό του; Ό,τι ήταν άυλο. Μάζευε – πώς κάνουν και τα κινηματογραφικά στούντιο; – ό,τι του γυάλιζε. Καλού κακού. Η ειρωνεία ήταν ότι αντί το σενάριο να καθορίζει ποια απ' αυτά θα χρησιμοποιούνταν, ήταν τελικά αυτά που επέβαλλαν το σενάριο. Και όπως ποτέ δεν είχε περάσει απ' το μυαλό της γνωστής Λούσι ότι, 3,2 εκατομμύρια χρόνια μετά τον θάνατό της, σκόρπια οστά της θα κατέληγαν στο Εθνικό Μουσείο της Αντίς Αμπέμπα, που να διανοηθεί ο τάδε ή η δείνα ότι σκόρπιες τους φράσεις, ιδέες, καλαμπούρια, παρατηρήσεις, γελοιοότητες, θα μεταφέρονταν αυτούσια, στα μυθιστορήματα κάποιου Μπάμπη. Την κατηγορία περί κλεψιάς την αντιπαρέρχονταν. Αλίμονο! Ίσα ίσα που αν κάτι αναμενόταν από έναν συγγραφέα ήταν να καταδείξει στο έργο του τι τελικά κράτησε μέσ' από μια ολόκληρη ζωή.

Γνώμονάς του; Η γνώμη της κριτικής, άσχετο αν, αφού ούτε μια γραμμή του δεν είχε τυπωθεί, να διατυπωθεί δεν είχε ακόμα προλάβει. Κανένα πρόβλημα. Τη φανταζόταν, τη μάντευε, την ασκούσε στη θέση της ο ίδιος. Όσο πιο αυστηρά και αλύπητα μπορούσε.

Θα 'θελες

Δάσκαλοί του; Κατ' αρχάς οι δημοσιογράφοι. Τι αντλούσε απ' τα άρθρα τους; Χούγια κυρίως. Που θα

απέφευγε. Όπως ο διάολος το λιβάνι. Την αντίληψη π.χ. ότι, όπως οι Χιώτες πάνε δυο δυο, έτσι και σε κάθε κατάσταση εξάπαντος κολλάει μια έκφραση, σε κάθε σκεπτικό ένα επιχείρημα, σε κάθε ερώτηση μια απάντηση, σε κάθε ουσιαστικό ένα επίθετο, σε κάθε ρήμα ένα επίρρημα. Έτσι ο αδιάφορος δεν μπορούσε παρά να είναι παγερά, η αγωνία παρά να κορυφώνεται, η επωδός μόνιμη, το ροκ σκληρό, οι μεταμορφώσεις οβιδιακές, τα σταυρόλεξα για γερούς λύτες, ο κήρυξ διαπύσιος, η συγκίνηση πάνδημη, η κάθε επιλογή παρά να κρίνεται εκ του αποτελέσματος, το εμμέσως να συνοδεύεται απ' το πλην σαφώς. Το να αποφύγει όμως τη μόλυνση ήταν τόσο ανθρωπίνως αδύνατο όσο ο βιοκαλλιεργητής στον αγρό του τις προσμίξεις, μέσω ανέμου, γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών και φυτοφαρμάκων. Το μόνο πλέον μέλημα και των δύο ήταν να τις κρατήσουν κάτω απ' το χαμηλότερο αποδεκτό απ' τη νομοθεσία όριο.

+ και το ένθεν απ' το ένθεν

Και οι συγγραφείς; Ναι, αλλά υπό τον όρο ότι κατά προτεραιότητα και όσο ήταν ανθρωπίνως δυνατόν θα διάβαζε όσους και δεν τον έριχναν και, με τον τρόπο τους βέβαια, τον εμπύχωναν. Και που τον γαλουχούσαν, με το να μην έχουν, όπως άλλοι, την κακή

συνήθεια να κρύβουν τα λάθη τους κάτω απ' το χαλί. Τέτοιοι ήταν οι από εντελώς **χάλια** μέχρι οι κάτω του μετρίου. Αλλά και οι πρώην Νομπελίστες. Το βραβείο τους είχε απονεμηθεί κοντά στα γεράματα. Μέχρι να το πάρουν τα 'χαν δώσει όλα. Ό,τι είχαν και δεν είχαν. Κατόπιν, από κεκτημένη ταχύτητα καθαρά, ίσως κι από φιλότητα, συνέχισαν, μεταξύ τυρού και αχλαδιού, δεξιώσεων, συνεντεύξεων και τελετών, να γράφουν. Μοιραίο ήταν να αφευθούν στην ευκολία, βάζοντας μπροστά τον αυτόματο **πιλότο**. Ποιος θα τολμούσε μετά να τους βάλει χέρι; Ο εκδότης; Δεν είμαστε καλά.

Σου επισημαίνω ότι μεταδίδεται απ' το ραδιόφωνο αντίστοιχου περιεχομένου διαφήμιση για χαλιά

Όσους αντιθέτως δεν έθαβε τους κατανάλωνε με εγκράτεια. Ποτέ δεν θα έφτανε ούτε στο νυχάκι τους, γεμάτος τσαντίλα συνειδητοποιούσε, όποτε τους διάβαζε, με αποτέλεσμα, για κάμποσες μέρες, να μένει από έμπνευση.

– Προσβλητικό
– Προσβλητικό το ένα, υπερφίαλο το άλλο, χυδαίο το τρίτο, οριακό το τέταρτο, χοντρό το πέμπτο, τελικά τι θα μείνει; Πες μου

Γενικά πάντως διάβαζε (και άκουγε) ό,τι του έπεφτε στο χέρι. Μα διαφημιστικό φυλλάδιο, μα φύλλο πορείας, μα τσελεμεντές, μα οδηγίες προς ναυτιλλομένους, μα αναγγελία θυέλλης, μα νεκρολογία, μα κόμικ, μα πρωθυπουργικό διάγγελμα προς το έθνος, μα ποινικός κώδικας, μα εξώδικο. Ειδικά των Γραφών τους άλλαζε τον αδόξαστο. Τα δοκίμια απεναντίας, ιδίως αν

είχαν και σχέση με το θέμα του, τ' απέφευγε όπως ο κολυμβητής, ενόψει αγώνων, τα βατραχοπέδιλα. Να αντισταθεί στον πειρασμό να αντιγράψει τις ιδέες τους ήταν σκέτη δοκιμασία. Θα 'ταν το ίδιο κακή ιδέα με το να κάτσει κανείς να διαβάσει Φρόνιτ προτού αρχίσει ψυχανάλυση.

Όποιον και ό,τι όμως και να διάβαζε, η όποια επιρροή του, είτε ασκούταν διά του πιθηκίζουν και του παπαγαλίζουν είτε διά του στρίβειν και του σιχτιρίζειν, αποτυπωνόταν ευδιακρίτως στο έργο του που θα μπορούσε έτσι να χωριστεί σε περιόδους, μικρές ή μεγάλες. Πιθανολογούμε λοιπόν ότι, για παράδειγμα, το καλοκαίρι του 20., πρέπει να το πέρασε συντροφιά με τη *Γυναίκα ευνούχο* της Ζερμέν Γκρίρ, τη *Φιλοσοφία στο μπουντουάρ* του μαρκήσιου ντε Σαντ, την *Druuna: Morbus Gravis* του Σερπιέρι, το *Κλικ! Εκτός ελέγχου* του Μίλο Μανάρα, τα *Καμάκια* του Β. Βασιλικού, τις *Σημειώσεις ενός πορνόγερου*, *Πεζά I και II* του Μπουκόφσκι.

Κεφάλαιο δέκατο έβδομο

Οι χαρακτήρες συσσωρεύονταν εν τω μεταξύ στον σκληρό δίσκο του υπολογιστή του. Είχε φτάσει αισίως στους 150.000. Αυτό και μόνο το θεώρησε ως πρώτη νίκη για μυθιστόρημα που από χαρακτήρες δεν έβριθε (ουσιαστικά γύρω από έναν περιστρέφονταν τα πάντα).

Πάει, σου κόλλησε το μικρόβιο των λογοπαιγνίων που δυστυχώς θεραπεύεται όσο και ο έρπης ζωστήρας

Ως δεύτερη, το ότι μη βάζοντάς το, παρά τις πρώτες αντιξοότητες, κάτω, έδειχνε, αν μη τι άλλο, χαρακτήρα.

Ως τρίτη που, ξαναδιαβάζοντας τα γραπτά του, του φάνηκαν επιεικώς αχαρακτήριστα, κοινώς μάπα. Λιγότερο μεν μάπα απ' ό,τι ισχυριζόταν ότι ήταν, πρώτα στον εαυτό του και μετά στους ελάχιστους φίλους που του 'χε, σε μια στιγμή αδυναμίας, ξεφύγει ότι έγγραφε και που κάποτε μοιραία θα του ζητούσαν δείγματα γραφής, αλλά πάντως μάπα.

Ως τέταρτη, επομένως, ότι αν καμάρωνε για κάτι ήταν που δεν καμάρωνε καθόλου.

Πάλι καλά γιατί αν τυχόν του 'χαν φανεί έστω καλούτσικα τότε, σαν κάτι γονείς που για τα βλαστάρια τους στάζουν μονίμως μέλι, τα κακώς κείμενα στο κείμενό

του, θα 'ταν ανήμπορος να τ' αντιληφθεί και, λαμβάνοντας τα κατάλληλα παιδαγωγικά μέτρα, να τ' αντιμετωπίσει δεόντως.

Η πιθανότητα ωστόσο να τα βροντήξει δεν υφίστατο ούτε μια στο εκατομμύριο, έβαινε δε συνεχώς μειούμενη όσο οι χαρακτήρες πλήθαιναν, ώσπου κατέληξαν να συγκροτούν μια κρίσιμη μάζα τέτοια που (το να τα βροντήξει) κατέστη, πολύ απλά, μη διαπραγματεύσιμο. Αυτό δεν είχε και τόσο να κάνει με το ότι τους λυπόταν, αφού αν στην πορεία αποδεικνύονταν ντενεκέδες αγάνωτοι, με βαριά καρδιά μεν αλλά θα τους έπαιρνε και θα τους σήκωνε, όπερ και έμελλε να συμβεί. Ούτε μόνο με το ότι γενικώς σπάνια τα παράταγε.

Ή που ντρεπόταν τι θα έλεγε στους εν λόγω φίλους που κάθε λίγο και λιγάκι δώσ' του και ρωτούσαν πώς πάει. Με τα εξής δυο τινά όμως σίγουρα είχε και με το παραπάνω να κάνει, δυο τινά που δεν άργησε, το ένα με ανακούφιση και το άλλο με έκπληξη, να διαπιστώσει. Ποια ήταν αυτά; Πρώτον, ότι όσο βελτιωνόταν και, επειδή είχε αρχίσει απ' το απόλυτο μηδέν, ήθελε δεν ήθελε θα βελτιωνόταν, τόσο λιγότερα εγγειοβελτιωτικά έργα απαιτούσε και το κείμενο. Και δεύτερον, ότι δεν πάει το γράψιμό του να μην ήταν ακόμα τόσο

– Κάτι είπες περί «zero waste»
– Είπα ξείπα

ευρηματικό όσο θα 'θελε, με το γράψιμο κατά κανόνα την έβρισκε. Τόσο που αντικαταστάτη του εφάμιλλο και μάλιστα παρά πόδα, απ' τα άγρια χαράματα που τα τελευταία χρόνια ήταν στο πόδι, πολύ δύσκολα πια θα του έβρισκε. Τώρα, τι στο καλό του έβρισκε ενώ όλο και περισσότερο έμοιαζε με δουλεία, έστω και εθελοντική, και όλο και λιγότερο με χόμπι, ήταν μυστήριο ακόμα και για τον ίδιο. Απόδειξη ότι κι άλλο να τον στριμώχναμε, το πολύ πολύ άντε να του αποσπούσαμε την ομολογία ότι επιτέλους έφτιαχνε κάτι που, ας του επιτρεπόταν η έκφραση, τον έφτιαχνε.

Ευρηματικός είναι ο συγγραφέας, όχι το γράψιμο

Εντάξει, καταλαβαίνω πως είσαι αραχτός στην παραλία αλλά όχι και να το ρίχνεις στο σορολόπ. Τα φτηνιάρικα ευρήματα με το «τη βρίσκω» δεν θα περάσουν, κανόνισε την πορεία σου

Το διατηρώ κι αν περάσει πέρασε, μόνο και μόνο γιατί μια δόση αλήθειας την περιέχει

Κεφάλαιο δέκατο όγδοο

Πρώτη του δουλειά με το που άναβε το λάπτοπ ήταν η διόρθωση, κατ' άλλους επιμέλεια. Είτε έτσι είτε αλλιώς, τη θεωρούσε πάντως πιο βατή σε σχέση με το γράψιμο, σε βαθμό που αν ήταν στο χέρι του θα την παράτεινε επ' αόριστον. Τα **κότσια** να τα βάλει πρωινιάτικα με την άδεια λευκή οθόνη δεν τα 'χε. Ήταν ακόμα στη φάση που σαν το στυλό **που** το μελάνι του έχει κατά τη διάρκεια της νύχτας πήξει, ένα σχετικό ταρακούνημα για να πάρει μπρος το χρειαζόταν. Καθήκον που με επιμέλεια περισσή, τόσο που ενίοτε κατέληγε και σε υπερβάλλοντα ζήλο, έφερε εις πέρας η διόρθωση.

Λάμβανε συνήθως χώρα προτού καν φέξει. Όπως οι εκτελέσεις ποινών στα σωφρονιστικά ιδρύματα. Τόσο οι μελλοθάνατοι όσο και οι υπό εκτοπισμό ήταν, ως επί το **πλείστον**, γένους **θηλυκού**: Φράσεις, λέξεις, προθέσεις, αντωνυμίες, μεταφορές, αναλογίες, παρομοιώσεις, προσωποποιήσεις, ιδέες, αηδίες, εξυπνάδες. Χάρης ίσως στη διαβόητη γυναικεία διαίσθηση, μέσες άκρες – επειδή όλο και τις γυρόφερνε – κάτι είχαν μυριστεί, τελούσαν όμως εν αγνοία οι μεν της ακριβούς ώρας και μέρας εκτέλεσης, οι δε, του τελικού

Κότσια έχεις πει αλλού, βάλε αρχίδια

– Πάλι που;
– Τι να βάλω; Του οποίου;

+ και κατά σύμπτωση

– Δεν σου περνάει απ' το μυαλό πως αυτό μπορεί να χτυπήσει άσχημα;
– Εγώ φταίω που είναι όλες γένους θηλυκού;

τους προορισμού. Το ράδιο αρβύλα δούλευε επομένως φουλ. Καμιά τους, εκτός βέβαια από κείνες που για κάποιο λόγο είχαν εξασφαλίσει την εύνοια του αφεντικού οπότε και άραζαν στα κυβικά τους, δεν είχε το κεφάλι της ήσυχο. Τεκμήριο αθωότητας, αντιστροφή του βάρους της απόδειξης, δικονομικές εγγυήσεις, ευεργετήματα πενίας, *ne bis in idem*, *cui bono*, *in dubio pro reo*, ήταν συν τοις άλλοις έννοιες άγνωστες τόσο στον κατηγορο όσο και στην υπεράσπιση. Βασική αρχή της όλης διαδικασίας η του ενός ανδρός αρχή, άσχετο αν κι αυτός αγόταν και φερόταν ένας Θεός ξέρει από τι αστάθμητους παράγοντες. Ανδρός που για να τη φέρει όμως εις πέρας και να πιάσει να πετσοκόβει κομματάρες ολόκληρες, αίμα απ' το αίμα του, που είχε φτύσει αίμα για να τις γράψει, έπρεπε, αλλά με τι καρδιά; – για ελάτε λίγο στη θέση του – να κάνει την καρδιά του πέτρα. Και πράγματι πονούσε όσο δεν λέγεται που τους αφαιρούσε με το έτσι θέλω το δικαίωμα να υπάρξουν. Πώς να μη νιώσει στο πετσί του την οδύνη, αν όχι του δήμιου, τουλάχιστον του ομοσπονδιακού προπονητή της εθνικής μπάσκετ που μια βδομάδα πριν το παγκόσμιο ανακοινώνει σε οκτώ παίχτες της αρχικής εικοσάδας ότι δεν είναι στα πλάνα του. Το ότι οι υπόλοιποι δώδεκα ήταν πιο «γάτες» ενώ η αφεντιά

Βάλε και την αντιμωλία

– Μα και στον αναγνώστη, εκτός κι αν έβγαλε Νομική
– Το Google τι το έχουμε;

Εκεί εσύ, πας να το κάνεις μελό

Δεν το λένε πια, πάλιωσε τ' αστείο

τους σαν τη μύγα μες το γάλα ανάμεσά τους, στα ίσα φυσικά δεν τους το ξεφουρνίζει, τι κάνει όμως νιάου νιάου στα κεραμίδια; Αποχωρώντας με σκυφτό το κεφάλι απ' το γραφείο του, με τα φλας και τις ερωτήσεις των καναλιών να πέφτουν βροχή, του κάνουν την καρδιά περιβόλι. Μετά, μόνος και έρημος, οι τύψεις να μην τον αφήνουν σε χλωρό κλαδί, βυθίζεται στις σκέψεις και στις αμφιβολίες του μπας και μαζί με τα ξερά έκοψε και τα χλωρά. Μπορεί και να έρθει η στιγμή που θα μετανιώσει φρικτά για τις αποφάσεις του, αλλά θα 'ναι αργά, οι παίκτες της επιλογής του δεν θα τον δικαιώνουν, οι δημοσιογράφοι θα του τα χώνουν ζητώντας την κεφαλή του επί πίνακι, οι οπαδοί θα τον στολίζουν με ανήκουστες βωμολοχίες.

Στο διά ταύτα τώρα, κάποιες φράσεις τις έπαιρνε μεν πίσω σαν τον ερωτευμένο όταν, καιρό μετά, συνειδητοποιεί ότι τα λόγια που είχε ξεστομίσει, πλήγωσαν την κοπέλα του. Άλλες απεναντίας καταδικάζονταν ύστερα από δίκη-παρωδία σε θανατική ποινή με την πρωτοφανή στα νομικά χρονικά κατηγορία ότι απλώς τις είχε βαρεθεί και καιρός πια να τις αντικαταστήσει, όπως τη γκαρνταρόμπα του, με καινούργιες, γιατί σαν πολύ είχαν φορεθεί και η μόδα τους είχε περάσει.

Φράση για σεμινάρια δημιουργικής γραφής για το πως δεν πρέπει κανείς να γράφει

Χώσε, δεν βαριέσαι, και ότι «η δε ομοσπονδία θα τον βάλει σε μαυροπίνακα»

Άλλες δεν πάει να τις πήγαινε με χίλια, τις θυσίαζε στο βωμό του πολιτικά ορθού που ούτε μύγα στο σπαθί του δεν δεχόταν. Άλλες πάλι, θες γιατί αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της φέρουσας κατασκευής, θες γιατί ήταν εξ αδιαιρέτου με τις παραδίπλα, θες γιατί το να πετύχει αντιπαροχή με συμφέροντες όρους φάνταζε χλωμό, θες γιατί το διαζύγιο μαζί τους ήταν απαγορευτικά δαπανηρό, δεν μπορούσε με τίποτε να τις ξεφορτωθεί ενώ ούτε ζωγραφιστές πια να τις δει δεν ήθελε. Ήταν δηλαδή, με κάποια φτιασιδώματα, σύμφωνοι, αμετακίνητοι. Το «ουδείς αναντικατάστατος» δεν ίσχυε γι' αυτές ούτε όμως και το «ουδέν μονιμότερο του προσωρινού» για τις υπό αίρεση καινούργιες. Οι πρώτες δυο τρεις μέρες τούς ήταν κρίσιμες. Αν αποδείκνυαν με λόγια και όχι με έργα ότι εντάσσονταν αρμονικά στην κολεκτίβα, καλώς. Αλλιώς ας ετοιμάζαν από τώρα τα μπογαλάκια ή τη διαθήκη τους, αναλόγως. Αν βέβαια λούφαζαν και έκαναν την πάπια μέχρι να περάσει η μπόρα, παίζει και να την έβγαζαν καθαρή. Αποτέλεσμα της διόρθωσης ήταν ότι το κείμενό του αποκεί που απ' τις πολλές σάλτσες είχε καταντήσει πλαδαρό και αργοκίνητο στείσιον βάγκον, στην πορεία συρρικνωνόταν σε νευρικό και ευέλικτο compact

+ ήταν όπως λένε και για τις τράπεζες too big to fail ή μάλλον to go to jail

SUV.¹² Το ίδιο ίσχυε και για τις επί μέρους φράσεις.

Όνειρα θερινής νυκτός

Πρώτα, ως προς το μάκρος αποκλειστικά, μην παρεξηγηθούμε, έφερναν προς Προυστ. Μετά την κούρα αδυνατίσματος όμως ηχούσαν άλλοτε σαν ριπές πολυβόλου άλλοτε σαν στρατιωτικά ανακοινωθέντα. Εξηγήσιμο αν η σχέση και η στάση του γράφοντος προς τα γραπτά του αναλύονταν με όρους πολέμου. Σχέση δηλαδή και στάση ανάληπτου γενικού επιτελείου προς λόχο νεοσυλλέκτων που, λογαριάζοντάς τους κρέας για τα κανόνια, ρίχνει σε μάχη τακτικής με απώτερο στρατηγικό στόχο, την προσεχή, που θα είναι και η μητέρα όλων των μαχών, να τη διεξάγουν όσοι επιζήσουν· εξ ορισμού οι πιο ετοιμοπόλεμοι. Από μια άλλη οπτική γωνία τώρα, την πολιτική, και με δεδομένο ότι, όπως είπε ο Κλάουζεβιτς, πόλεμος δεν είναι παρά πολιτική με άλλα μέσα, το κλασικό πια κόλπο κάθε κυβέρνησης που, προτού καταθέσει αμφιλεγόμενο νομοσχέδιο, βολιδοσκοπεί τις διαθέσεις του εκλογικού σώματος με διαρροές και off the record δηλώσεις αξιωματούχων στον τύπο αλλά και επί παραγγελία

¹² Sport utility vehicle

δημοσκοπήσεις, ο Μπάμπης το εφάρμοζε πολύ απλά, στο ίδιο του το σώμα.

Πού θέλουμε να καταλήξουμε; Ότι προτού η παραμικρή φράση εδραιωθεί στη συνείδησή του περνούσε πρώτα από σαράντα κύματα και μετά διά πυρός και διά σιδήρου. Απ' όπου και αν κρατούσε η σκούφια της. Από πού όμως στ' αλήθεια κρατούσε; Να τι κατά καιρούς, ιδίως τις ημέρες που είχε έμπνευση, τριβέλιζε το μυαλό του Μπάμπη. Όχι σαν ενός παιδιού για το από πού έρχονται τα μωρά και ο Αϊ-Βασίλης, μα ενός μεγάλου που ξυπνώντας ύστερα από αλλόκοτο όνειρο μονολογεί: «μωρέ μπράβο, εγώ τα ονειρεύτηκα όλ' αυτά;».

«Για κοίτα!», μάλλον

Κεφάλαιο δέκατο ένατο

Το αυγουστιάτικο εκείνο πάντως πρωί και ενώ το α-κόμα αλλά και ήδη ζεστό νερό απ' το ντους της παρα-λίας – ακόμα, επειδή ήταν χωρίς αμφιβολία ο πρώτος που έκανε, και ήδη, μολονότι ο ήλιος δεν είχε προ πολ-λού ανατείλει – τον περίλουζε, αν κάτι του το τριβέλιζε αμέσως μετά που την πρωτοείδε, ήταν εάν και κατά πόσο κατευθυνόταν προς το μέρος του, και αν ναι γιατί.

Αρχικά εντελώς σίγουρος ούτε γι' αυτό ήταν, όντας η απόσταση που τους χώριζε περί τα εκατό μέτρα και άρα, με βάση την ευκλείδεια γεωμετρία, ακόμα ανε-παίσθητη η όποια απόκλιση απ' την ευθεία που τους ένωνε. Απ' τα πενήντα όμως και μετά που το επιβεβαί-ωσε και ενώ το νερό είχε πια δροσίσει, το να αποφαν-θεί με **αλγεβρική** ακρίβεια ότι άλλος λόγος που στα καλά καθούμενα ξεσηκώθηκε, ενώ μέχρι τούδε αμέρι-μνα liaζόταν, δεν συνέτρεχε πέρα απ' τη φορτική ανά-γκη της για ντους, ε, με όλη την καλή θέληση, κι ας ή-ταν το μοναδικό στα πέριξ, αδυνατούσε. Κι αδυνα-τούσε για έναν και μόνο λόγο: τέτοια ώρα στην παρα-λία, με εξαίρεση τους δυο τους, δεν υπήρχε ψυχή

– Μαθηματική λέμε
– Τι Λοζάνη τι Κοζάνη

ζώσα. Το ίδιο και στη θάλασσα μπροστά τους, πράγμα που διαπίστωσε σαρώνοντάς τη στα γρήγορα με το βλέμμα. Μόνο, δυο βήματα απ' το κύμα, διέκρινε την απλωμένη πετσέτα της.

Τι άλλο μπορούσε να τρέχει δεν θα το μάθαινε παρά την τελευταία στιγμή ή ακόμα και εκ των υστέρων, το πιο πιθανόν όμως, ποτέ.

Την είχε ήδη επισημάνει κατεβαίνοντας για το πρωινό του μπάνιο. Γυναίκα μόνη σε παραλία, τα μάτια του ήταν προγραμματισμένα να εντοπίζουν όπως το γεράκι το θήραμα ή ο ανιχνευτής τα πολύτιμα μέταλλα. Για όποια κι αν επρόκειτο. Όσο πιο μακριά βρισκόταν δε, όχι όμως και μέχρι σημείου να αναρωτιέται τι μέρος του λόγου τελικά είναι, τόσο πιο ποθητή και μυστηριώδης του φάνταζε. Πολύ περισσότερο η συγκεκριμένη που ήταν διπλά μόνη. Και μη συνοδευόμενη και μόνη κι έρημη σε μια έρημη παραλία. Παρέμενε εντούτοις ανοιχτό αν εκτός από μόνη, έστω διπλά, ήταν και – δεδομένου ότι άλλο το ένα και άλλο το άλλο – συνειδητά ξεμοναχιασμένη. Κι αυτό γιατί είχε μεν απομακρυνθεί επαρκώς ώστε απλώς να το υπαινίσσεται αλλά όχι και τόσο ώστε να το κάνει τελείως λιανά.

+ σε περίπτωση που π.χ. τα 'φτιαχναν και εκείνη του το εκμυστηρεύταν

Στον Homo sapiens σίγουρα, αλλά και μάλλον σ' όλα τα πρωτεύοντα, όταν εκπρόσωπός του παρατηρεί από μακριά ομοειδή του να τον πλησιάζει, κάποιες πληροφορίες για λόγου του αλλά και ποιες αυτός λίγο πολύ κατέχει και ποιες όχι για την αφεντιά του συν ποιες του αποδίδει (ότι κατέχει ή μη) για τη δικιά του, ήδη τις κατέχει, μερικές δε τις συσσωρεύει σταδιακά και στην πορεία. Τι λοιπόν, τόσο ο Μπάμπης όσο και η άγνωστη, πέραν του τι αγνοούσαν, γνώριζαν ο ένας για τον άλλο και τι ο άλλος ήξερε γι' αυτόν ότι το ξέρει; Κατ' αρχάς ότι είχαν σταμπάρει αλλήλους. Μετά, ότι ανήκαν στο είδος Homo sapiens. Και ότι ήταν γένους αρσενικού και θηλυκού αντίστοιχα. Ότι δεν οπλοφορούσαν και, εκ πρώτης όψεως τουλάχιστον, δεν είχαν εχθρικές διαθέσεις. Ότι αμφότεροι ήταν, εκείνη τουλάχιστον τη στιγμή αλλά πιθανόν και το τελευταίο διάστημα, μόνοι. Ότι για να κατέβουν για μπάνιο πρωινιάτικα σε παραλία με βότσαλα, κι ας τους ταλαιπωρούσαν την πλάτη και τις πατούσες, πρέπει να επιζητούσαν τη μοναξιά και να μην μπορούσαν τη βαβούρα. Ότι επομένως όσο και να ψοφούσαν για αμμουδιά, η φουλ στην ομπρέλα παραδίπλα τους σκότωνε. Ότι τέλος ο ένας ήταν κατά τα φαινόμενα ντόπιος ενώ η άλλη προφανώς ξένη. Τι τον έκανε στα

- Βαβούρα στις 7:30 το πρωί ακόμα και σε παραλία με άμμο; Θα αστειεύεσαι
- Τράβα να δεις. Τίγκα στους συνταξιούχους είναι

μάτια της ντόπιο; Η οικειότητά του κατ' αρχάς, εκεί που αυτηνής ήταν ακόμα απλώς εξοικείωση, με τον χώρο και τον τόπο. Αλλά και η ματιά του. Οχληρή, πόσο μάλλον απειλητική για τη σωματική της ακεραιότητα, όπως αλλού κι **αλλού**, δεν θα τη χαρακτήριζε. Άντε οριακά ενοχλητική και πάντως γεμάτη περιέργεια, αν και όχι παθολογική. Ήταν η στάνταρ ματιά των αντρών σε αυτόν τον τόπο. Και να πεις ότι ήταν ή το 'παιζε θεά; Σιγά! Ότι την απογείωνε πάντως, την απογείωνε. Το αεροπλάνο δεν είχε καλά καλά **προσγειωθεί** στο αεροδρόμιο του νησιού και ήδη την ένιωθε είτε να ανηφορίζει απ' τους γλουτούς στο στήθος και αποκεί στο πρόσωπο είτε, σπανιότερα, ν' ακολουθεί την αντίστροφη διαδρομή. Από τότε, μα ντυμένη, μα με μαγιά, μα τόπλες, μα θεόγυμνη, την καταδίωκε. Την είχε πια συνηθίσει. Στην πατρίδα της δεν υφίστατο. Εκεί οι άντρες, δεν καρφώνονταν στις **περαστικές**.

+ «νόμιζε ή είχε ακούσει πως ήταν». Μη μας βγει στα καλά καθούμενα και η ρετσίνα του ρατσιστί

Εδώ κι αν αλείφεις βούτυρο στο ψωμί μιας επιρρεπούς στην εύκολη κριτική κριτικής που φυσικά θα σε κατηγορήσει για τι άλλο; Για ροπή στην ευκολία

– Σίγουρα;
– Άμα σου λέω

Από πού κρατούσε η σκούφια της, του Μπάμπη του προέκυψε διά της εις άτοπον απαγωγής. Τι στο καλό, τις συμπατριώτισσές του τις καταλάβαινε από χιλιόμετρα χάρις στον χαρακτηριστικό τους τρόπο να περιφέρουν το σώμα τους σε **παραλίες**, τρόπο που μολονότι θα δυσκολευόταν αφάνταστα, κι ας ήταν από μόνος του

– Βγαίνει σαν να το λες με αρνητική χροιά
– Α, εσύ βλέπω είσαι βασιλικότερος του βασιλέως. Πού την είδες;

αφήγημα, να τον περιγράψει με λόγια, ήξερε – όπως κι εκείνες άλλωστε τον δικό του – απέξω και ανακατωτά.

Ούτε και για κλασική όμως δυτικοευρωπαϊά του μύριζε. Απ' όσες τουλάχιστον, γιατί μακριά απ' τον Μπάμπη οι απλουστευτικές γενικεύσεις, άλλο προορισμό δεν βρήκαν να επιλέξουν για τις διακοπές τους – και ναι, κάτι έλεγε αυτό για το ποιόν τους – απ' το πιο πήχτρα στους τουρίστες ίσως νησί εν Ελλάδι που οι πιο ψαγμένες, έχοντάς το γνωρίσει ακόμη ανέπαφο στα δεκάξι τους, χρυσές να τις πλήρωνες, ούτε από μακριά δεν καταδέχονταν πλέον να περάσουν. Νησί που στην ουσία, αρκεί να απέβαινε value for money και τους γέμιζε τις μπαταρίες ενόψει μιας επανόδου στα πάτρια, όπου κάθε κατεργάρης στον πάγκο του, τους ήταν αδιάφορο ποιο ήταν, αν ήταν καν νησί και σε ποια χώρα ανήκε. Και η λεγόμενη προσφερόταν σαν ιερόδουλη. Οι πτήσεις charter που το καλοκαίρι τη συνέδεαν με όλη την Ευρώπη, οι φτηνές σε σχέση με αλλού ξαπλώστρες και τα ποτά έστω κι αν, ποιος ξέρει γιατί, ενίοτε έφτιαχναν ένα κεφάλι να το επόμενο πρωί, τα, όντως πεντάστερα κι όχι αστεία, ξενοδοχεία της, οι αχανείς θερμαινόμενες πισίνες δυο βήματα απ' τη θάλασσα, ο ήλιος με τη σέσουλα, η βροχή ούτε για δείγμα, το ότι

- Τότε πώς γίνεται να μην έχει ψυχή στην παραλία;
- Μα ποιος πάει σε παραλία με βότσαλο απ' τα άγρια χαράματα;

στόχο τρομοκρατών προς το παρόν δεν φαινόταν να αποτελεί και τα παιδιά δεν ζητιανεύαν ενώ για τα δικά τους προβλέπονταν μια σειρά ψυχαγωγικές δραστηριότητες, συγκαταλέγονταν στα ατού της. Συν την πρωτόφαντη και αδιανόητη στις δικές τους χώρες – πρότυπα δημοκρατίας, ελευθερία που βασίλευε εδώ, στο λίκνο της. Ελευθερία π.χ. να παρκάρεις όπου σου καπνίσει, να καπνίσεις όπου σου καυλώσει. Και που απολάμβαναν χωρίς πολλούς ενδοιασμούς.

Της άγνωστης όμως αν κάτι της έλειπε ήταν ό,τι αυτών έτρεχε απ' τα μπατζάκια. Αλλά και το αντίθετο.

Από πλευράς τους λοιπόν το αγγλικό φλέγμα, η πρωσικού τύπου στρατιωτική πειθαρχία και η ακρίβεια ελβετικού ρολογιού με τις οποίες, επειδή καλώς ή κακώς, είχαν κουβαληθεί που 'χαν κουβαληθεί, τα 'χαν ακουμπήσει που τα 'χαν ακουμπήσει, εκτελούσαν, και θα το εκτελούσαν, που να χαλάει ο κόσμος, το καθημερινό τους, απaráλλακτο μέρα με την ημέρα, πρόγραμμα.

Απ' τη δικιά της, το χάρισμα να ανακαλύπτει και να εκστασιάζεται μπροστά σε ό,τι, με συνοπτικές διαδικασίες, σχεδόν θεωρώντας το συμβατική υποχρέωση της χώρας που τις φιλοξενούσε, εκείνες προσπερνούσαν ως επουσιώδες και αμελητέο. Ειδικά το μπλε της

Κατά τα άλλα έχεις εξαπολύσει ένα αλύπητο κυνηγητό εναντίον των στερεοτύπων

Το γαλλικό μπλαζέ ύφος δεν θα το βάλεις;

θάλασσας, πιο μπλε κι απ' το μπλε που οι αφίσες του ΕΟΤ στους δρόμους της πόλης της είχαν καταφέρει να πιάσουν, δεν χόρταινε να το βλέπει. Τώρα καταλάβαινε γιατί την άλλη στα μέρη της (μέρη που ο Μπάμπης, χάρις και σε κάτι το χτυπητά αλλά γνώριμα παλιομοδίτικο που όλο της το παρουσιαστικό μαζί με το μαγιό απέπνεε, τοποθετούσε γεωγραφικά, όσο πιο εκ του σύνεγγυς την παρατηρούσε, τόσο πιο ανατολικά της γραμμής Στετίνου-Τριέστης)¹³ την έλεγαν Μαύρη. Αδιάψευστος μάρτυρας το πρόσωπό της που έλαμπε κυριολεκτικά από χαρά. Χαρά άλλο τόσο πηγαία που την ήξερε εύθραυστη, εφήμερη. Αδύνατον, ας πούμε, να μην της είχε περάσει ούτε μια φορά τελευταία απ' το μυαλό η σκέψη ότι αν, σε τελική ανάλυση, βρισκόταν εδώ που βρισκόταν, σε μία ψήφο το **όφειλε**. Α, και σε δύο θανάτους. Ή μάλλον τρεις. Διότι, ας μην είχε φωτίσει ο Θεός τον Γκρομικό να τη ρίξει υπέρ του Γκορμπατσόφ κάπου το '85, στην κρίσιμη εκείνη συνεδρίαση του ΠΓ της ΚΕ για την εκλογή του ΓΓ του **ΚΚΣΕ** – συνεδρίαση που αν ο Αντρόποφ πρώτα, μετά ο Τσερνιένκο και πριν απ'

– Δεν είχαμε πει ότι την ιδέα με την ψήφο και την πρώην Σοβιετικά θα τη βάζαμε στο επόμενο σου μυθιστόρημα;
– Μέχρι τότε, ποιος ζει ποιος πεθαίνει

– Εξήγησε τι σημαίνουν τ' αρχικά για όσους δεν ήταν ποτέ στην ΚΝΕ
– Μα απ' την ΚΝΕ πέρασε και η κουτσή Μαρία

¹³ Κατά μήκος της, σύμφωνα με τον Τσόρτσιλ, απλωνόταν το λεγόμενο Σιδηρούν Παραπέτασμα.

αυτούς ο Μπρέζνιεφ, δεν τα 'χαν τινάξει, δεν θα πραγματοποιούταν ποτέ – και θα επικρατούσε ο Ρομανόφ, ΓΓ της ΚΟ¹⁴ του Λένινγκραντ, γνωστό κομματόσκυλο, οπότε χαιρέτα μας τον πλάτανο. Οπότε, ούτε η περυστρίκα ούτε η γκλάσνοστ θα εφαρμόζονταν, ούτε η ΕΣΣΔ φυσικά θα κατέρρεε, ούτε τα σύνορα θ' άνοιγαν, ούτε η έννοια του Σοβιετικού τουρίστα θα έπαυε να αποτελεί ανέκδοτο, τη δε άδειά της μια ζωή θα την περνούσε, αν και εντελώς δωρεάν είναι αλήθεια, στις γνωστές και μη εξαιρετέες λουτροπόλεις της Μαύρης Θάλασσας. Και τη χώρα όπου περισσότερο από κάθε άλλη, καημό το 'χε, απ' το σχολείο κιόλας όταν μάθαιναν την ιστορία και τους μύθους της, κάποτε να πατήσει το πόδι της, μόνο απ' την τηλεόραση, χάρις στη δημοφιλή εκπομπή «κлуб кинопутешествий»¹⁵ θα εξακολουθούσε αραιά και πού να τη βλέπει. Οπότε, όσα ράμματα κι αν είχε για τη γούνα του ανθρώπου που εξαιτίας του, παρά τις αγαθές του προθέσεις, κοτζάμ σύστημα που, τέλος πάντων, εξασφάλιζε στον λαό δουλειά, στέγη, μόρφωση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη,

+ (που χωρίς την αποκοτιά του Χρυστόφοφ να την κάνει για διακοπές στη ντάτσα του στην Κριμαία το καλοκαίρι του '65 δεν θα τον είχε πραξικοπηματικά εκπαρθρώσει για να του βουτήξει τη θέση, θέση που σιγά ο άλλος μην καταλάμβανε αν ο Στάλιν, που διαδέχτηκε τον Λένιν μόνο και μόνο επειδή η Εστέρα Φάνια Καπλάν του φύτεψε δυο τρεις σφαίρες στο κορμί, επιταχύνοντας έτσι τον θάνατό του, δεν αποδημούσε κι αυτός αφηνιδιαστικά εις Κύριον),

– Για Αλβανό τουρίστα ήταν το ανέκδοτο
– Καλά ντε, τι Γιάννης τι Γιαννάκης

Τώρα άντε να εξηγήεις πως σ' το σφύριξε η Ταμάρα

¹⁴ Κομματική οργάνωση.

¹⁵ «Η λέσχη των ταξιδιωτών», (ρώσικα στο πρωτότυπο).

έγινε στάχτη και μπούρμπερη με αποτέλεσμα εκατομμύρια συμπολίτισσές της να καταντήσουν παραδουλεύτρες και βιζιτούδες στα ξένα, μια έστω φορά απ' τον ερχομό της και μετά δεν μπορεί να μην τον σκέφτηκε με κάποια ευγνωμοσύνη. Σκέψη που ποια π.χ. Εγγλέζα αραχτή στην ξαπλώστρα της θα αφιέρωνε ποτέ, στον πρωτεργάτη της νίκης κατά των Γερμανών στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τον Τσόρτσιλ;

Ο οποίος, παρεμπιπτόντως, είχε σε ανύποπτο χρόνο πει για την ίδια την ΕΣΣΔ κάτι που τελικά ταίριαζε γάντι και στις πρώην Σοβιετικές: «It is a riddle, wrapped in a mystery, inside an enigma».

Και πώς να μην είναι αφού όχι μόνο ένα πρωί ξύπνησαν υπήκοοι μιας χώρας άλλης απ' εκείνης που ήταν πριν ξαπλώσουν αποβραδής αλλά και σ' ένα α καθεστώς γεννήθηκαν και μεγάλωσαν, καθεστώς που, με το να διατηρεί πάμπολλα στοιχεία του β που είχε βίαια ανατρέψει, στην πράξη μόνο α δεν ήταν αλλά χ, άσε που στα λόγια τούς παρουσιαζόταν ως ψ, σ' ένα γ, όταν έβλεπαν την επικείμενη κατάρρευσή του, παραμυθιάζονταν ότι θα ζήσουν και σ' ένα δ, φουλ από σύμβολα του α, όπως τον εθνικό του, αν και με διαφορετικά λόγια, ύμνο, το σφυροδρέπανο στ' αεροπλάνα

– Τόπλες που έλεγες πριν και πρώην Σοβιετικές δεν κολλάει με τίποτε
– Τα μυαλά σου και μια λίρα.
Εξελίχθηκαν εν τω μεταξύ

του κρατικού αερομεταφορέα ή το μαυσωλείο του Λένιν σε μια πλατεία που ανέκαθεν ονομαζόταν Κόκκινη, τελικά ενηλικιώθηκαν. Και τι καθεστώτα! Το σοσιαλιστικό μπορεί, σε αντίθεση με τις γιαγιάδες τους, να μην το έζησαν στην πιο σκληρή, σταλινική του εκδοχή, όπου αν σου χτυπούσαν την πόρτα στις πέντε η ώρα το πρωί δεν αναρωτιόσουν καν αν ήταν ο γαλατάς, γιατί εκ των πραγμάτων γαλατάς δεν προβλεπόταν, αλλά στην πιο μαλακή του, τόσο μαλακή όσο το σαν γυαλόχαρτο χαρτί τουαλέτας που με φειδώ διέθετε στους πολίτες του, αν και σαφώς πιο ήπια απ' ότι η βάρβαρη και ληστρική εκδοχή του καπιταλιστικού στη φάση της κεφαλαιουχικής συσσώρευσης. Εξ ου και είχαν κιόλας προλάβει να απομυθοποιήσουν το ένα και να εξιδανικεύσουν το άλλο, με αποτέλεσμα κατά καιρούς και να το νοσταλγούν τόσο πιο τρελά όσο πιο παθείς παρακολούθησαν την πτώση του και όσο πιο απίθανη φάνταζε η παλινόρθωσή του. Μόνο στην ιδέα πως ούτε καν τα νερά του μπάνιου δεν είχαν πετάξει μαζί με το μωρό παρά μόνο το μωρό, χτυπούσαν το κεφάλι τους στον τοίχο.

Εν τω μεταξύ, τον είχε ζυγώσει πια για τα καλά και πάντως αρκετά ώστε τα χρόνια που είχε ζήσει σε

– Μα η Λιούντα δεν σου 'χε πει πως Κράσναγια στ' αρχαία σλάβικα σήμαινε όχι κόκκινη αλλά ωραία;
– Σταμάτα πια να μου κάνεις χαλάστρα

Έχεις καμιά όρεξη να σε βάλει στη μπούκα ο Ριζοσπάστης για αντικομμουνισμό επιπέδου υπονόμου;

Αυτό με το μωρό χωρίς τα νερά, αν και δικής σου έμπνευσης, βγάλ' το γιατί σίγουρα θα είναι και άλλων

συνθήκες υπαρκτού σοσιαλισμού αλλά και οι αιώνες πολυτάραχης ιστορίας που το γένος της είχε σύσσωμο διασχίσει, να βγάζουν μάτι. Τα στίγματα που είχαν αφήσει στο σκαρί της ήταν ανεξίτηλα, αλλιώς δεν εξηγούταν. Τη ζωή της ο Μπάμπης μόνο να τη φανταστεί μπορούσε, απ' τα λίγα που ήξερε για την πρώην ΕΣΣΔ και ποντάροντας στο ότι δεν πρέπει να απείχε και τόσο απ' της Ταμάρας, μιας πρώην, που του τα 'χε σφυρίξει. Στους Πιονιέρους θα μπήκε απ' τα πέντε της, στην Κομσομόλ απ' τα δεκατέσσερα και με προοπτική, αν δεν την προλάβαιναν τα γεγονότα, να γίνει δεκτή και στο μπολσεβίκικο κόμμα. Το παρών, στις **μεγαλειώδεις** διαδηλώσεις και παρελάσεις για την επέτειο της Οκτωβριανής Επανάστασης και της Εργατικής Πρωτομαγιάς από μωρό και στα Κομμουνιστικά Σάββατα¹⁶ τουλάχιστον από έφηβη δεν μπορεί να μην το έδινε. Πριν το '91 στη βιοπάλη, που εξάλλου σαν όρος de facto και de jure απουσίαζε απ' το λεξιλόγιο, δεν πρέπει να βγήκε, όλες τις βαθμίδες όμως της λαϊκής παιδείας θα τις ανέβηκε ανελλιπώς, αν και το σταυρούδάκι που κρεμόταν απ' το λαιμό της μαρτυρούσε πως

Ο Ριζοσπάστης λέει μεγαλειώδεις

¹⁶ Εθελοντική αλλά χωρίς αμοιβή εργασία κάποια Σάββατα του έτους.

οι τόνοι μαρξιστικής θεωρίας που 'χε καταβροχθίσει κατά τη διάρκειά τους θα πήγαν μάλλον στράφι. Μαθήτρια, τα καλοκαίρια της δίχως άλλο θα τα περνούσε με χιλιάδες παιδιά απ' όλες τις αδελφές χώρες του σοσιαλιστικού στρατοπέδου, στις σχολικές κατασκηνώσεις της Κριμαίας, κάτι που έκανε την έννοια της φιλίας των λαών και του προλεταριακού διεθνισμού να μην είναι απλώς κούφια λόγια στ' αυτιά της. Φοιτήτρια, ήθελε δεν ήθελε, θα συμμετείχε εθελοντικά, στα πλαίσια της σοσιαλιστικής άμιλλας και με στόχο το ξεπέρασμα των πεντάχρονων πλάνων που έθετε το Κόμμα, στις πρωτοπόρες εργατικές μπριγάδες για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Βαϊκάλης-Αμούρ και στο μάζεμα της σοδειάς στα κολχόζ. Ειδικά το σούρουπο που μετά τη δουλειά, ξεθεωμένοι μεν αλλά υπερήφανοι για τη συμβολή τους στην οικοδόμηση του κομμουνισμού, θα μαζεύονταν, αγόρια και κορίτσια, με κιθάρες και ακορντεόν, γύρω απ' τη φωτιά, αν δεν τ' αναπολούσε με δάκρυα στα μάτια θά 'ταν αναίσθητη. Το ίδιο, αφού να μην είχε μείνει και σε φοιτητικά κοινόβια αποκλειόταν, και το ξεσάλωμα στ' ατέλειωτα πάρτι και ντουμανιασμένα μεθύσια, με τους Pink Floyd και τους Deep Purple στη διαπασών, που τα τραγούδια τους με την ίδια ένταση και συγκίνηση ποτέ

– Ή θα την κάνεις πιο νέα γιατί δεν βγαίνουν τα κουκιά ή θα κάνεις την πάπια ελπίζοντας ότι το αετίσιο βλέμμα του αναγνώστη δεν θα το προσέξει
– Ποιητική αδεία, το 'χεις ακουστά;

– Μέσες άκρες το ίδιο έχει πει και ο Πούτιν
– Ε, και αν πει ότι η Μόσχα είναι η πρωτεύουσα της Ρωσίας πρέπει να μην το πιστέψουμε επειδή το λέει;

πια δεν θα τ' άκουγε μα ούτε και ποτέ θα φιλιόταν με την ίδια ηδονή υπό τους ήχους της κιθάρας του Σαντάνα όπως τότε, σκεπτόταν ο Μπάμπης τη στιγμή ακριβώς που κοιταχτήκανε.

– Όλα αυτά ωραία και καλά, θα αναρωτηθεί ο αναγνώστης, αλλά τι σχέση έχουν με τα υπόλοιπα;
– Να μας κάνει τη χάρη ο αναγνώστης και να μη βιάζεται

Κεφάλαιο εικοστό

Την κάνουλα του ντους η ξένη μόλις την είχε κλείσει και η στρόφιγγα του μυαλού του Μπάμπη απ' όπου, η μια μετά την άλλη, ξεχύνονταν οι ιδέες, είχε ανοίξει. Ιδέα του – καθώς τελευταία να εκλαμβάνει τις επιθυμίες του για πραγματικότητα το είχε ψωμοτύρι – δεν πρέπει να 'ταν. Τώρα, για το αν όντως ήταν και φαινές ιδέα δεν είχε. Δεν του είχε πάντως ακόμη γυρίσει την πλάτη και το μπλοκάκι του το 'θελε επιτακτικά πλάι του. Με όσες δεν το είχε γεμίσει έως τότε θα το μαύριζε κυριολεκτικά μέσα σε λίγα λεπτά. Απουσία του, γιατί ήταν με το μαγικό, βάλθηκε παρουσία της ακόμα, να αποστηθίζει τις λέξεις-κλειδιά τους παπαγαλίζοντάς τες, μπας και καμιά του ξεφύγει και μετά τρέχα γύρευε. Το εάν και κατά πόσο θα εντάσσονταν οργανικά στο μυθιστόρημα ήταν, καθότι θέμα χημείας, άλλη ιστορία (εξ ου και παρά τα «εύρηκα», προς το παρόν, τα πολλά «γιούπι», τα «μπίνγκο» και τα «γιες» τ' απέφυγε), όπως και κάτι πολύ πιο φλέγον, το αν αυτομάτως σήμαιναν ή σήμαιναν ή ήταν απλώς σημάδι πως ύστερα από μια αφλογιστία που σαν πολύ είχε κρατήσει, το μυαλό του έπαιρνε πάλι μπροστά. Κι αυτό γιατί και τα τρία να ίσχυαν

+ αν και, σύμφωνα με μια εξ αυτών, έπαιζε και να 'ταν

Το πρόβλημα με τα λογοπαίγνια είναι πως αν το κάνεις σε μια φράση πρέπει να το κάνεις και στην επόμενη, αλλιώς θα μοιάζει με φτωχό συγγενή

αντικειμενικά μα όχι υποκειμενικά, μπροστά δεν θα 'παιρνε που να χτυπιέται κάτω.

Εδώ και μέρες πάντως, τραβιόταν με το γράψιμο όπως ο ανέραστος με το ερωτικό αντικείμενο, που αν χολοσκά χολοσκά όχι τόσο λόγω έλλειψής του όσο έλλειψής της. Για να την προκαλέσει (άσχετο αν προκαλώντας την, την άμβλυνε περαιτέρω) και μέσω αυτής τον πόθο του να γράφει και άρα – γιατί πήγαιναν πακέτο – την έμπνευση του τι, μετερχόταν ανάλογα με τον ανέραστο μέσα, χωρίς φυσικά να αποφεύγει και τα λάθη του. Να, προκειμένου να ξυπνήσει το γενετήσιο ένστικτο του ενός και του συγγραφέα του άλλου, θα πλακώνονταν επί τούτω στις τσόντες και στα film d'auteur αντίστοιχα. Ή εκεί που ο μεν θα φαντασιωνόταν, αλλά του κάκου, σκηνές αχαλίνωτου σεξ με επίκεντρο τον εαυτό του, ο δε θα φανταζόταν, μα εις μάτην, σκηνικά για τον κεντρικό του ήρωα. Ή ο ένας θα 'πιανε κουβέντα μιας αδιάφορης του μόνο και μόνο για ζέσταμα, ενόψει, αμάν και πότε, της ενδιαφέρουσας ενώ ο άλλος θα σημείωνε στο μπλοκάκι του ιδέες που δεν είχαν την παραμικρή σχέση με το μυθιστόρημα μπας και κάποτε του έρθουν εκείνες που θα είχαν. Μοιραία, ότι κι αν έγραφε τελευταία έφερνε σε

– Έλλειψης τίνος; θα ρωτήσει ευλόγως ο αναγνώστης
– Ε άμα δεν συγκεντρώνεται που να πιάσει ότι χολοσκάνε και οι δυο λόγω έλλειψης της έλλειψης. Όρεξης για σεξ ο ένας, για γράψιμο ο άλλος

Για να μη χάσει το κολάι καλύτερα

φαγητό φτιαγμένο από λογιών λογιών περισσέματα που αμαρτία είναι να πεταχτούν. Φαγητό που κι αποπάνω, θες δεν θες, πρέπει μετά να φας στη μάπα.

Από ποσοτικής τώρα σκοπιάς, πέρυσι τέτοια εποχή, ποιος ξέρει, ο ερχομός του στο χωριό, η αφθονία ερεθισμάτων, ο καθαρός αέρας, η φύση, το ιώδιο της θάλασσας, το κολύμπι, η ανεμελιά των διακοπών τον είχαν ανέλπιστα ντοπάρει έτσι που μέσα σε μια βδομάδα είχε γράψει όσα στην πόλη του πήραν έναν και βάλε μήνα. Έτσι τα βράδια ανυπερθέτως πλάγιαζε μ' ένα κείμενο που ούτε καν φανταζόταν το πρωί που ξυπνούσε. Φέτος, αντίθετα, η αναχώρησή του απ' την πόλη, η ένδεια παραστάσεων στο χωριό, τα μπάνια, η θερινή ραστώνη, τα σουρτα φέρτα, το ιώδιο της θάλασσας, που σαν να τον μεθούσε, τον είχαν απρόσμενα ρίξει έτσι που η σοδειά του όλη κι όλη μέχρι εκείνο το πρωινό δεν ξεπερνούσε ούτε το ένα τέταρτο όσων στην πόλη ξεπέταγε μέσα σ' ένα τέταρτο. Οπότε με το παρακάτω κείμενο – μισή σελίδα και ούτε – που ξυπνούσε το πρωί πλάγιαζε και το βράδυ:

«Στην αναβάθμισή του, γενικά, απ' το στάτους του εκκολαπτόμενου συγγραφέα προς εκείνο του μη εισέτι πρωτοεμφανισθέντος, αποτέλεσε αναμφίβολα

σταθμό η κατανόηση ότι το γράψιμο τελικά ήταν μια κούρσα μετ' εμποδίων, που επειδή φύτρωναν εκεί που δεν τα σπέρνανε, ο συγγραφέας την πολυτέλεια του δρομέα να ξέρει από πριν που να τα περιμένει και να προσαρμόζει αναλόγως τον βηματισμό του, δεν την είχε. Μεταίχιμο – η διάγνωση του ότι η απελπισία να μην έχει τι να γράψει, που συχνά τον έπιανε μπροστά στην άδεια οθόνη, δεν διέφερε και πολύ απ' το φόβο του εραστή πριν τη συνουσία, μπας και δεν του σηκωθεί. Ορόσημο – όταν σταμάτησε να την παίρνει στα σοβαρά, όπως τις κλάψες του μαθητή πριν το διαγώνισμα πως δήθεν δεν ξέρει την τύφλα του, πως έτσι που πάει θα παραδώσει λευκή κόλλα κι όμως όλο και κάτι γράφει και μετεξεταστέος ποτέ δεν μένει, κανείς πια στην τάξη του δεν τσιμπάει.

Καμπή όμως, και μάλιστα καραμπινάτη, αποτέλεσε η βεβαιότητά του ότι το μυθιστόρημα, έστω για κλάματα, έστω για τα πανηγύρια, μα που να χαλάσει ο ντουινιάς, θα το έγραφε, βεβαιότητα που μόνο δεδομένη δεν ήταν αφού, προτού την αποκτήσει, η σιγουριά πως με τίποτε δεν του έβγαινε δεν τον εγκατέλειπε στιγμή. Τομή – όταν έπαψε να τρέμει

+ και ας το 'παιρνε απόφαση

όχι γιατί δεν τον ένοιαζε πια αλλά γιατί γινόταν όλο και λιγότερο πιθανό μήπως, κάπου, πέσει πάνω σε φαινές του ιδέες που, θεωρώντας τις αποκλειστικότητα του, είχε μπάσει στο μυθιστόρημα.

+ στο βαθμό επικινδυνότητας πιο ψηλά όντας οι διαφημίσεις και οι αίθουσες αναμονής, παντός τύπου και δη ιατρείων όλων των ειδικοτήτων

Πάλι «μπάσει»; Χάθηκαν τα ρήματα; Χώσει, εντάξει, προωθήσει, βάλει, ενσωματώσει, διοχετεύσει;

Βήμα προς τα μπροστά, και μάλιστα στη φάση που βολόδερνε μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας, στάθηκε πάλι η διαπίστωση ότι αν το να σκαρώσει μια πρώτη πρόταση που θα έπλεκε μετά ψιλοβελονιά μέχρι να ολοκληρώσει το κεφάλαιο και μετά το μυθιστόρημα, ήταν το παν, να ξεκινήσει, ελλείψει της, έστω με μια πρώτη λέξη στην οποία οι υπόλοιπες θα 'ρχονταν να κολλήσουν σαν τις μύγες στην κολλητική ταινία (θα 'ταν της προσκολλησεως δηλαδή) ήταν το ήμισυ του παντός. Άλμα – η συναίσθηση του πόσο μάταιο ήταν το να βαριαναστενάζει που το 'ριξε υπερβολικά αργά στο γράψιμο ώστε να μην προλαβαίνει ακόμα να ωριμάσει συγγραφικά αφού, για να ριχνόταν πιο νωρίς, οι συνθήκες δεν ήταν ώριμες. Διέλευση του Ρουβικώνα – η σκέψη ότι το να σκέπτεται το ίδιο εμμονικά το μυθιστόρημα όπως ο άυπνος τον ύπνο ήταν, μαζί και με το να μην το σκέπτεται ολωσδιόλου, αν μη τι άλλο απερισκεψία, ενώ σκέτη ασκεψία το να στήνεται με το άστε

ντούε μπροστά στο κείμενο πρωινιάτικα εκεί που ο άλλος θα μετρούσε, νυχτιάτικα, πρόβατα, ο μεν γιατί το συνιστούσαν φτασμένοι συγγραφείς, ο δε, η λαϊκή σοφία. Σημείο αναφοράς, τέλος, – η πεποίθηση ότι σημασία δεν είχε αν τα κείμενά του ούτε στην παρανουχίδα κάποιων, επώνυμων ή μη δεν έφταναν, αλλά ότι αν έγραφε σαν κι αυτούς ποσώς θα την έβρισκε. Και σημείο μη επιστροφής – η πίστη ότι η σχέση μεταξύ της απόδοσής του στο γράψιμο και εκείνης των μετοχών του, των επιδόσεών του στα σπορ, στον έρωτα, στα χαρτιά, των αποτελεσμάτων των ιατρικών εξετάσεών του, του τόπου διαμονής του, της διατροφής του, της ηλικίας του, του δελτίου μετεωρολογικής υπηρεσίας, μόνο **διαλεκτική** δεν ήταν».

Και αυτό το λες πρόοδο; Γιατί εγώ τελικά προτιμώ σε περίπτωση που βαλτώσω να χαπακωθώ π.χ. στο τζίνσενγκ μπας και, δράσει δεν δράσει, ξεκολλήσω

Και πάλι καλά να λέτε, γιατί ας μην του την είχε, αν θυμάστε, βιδώσει να βάλει τον Αποστόλη, τον κεντρικό του ήρωα ντε, να του την έχει βαρέσει να το ρίξει στα καλά καθούμενα στο γράψιμο και ούτε κι αυτό θα τ' αξιωνόταν. Με το να τα 'χει όμως, όσο για κανένα άλλο ανάλογο μεγέθους, φτύσει για να το γράψει, δεν σφάξανε που θα το θυσίαζε. Πιάνοντάς τον το γινάτι πάση θυσία να το χώσει κάπου στο

μυθιστόρημα, το 'χε προς το παρόν, λόγω overbooking, stand-by στη λίστα αναμονής. Τον λαιμό του θα τον έκοβε αλλά θέση θα του έβρισκε, παρότι full economy, ακόμη και στην business. Υπό τον όρο βέβαια να έσκαγε την τελευταία στιγμή κανένα no-show.

– Πολύ αγγλικούρα έπεσε
– Ε τι να σου κάνω; Είναι όροι που έχουν πια δικαιωματικά πολιτογραφηθεί στην ελληνική γλώσσα

Και πράγματι, όταν το άλλο πρωί, ο Μπάμπης έσκαγε πάλι μύτη στην παραλία με ακρίβεια Εγγλέζου στο ραντεβού του, την ξένη μην την είδατε. Άλλο τόσο και την πετσέτα της. Το να ρίξει λευκή πετσέτα όντας έξω τόσο απ' τη φύση του όσο και την κουλτούρα του, έκανε, καλού κακού, μια γύρα στο διπλανό χωριό μπας και κατά σύμπτωση πέσει πάνω της. Του κάκου όμως. Ουδέν κακόν αμιγές καλού, φιλοσόφησε. Είχε κοτζάμ μυθιστόρημα να αποτελειώσει. Ώρα ήταν ν' αφήσει τον γάμο και να τρέχει για πουρνάρια. Η συνειδητοποίηση ωστόσο ότι τέτοιο κελεπούρι δεν θα του ξαναπαρουσιαζόταν, όχι στις φετινές διακοπές αλλά ούτε στο διηκεές, τον έκανε ακόμη περισσότερο Τούρκο για το πώς του είχε ξεγλιστρήσει. Διότι το ότι είχαν βέβαια χαιρετιστεί μετά που κοιτάχτηκαν ήταν γεγονός, επ' ουδενί όμως και συμβάν αφού, ως αναγνώριση αν μη τι άλλο του αναμφισβήτητου γεγονότος ότι τύχαινε να είναι οι μοναδικοί εκπρόσωποι του είδους Homo

Χώσε κάπου και το ωραίος σαν Έλληνας για να δέσει η μαγιονέζα

sapiens σ' αυτήν την παραλία, θα 'ταν σκέτη γαϊδουριά να μην το κάνουν. Ένα ξερό hello όλο κι όλο είχαν άλλωστε ανταλλάξει, εγκάρδια για την περίσταση είν' αλήθεια, αφού δεν διασταυρώθηκαν δα και στην έρημο Σαχάρα ή τον πλανήτη Άρη, ένα hello που πρώτη εκείνη του 'χε απευθύνει και άρα έπιανε για διπλό, οπότε τον λόγο – που αν δεν τον έπαιρνε θα 'πεφτε (όπως και έπεσε) μάλλον σιωπή νεκροταφείου – ήταν πάλι σειρά του να τον πάρει. Αν ουδέποτε τον πήρε, το μπλακάουτ, προϊόν τρακ, απόρροια λιποψυχίας, επακόλουθο ατολμίας, που η άγνωστη μόνο επιβάρυνε παίζοντάς το, αν και μάλλον Ρωσίδα, Κινέζα, ήταν μόνο η αφορμή. Αιτία του – εξίσωση με πολλές αγνώστους και μία σταθερά – το γράψιμο, της οποίας η επίλυση ήθελε τον Γερμανό της.

Το να εννοεί παρ' όλα αυτά, να βαφτίσει από μηχανής θεό κάποια που φαινομενολογικά θεά ήταν μόνο όσο το απαιτούσε ο ρόλος και συμβάν ένα γεγονός όπου φαινομενικά τίποτε απολύτως δεν είχε συμβεί ήταν, πώς να το κάνουμε, ανθρώπινο.

– Θεες να πεις ότι των αντρών πιάνεται για μονό;
– Μάγος είσαι;

Πάψε πια να φορτώνεις το μυθιστόρημα με μπιχλιμπίδια λες και είναι χριστουγεννιάτικο δέντρο

+ απότοκο δειλίας

– Είναι σαν να λες του αναγνώστη, χάψ' το αμάσητο επειδή όντως μου συνέβη
– Γιατί, όταν χάβει ό,τι πιο εξωπραγματικό του σερβίρουν άλλοι και λέει ευχαριστώ κι αποπάνω καλά είναι;

Κεφάλαιο εικοστό πρώτο

Για κοίτα, πρώτον, θα 'ταν, αν και το συζητούσε, ο τίτλος του.

Σίμος Πανουργιάς, δεύτερον, μολονότι ακόμα το ζύγιζε, το ψευδώνυμό του γιατί ναι, θα το δημοσίευε, αν ήταν γραφτό να δημοσιευτεί, με ψευδώνυμο και δεν το διαπραγματευόταν. Γιατί με ψευδώνυμο; Μα για να διατηρήσει, και εκεί είμαστε κάθετοι, την ανωνυμία του. Και γιατί ντε και καλά να τη διατηρήσει; Μα προκειμένου, εικάζουμε, να προστατευθεί έναντι, υποθέτουμε, της εκνευριστικής ομολογουμένως τάσης του αναγνώστη να εκλαμβάνει τα όσα διηγείται ο γράφων – έτερον εκάτερον τι ισχύει στην πράξη – είτε ως βιώματά του που πάει και έρχεται, είτε ως απόψεις του που πάει στο διάολο, είτε, ακόμα χειρότερα, και τα δυο, ποτέ όμως ως καταγγελία τους. Γιατί όμως ή μάλλον προς τι Σίμος Πανουργιάς; Προκειμένου μήπως να ηχεί ολίγον τι και ως κράχτης, μια που η φύση δεν τον προίκισε, όπως μερικούς μερικούς, ονόματα δεν λέμε, με πιασάρικο όνομα; Χλωμό, αλλιώς δεν θα 'πόνταρε σε κάτι λιγότερο άχρωμο; Οπότε τι μένει; Η αγωνία του (εικοτολογούμε έτσι;) μην τυχόν και έκανε μπαμ ότι

– Τι, το τελείωσε κιόλας;
– Μα η συνάντηση (ή μάλλον η μη συνάντηση) με τη Ρωσίδα δεν υποτίθεται ότι τον έκανε να ξεκολλήσει απ' το τέλμα;

Μήπως να έλεγες: τους, ανεξαρτήτως της αξίας τους, έτσι; μην παρεξηγηθούμε, Νόαμ Τσόμσκι, Φράνσις Φορντ Κόπολα, Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ, Χανς Μάγκνους Έντσενσμπεργκερ, Άκι Καουρισμάκι

Μα αφού το παίζεις παντογνώστης, πανταχού παρών και τα πάντα πληρών θεατής, πώς γίνεται να μην ξέρεις γιατί διάλεξε το Πανουργιάς;

πρόκειται για ψευδώνυμο. Τώρα για το αν πίσω του υποκρύπτονταν και τίποτε αλληγορίες ή συμβολισμοί, επιφυλασσόμαστε.

Βιογραφικό: βλ. προφίλ μου, κεφ.6, σελ.31

Περίληψη: βλ. πρόλογος και κεφ.2

Κεντρική ιδέα: τελευταία φράση του επιλόγου

FAQ:¹⁷ κεφ. 22

Θα 'λεγε τελεία και παύλα, τρίτον, το σημείωμα που θα εσώκλειε μαζί με το χειρόγραφο στον φάκελο γιατί, ναι, θα το 'στελνε εκτυπωμένο κι όχι ηλεκτρονικά, κι ας μην του το γύριζαν. Ποια η διαφορά από πλευράς ανάγνωσης; Μα η ίδια μεταξύ του να βλέπεις ένα ματς απ' την κερκίδα και όχι απ' την τηλεόραση.

Στους ή στις Google, Wikipedia, Microsoft, slang.gr, greek-language.gr, Cosmote, Hondos Center, λεξικό Μπαμπινιώτη, Δημητράκου, Κριαρά, αντιλεξικό Βοσταντζόγλου, καφετέρια στα Εξάρχεια, βιβλιοπωλείο-καφέ στη Σταδίου, ιστοσελίδες γνωριμιών παντός είδους, Λόλα, Λίλα, Λέλα, Λιλή και όλες τις άλλες,

¹⁷ Frequently asked questions

Ματίνα και Μήτσο, θα απεύθυνε, τέταρτον, τις θερμές ευχαριστίες του.

«Αν και πάω στοίχημα πως ούτε θα γυρίσεις να το δεις, πάρ' το *Για κοίτα*», θα 'ταν, πέμπτον, η αφιέρωσή του στον Μήτσο ενώ: «Αν και κόβω το κεφάλι μου ότι το έχεις ήδη φάει με τα μάτια, ορίστε το *Για κοίτα*», έκτον, στη Ματίνα.

Όσο για τη μαύρη λίστα με άπαντες τους εκδοτικούς οίκους που το βιβλίο του, ως ανοίκειο, δεν θα το εξέδιδαν ούτε στον αιώνα τον άπαντα, είχε ήδη, έβδομον, καταρτισθεί.

Γιατί, όγδοον, ο κύβος είχε ριφθεί. Στον κύβο. Θα το 'στελνε σε όλους τους υπόλοιπους και δεν σήκωνε κουβέντα, δεν πάει να μην το 'χε, αν και προ πολλού αρχίσει, σε αντίθεση με το ανωτέρω σημείωμα που προ ολίγου μάνι μάνι σκάρωσε, κλειδώσει. Κλειδώσει όμως και μυθιστόρημα ήταν για τον Μπάμπη έννοιες ασύμβατες. Θεωρητικά θα μπορούσε δηλαδή να συγχίσει να το γράφει επ' αόριστον. Δεδομένου κατ' αρχάς ότι τρία χρόνια για να το γράψει και άλλα τόσα για να το διορθώσει του 'παιρνε μες στο νερό, στη

Ξέχασες, ενώ τους οφείλεις εν μέρει το 22ο κεφάλαιο, τις Aegean Airlines και Olympic Airways

Ή μήπως ασυμβίβαστες; Απ' το google πάντως δεν βγάζεις άκρη:
 ΚΚΕ: αριστερά και ραγιαδισμός – έννοιες ασύμβατες
 ΝΔ: Τσίπρας και τσίπα – έννοιες ασυμβίβαστες
 ΚΙΝΑΛ: Τσίπρας και μπέσα – έννοιες ασύμβατες
 Σύριζα: Μητσοτάκης και φιλότιμο – έννοιες ασυμβίβαστες

διάρκειά τους λόγω συνεχούς απόπτωσης¹⁸ των κυττάρων του και αντικατάστασής τους από νέα, συν το γεγονός ότι ημερησίως έχανε καμιά διακοσαριά εκατομμύρια νευρώνων, γινόταν άλλος άνθρωπος. Μοιραία, ό,τι πριν του φαινόταν υψηλής τέχνης, τώρα το έβλεπε αφ' υψηλού. Όλες του λοιπόν οι φράσεις και ιδέες ήταν μονίμως υπό αίρεση πολύ περισσότερο που στην πορεία, λόγω αλλαγών στο κοινωνικό γίνεσθαι αφενός και αναπόφευκτης βελτίωσης της συγγραφικής του δεινότητας αφετέρου, οι φρέσκες μπαγιάτευαν άρα επιβαλλόταν, σαν τα γιαούρτια στο σουπερμάρκετ που έληξαν, να αποσύρονται πάραυτα, οι άλλοτε ανατρεπτικές μικροαστικοποιούνταν οπότε και κατατομούνταν ενώ οι πάλαι ποτέ καθωσπρέπει και οι μέχρι πρότινος πολιτικά ορθές που παρεκτρέπονταν, είτε αποβάλλονταν διά παντός λόγω προσβολής της δημοσίας αιδούς είτε προσωρινά εκτοπίζονταν σε στρατόπεδα αναμόρφωσης με σκοπό την επανένταξή τους στον κοινωνικό ιστό. Και επειδή το πλήρωμα του χρόνου θα ερχόταν και για τις αναπληρώτριές τους,

+ αν μη τι άλλο

+ και, περιέργως, ποτέ το αντίστροφο

Ιδέα: Το δε κείμενο συνολικά έτεινε, όπως το ΚΚ Κίνας, να γραφειοκρατικοποιείται με αποτέλεσμα πότε πότε να του χρειάζεται πολιτιστική επανάσταση

¹⁸ Απόπτωση: διαδικασία προγραμματισμένου κυτταρικού θανάτου.

στο απυρόβλητο δεν βρισκόταν μα ούτε ποτέ θα βρισκόταν, καμιά τους. Γι' αυτό ίσως, με τον βραχνά της διά βίου διαγραφής μονίμως πάνω απ' το κεφάλι τους, κάθονταν σούζα.

Θα το 'στελνε και ας μην ήταν σε θέση να αποφανθεί όχι μόνο για το αν το έβρισκε της προκοπής αλλά ούτε καλά καλά αν του **άρεσε**. Και δεν ήταν σε θέση, όχι τόσο φύσει όσο θέσει. Διότι (σύμφωνα με τη θεωρία του, γιατί ναι, το είχε θεωρητικοποιήσει το πράγμα) μυθιστόρημά του ήταν, σάρκα απ' τη σάρκα του, και όχι, ξέρω 'γω, η μακαρονάδα του με τα θαλασσινά που έφτιαχνε μεν με τα χέρια – εξ ου και το «γεια στα χέρια σου» που λέει κι ο λαός – τη γεύοταν όμως, βάζοντας άντε το χεράκι τους τα μάτια και πλάτη η μύτη, με τη γλώσσα, υπό τη σκέπη φυσικά του ουρανίσκου. Οπότε, ούτε ιδίοις όμμασι κατάφερνε να το διαβάσει αλλά ούτε και εξ αλλοτρίων τα ίδια να **κρίνει**, δυσκολία γνωστή και τοις πάσι κάθε φορά που πριν την κοσμική έξοδο κοιτάζονται στον καθρέφτη.

Θα το 'στελνε μολονότι η **ζεύξη** μεταξύ των κεφαλαίων απ' τη μέση και μετά, που με το να τους έχει βγάλει το λάδι κι αυτά την **πίστη**, νόμιζε χωρίς εκκρεμότητες, ανοιχτά γραμμάτια και μερεμέτια αλλά γελιόταν, και

+ γιατί ως γνωστόν άλλο το ένα άλλο το άλλο

Βρες τρόπο να καταστήσεις σαφές ότι το γράφεις ανάποδα επίτηδες και όχι από αμάθεια, γιατί αλλιώς θα στο διορθώσουν στην επιμέλεια

Ιδέα: με μετροπόντικα την αφεντιά του

– «Κι αυτά αυτουνού την πίστη» γράψε
– Κακόηχο

των απ' τη μέση και πριν που κουβαλώντας τα στο φουλ, έχαναν – ό,τι και να τους έκανε, ακόμα και παπάδες – λάδια, συνεχώς αναβαλλόταν.

Θα το 'στελνε παρόλο που να μην το υπερτιμά, παιδί του ήταν, δεν υπήρχε περίπτωση, κάτι που όμως ίσχυε και με την πιθανότητα υποτίμησής του εκ μέρους όσων το πρωτόπιαναν, απονήρευτοι και ανυποψίαστοι, στα χέρια τους. Διότι, ενώ στον εαυτό του δεν επιφύλασσε πια καμιά έκπληξη, οπότε να τον αιφνιδιάσει ήταν το ίδιο αδύνατο με έναν blitzkrieg¹⁹ τον στρατηγό που τον εμπνεύστηκε ή το ανέκδοτο όποιον το διηγείται, ετούτους, με λίγη κωλοφαρδία, μπορεί και να τους τύλιγε σε μια κόλλα χαρτί. Έστω μία φορά. Αλλά και τ' ανέκδοτα μία φορά τα λες.

+ και τον blitzkrieg μία φορά τον κάνεις

Θα το 'στελνε κι ας μην τους είχε καμιά εμπιστοσύνη ότι θα τον διάβαζαν όπως ήθελε να τον διαβάσουν. Ότι, ας πούμε, προτού πηδήξουν, επειδή δεν τους καθόταν, την α ή β φράση, θα σέβονταν όχι που ήταν κομβική, αυτό γάμα το, τουλάχιστον πως του είχε βγει ο κώλος για να τη γράψει. Ότι στην αναμενόμενη περίπτωση

Αντίστροφέ το: όχι πως του 'χε βγει ο κώλος για να τη γράψει, αυτό γάμα το, τουλάχιστον που ήταν κομβική

¹⁹ Blitzkrieg: κεραυνοβόλος πόλεμος, (γερμανικά στο πρωτότυπο).

που η πρώτη σελίδα τους άφηνε απαθείς, θα 'καναν στοιχειώδη υπομονή μπας και παθιαστούν στη συνέχεια. Ότι ακόμα και αν έφταναν στη σελίδα 10 και δεν καταλάβαιναν πού το πάει, θα έδειχναν κατανόηση.

Ότι δεν θα τον διάβαζαν σερφάροντας στο διαδίκτυο κάθε τρεις και λίγο ή μάλλον ότι δεν θα σέρφαραν, διαβάζοντάς τον στη χάση και στη **φέξη**.

Τώρα ζητάς τον ουρανό με τ' άστρα

Ότι δεν θα 'ταν ο πασατέμπος τους για να περνάει η ώρα.

Ότι, εκτός και αν αλλιώς δεν άντεχαν, θα τον διάβαζαν όχι για να τους πάρει ο **ύπνος** ή μετά που φαγώθηκαν με τη γυναίκα τους, που έφαγαν του σκασμού, που έγιναν λιώμα, που διάβασαν Προυστ, που στρογγυλοκάθισαν στη λεκάνη της τουαλέτας, που άραξαν στην ξαπλώστρα της παραλίας.

Απ' αυτό το πλευρό να κοιμάσαι

Και άντε πες ότι το 'καναν, τουλάχιστον να το 'καναν όχι επιλεκτικά αλλά παντού ώστε μετά να βγάζουν τον μέσο όρο.

Θα το **'στελνε**, δεν γαμιέται.

Ξέχασες το κυριότερο: Θα το 'στελνε, δεν γαμιέται, κι ας μην άντεχε την ιδέα ούτε να τ' αποχωριστεί, τόσο κώλος και βρακί είχαν γίνει, ούτε να στρώσει κώλο για νέο μυθιστόρημα

Κεφάλαιο εικοστό δεύτερο

— Τελικά κ. Πανουργιά, αυτό που κάνετε είναι λογο-τεχνία;

— Πολύ φοβάμαι πως όχι. Γιατί, ούτε λόγο αρθρώνω, ούτε τέχνη ασκώ. Τώρα αν εκτός του ότι γράφω, συγγράφω κιάλας, μου είναι το ίδιο άγνωστο όπως του ηθοποιού αν, παίζοντας, ποιεί και ήθος. Τελικά κάτι που στη γλώσσα μας θεωρείται μοναδικό προσόν, εκεί που οι υπόλοιπες τη βγάζουν με μια λέξη, βλέπε literature, εμείς να κολλάμε δύο – μη αφήνοντας η μια την άλλη να αναπνεύσει – μας στήνει παγίδες. Πώς; Με το να μας βάζει να διατεινόμαστε κάτι που ποτέ δεν ισχυριστήκαμε.

— Ωραία, να το θέσω αλλιώς. Το *Για κοίτα* είναι άραγε μυθιστόρημα;

— Μυθιστόρημα, πάλι τα ίδια! Νισάφι πια. Μύθος και ιστορία μαζί, σχιζοφρενική απαίτηση.

— Αντι-μυθιστόρημα τότε;

— Ούτε κατά διάνοια εκτός κι αν εννοούμε πως έγραψα το αντι-βιβλίο όσων παράτησα, ως αναγνώστης, στη μέση. Μετα-μυθιστόρημα όμως σίγουρα. Το μυθιστόρημα, εννοείται, εντός εισαγωγικών.

— Μετα-μυθιστόρημα; Δηλαδή;

— Μα το λέει η ίδια η λέξη. Το μυθιστόρημα ενός μυθιστορήματος.

— Ουάου!

— Ουάου ή αμάν, θα κριθεί εν καιρώ.

— Μα ήδη κρίνεται. Εκδοθήκατε με την πρώτη. Σας εξέπληξε;

— Για να 'μαι ειλικρινής, το περίμενα. Κατέθεσα στον εκδότη μια προσφορά που, πολύ απλά, δεν είχε την πολυτέλεια ν' αρνηθεί, αφού εκτός του κειμένου περιείχε εγκιβωτισμένα και καμιά εικοσιπενταριά διηγήματα, δυο τρεις νουβέλες, δυο συνεντεύξεις, ένα κάρο αποφθέγματα, άπειρα χαϊκού σε συσκευασία του ενός. Του άσκησα, εν ολίγοις, τέτοιο στυγνό εκβιασμό, ώσπου, παραφράζοντας τον Βολταίρο, βροντοφώναξε: «Διαφωνώ με όσα γράφεις και πώς τα γράφεις αλλά και που τα γράφεις, θα υπερασπιστώ ωστόσο μέχρι θανάτου το δικαίωμά σου να διαβαστείς».

— Εγώ περισσότερο για χοντρό καμάκι το κόβω παρά στυγνό εκβιασμό.

— Σε ποιον; Στον εκδότη;

Μάλλον: Όχι μόνο..., αλλά σαρώσατε και τα ταμεία

Δεδομένου ότι το πόνημά σου έφαγε – ούτε καν μετά πολλών επαίνων – πόρτα από καμιά δεκαριά εκδοτικών οίκων μήπως, για πιο ρεαλιστικό, να το έκανες, στα πρότυπα της Αμάντα Χόκινγκ, να εκδίδεται ως ebook στο διαδίκτυο, ανέλπιστα να σαρώνει και να τον παρακαλάνε μετά γονατιστοί οι ίδιοι που τον απορρίψανε;

Ας βάλουμε, γιατί όχι, τίτλο σε κάθε κεφάλαιο. Π.χ. το 22ο θα είναι «Συνέντευξη Νο 1»

Και το 23ο «Συνέντευξη Νο 2»

Ρε συ μπας και το 'πε ο Μολιέρος;

— Μόνο στον εκδότη; Erga **omnes**. Δεν φιγουράρει κα-
νείς τυχαία στα ευπώλητα για δέκατη συνεχή βδο-
μάδα.

Έλα βγάλ' το, μπαγιάτεψε το αστέιο.
Μέχρι κι ο Κούλης το 'πε χτες στη Βουλή

— Εύστοχη παρατήρηση. Της κλείνω από τώρα θέση
στην προσεχή επανέκδοση. Με την άδειά σας βε-
βαίως.

— Ελεύθερα, τι λέτε! Παραφράζοντας με τη σειρά μου
έναν άλλο συγγραφέα, θα 'θελα τώρα να σας ρωτήσω
το εξής: Τελικά, κ. Πανουργιά, ο Αποστόλης του μυθι-
στορήματός σας είστε εσείς;

Βάλ' τη να απορεί που όλο διαλέγει γυναικεία
ονόματα από Λ. Και τον Μπάμπη να της εξηγεί
ότι του θυμίζει το Λ στήθη ερωτιάρικα και χείλη
φιλήδονα

— Όχι παραπάνω απ' ό,τι η μαντάμ Μποβαρύ είναι ο
Φλωμπέρ.

— Φτάνει πια αυτό με τη Μποβαρύ και τον Φλωμπέρ
που έχει καταντήσει σαν τη μαντλέν του Προυστ
— Μα αν πρόσεξες η δημοσιογράφος το ρωτάει όχι
εγώ, ο Μπάμπης ήθελα να πω

— Εγώ γιατί κόβω το κεφάλι μου ότι κάνετε αυτομυ-
θοπλασία;

— Ναι, όχι, docufiction. Ας σοβαρευτούμε. Αυτοβιο-
γραφικά στοιχεία στο βιβλίο μου μπορεί εδώ κι εκεί να
υπάρχουν, με τη διαφορά ότι θα μπορούσαν να είναι
και εκατομμυρίων άλλων συνανθρώπων μου. Όσα με
φωτογραφίζουν έχουν αντίθετα στον Αποστόλη αλύ-
πητα εξοβελιστεί.

— Φτάνει βέβαια να είναι μεσήλικας, με φαλακρίτσα
και, μολονότι αθλητικός τύπος, σχετική κοιλιά,

αθεράπευτος γυναικάς αν και γυναίκα δεν σταυρώνει ούτε στον ύπνο του και – παραθέτω – να «του τη βί-δωσε, από εκεί που οι εκθέσεις του μόλις και μετά βίας έπαιρναν τη βάση, ξαφνικά να βαλθεί να γράφει». Ποιον κοροϊδεύετε;

— Εσείς πλανάσθε πλάνην οικτράν νομίζοντάς με τόσο απλοϊκό όσο τον Αποστόλη. Και εν πάση περιπτώσει, τα τελευταία χρόνια, γράφει και η κουτσή Μαρία.

Αναρωτιέμαι ειλικρινά εάν και κατά πόσον το «κουτσή Μαρία» στέκει ακόμα εν έτει 2019

— Προς τι η ανωνυμία, τότε;

— Σας παραπέμπω, για να μην πολυλογούμε, στη σελίδα 153 του βιβλίου μου.

— Πάσο. Αν όχι roman à clef,²⁰ να υποθέσω τότε, μια και περιέχει, λέτε, καμιά εικοσιπενταριά διηγήματα, ότι πρόκειται ουσιαστικά για roman à tiroirs,²¹ όπως λένε οι Γάλλοι;

²⁰ Μυθιστόρημα με έντονο αυτοβιογραφικό χαρακτήρα όπου έχουν απλώς αλλάξει τα ονόματα

²¹ Μυθιστόρημα όπου παρεμβάλλονται και κεφάλαια που δεν έχουν άμεση σχέση με την κύρια πλοκή

— Να το υποθέσετε, εξ ου και το πώς θα διαβαστεί – is key, όπως λένε οι Άγγλοι.

— Ωραία. Πώς πρέπει λοιπόν να διαβαστεί; Ή μάλλον πώς θέλετε να σας διαβάζουν, κ. Πανουργιά;

— Το κ. Πανουργιά, γίνεται να το αφήσουμε λίγο κατά μέρος; Αρχίζει ξέρετε και μου τη δίνει στα νεύρα, όπως όταν μου παραχωρούν τη θέση στο τρόλεϊ. Διότι ούτε κύριος είμαι, ούτε Πανουργιάς. Τώρα, πώς θέλω να με διαβάζουν. Το μόνο που ζητώ είναι να μη με πηδάνε. Διότι σε μένα, φράσεις-μαρουλόφυλλα που μπαίνουν στο πιάτο μόνο για διακόσμηση και φράσεις-κυρίως πιάτο δεν υφίστανται. Όλες έχουν το ίδιο βάρος. Είναι ισόβαρο το κείμενό μου, το καταλαβαίνετε; Και θα πρόσθετα, ισότροπο, ισότοπο και ισόμορφο.

— Εσείς δεν πηδάτε;

— Βεβαίως αλλά μόνο φράσεις-δελτία καιρού ή τα λεγόμενα ψιλά γράμματα που κι ο ίδιος ο συγγραφέας τους δεν είναι δυνατόν να 'ταν τόσο αφελής ώστε να πιστεύει ότι θα διαβάζονταν.

— Σαφές, πάμε παρακάτω. Για κοίτα είναι ο τίτλος **του**.

+ αν και κατ' εμέ το Πάρ' τα θα ταίριαζε καλύτερα

Μπορείτε να μας το κάνετε πιο λιανά;

— Έχει τριπλή σημασία. Κατ' αρχάς τι είναι αυτό που μ' έκανε να το πω, αλλά και μια πρόσκληση στον αναγνώστη να του ρίξει κυριολεκτικά μια ματιά συν την ελπίδα ότι κάνοντάς το θα του αποσπάσει, μεταφορικά, και κανένα...

— Για κοίτα!

— Όχι απαραίτητα. Εκεί θα κολλήσουμε τώρα; Και το «Κοίτα να δεις!» δεν με χαλάει. Ή το «Αυτό είναι!». Δέκα τέτοια να αμολήσει, θα 'χει εκτελέσει την αποστολή του.

Βάλε και το «πες τα άνθρωπέ μου!»

— Το βιβλίο ή ο αναγνώστης;

— Και οι δυο. It takes two to tango.

— Ναι, αλλά πώς θα τ' αμολήσει τη στιγμή που ουσιαστικά δεν κομίζετε και τίποτε καινούργιο στα λογοτεχνικά δρώμενα;

Μα πως δεν κομίζεις; Μόνο και μόνο το κατόρθωμα να μη γράφεις για την κρίση βγάζοντας, στην πορεία, απ' τη μέση και καμιά δεκαριά νοματαίους, πού το πας;

— Μα ίσα ίσα που αν κόμιζα, θα 'ριχνε το πολύ μια ματιά στο καινούργιο και μετά δεν θα γύριζε πια να το κοιτάξει. Θα 'ταν σαν τα εκθέματα στο μουσείο που η αξία τους εξαντλείται στην καινοτομία τους.

Αν έχεις λίγη τσίπα παραδέξου από ποιον έκλεψες την ιδέα

— Η πρωτοτυπία σας σε τι έγκειται, παρ' όλα αυτά;

— Αν κάπου έγκειται είναι στην αποφυγή όσων, σε βιβλία άλλων, μου έβγαζαν ανέκαθεν σπυράκια.

— Όπως;

— Όσων σε κάνουν να σκέφτεσαι «ε, όχι ρε, αυτά ούτε στο σινεμά δεν γίνονται».

Δώσε παράδειγμα απ' το τελευταίο βιβλίο που διάβασες. Αυτό του νομπελίστα

— Άλλο;

— Να, ας πούμε, το ότι οι περισσότεροι συγγραφείς πρώτα καταστρώνουν τον καμβά και μετά αρχίζουν τα πηγαινέλα στα μέρη που προβλέπει, για ρεπεράζ. Λέει, ξέρω 'γω, για οίκο ανοχής; Πάνε σε οίκο ανοχής. Σε οίκο ευγηρίας; Σε οίκο ευγηρίας. Σε οίκο αξιολόγησης; Σε οίκο αξιολόγησης. Στον Λευκό Οίκο; Στον Λευκό Οίκο; Κάτι που και οικολογικό αποτύπωμα στο περιβάλλον αφήνει μη αμελητέο. Αλλά και την αίσθηση στον αναγνώστη, λόγω αναμασήματος γνωστών κλισέ, του déjà-lu και άρα του déjà-écrit.

Ε και σένα είναι déjà-noté

— Ενώ εσείς τι; Δεν το κουνάτε ρούπι; Ασχολείστε μόνο με τα του οίκου σας;

— Όχι, αλλά όπου κι αν πάω, στα πέριξ συνήθως, δεν το κάνω επί τούτω. Άπαξ όμως και πήγα, μαζεύω κι ως είναι και ρώγες.

— Κατάλαβα. Ό,τι σας κάνει να...

— Ακριβώς, χωρίς όμως να σκέφτομαι που θα το βάλω εκ των προτέρων. Πάω δηλαδή απ' τη ζωή στην πλοκή και όχι απ' την πλοκή στη ζωή.

— Παραδείγματα έχετε;

— Όταν στο ποδόσφαιρο, λόγου χάρη, ο σέντερ φορ σωριάζεται άθελά του στο χορτάρι έπειτ' από νόμιμο αλλά βίαιο μαρκάρισμα του αντιπάλου και τρώει κίτρινη κάρτα για θέατρο ή όταν στα γεμιστά, σου έχουν τελειώσει οι πιπεριές και οι ντομάτες και σου μένει ακόμα γέμιση ή όταν στα ζευγάρια ο ένας εκ των δυο ζητάει απ' τον άλλο ένα break για να το σκεφθεί καλύτερα ή για το τι λέει ένα συμβατικός παραγωγός για έναν βιολογικό ή ...

— Γίνετε αντιληπτός. Μια όμως και μιλάτε για πλοκή, η δικιά σας είναι υποτυπώδης, άνετα χωράει σε μισό χαϊκού.

— Να το δεχτώ αν με πλοκή εννοείτε να συμβαίνουν πράγματα και θάματα, σεισμοί και καταποντισμοί, κάτι δηλαδή που ως αναγνώστη ποτέ δεν με ενδιέφερε, οπότε γιατί να με τραβήξει ως συγγραφέα; Αν πλοκή είναι αλληλουχία γεγονότων, το θέμα άρα έγκειται στο τι εστί γεγονός. Για σας, ως δημοσιογράφο, αξίζει τον

+ τα φιστίκια Αιγίνης που δεν ανοίγουν και μένουν τελευταία στη σακούλα, ο Γάλλος που μαθαίνει ξένη γλώσσα και για να μην τονίζει όλες της τις λέξεις στη λήγουσα, τονίζει ακόμα και όσες την παίρνουν, στην προπαραλήγουσα, ο επιφυλακτικός στη θεωρία περί υπερθέρμανσης του πλανήτη επειδή κάνει το κρύο της αρκούδας

— Ε όχι και να μιμείσαι τον Πρετεντέρη
— Παρακάτω μιμούμαι τον Άδωνη, ο Πρετεντέρης σε πείραξε;

τιμητικό τίτλο «γεγονός» μόνο ό,τι είναι breaking news ενώ για μένα ό,τι είναι no-news.

— Τελικά όμως, γιατί να γράφει κανείς;

— Θα μιλήσω μόνο για τον εαυτό μου. Πρώτα πρώτα, καμιά ακατανίκητη ανάγκη να τα βγάλω έξω ντε και καλά και που αν δεν το κάνω θα σκάσω και κουραφέξαλα. Οπότε γράφω, πολύ απλά γιατί μ' αρέσει. Το ίδιο θα απαντούσα και στο γιατί παίζω, ξέρω 'γω, ξυλορακέτες στην παραλία.

— Ναι αλλά πώς ξέρεις ότι κάτι σου αρέσει πριν καν το δοκιμάσεις;

— Σωστό. Άρα το ερώτημα είναι γιατί να τ' αρχίσεις; Βασική προϋπόθεση προτού καταπιαστείς με κάτι καινούργιο είναι πρώτα πρώτα να βαρεθείς το παλιό. Έρχεται ας πούμε το πλήρωμα του χρόνου και κάποιος που δεν έχανε ούτε ματς απ' το Τσάμπιονς Λιγκ αρχίζει και του κάνει νερά. Από εκεί και πέρα όλα παίζονται. Δημιουργείται ένα κενό που απαιτεί να καλυφθεί άμεσα με κάτι άλλο, εν πολλοίς, τυχαίο. Που για να εδραιωθεί, όμως, δεν αρκεί απλώς το «ίδωμεν» αλλά το «για δεξ!».

+ γιατί ως γνωστόν η φύση μισεί το κενό

— Και στην περίπτωση σου το έναυσμα ήταν όντως το Τσάμπιονς Λιγκ; Καταλήξατε και εσείς στα γεράματα να αναρωτιέστε – όπως το 99,99 % περίπου των γυναικών – ποιος ο λόγος είκοσι δύο μαντράχαλοι να τρέχουν πίσω από μια μπάλα;

— Εν μέρει ναι. Αλλά όχι μόνο. Εγώ αν κάπου κατέληξα στα γεράματα να αναρωτιέμαι ήταν ποιος ο λόγος να τρέχω όπως το 99,99 % των αντρών μονίμως πίσω από μια γυναίκα.

Για ψάξε τι λέει για το θέμα η Eurostat

— Και το γράψιμο πού κολλάει;

— Αντί να τρέχω από πίσω τους άρχισα να γράφω για όσους, μεταξύ των οποίων κι εγώ, μια ζωή αυτό έκαναν.

— Άλλοι λόγοι δεν συντρέχουν;

— Να, εδώ και κάτι χρόνια είμαι με το μάτι γαρίδα απ' τα άγρια χαράματα. Η ηλικία βλέπετε. Οπότε έχω χρόνο με τη σέσουλα. Η μοναξιά απ' την άλλη, θες δεν θες, σε βάζει να σκέφτεσαι χωρίς σταματημό. Επίσης, μικρό στο προαύλιο δεν με παίζανε, ενώ έφηβος στα πάρτι ήμουν απ' εκείνους που όταν οι άλλοι χορεύουν, κάθονται στον καναπέ και τι κάνουν, τους περιεργάζονται. Μοιραία μου αναπτύχθηκε η παρατηρητικότητα

Ενδέχεται να ισχύει το αντίθετο, να ξυπνάς δηλαδή με τα κοκόρια επειδή ακριβώς γράφεις

— Λες και οι ζευγαρωμένοι δεν σκέφτονται
— Σκέφτονται αλλά κυρίως πρακτικής υφής ζητήματα

– με τάσεις θαψίματος βέβαια – του ακοινώνητου. Άσε που ποτέ δεν ήμουν ετοιμόλογος. Τα βásiμα επιχειρήματα τα βρίσκω μόνο κατόπιν εορτής. Φανταστείτε να ήμουν και συνήγορος υπεράσπισης. Απ’ την άλλη, όποτε μιλάω πολύ, το σκυλομετανιώνω. Λέω από μέσα μου: «Τι μαλακίες ξεφούρνισες πάλι;» Ενώ όταν γράφω, σκέφτομαι πολύ τι θα πω μια και, ως γνωστόν, *scripta manent*. Τούτου λεχθέντος τίποτε σ’ εμένα δεν έδειχνε ότι κάποτε θα έγραφα.

Βάλ’ τη να ρωτάει αν το γράψιμο το ‘χε απωθημένο. Και τον Μπάμπη να απαντά ότι και να το ‘χε πού να το ξέρει αφού, αν κάτι απωθείται, εξ ορισμού καταχωνιάζεται στο ασυνείδητο

— Τελευταία βάλλεστε πανταχόθεν. Απ’ τους κριτικούς κατ’ αρχάς που για το βιβλίο σας, αν και μπεστ σέλερ, δεν είπαν κουβέντα. Κανονικό θάψιμο δηλαδή. Γιατί – σε αντίθεση με την κριτική κινηματογράφου που έργο για έργο ασχολίαστο δεν αφήνει – χειρότερο θάψιμο απ’ το φτύσιμο στην κριτική βιβλίου, δεν υπάρχει. Από γνωστό γλωσσαμύντορα στη συνέχεια που κυκλοφόρησε κατάλογο με σολοικισμούς και μαργαριτάρια σας. Αντίστοιχο κατάλογο, αλλά με σεξιστικά δήθεν υπονοούμενά σας, διαρρέει και φεμινιστική οργάνωση. Τι απαντάτε;

– Διαρρέει; Μα δεν είναι μεταβατικό. Όπως και το κυκλοφόρησε, πιο πάνω
– Η δημοσιογράφος το λέει, όχι ο Πανουργιάς

— Για να τα πάρουμε με τη σειρά. Ως προς την κριτική πρώτα πρώτα. Υποψιάζομαι ότι θα νιώθει άβολα με έναν παρείσακτο που ξαφνικά έγινε συγγραφέας.

– Αυτό θυμίζει Άδωνη
– Ε και;

Φοβάται λοιπόν μην την πατήσει με βιβλίο που το μεν κοινό αγκάλιασε, οι δε διανοούμενοι διαβάζουν στη ζούλα αλλά ντρέπονται να το πουν παραέξω. Για τη γλώσσα τι να πω; Αισθάνομαι την αδικία να με πνίγει. Σαν τον οδηγό που σπασαρχίδας διαβάτης εγκαλεί επειδή παρκάρει παράνομα. Αντί να δέρνει το σαμάρι ο κ. Μπαμπινιώτης, γιατί περί εκείνου φυσικά πρόκειται, καλά θα κάνει να τα βάλει με τον γάιδαρο.

— Ποιος είναι ο γάιδαρος;

— Η γλώσσα **μας**, ποιος, εγώ;

— Τι έχει η γλώσσα μας;

— Είναι άκρως προβληματική. Από πού να αρχίσω και πού να τελειώσω. Στα συνηρημένα ρήματα γίνεται της τρελής, στ' αποθετικά της κακομοίρας, στις χρονικές αυξήσεις της Πόπης, στον παρατατικό μέσης φωνής της πουτάνας, οι μετοχές λάμπουν διά της απουσίας τους, το που είναι πανταχού παρόν, ενώ θέμα «πιστεύω» κατάντησε η γενική ενικού συμφωνόληκτων σιγμόληκτων. Κανενός τ' αυτί όμως δεν ιδρώνει, με αποτέλεσμα όποτε δεν μας βολεύει η δημοτική να το γυρνάμε στην καθαρεύουσα. Και τανάπαλιν. Έτσι όμως δεν γίνεται **δουλειά**.

Πας καλά, ρε βούρλο; Τα βάζεις με τη γλώσσα μας; Ξεχνάς το αίμα που έχει χυθεί για πάρτη της;

— Τι θέλεις, επιτέλους, επιστροφή στην καθαρεύουσα;
— Μακάρι να 'ξερα τι θέλω

— Πήρατε φόρα βλέπω, θα άγγιξα μάλλον μια ευαίσθητη χορδή σας. Οι φεμινίστριες τουλάχιστον δεν έχουν δίκιο; Δεν υφέρπει στο έργο σας και ένας λανθάνων μισογυνισμός; Εν τάχει όμως γιατί με ειδοποιούν απ' το στούντιο ότι πρέπει να πάμε σε διαφημίσεις.

— Κατ' αρχάς κι εγώ φεμινιστής είμαι, με την έννοια ότι τάσσομαι υπέρ της πλήρους ισότητας των δυο φύλων. Στα πάντα. Άρα και στο δικαίωμα για σαρκασμό του ενός απ' το άλλο. Ο σαρκασμός εξάλλου είναι και το άλας της λογοτεχνίας. Αποκεί και πέρα όμως, αν στο βιβλίο μου κάνω ένα φύλο τ' αλατιού, αυτό κατά βάθος δεν είναι το ασθενές. Και...

Εδώ μας τα χαλάς. Ασθενές; Από πού και ως πού;

— Δεν έχουμε άλλο χρόνο, κ. Πανουργιά, βάλτε άνω τελεία, θα τα πούμε ελπίζω σε μια προσεχή ευκαιρία. Αγαπητές φίλες και φίλοι, φιλοξενήσαμε σήμερα τον αμφιλεγόμενο συγγραφέα Σίμο Πανουργιά που με το βιβλίο του *Για κοίτα έγινε*, ας μου επιτραπεί το φτηνό λογοπαίγνιο, το «έλα να δεις». Θα είμαστε μαζί την επόμενη εβδομάδα, ίδια μέρα και ώρα, μ' έναν επίσης εκλεκτό καλεσμένο που δεν συνηθίζει να χαϊδεύει αυτιά. Γιατί αυτό είναι και το μότο της εκπομπής μας, μην το ξεχνάτε. Στο επανακούειν λοιπόν.

+ υπό ιδιόμορφες συνθήκες, είν' αλήθεια, λόγω επιμονής του συνομιλητή μας στην ανωνυμία
— Ράδιο είναι, κοιμάσαι όρθιος

Κεφάλαιο εικοστό τρίτο

— Κάκιστη μετάφραση, δεν νομίζετε; τη ρώτησε δείχνοντάς της την κολλημένη στην πλάτη της εμπρόσθιας θέσης ετικέτα με την αναγραφή «προσδεθείτε εφόσον κάθεστε» και «fasten seat belt while seated». Δεν είχε καλά καλά ολοκληρώσει τη φράση του όταν ο σκοπός γνωστού λαϊκού τραγουδιού ακούστηκε ξαφνικά μέσα απ' την τσάντα της Λέλας – όπως θα μάθαινε στην πορεία ότι την έλεγαν – που βάλθηκε έπειτ' από σχετική αμφιταλάντευση να την ψαχουλεύει. Το κινητό όμως, – διότι τι άλλο θα μπορούσε να είναι; –, λες και έπαιζε κρυφτό, ξεγλιστρούσε συνέχεια απ' τα δάχτυλά της που, ψηλαφίζοντας στα τυφλά τα περιεχόμενα της τσάντας, έπεφταν πρώτα σε εκείνα που, όποτε αντιθέτως χρειαζόταν, έβρισκαν τελευταία. Εξαιτίας αυτού την είχε πιάσει τέτοιο αμόκ που, μόνο αν απέδιδε δόλο σε κάθε αντικείμενο ξεχωριστά και σκευωρία ή συνωμοσία σε όλα μαζί, δικαιολογούταν ορθολογικά. Πρόδιδε αν μη τι άλλο έναν άνθρωπο που την παραμικρή αναποδιά την εκλάμβανε ως ακόμα ένα χτύπημα της αδυσώπητης μοίρας. Το μόνο σίγουρο μες στην αναμπουμπούλα ήταν ότι η ερώτησή

+ έναν άνθρωπο μάλλον που τον νόμο του Μέρφι κατέληξε να τον θεωρεί όντως νόμο μόνο που αδυνατούσε να τον εξηγήσει κι αυτό την έκανε Τούρκο

του είχε καταχωρηθεί στα εξερχόμενά του. Στα εισερχόμενά της, όχι απαραίτητα. Πόσο μάλλον και το αν είχε κατανοηθεί. Διότι απ' τις μακριές γάμπες – σαν κι αυτές που παλιά στα ροζ μυθιστορήματα περιγράφονταν κλασικά ως ατέλειωτες ή σπανιότερα και χυτές – και κυρίως τα τροφαντά **οπίσθιά** της όπου **κατέληγαν**, να κρίνει από πού βαστούσε νωρίτερα δεν **μπόρεσε**. Ήδη απ' την αίθουσα αναμονής, όταν την εντόπισε ανάμεσα στο πλήθος των επιβατών που περίμεναν στην ουρά μπροστά στην πύλη, είχε καρφωθεί πάνω τους. Με το να περιεργάζεται τη θωπευτική για τα μάτια συμμετρία τους, περισσότερο ευχαρίστηση παρά ηδονή αντλούσε, ήταν ευχαρίστηση αισθητική, δηλαδή εκείνη του επισκέπτη μουσείου μπροστά σε έργο τέχνης, παρά του λιμασμένου ματάκια (επ' ουδενί άλλωστε αποτελούσε το συγκεκριμένο μέρος της γυναικείας ανατομίας αντικείμενο των σεξουαλικών του **φαντασιώσεων**). Κάθε φορά, δε, που χάνονταν απ' το οπτικό του πεδίο, είτε γιατί τα έκρυβε κάποιος περαστικός είτε γιατί ο ίδιος απέστρεφε, για λόγους ευπρέπειας, το βλέμμα του, τον διαπερνούσε ένας πόνος χαρακτηριστικός του στερητικού συνδρόμου, έτσι που με την πρώτη ευκαιρία το επανέφερε πάνω τους. Να κάνει αλλιώς δεν το άντεχε.

– Αμάν πια με τα οπίσθια
– Γιατί τι έχουν τα οπίσθια; Στο πηγάδι κατούρησαν; Άσε που έχουν σχέση με την υπόθεση

Τώρα για το αν τα οπίσθια καταλήγουν στα πόδια ή τα πόδια στα οπίσθια είναι ένα θέμα για το οποίο η επιστήμη σηκώνει τα χέρια

– Σαν να υπονοείς ότι με βάση τη λεκάνη κάποιος μπορείς να αποφανθείς και για την καταγωγή της
– Αν όχι σε επίπεδο χώρας, γεωγραφικής λεκάνης ναι

+ πολλώ δε μάλλον πρακτικών

Λίγα λεπτά πριν είχαν καταλάβει τη διπλανή του μεσαία θέση και κατά λάθος στρογγυλοκαθίσει στο ένα απ' τα δυο λουριά της ζώνης ασφαλείας του, πράγμα που ο Μπάμπης αντιλήφθηκε όταν επιχείρησε ανεπιτυχώς να προσδεθεί. Ήταν το πρώτο του μέλημα κάθε φορά που επιβιβαζόταν σε αεροπλάνο από τότε που ο αναπληρωτής-υπουργός Εξωτερικών έχασε τη ζωή του στο γνωστό ατύχημα με το πρωθυπουργικό Φάλκον, ακριβώς επειδή είχε αμελήσει να το πράξει.

Απόδειξη του ότι οι νευρικές απολήξεις των γλουτιαίων μυών της είχαν καταγράψει τις ανεπαίσθητες κινήσεις του να αποσπάσει το λουρί και ενημερώσει σχετικά το κέντρο επιχειρήσεων του εγκεφάλου της, ήταν ότι, ανασηκώνοντας το δεξί της κωλομέρι, το απελευθέρωσε με τη μία, όχι προτού γυρίσει απολογητικά και τον κοιτάξει. Η πρωτοβάθμια ληφθείσα απόφαση να της πιάσει κουβέντα τελεσιδίκησε όταν αυτό που τόση ώρα κρυφά ευχόταν, σχεδόν προσευχόταν, να αρθεί δηλαδή το πρόσωπό της, που μόνο στα κλεφτά είχε προλάβει μέχρι τούδε να δει, στο ύψος των προσδοκιών που η θέα του πισινού της είχε θρέψει, ευοδώθηκε. Δευτερόλεπτα μετά, έβγαινε απ' τα χείλη του η πρώτη φράση που του 'ρθε στο μυαλό. Πήρε,

– Δεν πιστεύω να σε ενοχλεί και το κωλομέρι;
– Συνηθισμένα τα βουνά στα χιόνια

Ιδέα: περίτρανη απόδειξη του ότι ήταν απ' τους επιβάτες τους πεπειραμένους που για να πετάξουν με αεροπλάνο δεν περίμεναν την επέλευση των εταιρειών low-cost

Ή μάλλον το απευχόταν. Γιατί άλλη δουλειά σ' αυτή τη φάση δεν έχει, απ' το να την πέφτει σε άγνωστες, όσο μανούλια κι αν είναι

σύμφωνα με τους κανόνες του είδους, τη μορφή ερώτησης που παροτρύνει, σχεδόν εξαναγκάζει, την αποδέκτριά της να τοποθετηθεί αλλά και τον αποστολέα της να δευτερολογήσει. Εκεί όμως που τους ποδοπατούσε ήταν ότι, σε αντίθεση με το αρχετυπικό παράδειγμα του τύπου που στην πλατεία με το ρολόι ρωτάει την ώρα απ' την περαστική, το ενδιαφέρον του για την απάντησή της ήταν γνήσιο.

Αν και πολλά θα μπορούσε κανείς να πει για το «προσδεθείτε» και το «εφόσον», ακόμα περισσότερα για τη, με το ζόρι, συγκατοίκηση τόσο μεταξύ τους όσο και με το κομψό και απέριττο και άψογο «fasten seat belts while seated», ήταν το «κάθεστε» της ετικέτας που του 'χε καθίσει στο στομάχι απ' την πρώτη στιγμή που την παρατήρησε, κάπου στη δεκαετία του '80, στ' αεροπλάνα της Ολυμπιακής. Το πρόβλημα εντοπιζόταν στην αμφισημία του ίδιου του ρήματος γιατί σήμαινε και τη στιγμιαία πράξη όπου ο τελών σε όρθια θέση, επιθέτει, λυγίζοντας τα κάτω άκρα, την έδρα του σε κάθισμα και τη λίγο πολύ διαρκή και μόνιμη που δεν μπορεί να λάβει χώρα προτού συντελεσθεί η πρώτη, έτσι που οι δύο έννοιές του βρίσκονταν σε σχέση ανάδρασης, η μια αποτελώντας ταυτόχρονα αίτιο και

αιτιατό της άλλης. Αμφισημία που για να αρθεί, θα αρκούσε ίσως μια μετοχή αλλά τόσο το «καθισμένος» όσο και το «καθήμενος» εξόφθαλμα αδυνατούσαν να παίξουν τον ρόλο αυτό όντας εκτός πολιτικής της εταιρείας στο γλωσσικό. Η λύση, απ' την άλλη, να παραλειφθεί το «κάθεστε» που έτσι άφηνε ξεκρέμαστο το «προσδεθείτε» στο οποίο δεν θα έμενε πια άλλο αποκούμπι παρά να συνδεθεί με το άναμμα της ομώνυμης φωτεινής ένδειξης, άνοιγε το κουτί της Πανδώρας. Και το άνοιγε γιατί, αν ένα δίδαγμα έπρεπε να αντληθεί απ' το τραγικό ατύχημα με τον υπουργό, ήταν το να παραμένουν οι επιβάτες προσδεδεμένοι καθ' όλη τη διάρκεια της πτήσης ακόμα και όταν δεν τους το υποδείκνυαν τα σχετικά φωτάκια.

«Απολαύστε την πτήση σας», προέτρεπε εν τω μεταξύ τους επιβάτες ο κυβερνήτης του αεροσκάφους ολοκληρώνοντας την καθιερωμένη του ενημέρωση πριν την απογείωση. Άδικα, σε ό,τι τον αφορούσε, γιατί στα επόμενα σαράντα πέντε λεπτά πτήσης, άντε μία ώρα αν υπολόγιζε την τροχοδρόμηση, την απογείωση και την προσγείωση, ακόμα παραπάνω αν πρόσθετε και την αναμονή αποσκευών στον κυλιόμενο ιμάντα, ήταν καταδικασμένος αντί, όπως σχεδίαζε, να βυθιστεί στην

+ παρεμπιπτόντως και το προσδεθείτε έπασχε αλλά σε μικρότερο βαθμό απ' το ίδιο κουσούρι

+ υπό τον όρο φυσικά να του βρισκόταν κατάλληλος αντικαταστάτης, όμως τόσο το αφή όσο και το ανάφλεξη κόβονταν μετεξεταστέα και απέμενε πια το στομφώδες ενεργοποίηση

ανάγνωση του βιβλίου του Β. Βασιλικού *Τα καμάκια* που αποβραδís είχε τοποθετήσει στο σακίδió του, να κάνει καμάκι στην άγνωστη συνεπιβάτισσά του. Είχε όμως την πολυτέλεια άλλης επιλογής όταν σ' όλη του τη μακρόχρονη καριέρα αεροπορικού επιβάτη ποτέ δεν είχε κάτσει δίπλα του τέτοιο, μπουκιά και συχώριο, πλάσμα; Συνήθως του λάχαιναν τίποτα κυράτσες, φλύαρα γραΐδια, ξανθιά **τσόκαρα**, μητέρες με το κλαψιάρικο κουτσούβελό τους, παθιάρικα ζευγαράκια, αδιάφορες νοικοκυρές, υστερικές γεροντοκόρες που τον έκαναν να διαολίζει τη μοίρα του και να αναρωτιέται με λύσσα (την ίδια με της Λέλας όταν, νωρίτερα, έψαχνε το κινητό) ενώ δεν το συνήθιζε, μήπως τελικά υπάρχει κάποια ανώτερη δύναμη που να επιδιώκει να του τη σπάσει. Γιατί άραγε; Μήπως επειδή, ενάντια σε θεούς και δαίμονες, παρέμενε πιστός σ' έναν αναχρονιστικό πλέον και ενίοτε μεταλλασσόμενο σε αθεϊσμό **αγνωστικισμό**; Αλλιώς, με τον νόμο των πιθανοτήτων, τέτοια γκαντεμιά δεν εξηγούταν με τίποτε.

Ψάξε επειγόντως στο *Αντιλεξικό Βοσταντζόγλου* για εναλλακτική

Αντίστρεψέ το για πιο πειστικό

Το κουδούνισμα σταμάτησε ακριβώς τη στιγμή που εκείνη αναποδογύριζε την τσάντα στο ήδη απασφαλισμένο τραπεζάκι με αποτέλεσμα ό,τι περιείχε να σωριαστεί πάνω του. Και περιείχε κλειδιά, βούρτσα

μαλλιών, καλλυντικά, τ' απαραίτητα εν πάση περιπτώσει αντικείμενα που μια γυναικεία τσάντα αναμένεται να περιέχει, το σκανταλιάρικο κινητό και το βιβλίο του που αμέσως αναγνώρισε απ' το εξώφυλλο. Αντικρίζοντάς το, το μόριό του που μέχρι τούδε είχε παραμείνει αμέτοχο ξύπνησε σαν τον κροταλία μετά τη χειμερία νάρκη. Έκρινε εντελώς αυθαίρετα, φαίνεται, ότι το απρόσμενο αυτό γεγονός τού άνοιγε νέες προοπτικές. Ήταν πάντως η πρώτη φορά στη ζωή του που συναντούσε αλλά και που θα συνταξίδευε με αναγνώστρια (αλλά και αναγνώστη γενικά) των βιβλίων του. Και τι αναγνώστρια· κι εννοούσε όχι τόσο το παρουσιαστικό της όσο τον τρόπο που καταβρόχθιζε το βιβλίο του. Το ότι είχε φτάσει σχεδόν στη μέση του δεν είχε ανάγκη τον σελιδοδείκτη για να το διαπιστώσει, αφού οι καταλαιπωρημένες, ήδη διαβασμένες σελίδες και οι κολλαριστές αδιάβαστες σχημάτιζαν δύο ξεχωριστές οντότητες εκ των οποίων η πρώτη, αδηφάγα και επιθετική, εξαπλωνόταν με αλυτρωτικές διαθέσεις εις βάρος της άβουλης, ηττοπαθούς και φθίνουσας δεύτερης. Ήταν φανερό ότι κάθε βιβλίο που τύχαινε να διαβάσει το κουβαλούσε μαζί της παντού και πάντα προκειμένου όποτε της δινόταν ευκαιρία, – στην ουρά της τράπεζας; στο λεωφορείο; στο μετρό; στην αίθουσα

- Κι άλλο κλισέ
- Αν θες να ξέρεις χειρότερο κλισέ απ' το αντικλισέ στη λογοτεχνία πλέον δεν υφίσταται

- Κάτι έλεγες για συμπτώσεις που ούτε στο σινεμά δεν συμβαίνουν
- Το κάνω για να μην με πρήξουν ότι πάσχω από πλοκή

+ και σ' αυτό του 'μιαζε

αναμονής του οδοντογιατρού; στην τουαλέτα; –, να το προχωρήσει δυο τρεις σελίδες αντί να χάνει την ώρα της ξεφυλλίζοντας τα ίδια και τα ίδια χαζοπεριοδικά. Και το γεγονός ότι μέσα απ' τα πάμπολλα βιβλία που χωρίς αμφιβολία διέθετε, είχε διαλέξει το δικό του για μια τόσο ιδιόμορφη, λόγω συνθηκών ανάγνωσης και έλλειψης εναλλακτικών, περίπτωση όπως η αεροπορική πτήση, κάτι σήμαινε. Τι όμως; Φοβόταν μην την πατήσει με τίποτε, επιπέδου μεν αλλά βαρύ και ασήκωτο και άρα είχε καταλήξει σε κάτι ανάλαφρο αλλά της σειράς, απλώς για να περάσει η ώρα, ή ήταν απ' τους αναγνώστες τους ασυμβίβαστους που δεν κάνουν σκόντο στην ποιότητα ούτε καν στο αεροπλάνο και άρα στο μυθιστόρημά του είχε επιτέλους βρει εκείνο που και αξιώσεων ήταν μα και στο ίδιο τ' αεροπλάνο διαβαζόταν παραπάνω από ευχάριστα; Πόσο ευχόταν, σχεδόν προσευχόταν να είναι το δεύτερο!

+ για να μην πούμε στην τουαλέτα

Η Λέλα αφού τσέκαρε ποιος την έπαιρνε τόση ώρα, τον καλούσε τώρα με τη σειρά της. «Έλα, πού είσαι;» ήταν τα πρώτα της λόγια. Παρά τα φαινόμενα ήταν μεστά σε περιεχόμενο. Γιατί πέραν της χροιάς της φωνής της, της γλώσσας επικοινωνίας, του βαθμού γνώσης της, του δόκιμου της προφοράς της και άρα της

πιθανής εθνοτικής καταγωγής της, μαρτυρούσαν επίσης την ύπαρξη προσώπου αγνώστου φύλου και λοιπών στοιχείων, του οποίου τις γεωγραφικές συντεταγμένες επιθυμούσε **διακαώς** να μάθει. Το ίδιο κι εκείνο αν έκρινε απ' την απάντησή της. Ήταν απόλυτα ειλικρινής, αποτύπωνε όσο πιο πιστά γινόταν και χωρίς φτιασίδα, την πραγματικότητα. Ναι, βρισκόταν ήδη στο αεροπλάνο, δυστυχώς η άφιξη στη Ρόδο προβλεπόταν με σχετική καθυστέρηση λόγω no-show, έτσι το χαρακτήρισε, επιβάτη, και συνεπακόλουθου ελέγχου των αποσκευών κάτι που άφησε ασχολίαστο· θεώρησε, βλέπετε, δεδομένο – και ορθά – ότι οι εξηγήσεις ήταν περιττές σε μια εποχή που η αντιτρομοκρατική υστέρια είχε φτάσει σε άνευ προηγουμένου επίπεδα. Το τελικό «κι εγώ», τελικό γιατί η αεροσυνοδός είχε αρχίσει τη γύρα για να επαναφέρει στην τάξη τους απείθαρχους επιβάτες που είχαν αγνοήσει την εντολή της να απενεργοποιήσουν «τώρα» κάθε ηλεκτρονική συσκευή, παρόλο που δεν της βγήκε και τόσο **εγκάρδιο** τον προβληματίσε. Όστε εκτός του ρήματος συμεριζόταν με τον συνομιλητή της και το ίδιο αντικείμενο; Το ίδιο αντικείμενο; Το ξανασκέφτηκε. Μόνο αν αναφερόταν σε κάτι τρίτο. Να την παίρνει όμως τέτοια ώρα για να της δηλώσει πως τρελαίνεται π.χ. για

– Ε όχι και διακαώς
– Τότε τι το ρωτάει πρώτο πρώτο;

Ιδέα: όπου ολοένα και παρεμβαλλόταν το «μ' ακούς;» οφειλόμενο στο ότι, μαθημένη η Λέλα να διακόπτεται και να διακόπτει, αντιμετώπιζε με έναν όλο αυτιά συνομιλητή που την κακή αυτή συνήθεια μάλλον απεχθανόταν, απέδιδε την άκρα σιωπή του σε πρόβλημα της γραμμής

+ περισσότερο έφερνε προς το «ξεφορτώματα»

μελιτζάνες παπουτσάκια αλλά και να βολιδοσκοπήσει τις δικές της ορέξεις, δεν φάνταζε και τόσο πιθανό. Οπότε, έκοβε το κεφάλι του ότι το «κι εγώ» ήταν η κλασική, σχεδόν με το στανιό απάντηση, όταν ο άλλος του ζευγαριού σου πετάει την πιο ακατάλληλη στιγμή το «σ' αγαπώ». Σημείωσε τη σκηνή στο μπλοκάκι του με σκοπό να την αξιοποιήσει στην πρώτη ευκαιρία.

+ όπως όταν σε σπíti η οικοδέσποινα (ή ο οικοδεσπότης) ρωτάει τους επισκέπτες αν τους άρεσε το γλυκό

Η Λέλα, είχε, εν τω μεταξύ, μηχανικά χώσει το κινητό στην τσάντα μη προνοώντας πάλι να καταγράψει νοητά πού ακριβώς. Την απάντησή της, που την προέβλεπε μάλλον απαξιωτική αλλά και απορριπτική των αιτιάσεών του, την περίμενε πια από στιγμή σε στιγμή.

+ κάτι του στυλ «Γιατί καλέ, τι έχει το “προσδεθείτε εφόσον κάθεστε”; Μια χαρά είναι!»

Τίποτε όμως δεν έδειχνε ότι ετοιμαζόταν να του τη δώσει. Άνοιξε, αντίθετα, το βιβλίο του και άρχισε να το διαβάζει. Η σκασίλα της τόσο για την επίδειξη των μέτρων ασφαλείας όσο και τις καραμέλες που εν τω μεταξύ μοιράζονταν, τα μάτια της που παιχνιδίζαν, τα χείλη της που τρεμόπαιζαν, οι φράσεις του που κάθε τρεις και λίγο, με μολύβι υπογράμμιζε, έδειχναν, αν μη τι άλλο, ότι το απολάμβανε.

— Λέει τίποτε ο Πανουργιάς; ρώτησε ο Μπάμπης με μια αγωνία στη φωνή που ωστόσο μόνο ένα υποψιασμένο αυτί μπορούσε να πιάσει, διαφορετικά την ερμήνευε ως

το γνωστό τρακ που συνοδεύει τέτοιου είδους κινήσεις, όταν μάλιστα η πρώτη τους είχε προσκρούσει σε ένα τείχος σιωπής, ηθελημένης ή αθέλητης.

Η απάντησή της ήταν τόσο χειμαρρώδης όσο και αστραπιαία, λες και δεν περίμενε τίποτε άλλο, παρά έναν, όλο αυτιά, συνεπιβάτη για να του εκφράσει όσα την πίεζαν να βγουν προς τα έξω, απόδειξη ότι ποσώς έδειξε να αιφνιδιάζεται:

— Αν λέει, λέει; Όσο κι αν στην αρχή δεν σου γεμίζει το μάτι. Άντε πάλι, μια απ' τα ίδια, λες από μέσα σου. Μετά όμως, κάθε σελίδα του είναι καλύτερη απ' την προηγούμενη. Σαν κυριολεκτικά να μαθαίνει γράφοντας και να γράφει μαθαίνοντας. Είναι κα- τα- πλη-κτι-κό! Τον έχω κυριολεκτικά ρουφήξει, πρόσθεσε αν και δεν μπορεί να αγνοούσε, εκτός κι αν ήταν ούφο, τι συνειρμούς ξεσήκωνε το συγκεκριμένο ρήμα σε ένα αντρικό, και όχι μόνο, μυαλό. Καλά, είναι άπαιχτος. Έχει κάνει σμπάραλια όλους τους λογοτεχνικούς κανόνες και δόγματα, γι' αυτό μ' αρέσει. Τέτοια φρεσκάδα καιρό είχα να δω στη λογοτεχνία και, πιστέψτε με, είμαι έμπειρη αναγνώστρια. Άφοβα θα τον χαρακτήριζα ως ένα αινιγματικό ULO.

— ULO;

— Ποιος λέει «το βιβλίο αυτό το έχω κυριολεκτικά ρουφήξει» μωρέ;
— Κάτσε να το γκουγκλάρω να δούμε

— Εδώ κυριολεκτικά υπερέβη τα εσκαμμένα;
— Γιατί καλέ, τι έχει η φράση;

— Unidentified literary object.

— Μήπως και unclassified και unclassifiable;

— Αταυτοποίητος, αταξινομήτος και μη ταξινομήσιμος, όλα μαζί. Καλά καλά ούτε κι ο ίδιος δεν θα ξέρει σε ποιο ρεύμα ανήκει κι αν τέτοιο ρεύμα έχει υπάρξει.

— Ξεχάσαμε και το uncircumventable.

— Μη παρακάμψιμος; Καλά, εννοείται. Αποτελεί ζωντανό παράδειγμα του πόσο δημιουργικά μπορεί να γράφει κάποιος που ποτέ δεν πάτησε σε εργαστήρια δημιουργικής γραφής αλλά ούτε και σύχνασε σε λογοτεχνικούς κύκλους και σινάφια.

— Ακριβώς. Σαν τον ποδοσφαιριστή που έμαθε μπάλα στις αλάνες.

— Τον έχετε διαβάσει, βλέπω.

— Ούτε μια, ούτε δυο.

— Λοιπόν;

— Εντάξει, δεν είναι και για πέταμα. Διατηρώ ωστόσο τις επιφυλάξεις μου. Πάσχει απ' το γνωστό σύνδρομο του πρωτοεμφανιζόμενου συγγραφέα. Προσπαθεί να τα πει όλα απ' το πρώτο του κιόλας βιβλίο, πράγμα που όσο να 'ναι κουράζει. Όπως και η τάση του να

Πολύς λιβανωτός πέφτει.
Κόψε κάτι γιατί παραπέμπει σε Β. Κορέα

Χιλοειπωμένο και το κυριότερο άδικο
για τον Πανουργιά που έχει κι άλλα βέλη
στη φαρέτρα του

ξεβρακώνεται – ούτε ηθοποιός στο ντεμπούτο της να 'τανε – μπροστά στον αναγνώστη ενώ δεν του το ζητάει καν όπως αυτηνής ο σκηνοθέτης.

Αντιφάσκει με τις δηλώσεις του περί πόθεν έσχες αφού μέχρι τώρα έλεγε ότι δεν το κάνει

— Εμένα πάλι μου θυμίζει ταβερνιάρη της γειτονιάς που οι μερίδες του είναι τόσο γενναιόδωρες για τα λεφτά τους ώστε πάντα κάτι να μένει στο πιάτο και που για να μην πεταχτεί, του ζητάω να το βάλει σε **κεσεδάκι**. Συγκρίνω το βιβλίο του με το λεξικό – και είμαι μεταφράστρια – που πάντα ονειρευόμουν. Που θα περιέχει τις άγνωστες λέξεις που ψάχνεις να βρεις και σχεδόν ποτέ δεν βρίσκεις, ενώ τις πασίγνωστες όσο και περιττές θα τις έχει επίτηδες αφαιρέσει για να μην πιάνουν τόπο.

«κι εμένα μου θυμίζει μάγιστρα που ακόμα και τα τσόφλια τ' αξιοποιεί» βάλ' τον να λέει

— Πώς το καταφέρνει;

— Παρουσιάζοντάς μας έναν απολογισμό, ένα ημερολόγιο όσων σημείωσε σε μπλοκάκι απ' τη ζωή που έζησε και κυριολεκτώ. Το νόστιμο είναι πως ό,τι τον ξάφνιασε ξαφνιάζει κι εμένα, με αποτέλεσμα να έχω καταμαυρίσει το βιβλίο του με υπογραμμίσεις. Ως προς τον μέσο όρο τους μάλιστα ανά σελίδα, καταλαμβάνει, μακράν, την πρώτη θέση ανάμεσα στους συγγραφείς που έχω διαβάσει.

— Αυτό είναι όλο;

— Είναι και ο τρόπος του σε κάθε φαινόμενο να καταπιάνεται όχι με ερωτήματα που σε πολλούς θα φαίνονταν κύρια αλλά με τα δευτερεύοντα. Που τελικά αποδεικνύονται πιο κύρια κι απ' τα κύρια.

— Τελικά όμως σας τράβηξε ως περιεχόμενο ή ως επίτευγμα;

— Κυρίως το πρώτο, χωρίς να θέλω ν' απαξιώσω το δεύτερο, πολύ περισσότερο που δεν το δείχνει και εκεί έγκειται η μαγκιά του.

— Ρέει;

— Ρέει και παραρέει. Παρόλο που ούτε μύτη δεν ανοίγει ούτε φύλλο δεν κουνιέται, διαβάζεται σαν αστυνομική περιπέτεια. Κλέφτες είναι οι κάθε λογής κοινοτοπίες, στερεότυπα, συναινέσεις, παρανοήσεις και ψευδαισθήσεις ενώ αστυνόμος που τις κυνηγά αλύπητα ο Πανουργιάς. Σε βαθμό που έχω την ψευδαίσθηση ότι το Word του διαθέτει λειτουργία Find για κλισέ.

— Ναι, αλλά πάσχει από πλοκή.

— Τόσο το καλύτερο. Γιατί η πλοκή είναι δίκοπο μαχαίρι. Το μισό βιβλίο φεύγει στο να ξεδιαλύνει ο συγγραφέας τις απορίες του αναγνώστη για λόγου της. Και το άλλο μισό για να τον προϊδεάζει για όσα

έπονται. Φύρα να φάνε και οι κότες δηλαδή. Ενώ ο Πανουργιάς είναι value for money.

— Απορώ πώς οι κριτικοί δεν έχουν πάρει χαμπάρι όλα όσα εσείς θαυμάσατε στον Πανουργιά;

— Εγώ απορώ που απορείτε. Διότι το πώς προσεγγίζουμε ένα γραπτό, πώς το χειραγωγούμε μάλλον, ποια θα είναι η στρατηγική μ' άλλα λόγια ανάγνωσής του, εξαρτάται και απ' το πού, το πότε, μετά από ποιον, το γιατί, το προς τι, το αφού, το **μολονότι**. Ο Πανουργιάς είχε την ατυχία ή την τύχη να διαβαστεί και να μαθευτεί από στόμα σε στόμα προτού εξαναγκαστεί η κριτική να το κάνει, ενώ αν είχε εκείνη τα πρωτεία της ανάγνωσης, ποιος ξέρει; Ίσως να τον είχε δει αλλιώς.

— Οκεί, αλλά κάνει λογοτεχνία;

— Ειλικρινά χέστηκα. Ένα ξέρω: ότι όσο πλησίαζε το τέλος του βιβλίου του με έπιανε μια απεριγράπτη θλίψη που δεν μπορούσα να το εμποδίσω. Και για μένα αυτό μετράει. Τι να την κάνω την τέχνη αν δεν μου μιλάει, δεν μ' αγγίζει, με κοιτάζει αφ' υψηλού, με **βρίζει**; Ενώ ο Πανουργιάς μου κρατάει συντροφιά, με κανακεύει, μ' έχει στα όπα όπα. Είναι ο κολλητός μου που μου ψιθυρίζει ανέκδοτα στ' αυτί στη διάρκεια του μαθήματος. Καταννώ κάθε του λέξη, κάθε του φράση,

— Τη βάζεις και μιλάει σαν τον Πανουργιά
— Μα διαβάζοντάς τον, καταλήγει μοιραία και να τον μιμείται

— Η επιτομή του λαϊκισμού
— Ναι όλα τα βαπτίζουμε λαϊκισμό τώρα

πώς να σας το πω; Θα 'χει αναμφισβήτητα ως αναγνώστης βιβλίων φλύαρων και προβλέψιμων ζήσει τραυματικές εμπειρίες, απ' τις οποίες ορκίστηκε να γλιτώσει τους μέλλοντες δικούς του. Να ένας συγγραφέας που θα 'θελα να συναντήσω, μα τον Θεό! Αλίμονο όμως, έχει μουλαρώσει σε ένα βασανιστικό για τους θαυμαστές του κρυφτούλι απ' όπου δεν λείει να βγει παρά το «φτου ξελευτερία» που του φωνάζουμε. Δεν ξέρει τι χάνει. Είμαι περίεργη πάντως να δω τη φάτσα του, αφού φωτογραφία του δεν κυκλοφορεί ούτε για δείγμα. Τέτοια μυστικοπάθεια πια; Δεν καταλαβαίνω, τι έχει να κρύψει, ποιος τον καταδιώκει; Ας αναλάβει επιτέλους, την ευθύνη των πράξεών του. Γιατί δεν το κάνει;

— Μήπως ντρέπεται για τα γραπτά του, γιατί φοβάται μην τον εκθέσουν, εμφανίζοντας μια εικόνα που καμιά σχέση δεν έχει με την επίπλαστη που προβάλλει προς τα έξω;

— Αν είναι έτσι, κακό του κεφαλιού του. Γιατί εμένα αν κάποια εικόνα του με χαλάει είναι η επίπλαστη που λογικά τη φαντάζομαι κάπου στους αντίποδες της μυθιστορηματικής.

— Έστω και αν υφέρπει στην τελευταία ένας λανθάνων κυνισμός και λανθάνει ένας υφέρπων

μισογυνισμός, έστω και αν δίνουν και παίρνουν οι μπηχτές εναντίον του γυναικείου φύλου; Έστω και αν οι αναλύσεις του αποπνέουν τη μούχλα μιας άλλης εποχής, τότε που αποκαλούνταν ακόμα ασθενές; Τότε που προκειμένου για συνουσία ήταν ακόμα του συρμού το «η Αλέκα δόθηκε στον Κωνσταντίνο με όλη τη δύναμη της ψυχής της»; Τότε που το όχι σήμαινε ναι; Εκείνη της Ελλάδας της δεκαετίας του '70, των γυμνασίων αρρένων και θηλέων, των τσοντάδικων της Αχαρνών, των μπουρδέλων της οδού Φυλής όπου συνέρρεε για να ξεπαρθενευτεί η μαθητιώσα νεολαία, μια εποχή που ποτέ δεν μπόρεσε να αποτινάξει από πάνω του, όταν τα κορίτσια τα 'βλεπε μόνο με κιάλια, πού και πού σε κανένα πάρτι ή στον εκκλησιασμό; Έστω κι αν σε πιάνει σύγκρυο με τις περιγραφές των αντρών που κάνει; Τόσο που, θες δεν θες αναρωτιέσαι, μήπως και ο Πανουργιάς είναι ένας από δαύτους; Τόσο ρηχοί, τόσο κενοί, τόσο εμμονικοί, τόσο **ματαιόδοξοι**;

— Έστω, έστω, έστω! Μα καταλάβετε το επιτέλους, άλλο η περιγραφή μιας κατάστασης, άλλο η υιοθέτησή της, άλλο ο συγγραφέας και άλλο οι ήρωές του που για να τους φτιάξει έτσι πάει να πει ότι τους έχει ο ίδιος ξεπεράσει, ότι τους βλέπει περισσότερο με συμπόνια,

– Το «δειλοί, μοιραίοι και άβουλοι αντάμα» που ταιριάζει γάντι δεν θα το βάλεις;
– Μπα, κατάντησε πια καραμέλα

Στη λογική του «πες πες και κάτι θα μείνει», σου επιτρέπω να επικαλεστείς την ίδια υπερασπιστική γραμμή με τη συνέντευξη

+ όπως άλλο ο συγγραφέας
κι άλλο ο μεταφραστής του

σχεδόν με οίκτο παρά με θαυμασμό, άλλο οι πολλές του ενσαρκώσεις που όλο και κάπου θα 'χουν τρυπώσει στα βιβλία του.

+ όπως ο Χίτσκοκ στις ταινίες του

— Τότε μήπως, ακόμη χειρότερο, και προσωπικά κλίνω προς την υπόθεση αυτή, αρνείται τη δημοσιότητα επειδή βαθμολογεί ο ίδιος τα έργα του κάτω του μετρίου;

— Και εντούτοις τα δημοσιεύει; Γιατί;

— Θα θέλει καλού κακού να πάρει και μια δεύτερη γνώμη. Εξάλλου, σου λέει, δεν ξέρεις ποτέ, κάποιιο μπορεί να τσιμπήσουν.

— Καλέ εδώ όχι απλώς τσιμπήσαμε, πέσαμε με τα μούτρα.

— Τέλος πάντων πώς τον φαντάζεστε;

— Είναι περίεργο αλλά, σε κάθε συγγραφέα, γραπτά και παρουσιαστικό πάνε πακέτο. Το ένα επηρεάζει, σχεδόν επιβάλλει, το άλλο.

— Σαν να μου λέτε δηλαδή ότι θα τον αναγνωρίζατε όπως – ανάμεσα σε καμιά εικοσαριά σκατόφατσες – το θύμα τον θύτη στο αστυνομικό τμήμα, πίσω από γυάλινο παραβάν;

— Δεν το συζητώ.

— Το αποκλείετε να είναι, ξέρω 'γω, κοιλαράς, φαλακρός, καμπούρης, στραβοκάνης, τσιφούτης και χούφταλο;

— Μα παύει πια να 'χει σημασία. Το έργο του δρα ως κολυμβήθρα του Σιλβάμ και τα κουσούρια του τα εξαγνίζει, τ' αναβαπτίζει, τα κάνει λατρευτά.

— Πολύ ωραία. Και τώρα μια κρίσιμη ερώτηση κρίσεως: Αν σας έλεγα ότι ο Σίμος Πανουργιάς είμαι εγώ, τι θα λέγατε;

— Ε, λοιπόν τόση ώρα που συζητάγαμε ξέρετε τι σκεφτόμουν; Ότι με το όλο σας φέρσιμο και σουλούπι μου θυμίζετε τον κεντρικό του ήρωα, τον Αποστόλη του *Για κοίτα*. Αλλά προς Θεού όχι τον Πανουργιά. Μην τρελαθούμε κιόλας. Τον φαντάζομαι τελείως διαφορετικό, πώς να σας το περιγράψω; Πιο επιβλητικό πάντως και πιο σίγουρο για τον εαυτό του. Πιο αεράτο, πρόσθεσε χωρίς να το προσδιορίσει συνοδεύοντας τα λόγια της με ένα χασμουρητό που δεν φρόντισε καν να φράξει με την παλάμη της. Το **τάιμινγκ** του και μόνο το καθιστούσε πολύ πιο εύγλωττο από οποιαδήποτε λέξη της, πόσο μάλλον που εντός δευτερολέπτων το ξανάριχνε στο διάβασμα. Στόχος της, δίχως άλλο, το κεφάλαιο,

— Τάιμινγκ;
— Ε, πως να το πω; Συγχρονισμό;

πριν προσγειωθούν, να το έχει ανυπερθέτως βγάλει. Άλλες κουβέντες δεν ανταλλάξανε. Επρόκειτο για πρακτική πλήρως αποδεκτή σε καμπίνα επιβατηγού αεροσκάφους. Το e-mail στο οποίο εξουσιοδοτούσε τον εκδότη του να προχωρήσει – έτσι το έθετε – στην άρση της ψευδωνυμίας του, το κατάστρωσε ο Μπάμπης στο υπόλοιπο της πτήσης. Τους λόγους της απέφυγε να τους εκθέσει. Με το που προσγειώθηκαν του το έστειλε. Ας νόμιζε ό,τι ήθελε.

- Δεν είναι σαφές γιατί το κάνει
- Ναι μόνο σε όσους είναι εντελώς ούφο

Κεφάλαιο εικοστό τέταρτο

Καρότα στην παλαιοντολογία αποκαλούνται δείγματα του υπεδάφους μετά τη διάτρησή του με ειδικούς σωλήνες, χάρις στα οποία εξάγονται συμπεράσματα για τις συνθήκες ζωής που επικρατούσαν κατά την α ή β εποχή στη Γη. Έτσι, ας πούμε, ανακαλύφθηκε ότι ποτέ στην ιστορία της η συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακος δεν ήταν τόσο υψηλή όσο στις μέρες μας ή ότι αιτία της εξαφάνισης των δεινοσαύρων προς το τέλος της Κρητιδικής περιόδου, εξήντα πέντε εκατομμύρια χρόνια πριν, ήταν η πτώση ενός μετεωρίτη στην επιφάνειά της. Ένα τέτοιο **καρότο** ονειρευόταν και ο φοιτητής της Φιλοσοφικής του Πανεπιστημίου Αθηνών Στεργίου. Δεν ήταν του πλανήτη μας όμως που καιγόταν να μάθει τα έργα και τις ημέρες αλλά ενός διάττονα αστέρα των ελληνικών γραμμάτων, του Μπάμπη Πανόπουλου, γνωστού και ως Σίμου Πανουργιά. Και τι δεν θα έδινε συγκεκριμένα για να ξεδιαλύνει τη γενεσιουργό αιτία που ενώ είχε φτάσει στον κολοφώνα της δόξας του κάπου στις αρχές του αιώνα, ξαφνικά εξαφανίστηκε απ' τα ραντάρ της δημοσιότητας καταλαμβάνοντας στα χρονικά την όχι και τόσο αξιοζήλευτη

Ιδέα: γιατί προφανώς η μέθοδος του μαστίγιου με τον Πανουργιά δεν απέδιδε

φήμη του πλέον εφήμερου διάσημου συγγραφέα. Είχε, άραγε, όπως ένα αεροπλάνο, συντριβεί αύτανδρος ή – κάτι που δεν απέκλειε το προηγούμενο – επίτηδες απενεργοποιήσει τον αναμεταδότη του; Περιπτώση να εντοπισθεί το μαύρο κουτί με τον εσωτερικό μονόλογο στο πιλοτήριο του εγκεφάλου του, δεν υπήρχε μια και θα 'χε από καιρό πάψει να εκπέμπει το χαρακτηριστικό σήμα. Επίσης, έσπαζε το κεφάλι του ο Στεργίου, ποια μύγα τελικά τον τσίμπησε ώστε κάπου στα πενήντα του ν' αρχίσει, απ' το πουθενά, να γράφει ασταμάτητα, μέσα από ποιες εμπειρίες συσσωρεύτηκαν μέσα του όλες εκείνες οι λέξεις που, μοιραία, κάποτε ζήτησαν διέξοδο και τη βρήκαν σε ένα έργο, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου συγγραφής του, φαραωνικό; Πόθεν εκπορεύονταν το συγκεκριμένο περιεχόμενο, ύφος και ήθος; Πώς, τέλος, γιατί και προς τι το αρχικό Πανόπουλος έγινε στην πορεία Πανουργιάς και το Πανουργιάς πάλι και για πάντα πια Πανόπουλος; Και όμως, λίγους μήνες πριν, αγνοούσε ακόμα και την ύπαρξή του. Και θα συνέχιζε ανέξοδα και μακάρια να την αγνοεί αν ο καθηγητής του, ονόματι Τριγάζης, δεν είχε τη φαινή ιδέα να του αναθέσει διπλωματική εργασία με θέμα ακριβώς το μετα-μεταμοντέρνο στην

Βγάζει μάτια ότι το έγραφε τις μέρες που εξαφανίστηκε το αεροπλάνο της Malaysia Airlines. Ενώ το *erga omnes* πιο πριν, όταν αναζωπυρώθηκε το Μακεδονικό

+ και το Σίμος Μπάμης

– Τώρα, μεταμοντέρνο, έστω και μετα-, δεν ξέρω αν μπορείς να με πεις
– Ωραία, πώς θα χαρακτήριζες τον εαυτό σου; Ναΐφ;
– Δεν νομίζω. Χυδαίο στρουκτουραλιστή μάλλον

ελληνική λογοτεχνία μέσα απ' τη μορφή και το έργο του Πανόπουλου. Δέχτηκε χωρίς να τσινήσει, θεωρώντας κουτοπόνηρα ότι θα την ξεπέταγε στο άψε σβήσε· το καλοκαίρι, βλέπετε, πλησίαζε και στην παρέα του είχαν ήδη ανάψει οι παραδοσιακές στον τόπο μας συζητήσεις περί συναινετικής επιλογής νησιού. Πού να 'ξερε ότι αντί για το πλοίο της άγονης γραμμής θα μάρκαρε σε μια γόνιμη μεν αλλά και παρατεταμένη έρευνα όπου αστυνομικό ρεπορτάζ και λογοτεχνική ανάλυση θα αναμειγνύονταν γοητευτικά. Ότι εξαιτίας της οι διακοπές του θα πήγαιναν στράφι. Ότι έτσι θα εξασφάλιζε ένα τουλάχιστον δίμηνο γκρίνιας απ' την κοπέλα του. Και το κυριότερο, ότι θα του άλλαζε άρδην τη ζωή.

Πρώτη δουλειά του Στεργίου ήταν να εγκύψει στα άπαντά του. Και εδώ έγκειται η προστιθέμενη αξία της πτυχιακής του γιατί, για πρώτη ίσως φορά στα χρονικά της κριτικής, έκατσε και τον διάβασε κριτικά. Λέξη λέξη, με το μολύβι στο χέρι καθώς, όπως πολύ γρήγορα κατάλαβε, στον Πανόπουλο κάθε λέξη, είτε παρούσα αλλά είτε, παραδόξως, και απύσα, μέτραγε. Και η μεν παρούσα μέτραγε γιατί υποχρεούταν διά νόμου να αποδεικνύει, επιδεικνύοντας ανά πάσα στιγμή το σχετικό badge, ότι δεν ήταν παρείσακτη, ότι ήταν

- Κάτι έλεγε για ανηλεή διωγμό των κλισέ. Πιο κλισέ απ' τη γκρινιέρα γυναίκα και τη μουρμούρα της έχει;
- Παίζεται αν είναι κλισέ. Οι γυναίκες είναι παρατηρησιάρες γενικώς

διαπιστευμένη, ότι δηλαδή – πώς σε ένα φαγητό το παραμικρό καρύκευμα προστίθεται μόνο αν κάτι του προσθέτει; – σε κάτι εξυπηρετούσε με την παρουσία της. Η δε απούσα, ότι, χάρις στη δικαιολογημένη απ' το κείμενο απουσία της, κάτι ανεπιθύμητο αποσοβούσε, από κάτι άπρεπο το γλίτωνε. Στην πορεία θα διαπίστωνα ότι το ίδιο κατ' επέκταση ίσχυε και με τις φράσεις, τις παραγράφους, τα κεφάλαια αλλά και τα μυθιστορήματά του ολόκληρα.

– Α μπα, έγραψε και άλλα;
– Καλάρεσαν της γριάς τα σύκα

Στην αρχή ο Στεργίου, είναι αλήθεια, ζορίστηκε. Ανήκε όσο να 'ναι σε μια γενιά που τη συνήθεια της ανάγνωσης κειμένων δύστροπων την είχε χάσει, λίγο μάλιστα έλειψε να τα βροντήξει και μόνο η προοπτική τού να πρέπει, στην τούρλα του Σαββάτου, να αλλάζει θέμα πτυχιακής τον απέτρεψε να το κάνει. Αποκεί και πέρα το να γλυκαθεί ήταν θέμα χρόνου. Διότι ναι μεν αν κάτι γερνάει μέχρι να πεις κύμινο είναι ο γραπτός λόγος, του Πανόπουλου όμως παρά την κλεισούρα που έφαγε και που μπροστά της ακόμα και το Κωσταλέξι ωχριούσε, τον κέρδισε με την αμεσότητα και τη φρεσκάδα του. Όχι λοιπόν, με τίποτε δεν ήταν για πέταμα. Εντάξει, οι αδυναμίες του ήταν πάμπολλες και χτυπητές αλλά είχε το χάρισμα να τις μετατρέπει σε ατού.

+ απ' το πολύ ίντερνετ

Το εμποδύσαμε ότι δεν θέλεις να δώσεις την εντύπωση πως καβάλησες το καλάμι

Όσες διέβλεπε μόνο γιατί τις άλλες...

Πώς; Τις διεκδικούσε βγαίνοντας κι από πάνω εκεί που οι περισσότεροι τις καταχώνιαζαν κάτω απ' το χαλί. Έτσι κι αλλιώς θα το 'χε πάρει χαμπάρι ότι όσο τις έκρυβε τόσο περισσότερο έβγαιναν στη φόρα, ενώ, όσο τις έβγαζε ο ίδιος, τόσο δίκην αλεξίσφαιρου γιλέκου τον προστάτευαν. Έτσι με την αγορά των βιβλίων του έκανε προσφορά, εκτός της συνταγής τους, και τη δημόσια αυτοκριτική του. Πρώτος μάλιστα ο Στεργίου ισχυρίστηκε ότι ουσιαστικά στον Πανόπουλο κριτική, συνταγή, οδηγίες προς ναυτιλλομένους και έργο συνέπιπταν. Κείμενο (text), συγκείμενο (context) και modus operandi μ' άλλα λόγια συγκατοικούσαν σε ένα sui generis modus vivendi. Μη έχοντας δυστυχώς αρχεία ή αλληλογραφία να συμβουλευτεί, εκδότες, δημοσιογράφους, συγγενείς, φίλους, γείτονες, συζύγους, γκόμενες να ανακρίνει, να πάει δηλαδή απ' τη ζωή του Πανόπουλου στο έργο του, κάτι που έτσι κι αλλιώς θεωρούσε χτύπημα κάτω απ' τη ζώνη, δεν του έμενε άλλη διέξοδος απ' το να πάει απ' το έργο στη ζωή. Μια

+ στη λογική του Τσόρτσιλ ότι «History will be kind to me for I intend to write it»

παραλλαγή reverse engineering²² δηλαδή. Παραλλαγή διότι η μελέτη του αντικειμένου, εν προκειμένω του έργου, σκοπό είχε τον καθορισμό όχι της εσωτερικής λειτουργίας και δομής του αλλά (εκείνων) του δημιουργού του.

Και εκεί τα βρήκε μπαστούνια. Η πεποίθηση πολλών (αμφισβητήσιμη μεν αλλά όχι και τόσο αμφισβητήθαισα) ότι ο Πανόπουλος δεν έκανε τίποτε άλλο απ' το να αυτοβιογραφείται αντί να τον βοηθήσει τον μπέρδεψε. Τόσο όσο τον τερματοφύλακα που, δευτερόλεπτα πριν το σφύριγμα του διαιτητή και ενώ η μπάλα έχει στηθεί στα έντεκα μέτρα, πλησιάζει συμπαίκτης και του ψιθυρίζει στ' αυτί πώς βαραί τα πέναλτι ο αντίπαλος που, αυτόπτης μάρτυρας της σκηνής, παίρνει ήδη φόρα. Σε ποια πλευρά πλέον να εκτιναχτεί, αναρωτιέται ο τερματοφύλακας; Σ' εκείνη που του υποδείχτηκε με κίνδυνο, σημαδεύοντας ο εκτελεστής την αντίθετη, να πιαστεί κορόιδο; Ή αντίθετα στην

²² Αντίστροφη μηχανική είναι η μελέτη ενός αντικειμένου με σκοπό τον καθορισμό της εσωτερικής του λειτουργίας, της δομής και κυρίως της μεθόδου κατασκευής του. Εφαρμόζεται σε περίπτωση που ο δημιουργός του δεν ενημέρωσε σχετικά.

αντίθετη που και ποιος του λέει ότι είναι τόσο κορόιδο ο εκτελεστής για να τη σημαδέψει;

Οπότε – εκτός πια κι αν συλωθεί στο κέντρο της **εστίας**, ποντάροντας στην πιθανότητα, ειδικά αν ο συγκεκριμένος παίκτης δεν είναι ο καθένας αλλά ο καπετάν ένας, να του σουτάρει τη μπάλα ακριβώς εκεί – τι του μένει; να βουτήξει στα κουτουρού και ό γέγονε, γέγονε. Διότι και να πιάσει αέρα κανείς δεν θα σκάσει στα γέλια, και να φάει το γκολ κανείς δεν θα του πάρει το **κεφάλι**, πολυτέλεια που δυστυχώς ο Στεργίου δεν διέθετε, οπότε η μέση οδός ως οπτική γωνία απ' όπου θα ανέλυε τον βίο και την πολιτεία του Πανόπουλου περισσότερο του επιβλήθηκε παρά την επέλεξε συνειδητά. Κι όμως, θα ερχόταν η στιγμή που θα τη θεωρούσε επιβεβλημένη.

Μπούσουλας και μοναδικό του αποκούμπι ήταν αρχικά ο εξής νόμος που ενστικτωδώς ανακάλυψε: ότι όσο περισσότερο ένας συγγραφέας διαρρήγνυε τα ιμάτιά του πως το έργο του δεν είχε την παραμικρή σχέση με τη ζωή του τόσο πιο αδιάρρηκτη η σχέση αυτή ήταν. Στον Πανόπουλο που συν τοις άλλοις για ένα φεγγάρι εμφανίστηκε και ως Πανουργιάς ο νόμος ταίριαζε γάντι. Έλα όμως που το είχε φαίνεται πρώτος

+ που σιγά μην το κάνει αφού και να πιάσει το πέναλτι όλοι θα πουν πόσο άτσαλα χτυπήθηκε, αν δεν πάλι, ότι έμεινε άγαλμα

+ ενώ όλοι θα πέσουν πάνω στον εκτελεστή να τον φάνε αν αστοχήσει

μυριστεί και, σκέτη σουπιά, θόλωνε τα νερά εξαπολύοντας το μελάνι του κατά ριπάς, δεν άργησε να πάρει πρέφα και ο Στεργίου που, αν και θεωρητικής κατεύθυνσης, απ' τις θετικές επιστήμες ένα πράγμα είχε κρατήσει: πως η πραγματικότητα μόνο σπάνια συνέπιπτε με εκείνη που μας υποδείκνυε ο κοινός νους. Στην πραγματικότητα, άλλοτε βρισκόταν στους αντίποδες του, άλλοτε ούτε το ένα ούτε το άλλο. Έτσι και ο Πανουργιάς, που τα λόγια του ο Στεργίου μόνο τοις μετρητοίς δεν τα 'παιρνε. Την αλήθεια λοιπόν, που για την ύπαρξή της ποσώς εντούτοις αμφέβαλλε, θα την αναζητούσε όχι υποχρεωτικά στην αρχική διαίσθηση ή συστηματικά στο αποτέλεσμα της αντιδισαισθητικής βασάνου στην οποία θα την υπέβαλλε αλλά ενδεχομένως στην άρνησή του και ούτω καθεξής μέχρις ότου, μέσα από μια παρατεταμένη παλινδρόμηση, να προσκρούσει σε ατράνταχτα γεγονότα.

Το θέμα όμως ήταν ότι με τον Πανόπουλο δεν έβγαζες άκρη. Και εντάξει, πάει στο διάολο που ενώ έκανε κέφι την Coca Cola, έβαζε στα μυθιστορήματά του τον Αποστόλη που για μερικούς ήταν το alter ego του (ενώ κατ' άλλους το alias του) να κατεβάζει τη μια Pepsi μετά την άλλη, να παραγγέλνει σουβλάκι με μονή πίτα και

+ βλέπε γεωκεντρική θεωρία

Άλλοι δεν είναι και τόσο σίγουροι

– Ψέματα ασύστολα, αφού έχεις να πεις κόκα κόλα ή πέτσι από τότε που έφαγες χάμπουργκερ, κάτι αιώνες δηλαδή
– Πρέπει συνέχεια να σου θυμίζω ότι δεν μιλάμε για την αφεντιά σου αλλά για τον Μπάμπη;

χωρίς τζατζίκι και πίτσα μαργαρίτα ενώ ήταν κοινό μυστικό ότι και το τζατζίκι το 'χε ψωμοτύρι και την πίτσα την ήθελε διπλή και την πίτσα **πουτανέσκα**. 'Η σιγά τα ωά που τον έβαζε να ακούει πιο πολύ Θεοδωράκη παρά Χατζηδάκη, να έχει πάει στο κλασικό και όχι στο πρακτικό, να καπνίζει στα νιάτα του Καρέλια και όχι Σαντέ, να έχει χρηματίσει μέλος του ΚΚΕ (μ-λ) και όχι του Μ-Λ ΚΚΕ, να μένει στα Άνω και όχι στα Κάτω Πατήσια, να είναι ΑΕΚ ενώ βασικά ήταν αντι-Ολυμπιακός κ.λπ. 'Η μήπως χάλαγε ο κόσμος που ενώ είχε πιάσει κουβέντα της Κικής εκεί που ζύγιζε κάτι ζαρζαβατικά στον Βασιλόπουλο, τον έβαζε να κάνει το ίδιο της Πόπης στον Σκλαβενίτη;

'Ηταν λοιπόν πολύ πιο πολύπλοκο. Έτσι, απ' τα συμβάντα που διηγούταν, άλλα δεν είχαν ποτέ συμβεί, αλλά ήταν αναμενόμενο κάποτε να συμβούν' σε περίπτωση π.χ. που πρότεινε της Νίτσας να βγουν, θα τον έγγραφε στα παλαιότερα των υποδημάτων της, θα 'δινε η Λουκία τα παπούτσια στο χέρι του Κωστή, θα 'βαζε τα δυο πόδια σ' ένα παπούτσι η Κάκια του Σάκη και θα 'βρισκε παπούτσι απ' τον τόπο της κι ας ήταν μπαλωμένο η Καίτη ενώ άλλα, όπως ότι δήθεν του Κωστή του 'χε κάτσει η Νανά, ενώ ήταν η Νίτσα ή του **Μάνθου** το λαχείο

- Τσέκαρε αν εκτός από μακαρονάδα είναι και πίτσα
- Είναι δεν είναι, που είναι, το βάζω αμέτι μουχαμέτι

- Θα πουν ότι αντιγράφεις τον Κηλαηδόνη
- Τιμή μου

δεν θα συνέβαιναν ποτέ αλλά το να συμβούν ήταν ευσεβής τους πόθος. Ακόμα χειρότερα, τη σκηνή με τον αναβαλλόμενο που έψαλε η Μαρίνα του Αποστόλη, ο Πανόπουλος την είχε εμπνευσθεί από τούρκικο σίριαλ στο Μέγκα, ενώ την ατάκα που με τη βοήθειά της απέσπασε το νούμερο του κινητού της άγνωστής του ακόμα Ναυσικάς στο μετρό την είχε ξεπατικώσει απ' τα Φιλαράκια, το τηλεφώνημά του προς τη Δήμητρα το 'χε ακούσει άθελά του στο λεωφορείο, τη σκηνή όπου, στο όνειρό του, καταφέρνει την Αριάδνη να το κάνουν στην παράγκα, την είχε αλιεύσει απ' τον *Εραστή της λαίδης Τσάτερλι*.

Δηλαδή τι; Χειροπιαστά στοιχεία απ' τη ζωή του Πανόπουλου δεν είχε ο Στεργίου να παραθέσει; Όχι και πολλά, τα περισσότερα δε σκόρπια, ανάκατα και κυρίως άνευ θείου και φωσφόρου. Π.χ. ότι, παιδί, όταν δεν διάβαζε μετά μανίας Μικρό Ήρωα θα κλωτσούσε με λύσσα τη μπάλα στην αλάνα της γειτονιάς, ότι με τα εις-μι ρήματα ποτέ δεν τα πήγε καλά αλλά ούτε και με τις διαφορικές εξισώσεις (απ' όπου έβγαινε το συμπέρασμα ότι μαθητής ήταν μάλλον μέτριος αν και όχι σκράπας). Ότι η γλώσσα της φιλόλογου του είχε μαλ-λιάσει να του λέει, αλλά αυτός το βιολί του, ότι έκθεση

Προτείνω υποσημείωση για MEGA: αλήστου μνήμης κανάλι που τότε κυριαρχούσε στο οπτικοακουστικό τοπίο διαμορφώνοντας όσο λίγα τόσο το αισθητήριο όσο και την αισθητική του κοινού

χωρίς εισαγωγή, κυρίως θέμα και επίλογο δεν γίνεται. Ότι στις 17 Νοέμβρη του '73 στο Πολυτεχνείο ούτε έξω καλά καλά δεν ήταν. Ότι στον τελικό του Ευρωμπάσκετ το '87 στο ΣΕΦ ήταν αντιθέτως μέσα. Από σπόντα συμπέρανε ο Στεργίου ότι γυμνάσιο πήγε κάπου στα Πατήσια και ότι πριν βουλευτεί στο ΥΠΕΧΩΔΕ της Μεσογείων έβγαλε ασθμαίνων το Φυσικό Ιωαννίνων. Από ακριτομυθίες του Αποστόλη, κατέληξε ότι η μετακόμισή του απ' την ανήλιαγη γκαρσονιέρα στην Αχαρνών στο δωάρι του στο Γαλάτσι που είχε σπεύσει να αγοράσει την εποχή της κατάρρευσης των αντικειμενικών αξιών, έλαβε χώρα τότε ακριβώς που τα βιβλία του είχαν θρονιαστεί για τα καλά στις λίστες με τα δέκα πιο ευπώλητα.

Αν μη τι άλλο έκλειναν τα στοιχεία αυτά μια για πάντα το στόμα όσων αμφισβητούσαν το ότι όντως είχε υπάρξει και γράψει όσα σ' όνομά του και σ' εκείνο του Πανουργιά είχαν γραφεί, επ' ουδενί όμως αρκούσαν για να συμπληρωθεί, όπως ονειρευόταν ο Στεργίου, το παζλ, της πολυτάραχης – ήθελε, κακώς, να πιστεύει – ζωής του. Μόλις και μετά βίας του επέτρεψαν να φτιάξει το identikit του Πανόπουλου, όντας identikit το σκίτσο του καταζητούμενου τρομοκράτη ή κακοποιού που η αστυνομία με βάση παράταιρες

– Πας να μας πεις ότι μπορεί κανείς να πλουτίσει απ' το γράψιμο; Πού ζεις;
– Μα για ένα ρημάδι δωάρι στο Γαλάτσι μιλάμε, κι αυτό με δάνειο, όχι για μεζονέτα στην Εκάλη

Το θρονιαστεί το 'χεις πει (ή θα το πεις) και για τουαλέτα

μαρτυρίες περαστικών σκιαγραφεί. Σκίτσο αρνητικό κατά βάση με την έννοια ότι δείχνει πώς κάποιος είναι μέσω του τι δεν είναι, τι έχει μέσω του τι δεν έχει και τι κάνει μέσω του τι δεν κάνει και που πρόδινε στην περίπτωση του Πανόπουλου έναν άνθρωπο, παραδόξως, χωρίς πολλά πολλά, κάποιον που η ιστορία του όλη κι όλη χωρούσε σε επίγραμμα ταφόπλακας, σε βαθμό που ήταν απορίας άξιο με τι υλικό τροφοδότησε ένα έργο τόσο πληθωρικό.

Έναν άνθρωπο μονόχνοτο και ακοινωνήτο που την ελευθερία, όσο οξύμωρο κι αν ακούγεται, τη γεύοταν περισσότερο στο κλείσιμο στον εαυτό του και στο άντρο του παρά στην πολυκοσμία, στις κοσμικότητες και στα σούρτα φέρτα, που, τελευταία μάλιστα, θεωρούσε πως του αποσπούσαν πολύτιμο χρόνο απ' τη μόνη πλέον δραστηριότητα που του πρόσφερε γενναιοδωρα σπάνιες απολαύσεις, το γράψιμο. Ποιανού; Αυτού που καλά καλά, μαθητής ακόμα, μια έκθεση της προκοπής με πρόλογο, κυρίως θέμα και επίλογο δεν εδέησε να παραδώσει. Που μόνο με απειλές ή εκβιασμούς απ' τη μητέρα του καθόταν να γράψει κανένα γράμμα της κακιάς ώρας στη γιαγιά στο χωριό. Που ουδέποτε είχε υποβάλει το παραμικρό διήγημα σε

λογοτεχνική επιθεώρηση. Που σεμινάρια δημιουργικής γραφής ποτέ του δεν παρακολούθησε.

Εντάξει το 'πες. Μήπως θες να σου απονείμουν και κανένα βραβείο;

Τα πρώτα του βήματα στην πεζογραφία έγιναν καθυστερημένα, σε μια ηλικία δηλαδή όπου άλλοι φτάνουν στο ζενίθ της ωριμότητας και δημιουργικότητάς τους, κάπου στα πενήντα. Το να κάθεται ο Στεργίου και να φαντάζεται σε τι επίπεδα

Μαεστρίας; Καν' το σκέτο επίπεδο και πολύ σου είναι

μαεστρίας άραγε θα 'χε φτάσει ο Πανόπουλος αν είχε ξεκινήσει νωρίτερα το θεωρούσε τόσο ανώφελο όσο ωφέλιμο το γιατί ξεκίνησε τόσο αργά. Η απάντηση ότι τότε ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, ότι να το κάνει πιο νωρίς δεν του 'χε καν περάσει απ' το μυαλό, ότι ωριμότητα και δημιουργικότητα τέτοια ώστε να παλουκωθεί να γράψει τότε δεν διέθετε ή για να το πούμε αλλιώς, ότι όση και όποια ωριμότητα και δημιουργικότητα τότε διέθετε τις διαχέτευε σε άλλες ασχολίες, του φαινόταν ταυτολογική.

Δεν χωρούσε πάντως αμφιβολία ότι η στροφή του προς το γράψιμο συνέπεσε με μια απ' τις πολλές κρίσεις που έπλητταν τη χώρα του απ' το 1830 και εντεύθεν. Μπορεί το σινάφι του, αυτό των δημοσίων υπαλλήλων να βολόδερνε στη δίνη της, να είχε υποστεί οδυνηρές τόσο αυξήσεις όσο και μειώσεις, να είχε αδικώς ή δικαίως χλευαστεί. Αποκεί και πέρα όμως το ότι

ο Πανόπουλος, που ενδεχομένως ασφυκτιούσε στο αποπνικτικό περιβάλλον του ΥΠΕΧΩΔΕ, διέβλεψε στη λογοτεχνία την ευκαιρία που αποζητούσε ο ναρκισσιστικός του χαρακτήρας για να ξεφύγει απ' τη μιζέρια του υπαλληλάκου, να αποδείξει στο πανελλήνιο τι άξιζε, αλλά και να συμπληρώσει τα προς το ζην, ήταν ένα σενάριο ελκυστικό μεν αλλά που ένας ξύπνιος και υποψιασμένος φοιτητής όπως ο Στεργίου αρνιόταν πεισματικά να ακολουθήσει καθώς δεν θεωρούσε ούτε την κρίση μοναδική κλείδα ανάγνωσης των τεκταινομένων σ' αυτόν τον τόπο αλλά ούτε και το αντίθετο, τα δεύτερα δηλαδή ως μοναδική κλείδα ανάγνωσης της πρώτης.

Μα και ο ισχυρισμός ότι ενώ είχε σαν στρείδι κολλήσει στην ανωνυμία του όσο το έργο του ήταν άγνωστο, την αποποιήθηκε όταν έγινε γνωστό, μόνο και μόνο γιατί ήταν υπεράνω των δυνάμεών του να απορρίπτει πιεστικά αιτήματα για συνεντεύξεις, συναντήσεις με το κοινό σε γνωστά βιβλιοπωλεία, προσκλήσεις από κόμματα να κατέβει βουλευτής σε εκλόγιμη θέση, απ' τα κανάλια για να μιλήσει επί παντός επιστητού και άρα να χάσει μοναδική ευκαιρία να λάμψει, η κάθε του λέξη επιτέλους να διαβαστεί ευλαβικά και το κοινό να

- Πού το ξέρεις ότι είναι αποπνικτικό;
- Ε, υπουργείο είναι, τι θα 'ναι;

- Δεν λέγεται πια ΥΠΕΧΩΔΕ
- Κρίμα. Ευτυχέστερη ονομασία υπουργείου στα χρονικά δεν έχει υπάρξει

την πει στο ποτήρι, η φάτσα του να γίνει αναγνωρίσιμη και ο ίδιος αδιαμφισβήτητο πια μέλος της πνευματικής νομενκλατούρας, ήταν το λιγότερο έωλος, άσε δε που άφηνε έκθετο τον Στεργίου στην κατηγορία ότι κρίνει εξ ιδίων τ' αλλότρια.

Ανωνυμία που άραγε ο Πανόπουλος είχε προκρίνει μόνο και μόνο για να υπαχθεί σε καθεστώς προστατευμένου **μάρτυρα** της ίδιας του της ζωής, εικασία απ' την οποία ο Στεργίου αρχικά πιάστηκε όπως ο πνιγμένος απ' τα μαλλιά; Τρίχες κατσαρές.

Μήπως το ότι ο Πανόπουλος, τρέφοντας μεγάλη ιδέα για τον εαυτό του, θεωρούσε ότι είχε πολλά να πει, που αν δεν τα έλεγε η πρώτη που θα 'χανε θα 'ταν η ελληνική λογοτεχνία; Κολοκύθια τούμπανα.

Ότι με το έργο του τάχα θα καταδείκνυε τις παθογένειες και τα συμπλέγματα της ελληνικότητας; Από την Πόλη έρχομαι και στην κορφή κανέλα.

Ότι έτσι θα αντιστάθμιζε, λέμε τώρα, την κοινωνική του αδράνεια για την οποία ένιωθε τύψεις, ανήκοντας στους βολεμένους του δημοσίου; Έλεος.

Ότι την έκανε με ελαφρά πηδηματάκια όταν κατάλαβε σε ποιο κοινό είχε απήχηση και όχι σε εκείνο που

– Κάποιοι θα το συνδέσουν με την υπόθεση Novartis
– Χέστηκα

ονειρευόταν, δηλαδή τους κουλτουριάρηδες; Που όταν και εάν καταδέχονταν να τον διαβάσουν, το έκαναν για την ηδονή που θα αποκόμιζαν **ελεεινολογώντας** και θάβοντάς τον αλλά και, αν ήταν να ριχτούν στο γράψιμο, ως παράδειγμα προς αποφυγήν; Παπαριές.

Τώρα εσύ κρίνεις εξ ιδίων τα αλλότρια

Τότε τι όμως; Η απόρριψη κάποιων υποθέσεων εργασίας, όση αξία κι αν είχε, δεν αρκούσε. Είχε πλήρη επίγνωση ο Στεργίου ότι χωρίς την υποβολή νέων, περισσότερο ή λιγότερο ρηξικέλευθων και αιρετικών, δεν θα την έβγαζε καθαρή. Με κίνδυνο φυσικά να σπάσει τα μούτρα του. Μα στο κάτω κάτω και ο άνθρωπος που πραγματευόταν, έτσι δεν έκανε μια ζωή; Εκεί ήταν όμως που ο Στεργίου κόλλησε για τα καλά. Εκεί που κατάλαβε στο πετσί του τι εστί για ένα συγγραφέα το μαρτύριο της λευκής κόλλας. Που οι συνεχείς υπομνήσεις του εκδότη περί προθεσμίας υποβολής του κειμένου μόνο το οξύνουν.

Να γιατί ακόμα και δεκαετίες αργότερα θα θυμόταν έντονα το πότε (ένα σαββατιάτικο σούρουπο), το πού (ήταν θρονιασμένος στη λεκάνη της **τουαλέτας**), το τι φορούσε εκείνη τη στιγμή (τις ριγέ κόκκινες πιτζάμες του), το ότι το ράδιο έπαιζε το τραγούδι «Ούτε φωνή ούτε ακρόαση, να 'ναι καλά κι η

– Βρε manía με την τουαλέτα
– Πάρ' το απόφαση. Λογοτεχνία και πολιτικά ορθό είναι έννοιες και ασυμβίβαστες και ασύμβατες

τηλεόραση...» όταν το ακόλουθο απόσπασμα απ' το βιβλίο του Πανουργιά (δεν το είχε ακόμα αλλάξει σε Πανόπουλος) του άνοιξε τα μάτια:

+ και στην τηλεόραση ο Πορτοσάλτε τα 'χωνε στον Τσίπρα

Κεφάλαιο εικοστό πέμπτο

«Ορμώμενη απ' τον κανόνα της φειδούς του Μόργκαν (παραλλαγή της αρχής του ξυραφιού του Όκαμ²³ στις βιολογικές επιστήμες) ότι για να ερμηνεύσει κανείς μια συμπεριφορά x δεν χρειάζεται να ανατρέξει σε ψυχολογικές δομές ανωτέρου βαθμού, τύπου θέλησης, πρόθεσης ή νόησης όταν μπορεί να το κάνει και με πιο απλές, άρα φειδωλές, τύπου αντανακλαστικών, η Αλεξανδράτου υποστήριξε ότι η ενασχόληση του Αποστόλη Καλαμπάκα με το γράψιμο δεν ήταν προϊόν προϋπάρχουσας παιδιόθεν έφεσης αλλά εν πολλοίς μια τυχαία πράξη που, επειδή για πρώτη φορά επιχειρώντας την, όχι μόνο δεν τον άφησε αδιάφορο αλλά του καλάρωσε κιόλας, την αναπαρήγαγε. Κάτι δηλαδή που κάνει και το κάθε βρέφος, μια πιπιλώντας το δάχτυλό του μια πασπατεύοντας τα γεννητικά του όργανα ή ό,τι άλλο ήθελε προκύψει, γενικώς δε,

Ένα λεπτό γιατί μπερδεύτηκα κι εγώ που τα 'γραψα. Ο Μπάμπης είναι ο Πανόπουλος γνωστός και ως Πανουργιάς που μελετά ο Στεργίου ενώ η Αλεξανδράτου τον Αποστόλη Καλαμπάκα, πρωταγωνιστή του μυθιστορήματος του Πανόπουλου;

²³ Επιστημονική αρχή σύμφωνα με την οποία μεταξύ δυο θεωριών με τις ίδιες προβλέψεις επιλέγουμε πάντα την απλούστερη

παίζοντας. Μα όλος ο βίος και η πολιτεία του Αποστόλη κάτι τέτοιο δεν έδειχναν; Ένα αιώνιο βρέφος δεν ήταν, που εννοούσε να εξακολουθεί να παίζει επ' αόριστον; Να παίζει ακόμα και εκεί που εν ου παικτοίς; Υπ' αυτή την έννοια το έργο του δεν αποτελούσε "μίμηση πράξεως σπουδαίας και τελείας". Ήταν η ίδια η πράξη, αν δεχτούμε ότι και το παιχνίδι πράξη είναι, και μάλιστα άκρως σοβαρή, εκ των μη σοβαρών αν μη τι άλλο η **σοβαρότερη**. Γιατί το γράψιμο για τον Αποστόλη ήταν Lego, μόνο που οι κατασκευές που έφτιαχνε ήταν από λέξεις και φράσεις, ήταν Μονόπολη γιατί μονοπωλούσε τη σκέψη του, ήταν κρυφό γιατί το διασκέδαζε, κρυμμένος, να τον ψάχνουν και να μην τον βρίσκουν, ήταν, τέλος, ποδήλατο αφού, πέραν του ότι του είχε κάνει τη ζωή ποδήλατο, γράφοντας λες και τσίριζε μες στην τρελή χαρά: "Μαμά, μαμά, κοίτα, κάνω χωρίς χέρια"».

Αστερίσκο οπωσδήποτε ότι το έβγαλε απ' την αφάνεια ο πολύ μεγάλος, ο τεράστιος Ευάγγελος Βενιζέλος στη Βουλή

Και αυτό ότι το 'πε ο Αριστοτέλης

Και αυτό ο προπονητής της εθνικής Σλοβακίας Γιόζεφ Βένγκλος αλλά για το ποδόσφαιρο

Όστε έτσι, αναφώνησε ένας φανερά συγκινημένος Στεργίου, αναγνωρίζοντας, σαν να 'ταν η Αλεξανδράτου απλώς το μέντιουμ σε πνευματιστική συνεδρία, τη φωνή του Πανόπουλου απ' το **υπερπέραν**.

Άι που να φας τη γλώσσα σου γρουσουζή, τον πέθανες τον άνθρωπο

Με υπερένταση χρυσοθήρα που έπεσε σε χρυσή φλέβα, συνέχισε το διάβασμα:

Φυσικά, η Αλεξανδράτου δεν είχε και δεν μπορούσε να έχει πρόσβαση ούτε στους τηλεφωνικούς λογαριασμούς του Καλαμπάκα οι οποίοι, κάπου στα σαράντα πέντε του, έδειχναν μια δραματική πτώση στις από και προς κλήσεις στο σταθερό, μάρτυρας το φωτάκι του τηλεφωνητή του που παρέμενε σταθερά κόκκινο ακόμη και ύστερα από πολυήμερη απουσία του, μάρτυρας η διακοπή της συνδρομής του στην Cosmote και η προσφυγή πλέον σε προπληρωμένες κάρτες. Ούτε όμως και στο e-mail box του, όπου εννιά στα δέκα εισερχόμενα ήταν από Κωτσόβολο, Γερμανό, Aegean Airlines, πλαστικούς χειρουργούς που του πρότειναν επιμήκυνση του πέους του, Ρωσίδες που του επισύναπταν φωτογραφίες του αιδοίου τους. Ούτε πολύ περισσότερο πρόσβαση στον ιατρικό του φάκελο ώστε να καταλάβει γιατί, συνεπεία καλπάζουσας τενοντίτιδας, άρχουσας ρευματοειδούς αρθρίτιδας και, καπάκι, ρήξης μηνίσκου και χιαστών σπλάγνησε ξαφνικά να επιδίδεται στ' αγαπημένα του σπορ και δη το ποδόσφαιρο.

Και καλά, ας πούμε ότι την είχε.

– Αυτό κι αν είναι απ' τ' άγραφα
– Κι όμως «do you want to see my pussy?»
δεν σου γράφει μια Αλιόνα απ' το Βλαδιβοστόκ
σήμερα το πρωί;

Την πληροφορία όμως για το ότι, μετά τον χωρισμό του απ' τη Λάουρα, κάπου στα πενήντα του, η ερωτική του ζωή πιάνει οριστικά πάτο, αφού η ελπίδα ότι θα βρει τη γυναίκα των ονείρων του έχει πια χαθεί, αφού οι γυναίκες έχουν λιποτακτήσει απ' τις ονειρώξεις του, αφού πια η όρεξη να τις αναζητήσει στα ΜΚΔ, να τους πιάσει κουβέντα στα ΜΜΜ, να τις κάνει χάζι στα ΜΜΕ του έχει κοπεί, αφού η περιέργεια, στο δρόμο να κοντοσταθεί και να τις περιεργαστεί με το που τον προσπερνούν, του έχει τελειώσει, αφού του κυνηγιού αυτού το ατελέσφορο και το αλυσιτελές μόνο τώρα το αντιλαμβάνεται, αφού, αφού, αφού... Ποια βάση δεδομένων, ποιο Google θα την περιείχε, ποια NSA θα την υπέκλεπτε, ποια Wikileaks και ποιος Σνόουντεν θα τη «διέρρευε»;

Μα ακόμα κι αν οι μεν την περιείχαν και οι δε τη «διέρρευαν», γιατί ντε και καλά να τη συσχετίσει η Αλεξανδράτου με εκείνη που μόνο στον σκληρό δίσκο του υπολογιστή του είχε καταγραφεί – που άντε να τον βρει, μα και να τον έβρισκε, μόνο η Αντιτρομοκρατική θα τον ξεκλείδωνε, καλά ξεμπερδέματα δηλαδή – περί της μέρας, της ώρας, του λεπτού, του δευτερόλεπτου που στην άδεια ακόμα

+ έτσι ο πάσχων από αϋπνία το παίρνει απόφαση βλέποντας το ρολόι να δείχνει τέσσερις και μισή το πρωί ότι είναι πια μάταιο να παλεύει να αποκοιμηθεί

οθόνη εμφανίστηκε το πρώτο γράμμα του έργου του; Ή ακόμα και αν τη συσχέτιζε, γιατί να θεωρηθεί η σχέση τους αιτίου αιτιατού και όχι απλώς του πριν με το μετά;

Θα 'ταν καθισμένοι πάνω από ώρα στη λεκάνη, να φανταστείτε τα πόδια του είχαν πια μουδιάσει απ' την ακινησία, όταν έφτασε στην κατακλείδα:

Δεν είχε όμως η Αλεξανδράτου και την τύχη του βιογράφου του Γαλιλαίου που, ξεχωνιάζοντας τα τιμολόγια αγοράς κοίλων κατόπτρων από Βενετό υαλοπώλη, απέδειξε ότι ήταν εκείνος που εφεύρε το πρώτο τηλεσκόπιο το 1609. Διότι αν την είχε θα διαπίστωνε την πρεμούρα με την οποία πολύ αργότερα, ανανεώθηκε η γκαρνταρόμπα του αλλά και η επίπλωση του εργένικου διαμερίσματός του, όλα αυτά βέβαια με τη βοήθεια ενός όλο και πιο εύρωστου τραπεζικού λογαριασμού. Αναμενόμενο αφού η δημοσιότητα και η αυτοπεποίθηση που είχε τη μεν κατακτήσει, τη δε αποκτήσει, δεν αποκλείεται και να δρούσαν πια, εντάξει όχι ως ισχυρό αφροδισιακό, τουλάχιστον **ως** τραβηχτικό; Μοιραίο επειδή απ' τις αναγνώστριες που μετά το coming out του συνέρρευσαν στο προφίλ Facebook του, μερικές

+ ή αν μη τι άλλο σαν

ενδέχεται να μπήκαν, δεν λέμε ντε και καλά στον οντά του, έστω με τον α ή β τρόπο στη ζωή του; Α-ναγκαίο διότι όλο και θα μοιραζόταν πλέον με κά-ποια, ίσως όχι τις νύχτες του οκεί, άντε τυχόν ιδιω-τικές στιγμές του; Αθέμιτο αν από εκεί αντλούσε υ-λικό για συλλογή διηγημάτων – το καθένα τους και από ένα γυναικείο όνομα για τίτλο, συλλογή που και τελικώς δημοσιεύτηκε, προκαλώντας σού-σουρο για να μην πούμε σάλο; Θεμιτό αν με υλικό δεν εννοούμε τίποτε παραπάνω από ένα κλίμα, μια ατμόσφαιρα, σκόρπιες κουβέντες, τυχόν μορφα-σμούς, τίποτε ανατριχίλες, τον ήχο ενός γέλιου, μιας σιωπής;

Η Αλεξανδράτου, και δεν ήταν η μόνη, θεωρούσε ότι στη συλλογή αυτή ο Καλαμπάκας έφτασε στην Αλεξάνδρεια την Εσχάτη του συγγραφικού του τα-λέντου. Όχι ότι αποκεί και πέρα δεν έγραφε – αν και πού καιρός να γράψει όταν μόνο τα κοινωνικά μέσα τού έτρωγαν, απανωτές, πέντε ώρες την ημέρα. Όταν η φαιά του ουσία αναλωνόταν στο να δίνει συ-νευτεύξεις ad nauseam, να κονταροχτυπιέται in vino στα πλατό, να αντιδρά με αγορεύσεις pro domo σε αήθεις επιθέσεις ad hominem, a fortiori

– Ισχυρίζεσαι δηλαδή, ούτε λίγο ούτε πολύ, ότι οι επώνυμοι τραβούν τις γυναίκες που δεν θα γύριζαν ούτε να τους δουν αν ήταν κοινοί θνητοί;
– Κάποιες λέω, αμάν. Ανθρώπινο δεν είναι, εξάλλου;

Κάν' το, για πιο ρεαλιστικό, «αραιά και πού έστω θα»

+ ένα κλάμα;

δε και ad personam, να μηρυκάζει in **petto** την απουσία κριτικών. Όταν όλο και πιο πολύ εθεάτο σε μέρη όπου πρώτα όλο και πιο λίγο πατούσε, περιστοιχισμένος από πρόσωπα που πριν δεν συναναστρεφόταν, απαντούσε σε ερωτήσεις που δεν του είχαν ξανατεθεί με λόγια που ουδέποτε είχε προφέρει, και γενικά έκανε πράγματα που παλιά δεν έκανε και όσα παλιά έκανε τώρα πια δεν μπορούσε να τα κάνει, ούτε όσα έλεγε να πει και όσα άκουγε να ακούσει. Όχι πως, ό,τι κι αν έγραφε, δεν δημοσιευόταν και ό,τι κι αν δημοσιευόταν δεν διαβαζόταν. Απεναντίας, και διαβαζόταν και λατρευόταν και αφού λατρευόταν, εκ νέου ό,τι έγραφε, δημοσιευόταν και θα συνέχιζε να δημοσιεύεται άκριτα και εφ' όρου ζωής χάρις στη νωθρότητα και στην αδράνεια που χαρακτηρίζει τους **αναγνώστες**. Οι οποίοι, μην τυχόν, προς θεού, και ζοριστούν μέχρις ότου διεισδύσουν στον κόσμο ενός άγνωστου τους συγγραφέα, ήταν πρόθυμοι να χαλαλίσουν τα δώδεκα, πόσα ήταν, ευρώ για το επόμενο του γνωστού τους που τα προηγούμενά του είχαν με επιτυχία περάσει τις εξετάσεις των περυσινών διακοπών, τους είχαν συντροφέψει στο **καράβι**, στην παραλία, τους είχαν παρασταθεί στο νοσοκομείο, τους είχαν

Το κόλπο με τα λατινικά, φοβάμαι μην τυχόν το 'χουν σκαρφιστεί κι άλλοι, οπότε βγάλ' το

+ και άρα τους εκδοτικούς οίκους

Σιγά, ποιος διαβάζει πια σε καράβι; Κολλημένοι όλοι στο smartphone τους είναι

σταθεί ως υπνωτικό για να τους παίρνει ο ύπνος. Σκασίλα τους αν έτσι του έσκαβαν τον λάκκο ως συγγραφέα, είχε το θράσος να παρατηρεί η Αλεξανδράτου, η οποία έργο για έργο του Γούντι Άλεν να μην το δει σε πρώτη προβολή, όσο κι αν είχε θαφτεί απ' την κριτική, μόνο και μόνο επειδή πάλαι ποτέ συγκλονίστηκε απ' το *Μανχάταν*, δεν άφηνε. Κάπου εκεί χρονολογεί με ακρίβεια μεθόδου ραδιοενεργού ισotόπου C-14 τη διολίσθηση του Καλαμπάκα σε ένα γράψιμο που φαινομενικά είναι ίδιο και απaráλλακτο με πριν, μόνο που τώρα του βγαίνει κατά παραγγελία ενώ πρώτα αυθόρμητα.

Κάπου εκεί επίσης χρονολογεί και την τάση να το ρίχνει στο σορολόπι. Είναι πιο χτυπητή στους εστιατορες. Που ενώ, αμέσως μετά τα εγκαίνια, ξεκινούν με τις καλύτερες προθέσεις στο να χρησιμοποιούν φρέσκα και αγνά υλικά στα φαγητά που σερβίρουν στον πελάτη, να του τα σιγομαγειρεύουν σε χαμηλή φωτιά, να του τα ζεσταίνουν σε μπεν μαρί, να τον προειδοποιούν ότι η τσιπούρα δεν είναι αλανιάρα αλλά ιχθυοτροφείου, να τον κερνούν στο τέλος τσίπουρο και χαλβά, ε, είναι ανθρώπινο στην πορεία, αν μάλιστα οι διθύραμβοι και οι πανηγυρικοί

Εσύ μάλλον το ρίχνεις επειδή πλησιάζει το τέλος

δίνουν και παίρνουν, να επαναπαυτούν στις δάφνες τους, προσφεύγοντας όλο και πιο πολύ στα κατεψυγμένα λαχανικά Μπάρμπα Στάθης, στους κύβους Knorr, στα ντολμαδάκια ZANAE, στους φούρνους μικροκυμάτων.

Βάλε και τον ντοματοπολτό Κύκνος και τη σφυρίδα Σενεγάλης

Τάση που σκασίλα τους και των διαφόρων ιδρυμάτων, λεσχών, ακαδημιών που τον βραβεύουν, τρέντι βιβλιοπωλείων που τον καλούν, δημοσιογράφων που του παίρνουν συνέντευξη αν του τη συνηθούν και την τροφοδοτούν. Αν τον στερούν απ' το οξυγόνο του και τη βενζίνη του απ' τα οκτάνιά της: την αβεβαιότητα, την αμφιβολία του δηλαδή μήπως όσα γράφει είναι απλώς μπούρδες και γενικευμένο αλλ' αντ' άλλα. Απ' τη στιγμή που, ό,τι κι αν γράφει εκλαμβάνεται ως έξυπνο μέχρι και ευφυές, που τα ενθουσιώδη πω πω, τα εκστατικά ουάου υπερτερούν κατά κράτος των συγκρατημένων «για κοίτα», τα μυαλά του παίρνουν αέρα. Ό,τι ήταν ένα συγχωρητέο χούι, να κάνει πότε πότε τον έξυπνο, να επάγει το γενικό απ' το ειδικό, να απάγει το ειδικό απ' το γενικό, να στηλιτεύει τα κακώς κείμενα, να ηθικολογεί και να δασκαλεύει, να εκτρέπεται και να προκαλεί το κοινό αίσθημα,

Μα επάγω και απάγω είναι ήδη το γενικό απ' το ειδικό και το ειδικό απ' το γενικό

Τα 'κανα όλα αυτά και δεν το πήρα είδηση;

μετατρέπεται πια σε ενοχλητικό σήμα κατατεθέν του. Επιδεικνύει ασυγχώρητη αμέλεια στη επιμέλεια των κειμένων του, παραβλέποντας τις πατάτες που είναι μπροστά στη μύτη του. Επόμενο μια και ο κανόνας δεν είναι πια το αφού, το επειδή, το δεδομένου ότι ή το διά ταύτα αλλά το γιατί όχι, το έλα μωρέ τώρα, το δεν βαριέσαι, το άντε γεια, το ωχ αδελφέ. Δεν καταπολεμά με ζιζανιοκτόνο τους προαιώνιους εχθρούς κάθε λογοτέχνη, το αυτό, το τέτοιο, το εκείνο, το που, το οποίο, το και, το είπε, το έκανε, το έβαλε, το είχε, με αποτέλεσμα να έχουν γεμίσει σαν τ' αγριόχορτα τον τόπο. Υποτιμά τη νοημοσύνη των αναγνωστών του αραδιάζοντας αδικαιολόγητα ύστερα από μια λέξη και τα συνώνυμά της ή κοτσάροντας μπροστά από ουσιαστικό ένα κάρο επίθετα. Υπερτιμά την υπομονή τους επιμηκύνοντας κι άλλο τις προτάσεις του ή φλομώνοντάς τους στις **μεταφορές**. Σε συνεντεύξεις του της εποχής εκείνης στο YouTube, διαπιστώνει η Αλεξανδράτου, τα κάνει μούσκεμα, η έπαρση τρέχει απ' τα μπατζάκια του. Του κάκου παλεύει να την αποβάλει. Του έχει πια γίνει δεύτερη φύση.

Αν αναφέρεσαι σε πρώην νομπελίστες να το πεις ευθαρσώς

Την τελευταία λέξη του τελευταίου μυθιστορημάτος του, η τελευταία παράγραφος του οποίου, για την ιστορία, είναι:

«...ποτέ κανενός δεν περνάει απ' το μυαλό ότι το μπάνιο στη θάλασσα που κάνει, το φιλί που δίνει, το έργο στο σινεμά που βλέπει, το γκολ που βάζει, το ηλιοβασίλεμα που αγναντεύει, το κοκορέτσι που τρώει μπορεί και να 'ναι τα τελευταία της ζωής του. Ο Καλαμπάκας όμως, αν κάτι συνειδητοποιεί με σιγουριά, είναι ότι γράφει την τελευταία λέξη της τελευταίας φράσης του τελευταίου του μυθιστορηματος. Είναι την ημέρα που, στα καλά καθούμενα, ζητάει διαζύγιο απ' το συλ του, κατ' άλλους ύφος του. Έχουμε φωνές, στριγκλιές, κλάματα, κακό. Κατάντησαν πια, του λέει, ένα απ' αυτά τα ζευγάρια που τρώγονται σαν τα προγόνια αλλά δεν παίρνουν διαζύγιο για τα παιδιά. Είχαν πρωτογνωριστεί σε blind date τότε που επιχειρούσε να γράψει τις πρώτες του αράδες. Το ίδιο βράδυ βγάζανε τα μάτια τους σε αυτό που αμφότεροι σιωπηρά χαρακτήριζαν ως one night stand. Που θα κατέληγε όμως σε, με το στανιό, γάμο επειδή θα τεκνοποιούσαν. Τώρα πια δεν άντεχε να το βλέπει ούτε ζωγραφιστό.

– ;;;;
– Έτσι βλέπω τη συνάντηση του συγγραφέα με το συλ του

Καιρός να χωρίζανε τα τσανάκια τους. Κατάλαβέ το επιτέλους, του λέει, όταν εκείνο του ζητά εξηγήσεις, πως δεν είμαι παρά συγγραφέας για ένα μόνο μυθιστόρημα, μυθιστόρημα που έχει ήδη γραφτεί, και ότι τα υπόλοιπα δεν ήταν και δεν είναι και δεν θα 'ναι παρά παραλλαγές του. Που γιατί να τις γράψω αφού την απορία πώς βγαίνουν απ' τα σπλάχνα μου την έχω απαντήσει, τη σιγουριά του να μην ξέρω εκ των προτέρων ποια μορφή εκ των υστέρων θα πάρουν την έχω χάσει. Όπως και την ευφορία να ανταμώνω ξανά με το κείμενο κάθε πρωί, ανάμεικτη με την περιέργεια αν θα κλοτηήσει στις νύξεις που θα του κάνω, την αγωνία αν το μόσχευμα, με δότη εμένα που την προηγούμενη του έραψα, απορρίφθηκε ως ξένο σώμα, αν οι ιδέες που το τάισα αντί να χωνευτούν του προκάλεσαν πονόκοιλο, οι λέξεις που του πρόσθεσα, αναφυλακτικό σοκ. Αλλά και την καύλα του επιβήτορα που προ ολίγου εκσπερμάτισε και πάλι του έχει σηκωθεί, του ναυτικού να ανοίξει πανιά για άλλους τόπους, για άλλες θάλασσες ενώ μόλις ξεμπάρκαρε, του ποδοσφαιριστή που μόλις γύρισε απ' το Μουντιάλ και δεν κρατιέται να ριχτεί στο Τσάμπιονς Λιγκ και της σπασίκλας μαθήτριας που βαρέθηκε

Πολύ σπαραξικάρδιο. Θυμίζει σίριαλ του Αντένα. Βάλε έστω «απ' τα σωθικά μου»

Είναι ζήτημα αν περνάει απ' τη λογοκρισία

Λογοτεχνία κάνουμε, κατάλαβέ το, όχι επίδειξη παρομοιώσεων

τις διακοπές και δεν βλέπει την ώρα ανοίξουν τα σχολεία, γράφει εκείνες τις μέρες ο Καλαμπάκας».

Σαν κάτι να μου βρωμάει εδώ, αναφωνεί, τραβώντας ταυτόχρονα το καζανάκι, ο Στεργίου. Εννοεί την τελευταία παράγραφο του τελευταίου μυθιστορήματος του Πανόπουλου. Δεν κολλάει με τίποτε, πώς το λένε; Τον έχει ικανό για όλα, φτάνει να γράφει. Διότι, πώς διά-
ολε αποδώ και πέρα θα γεμίζει τις άδειες του μέρες; Τα απ' τ' άγρια χαράματα ξυπνητούρια; Το άδειο του μυαλό; Την καλοκαιρινή του άδεια; Τη σύνταξη που κοντοζυγώνει; Τι, τζάμπα δηλαδή θα γεμίζει το μπλοκάκι του με σημειώσεις; Ερωτήματα στα οποία η Αλεξανδράτου παριστάνει τον ψόφιο κοριό, λες και τα κάνει πεσκέσι στον άμοιρο φοιτητή που κάποτε θ' αναλάβει πτυχιακή για τον Πανόπουλο. Θα είναι ως γνωστόν ο Στεργίου. Που πιστεύει ακράδαντα ότι πιο εύκολα, λόγου χάρη, εγκαταλείπεις την ευρωζώνη και πας στη δραχμή παρά το γράψιμο αν έχεις κολλήσει το μικρόβιό του. Και τι εισηγείται το τέρας; Ούτε λίγο ούτε πολύ ότι με την περιβόητη παράγραφο που κάθε άλλο παρά είναι η τελευταία της ζωής του, ο πανούργος Πανόπουλος πετυχαίνει μ' ένα σμπάρο δυο τρυγόνια: Αφενός, βγάζει άρον άρον την αφεντιά του απ' τη

μέση, σαν το σίριαλ την πρωταγωνίστρια λόγω εγκυμοσύνης. Και αυτό γιατί τα 'χει κάνει σαν τα μούτρα του. Αφετέρου συνεχίζει να γράφει. Incognito όμως. Μόνο έτσι είναι ο εαυτός του. Μόνο έτσι δεν εξαναγκάζεται σε μια συνεχή σκηνοθεσία του. Θα γράψει ακόμα πολλά μυθιστορήματα. Απαξιοί να τα δημοσιεύσει. Μιλάμε για την επιτομή του masturb-writing. Χάνονται για πάντα, γιατί, απλούστατα, είναι αποτυπωμένα στον σκληρό δίσκο του υπολογιστή του που, όταν με το καλό επέρχεται το μοιραίο, κανείς δεν μπορεί χωρίς password να ανοίξει.

Ναι αλλά τι εστί masturb-writing; Το γράψιμο με σκοπό την αυτοϊκανοποίηση ή το να γράφεις μαλακίες, θα ρωτήσει ευλόγως ο αναγνώστης

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όπως κάθε διπλωματική εργασία που δεν αρκείται στο να ξεμπερδεύει απλώς με πασάλειμμα, αναμασώντας και το πολύ επιβεβαιώνοντας γνωστά ήδη ευρήματα, μα φιλοδοξεί να φτάσει στο μεδούλι, του Στεργίου πέρασε από πολλά στάδια προτού τελικά παρουσιαστεί μπροστά σε επιτροπή καθηγητών της σχολής του, στάδια που εκθέσαμε ανωτέρω γιατί θεωρούμε ότι έχουν και αυτά το επιστημολογικό τους ενδιαφέρον. Η υποδοχή της υπήρξε τουλάχιστον χλιαρή. Η εμμονική έμφαση του Στεργίου σε ένα ξεπερασμένο μα και χυδαίο βιογραφισμό που ούτε καν, όπως κανείς θα περίμενε, στηριζόταν σε στοιχεία της βιογραφίας του Πανόπουλου αλλά σε αυθαίρετες περί αυτής ερμηνείες μέσα απ' τη μορφή του Αποστόλη, προξένησε αρνητικότετη εντύπωση. Αλγεινή, η ντετεκτιβίστικη σχεδόν έρευνα των ντεσού του πώς, του γιατί, του πού, του πότε και του πόθεν του έργου του. Ελεεινή, η εστίαση σε μια ψυχολογίζουσα όσο και αψυχολόγητη ακτινογράφησή του. Μονογραφία περί Πανόπουλου ούτε για αστείο πάντως δεν αποτελούσε, αγιογραφία ναι, τον έψαλαν. Ερευνώντας τον είχε τόσο ταυτιστεί μαζί του, που

μετετράπη στον πιο ένθερμο υπερασπιστή του, του πρόσαψαν. Ήταν φανερό, τον μέμφθηκαν, ότι είχε πέσει θύμα συνδρόμου παρεμφερούς με εκείνο όχι τόσο της Στοκχόλμης, όπου οι απαχθέντες καταλήγουν να δεθούν συναισθηματικά με τους απαγωγείς τους αλλά των embedded δημοσιογράφων²⁴ που τα ρεπορτάζ τους είναι σκανδαλωδώς φιλικά προς τον φορέα που τους διαπίστευσε. Το ζητούμενο, αντιθέτως, από μια πτυχιακή σχολή φιλοσοφικής μεν κατ' όνομα, φιλολογικής δε κατ' ουσίαν, η αμιγώς δηλαδή λογοτεχνική ανάλυση ενός έργου, τον επέπληξαν, είχε ανεξήγητα παραμερισθεί, βάναυσα υποτιμηθεί. Τσιμουδιά για τις λογοτεχνικές επιρροές του Πανόπουλου. Μόκο για τη συμβολή του στην ελληνική λογοτεχνία. Άχνα ως προς το σε τι επιτέλους συνίστατο η καινοτομία του. Μόλις και μετά βίας βαθμολογήθηκε με τη βάση. Πού λόγος για δημοσίευση άρθρου σε έγκριτο περιοδικό. Σκέτο ράκος εγκατέλειψε άρον άρον το κτήριο, διέσχισε παραδομένος στις σκέψεις του την πανεπιστημιούπολη και ροβόλησε προς Καισαριανή. Το ίδιο

²⁴ Embedded journalist: επισήμως διαπιστευμένος δημοσιογράφος σε εμπόλεμες ζώνες.

βράδυ έγραφε την πρώτη γραμμή εκείνου που έμελλε να αποβεί το πρώτο του μυθιστόρημα. Θέμα του – η ζωή και το έργο κάποιου που τίποτε δεν έδειχνε ότι θα γινόταν συγγραφέας.